

ชุดที่ ๑๘ ปีที่ ๒

ครั้งที่ ๒๑

(สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๖

ศูนย์ตัวเลขและพิมพ์ดีด

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการตรวจแล้ว วันที่ 24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2537

สภารับรองในคราวประชุม ครั้งที่ ๖ / ๒๕๓๗ วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๗
 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) ชุดที่ ๑๘ ปีที่ ๒

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาประชุม ลาประชุม
และขาดประชุม ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่.../... สมัย...
วัน... เดือน... ที่... เดือน... พ.ศ. ...

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑	นายกนก ลิมตระกูล	✓			
๒	นายกมล จิระพันธุ์วณิช	✓			
๓	นายกร ทัพพะรังสี	✓			
๔	นายกระแล ชนวงค์	✓			
๕	นายกรีช กงเพชร	✓			
๖	นายฤทธิราช แก้วโสภ	✓			
๗	นายกรรณศักดิ์ สภาวสุ	✓			
๘	นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์	✓			
๙	นายกำชุง ประภากรแก้วรัตน์	✓			
๑๐	นายภิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	✓			
๑๑	ร้อยโท กุเทพ ไสกระจำง	✓			
๑๒	นายเกษม มาลัยศิริ	✓			
๑๓	นายเกษม รุ่งธนเกียรติ	✓			
๑๔	นายเกียรติ ศรีสุรินทร์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๕	นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	✓			
๑๖	นายแก้ว บัวสุวรรณ	✓			
๑๗	นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์	✓			
๑๘	นายขุนทอง ภูผาเคื่อน	✓			
๑๙	นายคณิน บุญสุวรรณ	✓			
๒๐	นายคำรณ ฅ ลำพูน	✓			
๒๑	นางเครือวัลย์ สมณะ	✓			
๒๒	นายเงิน บุญสุภา		✓		
๒๓	นายจรัส หัวช่วย			✓	
๒๔	นายจองชัย เทียงธรรม	✓			
๒๕	นายจักรพันธ์ ยมจินดา	✓			
๒๖	นายจำนงค์ โพธิสาโร	✓			
๒๗	นายจำลอง ครุฑขุนทด	✓			
๒๘	พลตรี จำลอง ศรีเมือง	✓			
๒๙	นางจิระ มังคลรังษี	✓			
๓๐	นายจิรมิตร อุกมธรรมภักดิ์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๓๑	นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์	/			
๓๒	นายเจริญ คันธวงศ์	/			
๓๓	นายเจริญ จรรย์โกมล	/			
๓๔	นายเจริญ เขาวนประยูร	/			
๓๕	นายฉลาด ขามช่วง	/			
๓๖	นายฉัตรชัย เอียสกุล	/			
๓๗	ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	/			
๓๘	นายเฉลิมชัย อู่ฟารกุล	/			
๓๙	นายเฉลิมชัย เอียสกุล	/			
๔๐	นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	/			
๔๑	นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ	/			
๔๒	นายชวน หลีกภัย	/			
๔๓	พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	/			
๔๔	นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	/			
๔๕	นายชัย ชิดชอบ	/			
๔๖	นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์	/			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๔๗	นายชาญชัย ปทุมารักษ์	✓			
๔๘	นายชาตรี หิริระกิจไพบูลย์	✓			
๔๘	พลเอก ชาคิชาย ชุณหะวัณ	✓			
๔๐	นายชำนาญ ศักดิ์เศรษฐ์	✓			
๔๑	นายชิงชัย มงคลธรรม	✓			
๔๒	นายชินวรณ์ บุญเกียรติ	✓			
๔๓	พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ	✓			
๔๔	นายชุมพล กาญจนะ	✓			
๔๕	นายชุมพล ศิลปอาชา	✓			
๔๖	นายชูชัย มุ่งเจริญพร		✓		
๔๗	นายชูชาติ หาญสวัสดิ์	✓			
๔๘	นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	✓			
๔๘	นายเชาวนวิศ สุกลาภา	✓			
๖๐	ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ	✓			
๖๑	นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์	✓			
๖๒	นายไชยยศ จิระเมธากร	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๖๓	นายไชยศ สະสมทรัพย์	✓			
๖๔	นายไชยา พรหมา	✓			
๖๕	นายณรงค์ นิยมไทย	✓			
๖๖	นายณรงค์ วงศ์วรรณ	✓			
๖๗	นายณรงค์เลิศ สุรพล	✓			
๖๘	นายคณัฎฐ์ วัชรารักษ์	✓			
๖๙	นายกุลิศ รั้งศิริ	✓			
๗๐	นายกุลิศ ไส้ภักษา	✓			
๗๑	นายเกษ บุญ-หลง	✓			
๗๒	นาวาโท เกชา สุธารมณ	✓			
๗๓	พันจ่าอากาศเอก เกื้อดวงคองรัก คุ่มชนะ	✓			
๗๔	นายแก่น ไช้มีนา	✓			
๗๕	นายตรีพล เจาะจิตต์	✓			
๗๖	นายตรีเพชร พรหมนิติพันธ์	✓			
๗๗	นางเคือนใจ บุญปละ	✓			
๗๘	นายไตรรงค์ สุวรรณศิริ	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๘๙	นายถวิล จันทรประสงค์	✓			
๙๐	นายถวิล ไพรสงค์	✓			
๙๑	นายถวิล ฤกษ์ห่วย	✓			
๙๒	นายถาวร ศรีรัตนรงค์	✓			
๙๓	นายทอง ศิริปรีชาพงษ์	✓			
๙๔	นายทองชัย อินทรารักษ์	✓			
๙๕	นายทองธรรม ปัญญาดี	✓			
๙๖	นายทองพล โกวิทศิริกุล	✓			
๙๗	นายทองศักดิ์ ทองศรี	✓			
๙๘	นายทวี กลิ่นประทุม	✓			
๙๙	นายทวี ไกรคุปต์	✓			
๑๐๐	นายทวี สุระบาล	✓			
๑๐๑	นายทศพล สังขทรัพย์	✓			
๑๐๒	นายหินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	✓			
๑๐๓	นายเทือกพงษ์ ไชยนิรันดร์	✓			
๑๐๔	นายเทิกภูมิ ใจดี			✓	

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๙๕	นายธงชัย พิมพ์สกุล	✓			
๙๖	นายธนิศ ไตรวุฒิ	✓			
๙๗	นายธเนศ หรพิพัฒน์พงศ์			✓	
๙๘	นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่		✓		
๙๙	นายธานินทร ใจสมุทร	✓			
๑๐๐	นายธานี ยี่สาร	✓			
๑๐๑	นายธำรงค์ แสงสุริยจันทร์	✓			
๑๐๒	นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์	✓			
๑๐๓	นายเจียร มโนหรรทัด	✓			
๑๐๔	นายนิพนธ์ ธาราภูมิ	✓			
๑๐๕	นายนิพนธ์ บุญญามณี	✓			
๑๐๖	นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	✓			
๑๐๗	นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์	✓			
๑๐๘	นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	✓			
๑๐๙	นางนิกา พริ้งศุลกะ	✓			
๑๑๐	นายนิยม วรปัญญา	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๑๑	ร้อยตรี นกุล ธนกุล	✓			
๑๑๒	นายเนวิน ชิดชอบ	✓			
๑๑๓	นายบรรจง โฆษิตจรีนันท์	✓			
๑๑๔	นายบรรหาร ศิลปอาชา	✓			
๑๑๕	นายบวร ภูจรีต	✓			
๑๑๖	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	✓			
๑๑๗	นายบุญชง วิสหมาย	✓			
๑๑๘	นายบุญช่วย ภูจินาพันธ์	✓			
๑๑๙	นายบุญชู ศรีทอง	✓			
๑๒๐	นายบุญชู โรจนเสถียร	✓			
๑๒๑	นายบุญทรง วงศ์ทวี	✓			
๑๒๒	นายบุญแห่ง หองสวัสดิ์			✓	
๑๒๓	นายบุญธง สงฆ์ประชา	✓			
๑๒๔	นายบุญพันธ์ แห้วณะ	✓			
๑๒๕	นายบุญส่ง สมใจ			✓	
๑๒๖	นายบุญเสริม ทาวรรกุล	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๒๗	นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	✓			
๑๒๘	นายบรรรินทร์ หิรัญบุรณะ	✓			
๑๒๙	นายปณัฏฐ์ เลียงผ่องพันธ์	✓			
๑๓๐	นายประกิจ พลเดช	✓			
๑๓๑	นายประจวบ ไชยสาส์น		✓		
๑๓๒	นายประเทือง คำประกอบ	✓			
๑๓๓	นายประเทือง ปานลักษณ์	✓			
๓๔	นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	✓			
๑๓๔	ร้อยตรี ประพาส ลิ้มปะพันธ์	✓			
๑๓๕	นายประภัตร โทษสุน	✓			
๑๓๖	นายประมวล สภาวสุ		✓		
๑๓๗	พลตำรวจเอก ประมาท อภิเรณูสาร	✓			
๑๓๘	นายประวิทย์ อุตตะโมต	✓			
๑๓๙	นายประวิทย์ ทองสมบูรณ์	✓			
๑๔๐	นายประวิชัย นิลวัชรเมธี	✓			
๑๔๑	นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๔๓	นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ	✓			
๑๔๔	นายประสิทธิ์ บุขราคม	✓			
๑๔๕	นายประสิทธิ์ คันประเสริฐ	✓			
๑๔๖	นายประสานต์ บุญมี	✓			
๑๔๗	นายประเสริฐ มงคลศิริ	✓			
๑๔๘	นายประเสริฐ สุขวัฒน์	✓			
๑๔๙	นายปรามิทธิ์ สุขุม	✓			
๑๕๐	นายปรีชา มุสิกกุล	✓			
๑๕๑	นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข	✓			
๑๕๒	นายปรีชา สุวรรณทัต	✓			
๑๕๓	นางปวีณา หงสกุล	✓			
๑๕๔	นายปัญญา เกสรทอง	✓			
๑๕๕	นายปัญญา จีนาคำ	✓			
๑๕๖	นายปัญญา ศรีปัญญา	✓			
๑๕๗	นายพนม พงษ์ (จัดตั้งกรมใหม่)	✓			
๑๕๘	นายเพ็ญชัย สะสมทรัพย์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๕๙	นายพงษ์พัฒน์ อธิประเทืองกุล	✓			
๑๖๐	นายพงษ์ศักดิ์ อินทรพาณิชย์	✓			
๑๖๑	นายพงษ์อุดม ศรีสุขี	✓			
๑๖๒	ร้อยตรี(หญิง) พนิดา เกษมมงคล	✓			
๑๖๓	นายพรเทพ เคชะโหมกุลย์	✓			
๑๖๔	นางพรทิพย์ พัฒนกุลเลิศ	✓			
๑๖๕	นางพวงเล็ก บุญเชียง	✓			
๑๖๖	นายพา อักษรเสือ	✓			
๑๖๗	นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล	✓			
๑๖๘	นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร	✓			
๑๖๙	นายพินิจ จันทรสุรินทร์	✓			
๑๗๐	นายพินิจ จันทรสมบูรณ์	✓			
๑๗๑	นายพินิจ จารุสมบัติ	✓			
๑๗๒	นางพิมพ์า จันทรประสงค์	✓			
๑๗๓	นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร	✓			
๑๗๔	นายพิษณุ หล้าไวย	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๗๔	นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร	✓			
๑๗๕	นางสาวพูนสุข โลหะโชติ	✓			
๑๗๖	นายพลสวัสดิ์ โทระไวยะ			✓	
๑๗๗	นายไพจิตร ศรีวรรณ	✓			
๑๗๘	นายไพฑูรย์ แก้วทอง	✓			
๑๗๙	นายไพรัช นุชิต	✓			
๑๘๐	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	✓			
๑๘๑	ว่าที่ร้อยตรี ไพโรจน์ สุวรรณจิ	✓			
๑๘๒	นายไพศาล จันทริกิติ	✓			
๑๘๓	นายไพศาล ยิ่งสมาน	✓			
๑๘๔	นายปิณฑุ นิโรจน์	✓			
๑๘๕	นายภูมิ สาระผล	✓			
๑๘๖	นายภูมินทร์ สิริระประเสริฐ	✓			
๑๘๗	นางมงคล จงสุทธนามณี	✓			
๑๘๘	นายมงคล ไกรวัฒนสุสรณ์	✓			
๑๘๙	นายมนตรี คำนโบลย์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๙๑	นายมนตรี หงษ์หานิช	✓			
๑๙๒	นายมนัส เสงยศมาก	✓			
๑๙๓	นายมนอนินทร์ รินคำ	✓			
๑๙๔	นายมนั หัตโธทัย	✓			
๑๙๕	นายมานะ กุศลกุล	✓			
๑๙๖	นายมานะ มหาสุวีระชัย	✓			
๑๙๗	นายมานิชญ์ วิชัยกุล	✓			
๑๙๘	นายมารุต บุญนาค	✓			
๑๙๙	นายमुख สุลอมาบ	✓			
๒๐๐	นายเมธา เอื้ออภิญญกุล	✓			
๒๐๑	นายองยศ อรุณเวสสะเศรษฐ	✓			
๒๐๒	นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	✓			
๒๐๓	นายยุทธ อังกนิมพันธ์	✓			
๒๐๔	นายยุทธศิลป์ ฐานะกุล	✓			
๒๐๕	นายระวี กิ่งคำวงศ์	✓			
๒๐๖	นายระวี ภิรัญโชติ	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๒๐๗	นายรักเกียรติ สุขชนะ	/			
๒๐๘	นายรัชชัย ศรีลาภ	/			
๒๐๙	นายร่ำริ มามะ	/			
๒๑๐	นายเรวัต สิริบุญกุล	/			
๒๑๑	นายเรืองวิทย์ ลิกค์	/			
๒๑๒	พลเรือโท ไรช วิกิตภูมิประเทศ	/			
๒๑๓	นางลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์	/			
๒๑๔	นายลาภศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ	/			
๒๑๕	นายลำพอง พิลาสมบัติ	/			
๒๑๖	นายวรรณรัตน์ ช่างบุญกุล	/			
๒๑๗	นายวราเทพ รัตนากร	/			
๒๑๘	นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	/			
๒๑๙	นายวัฒนา อัสวเหม	/			
๒๒๐	นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	/			
๒๒๑	นายวัลลภ ยังตรง			✓	
๒๒๒	นางวาปี หาญสวัสดิ์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๒๒๓	นายवासิต พัคฆบุตร	✓			
๒๒๔	พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์	✓			
๒๒๕	นายวิชัย ชัยจิตตวิมล	✓			
๒๒๖	นายวิชัย วงศ์ไชย	✓			
๒๒๗	นายวิเชียร ขาวขำ	✓			
๒๒๘	นายวิเชียร คันจ้อง	✓			
๒๒๙	นายวิฑูรย์ นามบุตร	✓			
๒๓๐	นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	✓			
๒๓๑	นายวิทยา แก้วภราดัย	✓			
๒๓๒	นายวิทยา ชันอาสา	✓			
๒๓๓	นายวิทยา คุณปลื้ม	✓			
๒๓๔	นายวิทยา เทียนทอง			✓	
๒๓๕	นายวิทยา ศรีจันทร์	✓			
๒๓๖	พันเอก วินัย สมพงษ์	✓			
๒๓๗	นายวินัย แสนเนียม	✓			
๒๓๘	นายวิรัช รมเย็น	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๒๓๙	นายวิรัช รัตนเศรษฐ์	✓			
๒๔๐	นายวิรัตน์ คอยางคณนธ์	✓			
๒๔๑	นายวิลาศ จันทรพิทักษ์	✓			
๒๔๒	นายวิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์	✓			
๒๔๓	นายวิเศษ ใจใหญ่	✓			
๒๔๔	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	✓			
๒๔๕	นายวีระ ปัทมสิริวัฒน์	✓			
๒๔๖	นายวีระกร คำประจักษ์	✓			
๒๔๗	พลตำรวจตรี วุฒิ สุโกศล			✓	
๒๔๘	นายวุฒิชัย สว่างวงศ์ชัย	✓			
๒๔๙	นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย	✓			
๒๕๐	นายศิลป์ชัย นัยปรี	✓			
๒๕๑	นายส่งสุข ภัคเกษม	✓			
๒๕๒	นายสนธยา คุณปลื้ม	✓			
๒๕๓	พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	✓			
๒๕๔	นายสนิห จันทรวงศ์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๒๕๕	นายสมเกียรติ จันทวานิช	✓			
๒๕๖	นายสมคิด บวลเปียน	✓			
๒๕๗	นายสมชาย นิยมกิจ	✓			
๒๕๘	พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ	✓			
๒๕๙	นายสมชาย สาคิษฐ์	✓			
๒๖๐	นายสมชาย สุนทรวัฒน์	✓			
๒๖๑	พลตรี สมบัติ รอดโพธิ์ทอง	✓			
๒๖๒	นายสมบุรณ์ ทองบุราณ	✓			
๒๖๓	นายสมบุรณ์ วันไชยธนวงศ์	✓			
๒๖๔	นายสมพงษ์ สู้ศุภอรรถ	✓			
๒๖๕	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์			✓	
๒๖๖	นายสมพร ศรีวงษ์	✓			
๒๖๗	นายสมพร อัคราเหม	✓			
๒๖๘	นายสมพันธ์ กัลยาวิสัย	✓			
๒๖๙	นายสมมาศ เสงส์วัสดี	✓			
๒๗๐	นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	✓			

๒๖๑

- ๑๘ -

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๒๗๑	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	✓			
๒๗๒	นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล	✓			
๒๗๓	นายสมิทธ สุนทรวาณิช	✓			
๒๗๔	นายสมาน ชมภูเทษ	✓			
๒๗๕	นายสมาน กุณะกาญจนะ	✓			
๒๗๖	นายสมุห์ มงคลกิตติ	✓			
๒๗๗	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	✓			
๒๗๘	นายสุฤต สันติเมทนีกล	✓			
๒๗๙	นายสวัสดิ์ คำประกอบ	✓			
๒๘๐	นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	✓			
๒๘๑	นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	✓			
๒๘๒	นายสันติ ชัยวิรัตนะ	✓			
๒๘๓	นายสันติ จินากัก	✓			
๒๘๔	นายสัมพันธ ทองสมัคร	✓			
๒๘๕	นายสัมพันธ เลิศนุวัฒน์			✓	
๒๘๖	พันตำรวจโท สาวิทย์ สุรังษี	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๒๙๗	นายสาวิทย์ โพธิ์วัน	✓			
๒๙๘	นายสำเภา ประจวบเหมาะ	✓			
๒๙๙	นายสำเริง ภูมิคม			✓	
๓๐๐	พันตรี สัมพันธ์ วิจิตรสาร	✓			
๓๐๑	นายสุชน ชามพูนท	✓			
๓๐๒	นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์	✓			
๓๐๓	นายสุชาติ ไชยชัยวัฒนากร	✓			
๓๐๔	นายสุชาติ ดับเจริญ	✓			
๓๐๕	นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	✓			
๓๐๖	นายสุทิน ภูมิตานนท์	✓			
๓๐๗	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	✓			
๓๐๘	นายสุทิน นพเกตุ	✓			
๓๐๙	นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	✓			
๓๐๐	นายสุเทพ อัครดากร	✓			
๓๐๑	นายสุธรรม แสงประทุม	✓			
๓๐๒	นายสุนทร วิลาวัลย์	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๓๐๓	เรือตรี สุพรรณ ตั้งตระกูลไท	✓			
๓๐๔	นายสุวัฒน์ ธรรมเพชร	✓			
๓๐๕	นายสุเมธ พรหมพันหา	✓			
๓๐๖	นายสุรเชษฐ์ มาศคิตัก	✓			
๓๐๗	นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ	✓			
๓๐๘	นายสุรพร คณียังตระกูล	✓			
๓๐๙	นายสุรพล เกียรติไชยากร	✓			
๓๑๐	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	✓			
๓๑๑	นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ	✓			
๓๑๒	นายสุรศักดิ์ บัวขาว	✓			
๓๑๓	นายสุรินทร์ หิตสุวรรณ		✓		
๓๑๔	นายสุวโรช ทะลิ่ง	✓			
๓๑๕	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	✓			
๓๑๖	นายสุวิทย์ คุณกิตติ	✓			
๓๑๗	นายเสกสรรค์ แสนภูมิ	✓			
๓๑๘	นายเสนาะ เทียนทอง	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๓๑๙	นายเสริมศักดิ์ ภารุณ	✓			
๓๒๐	นางสาวเสาวลักษณ์ สุริยาทิพย์	✓			
๓๒๑	นายแสง ฤกษ์จรัส	✓			
๓๒๒	นายโสภณ เพชรสว่าง			✓	
๓๒๓	นายไสว ทัศนโน	✓			
๓๒๔	นายอดิสร เพียงเกษ	✓			
๓๒๕	นายอดิศักดิ์ โกลกุลกานนท์	✓			
๓๒๖	นายอนุรักษ์ จุริมาศ	✓			
๓๒๗	นายอนุวรรตน์ วัฒนหงส์ศิริ	✓			
๓๒๘	นายอภิชาติ ศิริสวัสดิชัย	✓			
๓๒๙	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	✓			
๓๓๐	นางอรดี สุธศรี	✓			
๓๓๑	นายอรรถพล สรสุชาติ				
๓๓๒	นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์	✓			
๓๓๓	นายอร่าม โล่ห์วีระ	✓			
๓๓๔	นายอร่าม อามระกษ	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๓๓๕	นายอลงกรณ์ พลบุตร	✓			
๓๓๖	นางอัญชลี วานิช เทพบุตร	✓			
๓๓๗	นายอัมพล รับทรัพย์เจริญ	✓			
๓๓๘	นายอรรถกร สุทธิธรรม	✓			
๓๓๙	นายอาคม เอ่งฉ้วน	✓			
๓๔๐	นายอารอง ชุ่มสาย ณ อยุธยา	✓			
๓๔๑	พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	✓			
๓๔๒	นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	✓			
๓๔๓	นายอารยะ ชุ่มคง	✓			
๓๔๔	นายอาร์เทีย อัครสินธุ์	✓			
๓๔๕	นายอำนาจ ปะติเส	✓			
๓๔๖	นายอำนาจ สุวรรณศิริ	✓			
๓๔๗	นายอำนาจ ชนวงษ์	✓			
๓๔๘	นายอำนาจ เท่งจิตต์	✓			
๓๔๙	นายอิทธิ ศิริภัทธานกร	✓			
๓๕๐	นายอิสสระ สมชัย	✓			

ลำดับที่	รายชื่อ	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๓๕๑	นายอุกมเดช รัตนเสถียร	✓			
๓๕๒	นายอุกมศักดิ์ หังทอง	✓			
๓๕๓	นายอุกมศักดิ์ ศรีแสงงาม	✓			
๓๕๔	นายอุดร คันทิลาพร	✓			
๓๕๕	นายอุทัย พิมพ์ใจชน		✓		
๓๕๖	นายเอกพร รักความสุข	✓			
๓๕๗	นายเอกภาพ พลซื่อ	✓			
๓๕๘	นายเอนก หับสุวรรณ	✓			
๓๕๙	นายเอี่ยม ทองใจสด	✓			
๓๖๐	นายโอวาท รุจิโคตร			✓	
		๓๖๑	๓๖	๑๔	

นาย...
นาย...
นาย...
นาย...

นาย...
นาย...
นาย...
๖ มี.ค. ๒๕๓๖

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๑๘ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๖

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๒๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๓๓๗ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสมาชิกครับ มีสมาชิก
ลงชื่อเข้าประชุมครบองค์ประชุม ขอดำเนินการตามระเบียบวาระ
ขอดำเนินการพิจารณาเรื่องที่ค้างจากเมื่อวาน คือการรายงานของ
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ เชิญท่านกรรมาธิการ
เข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : อันนี้เมื่อวานเราอภิปรายกัน
จนถึงจบประเด็นที่ ๙ วันนี้ขึ้นประเด็นที่ ๑๐ การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี
เชิญท่านกรรมาธิการ

นายโกดิน พลกุล (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายโกดิน พลกุล
กรรมาธิการ ขอกราบเรียนเสนอประเด็นย่อ ๆ ต่อท่าน ในเรื่อง
การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี จากรัฐธรรมนูญของไทยที่ผ่านมาเกือบทุกฉบับ
ไม่ได้มีการบัญญัติถึงวิธีการในการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีไว้ แต่มีการบัญญัติ
ถึงผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในการที่จะโปรดเกล้าฯ
บุคคลใดเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญมักจะกำหนดให้ประธานรัฐสภา
เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในประเด็นนี้ก็มีข้อที่เราได้
พยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญกันมาตลอดก็คือ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร
เป็นประธานรัฐสภา อย่างไรก็ตามวิธีการในการหาตัวผู้ที่จะเป็น
นายกรัฐมนตรีนั้น ก็ขึ้นอยู่กับผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ
ซึ่งปฏิบัติกันอยู่ใน ๒ ลักษณะ ลักษณะแรกก็คือ มีการชาวเสียงสมาชิกสภา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเคยทำกันในปี ๒๕๒๓
ส่วนอีกวิธีหนึ่งนั่นก็คือ การเป็นข้อตกลงของหัวหน้าพรรคการเมือง
ว่าจะเสนอบุคคลใดเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งในประการหลังนี้ก็ได้ปฏิบัติกัน

ตลอดมา มีข้อที่คณะกรรมการได้ให้ความสนใจเกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ก็คือ การแถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจก่อนเข้ารับบริหารประเทศ เราจะพบว่าในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๒ และปี ๒๕๕๗ นั้น รัฐบาลก่อนจะเข้ารับบริหารประเทศ ต้องแถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจ แต่รัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ นั้น เป็นการแถลงนโยบาย แล้วก็เข้ารับบริหารประเทศ ด้วยเหตุนี้เอง กรรมการจึงเห็นว่าการเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ควรจะเกิดจากการชาวเสียงในสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชอบธรรม และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญซึ่งบัญญัติหรือกรรมการยอมรับในหลักเดิมก็คือว่า แถลงนโยบายแล้วก็เข้ารับบริหารประเทศ การที่สภาให้ความเห็นชอบในตัวบุคคลที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ก็เท่ากับว่าเป็นการให้ความเห็นชอบทั้งตัวบุคคล และให้ความไว้วางใจในตัวบุคคลนั้น ที่จะเข้ารับบริหารประเทศ อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ได้มีการแก้ไขแล้ว ในเรื่องที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการจึงเห็นว่า เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก็ควรจะให้การเสนอชื่อนั้น ได้รับการชาวเสียงจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องได้รับเสียงเห็นชอบเกินกึ่งหนึ่ง ชอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณทรงธรรม เตียว
คุณอัมพลต่อ

นายทรงธรรม ปัญญาดี (เชียงราย) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ทรงธรรม ปัญญาดี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย พรรคชาติไทย กระผมเห็นด้วย
อย่างยิ่งกับแนวความคิดของกรรมการที่ว่า ในกรณีการจะเสนอชื่อ
ผู้ที่สมควรจะเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งจะเป็นผู้ที่กุมอำนาจสูงสุดในการบริหาร
เพื่อที่จะดูแลกิจการ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้มาเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งในปัจจุบันและในอดีตที่ผ่านมา
นายกรัฐมนตรีได้มอบอำนาจให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้เสนอชื่อ ถวายชื่อ
ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งบางทีบางครั้งผู้แทนราษฎรเอง
ซึ่งได้รับการเลือกตั้ง ได้รับมอบอำนาจนิติจากประชาชนมาก็ไม่ได้รู้

ด้วยซ้ำไปว่า เราจะเอาใครเป็นนายกรัฐมนตรี เหตุการณ์ที่ผ่านมา
ในฐานะที่ผมเป็นผู้แทนราษฎรมาหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ สมัยนี้
มีบางครั้งที่เราเซ็นชื่อกันไป เพียงแต่ว่าเอากระดากมาให้เราเซ็นชื่อกัน
ว่าจะเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี-----

แต่ปรากฏว่าเมื่อหลังจากเราเซ็นชื่อไปแล้ว เราก็ยังไม่รู้ใครผู้ใดที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีที่จะมาบริหารประเทศ ตราบจนกระทั่งผู้ที่มีพระบรมโองการโปรดเกล้าฯ มาแล้วเรายังจะรู้ มีอยู่ครั้งหนึ่งผมมีความรู้สึกเสียใจเป็นอย่างยิ่งว่า หลังจากผมเซ็นชื่อไปแล้วปรากฏว่าบุคคลคนนั้นเป็นบุคคลที่ผมไม่พึงปรารถนาที่จะไม่ให้ เป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย เป็นบุคคลที่ผมรู้สึกมีความรังเกียจ ผมไม่อยากจะเอ่ยชื่อให้เกิดความกินแค้นใจกัน เพราะบุคคลคนนั้นได้ทำให้บ้านเมืองที่กำลังเป็นประชาธิปไตยอยู่ดี ๆ หดหู่จกกลงไปนั้นทำให้ผมต้องรีบขอลถอนชื่อออกจากการเป็นผู้เสนอชื่อนั้น จาก ๑๔๕ คน เหลือ ๑๔๔ คน เพราะฉะนั้นเราควรจะทำให้การเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนี้ต่อหน้าสาธารณชน ต่อหน้าสื่อมวลชนทั้งหมดว่าเราเลือกคนที่เหมาะสมแข่งขันกันในเรื่องนี้ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกตั้งมาทั้งประเทศ มาวินิจฉัยดูว่าบุคคลนั้นเหมาะสมแค่ไหนเพียงไร มีภูมิหน้าภูมิหลังอย่างไร มีความสามารถอย่างไรที่จะมาเป็นผู้นำฝ่ายบริหาร เหมือนเราได้เลือกตั้งผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ เราก็มาเสนอชื่อกันที่นี้แล้วเราก็โหวตกันไม่ว่าจะเป็นโหวตเปิดเผยหรือโหวตลับ เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าการที่จะเสนอช่าให้มีที่อย่างทำนกรรมาธิการพูดนี้ว่าให้หัวหน้าพรรคการเมืองรวบรวมรายชื่อ ถ้าในการผิอย่างนั้นแล้วมันก็ไม่สมเจตนาารมณ์ของกรรมาธิการที่ต่อสู้ร่างกันมานี้ เราจะได้

นายกรัฐมนตรีจากการจับกันระหว่างผู้มีอำนาจในพรรคการเมืองนั้นที่มาเอาลูกพรรคทั้งหลายแหล่มาเซ็นชื่อ แล้วก็เสนอไปทางประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาก็จะเอารายชื่อนี้ไปเสนอบุคคลคนหนึ่ง และท่านประธานที่เคารพ ครั้งล่าสุดผมขอกราบเรียนว่าเกิดเหตุอัปยศขึ้นในบ้านเมืองของเรา ผมเองคนหนึ่งที่ได้เซ็นชื่อสนับสนุนบุคคลหนึ่งขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี และได้ติดตามดูแล้ว ติดตามว่ามีการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรง^ฯพระปรมาภิไธย เราก็รู้ว่าบุคคลที่เราเซ็นชื่อเสนอไปนั้น คือบุคคลที่เราพอใจแม้กระทั่งผมพอใจ เสร็จแล้วเป็นอย่างไรครับท่านประธาน เราได้รับคำสั่งให้ไปรอรับพระบรมราชโองการ ไปรอรับผู้ที่จะนำพระบรมราชโองการมาให้แก่ผู้ที่ได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี มีการไปเปลี่ยนกันวินาทีสุดท้ายโดยเอารายชื่อกันหมดนั้น อันนี้จะครับ ผมถึงอยากจะให้มา เสนอในที่ในที่นี้ ไม่ให้มา

เปลี่ยนกันเอาชีววินาทีสุดท้ายเหมือนในอดีตที่ผ่านมา ไม่ต้องนานหรอกครับ
เมื่อปีที่แล้วปีก่อนนี้เอง ปี ๒๕๓๕ - ๒๕๓๕ นี้เอง เพราะฉะนั้นผมขอ
กราบเรียนว่า ในวันนั้นที่มีการไปแต่งตั้งชัชวาลหรือรับพระบรมราชโองการนั้น
ความจริงปะหน้านั้นได้เห็นกันแน่ชัดแล้วว่าเป็นบุคคลคนหนึ่ง และมีบุคคล
คนหนึ่งซึ่งมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงได้ไปเปลี่ยนแปลงเอาวินาทีสุดท้าย
เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นด้วยที่จะให้สภาแห่งนี้เป็นผู้วินิจฉัย แล้วให้รู้กันเลยว่า
บุคคลคนนั้นเปลี่ยนไม่ได้นะ ถ้าเปลี่ยนไปแล้วก็ผิดไป เพราะฉะนั้นเห็นสมควร
อย่างยิ่ง ขอให้เพื่อนสมาชิกที่เคารพทั้งหลายได้เห็นด้วยกับคณะกรรมการ
ว่าสมควรจะมีการโหวตกลางสภา ว่าท่านผู้ใดสมควรเป็นนายกรัฐมนตรี
ปกครองประเทศของเรา กราบขอบพระคุณครับท่านประธาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณอัมพล แล้วต่อด้วย
คุณชินวรณ์

นายอัมพล จันทรเจริญ (มหาสารคาม) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผม นายอัมพล จันทรเจริญ
กลัวย ลุกสารคาม ผู้แทนราษฎรจากจังหวัดมหาสารคาม พรรคกิจสังคม
ท่านประธานที่เคารพ ในแนวทางการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งกรรมาธิการ
วิสามัญดำเนินการและสรุปออกมานั้น ก็รู้สึกว่าเป็นที่พอใจของพวกเรา
ซึ่งเป็นผู้แทนราษฎร และมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ประเทศไทย
ของเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย
ตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ เราฝ่าฟันอุปสรรคนานานัปการ
เราต้องการไผ่ผืน ต้องการอยากจะเป็นประชาธิปไตย ต้องการอยากจะ
ให้อำนาจนั้นเป็นอำนาจของประชาชนโดยแท้โดยสมบูรณ์ เราอยากได้
ยินคำว่า รัฐบาลนี้เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน
และอยากได้ยินคำนี้ไปซ้ำกับซ้ำกัลป์ ท่านประธานที่เคารพ ตั้งแต่
เมืองไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศ เรามีการเลือกตั้งมา
นับครั้งไม่ถ้วน มีการปฏิวัติรัฐประหารนับครั้งไม่ถ้วน คำว่า ปฏิวัติ
รัฐประหาร เป็นเผด็จการ เป็นระบอบที่เลวร้ายที่สุดที่ทำลายอำนาจ
ของประชาชน เราไม่อยากหวัง เราไม่อยากเห็นสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นใน
บ้านเมือง ผมอยากย้อนไปถึงรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ ซึ่งมีผลบังคับต่อการ
เลือกตั้งผู้แทนราษฎร เมื่อปี ๒๕๑๘ ซึ่งตอนนั้นท่านประธานก็เป็น
ผู้แทนราษฎรด้วย รัฐธรรมนูญฉบับนั้นถือได้ว่าเป็นประชาธิปไตยที่สุด
ให้อำนาจกับประชาชนมากที่สุด เพราะได้บัญญัติไว้ในแม่บท เพราะอำนาจ
สูงสุดของประเทศบอกว่า ผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการ
เลือกตั้ง จะต้องมาจากการเป็นผู้แทนราษฎร แต่ในระหว่างนั้นบ้านเมือง
ยุคนั้น เรากำลังเดินเข้าสู่เป้าหมายแต่ก็ไปไม่รอด เรามีนายกรัฐมนตรี
มากี่คนแล้ว ผมอยากขอเรียนว่าในขณะนั้นเราไม่เคยทำแบบนี้เลย
ผมต้องยอมรับในแนวความคิดของท่านกรรมาธิการทุกท่าน ซึ่งท่านได้
พยายามสรุป ได้พยายามนึกถึงเหตุการณ์อันสำคัญของประเทศต่าง ๆ
ที่ผ่านมาในอดีต มาเป็นการชี้ชะตากรรมของการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
เราต้องการนายกรัฐมนตรีที่เป็นของประชาชนโดยแท้ ถูกต้องครับที่สภานี้
กำลังจะเห็นคล้อยกับท่านกรรมาธิการ เพราะการซึ่งจะสรรหาบุคคลมา
เป็นผู้นำของประเทศ แน่แน่นอนจะต้องมาจากการวินิจฉัยเคราะห์ การพิจารณา
ของประชาชนทั่วทั้งประเทศ ขณะเดียวกันประชาชนทั่วทั้งประเทศเลือก

พวกเราเข้ามาแล้ว มาทำหน้าที่ของผู้แทนราษฎรสักคนหนึ่งในเลี้ยวของความคิด ให้คนพวกนี้ได้ไตร่ตรองได้คิดหา นาย ก นาย ข หาผู้ที่มีความเหมาะสม ที่มีความสามารถมีความรู้ ซึ่งเหมาะสมในทาง การบริหารประเทศ เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีนะ ผมอยากขอเรียนว่าเป็น มิติใหม่เป็นก้าวแรก เป็นแนวความคิดซึ่งประชาชนทั่วทั้งประเทศจะต้อง ยอมรับในแนวความคิดของกรรมาธิการ กระผมซึ่งมาจากการเลือกตั้ง มาจากประชาชนก็เห็นคล้อยด้วย ผมขอเรียนว่าแน่นอนผู้ที่จะถูกเสนอ ชื่อในสภา และสมาชิกจะต้องลุกขึ้นสนับสนุน จะเป็นด้วยการยกมือก็ดี หรือการยืนขึ้นก็ดีในการสนับสนุน หรือการออกเสียงด้วยวาจาสนับสนุน ก็ดีเป็นมิติใหม่ที่ดียิ่งที่สุด นโยบายตรงนี้ ข้อคิดตรงนี้ ข้อเสนอตรงนี้ของ กรรมาธิการ พรรคกิจสังคมเห็นด้วยตลอดมา และวันนี้ครั้งนี้ก็เห็นด้วย ขอบขอบคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณชินวรณ์ครับ

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช) : กราบเรียน ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ จากนครศรีธรรมราช กระผมขอกราบเรียน ท่านประธานได้แสดงความคิดเห็นต่อรายงานผลการศึกษาของคณะกรรมาธิการ พิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญ กระผมอยากกราบเรียนท่านประธานว่า ต่อประเด็นในการที่จะเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนะ ซึ่งเป็นความในหมวด ๓ มาตรา ๑๕๔ ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๔ นั้น ในระบอบประชาธิปไตย ของประเทศเรานั้นคือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข ผมจึงอยากจะเรียนท่านประธานว่า ในระบอบนี้เรา เรียกว่าระบอบรัฐสภา นั่นคือหมายความว่าสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้จะมีอำนาจในทางนิติบัญญัติ และมีอำนาจในการที่จะเลือกเฟ้นและเสนอชื่อ ผู้บริหารประเทศ ในขณะที่เดียวกันเราก็มีอำนาจฝ่ายบริหารโดยคณะรัฐบาล และมีอำนาจตุลาการ ๓ อำนาจนี้จะมีการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน นี่คือกลไกที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย-----

ผมอยากเรียนว่าการที่คณะกรรมการได้ศึกษา และเห็นว่าในการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนั้นควรที่จะผ่านการประชุมของบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อนนั้น โดยความคิดเห็นส่วนตัวในฐานะที่ผมเป็นกรรมการพิจารณาแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญอยู่ด้วย กระผมต้องขอแสดงความคิดเห็นในฐานะที่เป็นกรรมการเสียงข้างน้อยต่อประเด็นนี้คิดหนึ่งท่านประธาน ผมอยากกราบเรียนว่าในระบบรัฐสภานั้น การที่เราจะเลือกประชุมของฝ่ายสภา เราก็จะต้องเลือกมาจากเสียงของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากพี่น้องประชาชน นั่นคือหมายความว่า พี่น้องประชาชนเป็นผู้ส่งมอบอำนาจในการปกครองประเทศทั้ง ๓ อำนาจผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นระบบรัฐสภานั้นถือว่าอำนาจที่ได้รับการมอบจากพี่น้องประชาชนนั้นอยู่ในมือของสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรก็จะเลือกประชุมฝ่ายรัฐสภา โดยเฉพาะเราได้มีการต่อสู้ต่อประเด็นนี้ เมื่อเหตุการณ์พฤษภาคมที่ผ่านมาผมคิดว่าท่านประธานและบรรดาเพื่อนสมาชิกทั้งหลายคงจำได้ว่าประเด็นที่ให้ประธานรัฐสภามาจากสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ เพราะเราถือว่าเป็นศักดิ์ศรีของสภาแห่งนี้ครับท่านประธาน ในการที่จะให้ท่านประธานเป็นสัญลักษณ์ของระบอบประชาธิปไตย เป็นประชุมของฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นประชุมของระบบรัฐสภา เพราะฉะนั้นผมจึงคิดว่าประเด็นนี้การที่ร่างเดิมได้เขียนไว้ว่า ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ ผมคิดว่ามีความชอบ ผมคิดว่ามีความเป็นสัญลักษณ์ ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการปกครองในระบอบรัฐสภา เราเคารพต่อบุคคลที่เราเลือกขึ้นมาให้เป็นประชุมในสภาแห่งนี้ และแน่นอนที่สุดครับ คนที่จะเป็นประธานรัฐสภานั้น โดยหลักการโดยปกติของระบอบประชาธิปไตยนั้น ก็จะต้องมาจากเสียงส่วนใหญ่ของสภานี้มอบหมายให้ท่านขึ้นไปเป็นประชุม เพราะฉะนั้นในห้วงระยะเวลาเดียวกันที่เราเลือกประชุมของฝ่ายรัฐสภา เพื่อจะได้ทำหน้าที่แทนพวกเราทั้งในเชิงพิธีการและในเชิงนิติบัญญัติ ที่สำคัญที่สุดในเชิงพิธีการ ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานว่า ของเรานี้แตกต่างกับประเทศอื่น เราจะไปล้อจากต่างประเทศซึ่งมีการปกครองคล้ายคลึงกับเรามีได้ เพราะของเรานั้นมีการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เป็นศูนย์รวมจิตใจของพี่น้องประชาชน การที่ประธานได้ให้ราชโองการรับสนองพระบรม

ราชโองการ ผมคิดว่าเป็นคือพิธีการทางรัฐสภาที่ยิ่งใหญ่ของการปกครอง
ของประเทศเรา ผมจึงอยากกราบเรียนท่านประธานว่า ในการเสนอชื่อ
นายกฯ ตามมาตรา ๑๕๙ เป็นความชอบธรรม เป็นความถูกต้อง
ท่านสมาชิกที่ได้อภิปรายที่ผ่านมาได้อย่างเหตุการณ์ที่ผ่านมาในระบบการเมือง
การปกครองของเรา ซึ่งจะต้องบันทึกเอาไว้เป็นประวัติศาสตร์ ผมว่านั่น
คือข้อยกเว้น ไม่ใช่หลักการ นั่นเป็นกรณีพิเศษที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา
ที่บ้านเมืองมีปัญหา ผมจึงอยากกราบเรียนท่านประธานว่า เราจะต้อง
ยึดหลักการในการบริหารประเทศชาติบ้านเมือง บ้านนี้เมืองนี้ต้องอยู่
ด้วยหลักการและความชอบธรรม ต้องอยู่ด้วยความมีศักดิ์ศรีของความ
เป็นมาแห่งประเทศชาติบ้านเมือง ในขณะที่เรามีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

ท่านประธานที่เคารพ ประการที่ ๒ ที่ผมอยากกราบเรียน
ท่านประธาน รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๑ ได้กำหนดเอาไว้ว่า รัฐบาลที่จะขึ้นมา
บริหารราชการแผ่นดินนั้นจะต้องได้รับความไว้วางใจจากที่ประชุมสภาแห่งนี้
ปัญหาเป็นอย่างไรครับท่านประธาน ความต่อเนื่องในการพัฒนาระบอบ
ประชาธิปไตย ความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินมีอุปสรรคอย่างมากมาย

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จิราพร ๕/๑

รัฐบาลในช่วงระยะเวลานั้นประสบปัญหาในการที่จะรวมความคิดเห็นของบรรดาพี่น้องสมาชิกสภาผู้แทนอันทรงเกียรติแห่งนี้ การฟอร์มรัฐบาล การจัดตั้งรัฐบาลเป็นสิ่งที่ต้องจับตามอง เป็นสิ่งที่สื่อมวลชนให้ความสนใจว่าในขณะที่สภาผู้แทนราษฎรหลังจากการเลือกตั้งนั้น กำลังทำอะไรกันอยู่ กำลังรวมกลุ่มจะทำอะไรกันอยู่ ตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญครับ ผมไม่อยากให้เหตุการณ์นี้เกิดความซ้ำซ้อน ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะไม่ได้รับบุเอาไว้ว่าให้มีการลงมติเหมือนดังรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๓ แต่การที่จะไปแก้ไขเพิ่มเติมให้รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการลงมติในที่ประชุมเสียก่อน โดยใช้อำนาจของที่ประชุมเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี ผมคิดว่าเหตุการณ์ทำนองอย่างนั้นอาจจะเกิดขึ้นได้กับระบอบประชาธิปไตยของเรา ซึ่งกำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากกราบเรียนด้วยความเคารพว่า วันพุธ วันพฤหัสบดี ๒ วันนี้เป็นวันแห่งประวัติศาสตร์ที่ท่านประธานรัฐสภา ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค เป็นประมุขของฝ่ายรัฐสภา การที่เราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อความต้องการที่จะให้ระบอบประชาธิปไตยนั้นมีความมั่นคง มีความสมบูรณ์เพื่อให้ระบอบประชาธิปไตยนี้เป็นกลไกที่สำคัญในการที่บริหารประเทศ สนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของพี่น้องประชาชน สนองตอบต่อความเดือดร้อนทุกข์ยากของแผ่นดิน เพราะฉะนั้นเราอย่าไปเพิ่มความยุ่งยาก อย่าไปเพิ่มกระพี้ลงไปในเนื้อหาของแก่น ตรงนี้ผมอยากกราบเรียนกรรมาธิการในฐานะที่ผมเป็นกรรมาธิการเสียงส่วนน้อย ผมเรียนด้วยความเคารพว่าจริง ๆ แล้วหลักการสำคัญมันทรงอยู่ เมื่อหลักการสำคัญทรงอยู่ ทำไมเราต้องไปแต่งให้มันรุงรังขึ้นมา ต่อประเด็นตรงนี้ผมจึงอยากกราบเรียนว่า เราต้องเชื่อมั่นและเคารพในสิทธิในอำนาจที่สภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ได้รับมอบมาจากพี่น้องประชาชน เมื่อได้รับมอบมาจากพี่น้องประชาชนแล้วเรากำลังหลายที่หนึ่งอยู่ตรงนี้ เรายอมรับประมุขของเราคือท่านประธานรัฐสภา เพราะฉะนั้นการที่เราได้แก้ไขรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘๖ ให้ประธานรัฐสภามาจากสภาผู้แทนราษฎร ประเด็นตรงที่ครับ เป็นเหตุผลสำคัญที่ผมคิดว่าประธานรัฐสภาสมควรที่จะเป็นผู้เสนอชื่อนายกรัฐมนตรี

ประเด็นที่ ๒ ในมาตรา ๕๙ เราก็ได้ต่อสู้มาเช่นเดียวกันกว่าจะมาถึงวันนี้ว่านายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จิราพร ๕/๒

ตรงนั้นแหละครับ เป็นเหตุผลสำคัญที่ผมอยากจะกราบเรียนว่า เหตุการณ์
ที่ผ่านมานั้นเป็นข้อยกเว้น หลังจากรัฐธรรมนูญได้จากการแก้ไข ซึ่งผมเอง
ก็นั่งอยู่ในสภาในคราววาระนั้นด้วยคนหนึ่งในการที่จะต่อสู้ต่อประเด็นนี้
ผมจึงเขียนท่านประธานครับว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง
และประธานรัฐสภามาจากสภาผู้แทนราษฎร ตรงนี้เป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญแล้ว
ใช่ไหมครับ ที่เราจะเกิดความเชื่อมั่นได้ว่าต่อไปการเมือง การปกครอง
ของเรานั้นจะถูกต้องโดยจารีตประเพณี จะถูกต้องโดยหลักการในระบอบ
ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพราะฉะนั้นต่อประเด็นนี้
ผมจึงไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่ ผมอยากจะฝาก
ข้อสังเกตตามที่ผมกราบเรียนไปแล้ว ผ่านท่านประธานไปยังประธาน
คณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณขุนทองครับ แล้วจะต่อด้วย

คุณสุวโรช

นายขุนทอง ภูผาเดือน (กาฬสินธุ์) : กราบเรียนท่านประธาน
สภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ กระผม ขุนทอง ภูผาเดือน พรรคความหวังใหม่
จากจังหวัดกาฬสินธุ์ กระผมเรียนเสนอความคิดเห็นเพื่อว่าจะได้เป็น
แนวคิดในฐานะซึ่งผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย
คนหนึ่ง ท่านประธานครับ ข้อเสนอของคณะกรรมการเกี่ยวกับการเลือก
คนไปเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นก็ข้อเสนอซึ่งมีเหตุผลน่ารับฟัง แต่ว่า
เราควรจะพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วน เพราะว่า การปกครองของ
ประเทศไทยขณะนี้ใช้ระบบรัฐสภา โดยยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์
เป็นประมุขของชาติ กระผมกราบเรียนว่า การปกครองของประเทศไทย
ขณะนี้ยึดถือพรรคการเมืองเป็นองค์หลักในการบริหารประเทศชาติ
ในระบอบประชาธิปไตย ต้องการให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง
ต้องการให้พรรคการเมืองนั้นสามารถที่จะบริหารประเทศชาติได้โดยมี
หลักการ -----

ที่นี้ในทางปฏิบัติในทางการเมืองนั้น คือข้อเสนอ ข้อเสนอเป็นข้อเสนอ
 ของใคร เป็นข้อเสนอของพรรคการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
 พรรคการเมืองจะต้องมีข้อเสนอ นั่นคือนโยบายเสนอต่อมวลชน เพื่อให้
 มวลชนนั้นตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใดตามนโยบายที่แถลงไว้ เป็น
 ข้อเสนอในทางการเมืองที่มีความสำคัญสูงสุดก่อนการเลือกตั้ง ที่นี้การ
 แสดงออกของเจตนารมณ์ของประชาชนที่ต้องการให้พรรคการเมือง
 พรรคใด เข้าบริหารประเทศชาตินั้น แสดงออกโดยพึงจากผลการเลือกตั้ง
 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในคราวซึ่งมีการเลือกตั้งทั่วไป พรรคใดได้รับ
 ความไว้วางใจจากประชาชนมากที่สุด พรรคนั้นก็มีสิทธิในการจัดตั้งรัฐบาล
 ถ้าหากได้เสียงข้างมากสูงสุดพรรคเดียวเกินกว่าครึ่ง ก็แสดงว่า
 พรรคการเมืองพรรคนั้นได้รับมอบหมายจากประชาชนให้จัดตั้งรัฐบาล
 พรรคเดียว แต่ถ้ามีพรรค ก พรรค ข พรรค ค ได้เสียงตามลำดับ
 ก็แสดงว่าประชาชนนั้นให้ความไว้วางใจว่าให้พรรคที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ร่วมกัน
 จัดตั้งรัฐบาล หรือประชาชนอาจจะตัดสินใจในแนวทางในทางการเมืองใน
 การแสดงออกในการหาเสียงเลือกตั้ง ก็มีอยู่ ๒ วิธีที่ประชาชนจะตัดสินใจ
 พรรคการเมืองซึ่งได้เสียงมากที่สุดนั้น จะวินิจฉัยอะไร ต้องวินิจฉัยจาก
 ๑, ๒, ๓ หรือแนวทางในทางการเมืองซึ่งแสดงออก คือแนวทางอาจจะ
 เป็นแนวทางสังคมนิยม แนวทางประชาธิปไตยอะไรก็ได้ ในการเลือกตั้ง
 นอกกรัฐมนตรีนั้น กระผมถือน่าองกรัชมন্ত্রীคือผู้นำสูงสุดของรัฐบาล
 ในการบริหารประเทศชาติ เราจะต้องพิถีพิถันผมเห็นด้วย แต่ว่าในกรณี
 ซึ่งเราจะมาพิจารณาโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น บางครั้งเป็นไปได้
 หรือเปล่าว่า วัตถุประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในที่ประชุมนั้นมีโอกาส
 ที่จะติดกับเจตนารมณ์ของประชาชน ซึ่งเอาจากผลการเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั่นคือวัตถุประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน
 ที่ประชุมสภาเกิดไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน เพราะประชาชน
 เราแสดงออกโดยทางเลือกตั้ง สมาชิกพรรคการเมืองพรรคใดได้มากที่สุด
 ก็แสดงว่าเรายอมรับพรรคการเมืองนั้นให้บริหารประเทศชาติ ซึ่งกระผม
 ได้เรียนชี้แจงมาแล้วว่า พรรคการเมืองนั้นแสดงออกโดยข้อเสนอ นั่นคือ
 นโยบาย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายแก้ปัญหาหะยะสั้น ปัญหาหะยะยาว หรือแก้ปัญหา
 อะไรก็แล้วแต่ ในเมื่อประชาชนแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ว่าจะให้พรรคการเมือง
 พรรคนั้นบริหารประเทศชาติแล้ว ถ้าเพื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเราใน

สภานี้ไปโหวตขัดกับมติมหาชน ความต้องการของประชาชนแล้วเป็นไปได้อหรือไม่ ที่ผมพูดผมไม่ได้หมายความว่าผมขัดข้องกับแนวความคิดข้อเสนอของคณะกรรมการธิการ ไม่มีข้อขัดข้องเลย แต่ว่าถ้าเกิดเหตุการณ์อย่างนั้นแล้วเรามีทางแก้ไขปัญหานี้อย่างไร เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก และเป็นเรื่องใหญ่ด้วย ท่านมีทางแก้ไขอย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้คำขอให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณานั้น ในรายละเอียดไม่ทราบว่าจะเขียนไว้ที่ตรงไหนว่าจะเป็นการยกมือหรืออะไร ผมเกรงว่าถึงเวลานั้นจะเกิดปัญหาว่า แนวความคิดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกคนไปเป็นนายกรัฐมนตรีขัดแย้งกับความต้องการของประชาชน ซึ่งแสดงออกจากผลการเลือกตั้ง ขอเรียนไว้ ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสุวโรช และต่อด้วยคุณมานะ และต่อด้วยคุณพินิจ เรือ

นายสุวโรช พะลัง (ชุมพร) : ท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายสุวโรช พะลัง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชุมพร พรรคประชาธิปัตย์ ต่อกรณีที่คณะกรรมการธิการได้เสนอในเรื่องที่ ๑๐ เกี่ยวกับการเสนอชื่อของนายกรัฐมนตรี โดยมติของคณะกรรมการธิการได้สรุปมติด้วยกัน ๒ ประเด็น ก็คือ

ประเด็นที่ ๑ นายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง โดยได้มาจากการขอความเห็นชอบในที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร นั่นคือประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ คือประธานรัฐสภามีสิทธิที่จะเสนอชื่อตามความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับความเห็นส่วนตัวผม ผมมีความเห็นด้วยในบางประการคือในประการที่ ๒ คือประธานรัฐสภาเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีตามความเห็นของสภานั้น ผมเห็นด้วยในประการนี้-----

แต่ในประการหนึ่ง คือเกี่ยวกับการได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง โดยการชาวเสียงในที่ประชุมนั้น กระผมคิดว่าในรายละเอียดดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นรายละเอียดปลีกย่อย เพราะผมมีความมั่นใจว่าพรรคการเมืองทุกพรรคที่ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะอาสาตัวเองเข้ามาแก้ปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนนั้น มิได้อยู่หลังจากที่ผลการเลือกตั้งผ่านมาแล้ว แต่ผมกลับมองไปว่าก่อนที่จะจะมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ พรรคการเมืองแต่ละพรรคก็จะได้มีโอกาสพิจารณาเลือกสรร คัดสรรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อที่จะเสนอชื่อให้กับพี่น้องประชาชนได้มีโอกาสใช้ดุลพินิจพิจารณาว่า พรรคการเมืองก็ดี หรือตัวบุคคลก็ดีที่พรรคการเมืองนั้นส่งสมัครรับเลือกตั้งนั้น มีความเหมาะสมแค่ไหนเพียงไร ในการที่จะอาสาตัวเองเข้ามาแก้ปัญหาของพี่น้องประชาชน โดยใช้จุดมรรคทางด้านการเมือง และแนวนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งท่านนั้นสังกัดอยู่ มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของชาติ เพราะฉะนั้นผมมีความมั่นใจว่า ในระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการคัดเลือกเสนอชื่อ ในนามของสังกัดพรรคการเมืองต่าง ๆ นั้น คงจะได้มีโอกาสแถลงนโยบาย ได้มีโอกาสพบปะกับพี่น้องประชาชน ได้มีโอกาสที่จะเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาปากท้องของพี่น้องประชาชน ในระหว่างที่รณรงค์หาเสียง และกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในระหว่างนี้ ก็ได้มีการชำระสะสาง ได้มีการแก้ไขตามมาตรา ๑๕๙ เป็นที่เรียบร้อย โดยมี การเพิ่มวรรคสองว่า นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น นั้นก็หมายความว่าเราได้คืนอำนาจนี้ให้กับพี่น้องประชาชน เพราะพี่น้องประชาชนสามารถเลือกได้ ๒ ประการ คือประการที่ ๑ เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประการต่อมาพี่น้องประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการที่จะให้ความไว้วางใจถึงคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี หรือบุคคลที่เป็นหมายเลข ๑ ของประเทศในอนาคตข้างหน้าด้วย นั่นก็คือเลือก ส.ส. แถมนายกฯ นั้นเอง เราต้องยอมรับความจริงว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คืนอำนาจให้กับพี่น้องประชาชนโดยทางอ้อม ในการที่จะได้มีโอกาส คัดเลือกสรรบุคคลที่จะไปเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นมิติใหม่ในวงการทางการเมืองของเรา และเป็นสิ่งพี่น้องประชาชนได้ให้ความเห็นชอบ ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีมติของมหาชนก็ตาม แต่จากการที่เราได้รับพรรคหาเสียง

อันนั้น ผมเชื่อมั่นเหลือเกินว่าพรรคการเมืองทุกพรรค ในระหว่างที่
รณรงค์หาเสียงนั้น ท่านได้รณรงค์หาเสียงโดยประกาศไปว่า ถ้าเลือก
ส.ส. แล้ว ถ้าท่านต้องการให้ใครเป็นนายกรัฐมนตรีขอให้ท่านดูที่หัว คือ
หัวหน้าพรรคการเมืองแต่ละพรรค และเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕
ผ่านมาจนถึงวันนี้ นั่นคือสิ่งที่พี่น้องประชาชนได้ให้ความเห็นชอบว่า
ต้องการให้ใครเป็นนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีอื่นเป็นนายกฯ
แห่งความฝันของพี่น้องประชาชนในวันนี้ ก็ได้พิสูจน์ให้พี่น้องประชาชน
ได้เห็นแล้วว่า ในระบอบประชาธิปไตยนั้น เขาสามารถให้ความหวัง
เขาสามารถเชื่อมั่นว่าระบบรัฐสภาในระบอบประชาธิปไตยนั้น สามารถ
สร้างความธรรมในทางด้านการเมือง ในการแก้ปัญหาปากท้อง
ของเขาได้ เพราะเขาสามารถเลือกนายกรัฐมนตรีได้โดยทางอ้อมนั่นเอง
เพราะฉะนั้นการที่จะเลือกสรร หรือการที่จะคัดรายชื่อของบุคคลที่จะ
มาเป็นนายกรัฐมนตรีหลังจากผ่านการเลือกตั้งแล้ว ผมคิดว่าน่าจะเป็น
รายละเอียดปลีกย่อย แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่ได้มีการคัดสรรรายชื่อ
มาหลังจากการเลือกตั้งวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ โดยการที่ชาวเสียง
จากพรรคการเมืองที่มาร่วมในอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวเดียวกัน
ที่จะมารวบรวมเป็นนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาของพี่น้องประชาชน
โดยชาวเสียงเอาจากหัวหน้าพรรคการเมือง เหมือนในอดีตที่ผ่านมา
เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ นั้น กระผมคิดว่าชอบด้วยเหตุผลอยู่แล้ว
ไม่จำเป็นที่จะต้องมาขอมติจากที่ประชุมแห่งนี้ เพราะว่าหลังจากที่
ท่านนายกรัฐมนตรีได้รับการเสนอชื่อจากพรรคการเมืองใด หัวหน้า
พรรคการเมืองไหนได้รับการคัดสรรให้เป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ก็เป็น
อำนาจหน้าที่ของท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะต้องลงนามสนอง
พระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และก็หลังจากนั้นท่านนายกรัฐมนตรี
จึงแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีอีก ๘๘ คน แล้วร่วมนโยบายของรัฐบาล
แล้วจึงมาแถลงนโยบายของรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ เพื่อที่จะ
ให้ตัวแทนของพี่น้องประชาชนทั้งประเทศได้เห็น ว่า ในตลอดระยะ
เวลา ๕ ปี นับตั้งแต่ที่เป็นต้นไป รัฐบาลชุดนี้มีนโยบายในการแก้ปัญหา
ปากท้องของพี่น้องประชาชน หรือปัญหาของชาตินี้ได้อย่างไร-----

เพราะฉะนั้นสิ่งตรงนี้น่าจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับพี่น้องประชาชนมากกว่าในเรื่องการคัดสรร หรือที่มาของนายกรัฐมนตรี ผมเชื่อว่าระบบที่เราได้ผ่านการคัดเลือกสรรมาเมื่อหลังจากการเลือกตั้งวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ นั้นคืออยู่แล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ผมจึงมีความเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อดังกล่าวนี้ แต่เห็นชอบในเรื่องที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องลงนามรับรองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และขอฝากไปถึงกรรมการที่จะเสนอร่าง ยกร่างรัฐธรรมนูญในโอกาสต่อไปด้วยว่า เรื่องดังกล่าวนี้ สิ่งไหนที่ได้อยู่แล้วเราก็ไม่จำเป็นจะต้องไปแตะ แต่สิ่งใดที่เราจำเป็นต้องชำระสะสางหรือแก้ไขให้ดีขึ้นก็อยู่ในดุลพินิจที่คณะกรรมการยกร่างสามารถที่จะแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น ผมก็ขอขอบคุณไว้เพียงแค่นี้ สวัสดี

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณมานะ ครับ เดี่ยวต่อด้วยคุณพินิจ จันทรสมบัติ

นายมานะ คูสกุล (นครพนม) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม มานะ คูสกุล ส.ส. จังหวัดนครพนม พรรคชาติพัฒนา สำหรับในประเด็นนี้ของคณะกรรมการนั้นผมเห็นด้วย เพราะในการเลือกสรรนายกรัฐมนตรีนั้นในฐานะตัวแทนของปวงชนชาวไทยเราจะต้องรับรู้ บางครั้งท่านประธานเองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนมาก่อนผมอีก ท่านก็ทราบดีว่าบางทีก็เซ็นชื่อกันไปเสร็จแล้วก็หัวหน้าพรรคการเมืองก็ไปตกลงกัน แต่ขณะเดียวกันในประเด็นที่ ๒ ที่ท่านบอกว่า ในข้อคิดเห็นของกรรมการในหน้า ๑๐๓ นี่นะครับว่า นายฯ จะต้องมาจากผู้แทนราษฎรอย่างเดียวหรือไม่ ผมเห็นด้วย เพราะในการออกไปปราศรัยหาเสียงในการเลือกตั้งแต่ละครั้งนั้น ทุกพรรคการเมืองจะชูหัวหน้าพรรคตัวเองเพื่อที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ไม่มีใครหรอกครับที่จะไปบอกว่าผมจะเอานายทุนพรรคผมเป็น เพราะฉะนั้นคนที่เป็นผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องไปแถลงนโยบาย ไปชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ของบ้านของเมืองเพื่อให้ราษฎรได้ไว้วางใจ อย่างเมื่อคืนก็มีการอภิปรายกันในหัวข้อถึงกำหนดวัน เวลาของการกำหนดวันเลือกตั้งที่เปลี่ยนจาก ๙๐ วันเป็น ๘๕ วัน ก็ได้มีการกล่าวจนท่านประธานกรรมการนั้นบอกว่าท่านถูกกล่าวโทษ อันนี้ผมขอกราบเรียนย้อนไปนิดหนึ่งว่าในการอภิปรายหาเสียงนั้นเป็นแนวนโยบายอย่างหนึ่งที่จะทำให้ลดการใช้จ่ายเงินลง และระยะเวลานั้น

ผมขอกราบเรียนว่าเหมาะสม ๙๐ วัน เพราะฉะนั้นการที่เราจะให้
ผู้แทนราษฎรเป็นนายกรัฐมนตรีอย่างเดียวนั้นผมเห็นด้วย ซึ่งในข้อคิดเห็น
ของกรรมาธิการผมได้อ่านตามหน้า ๑๐๓ นี้ ผมเห็นว่าที่ท่านอ้างว่า
ในความเห็นที่ ๒ บอกว่า นายกรัฐมนตรีจะมาจากบุคคลภายนอกก็ได้
คนเราถ้ามีความตั้งใจที่จะทำงานอันใดอันหนึ่งแล้วต้องแสดงออก เหมือน
เราจะยึดอาชีพนักมวยเราก็ต้องแสดงออกโดยการไปเข้าค่ายมวย
ไปซ้อมมวย เหมือนเราอยากจะได้รับใช้บริหารประเทศชาติมาเป็น
นายกรัฐมนตรี เราก็ต้องแสดงออกโดยการเสนอตัวให้ประชาชนเลือก
ว่าตัวเรานี้เหมาะสมที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ถ้าหากเหมาะสม
แล้วเลือกเอาพรรค ลูกพรรคว่าพรรคของเรามีแนวโน้มอย่างไร
เหมาะสมหรือไม่ที่จะให้บริหารประเทศ โดยประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ
ในการเลือกตั้ง แล้วก็เลือกสมาชิกเข้ามาได้เสียงส่วนใหญ่ ผมเชื่อว่า
ถ้าพรรคการเมืองใดที่ได้เสียงส่วนใหญ่เข้ามาแล้วนั้นสภาทุกสมัยทุกสภา
หลังจากการเลือกตั้งแล้วก็คงจะยกให้ผู้ที่ได้เสียงข้างมากได้เป็น
นายกรัฐมนตรีตามฉันทานุมัติของประชาชน ผมขอกราบเรียนว่าในบางครั้ง
เราอาจจะไม่ได้พรรคการเมืองซึ่งได้เสียงข้างมากมาเป็นรัฐบาล
มาเป็นนายกฯ ก็ได้ อันนี้เราต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่าในประเทศไทย
เรานั้นแบ่งออกเป็น ๔ ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้และ
ภาคอีสาน ขนบธรรมเนียมประเพณีบางส่วนคล้ายคลึงกันบางส่วน
แตกต่างกัน นิสัยใจคอบางครั้งก็ไม่เหมือนกัน การนับถือศาสนา
ก็ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นแต่ละคนต่างมีแนวความคิดของตัวเอง
อย่างในการเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านมามีสภาอยู่ปัจจุบันนี้จะเห็นว่า
พรรคการเมืองบางพรรคได้เสียงส่วนใหญ่ในภาคใต้ พรรคการเมือง
บางพรรคได้เสียงส่วนใหญ่ในภาคอีสาน -----

พรรคการเมืองบางพรรคได้เสียงส่วนใหญ่ในภาคเหนือ และพรรคการเมืองบางพรรคได้เสียงส่วนใหญ่ในภาคกลาง จะเห็นว่าการเลือกตั้งไม่ได้เลือกอยู่ที่พรรคการเมืองอย่างเดียว เราต้องเข้าใจอย่างหนึ่งว่าในการเลือกตั้งของประเทศไทยเรานั้น ส่วนบุคคล ตัวบุคคลยังเป็นประเด็นสำคัญ เพราะระบบพรรคการเมืองของเรายังไม่เข้มแข็งเพียงพอที่จะให้ประชาชนตัดสินใจได้ว่าจะต้องเลือกพรรคนี้ แม้พรรคนี้จะส่งนาย ก นาย ข อะไรมาก็ช่าง จะต้องเลือกพรรคนี้ แต่เราอยู่ที่ตัวบุคคลด้วย เรามองที่ตัวบุคคลว่าเราจะเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนของเรา เราชอบไหม ถ้าชอบแล้วดูพรรคการเมืองนี้ชอบไหม ถ้าชอบก็เลือก นั่นคือการเลือกตั้งในเมืองไทยยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งในต่างจังหวัด ซึ่งไม่เหมือนกับในกรุงเทพมหานคร ถ้าในกรุงเทพมหานครก็จะเลือกตั้งไปอีกรูปแบบหนึ่ง อาจจะชอบพรรคการเมืองพรรคนี้ ก็เลือกพรรคนั้นไป นี่แหละครับท่านประธาน ผมถึงว่าคนที่ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นแสดงเจตจำนงโดยเปิดเผย แล้วว่าต้องการเข้ามาบริหารประเทศ ต้องการเข้ามาใช้ประโยชน์ ด้วยการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขณะเดียวกันก็สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในด้านฝ่ายบริหารได้ เพราะฉะนั้นผมเห็นด้วยที่กรรมการคงไว้ในการที่จะให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น มาจากสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แต่ในความคิดเห็นของผมอยากจะฝากกราบเรียน ท่านกรรมการว่า ท่านน่าจะเขียนลงไปเลยว่าแม้กระทั่งคณะรัฐมนตรีก็น่าจะมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใครที่มีความหวังดีต่อประเทศชาติ บ้านเมืองก็ลงมาในเวทีนี้ เพราะเป็นเวทีประชาธิปไตยทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และก้าวขึ้นมาเป็นรัฐมนตรี ไม่ต้องมาเป็นอีแอบอยู่ อาศัยเป็นนายทุน พรรคมาตั้งเป็นรัฐมนตรีก็มี เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังเขียนช่องว่างไว้ให้ คนบางคนซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็มาเป็นรัฐมนตรีได้ ผมขอกราบเรียนว่าในแนวความคิดอันนี้ของผม ผมอยากให้ทางกรรมการได้เพิ่มเข้าไปด้วย เพราะอะไร เพราะว่าทุกวันนี้ รัฐบาลทุกวันนี้ ผมขอกราบเรียนไปปิดหึงอาจจะอยู่ในประเด็น แต่เป็นตัวอย่างหนึ่ง

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอาสั้น ๆ หน่อยครับ

นายมานะ คูสกุล (นครพนม) : ครับ คือท่านนายกรัฐมนตรี

ชวน หลีกภัย ท่านบอกว่าในเมื่อท่านมอบอำนาจให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงขึ้น

รับงานไปแล้ว เจ้ากระทรวงจะต้องรับผิดชอบเอง ท่านไม่ไปก้าวก้าว และผมถามว่ากรณีที่รัฐมนตรีซึ่งไม่ได้มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ถือว่าไม่ได้มาจากประชาชนคัดเลือก ถึงจะมาจากพรรคการเมืองก็จริง แต่นั่นก็เป็นส่วนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรียอมรับ ถ้าเกิดรัฐมนตรีเหล่านี้ บริหารบ้านเมืองผิดพลาดไป นายกรัฐมนตรีรับผิดชอบหรือไม่ หรือท่าน จะต้องปฏิเสธมาว่าเป็นเรื่องของแต่ละกระทรวง แต่ละพรรคการเมือง นี่แหละครับผมถึงอยากจะให้เขียนลงไปเลยว่า รัฐมนตรีก็ต้องมาจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ใช่จะมาจากใครก็ได้ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เขียนไว้ว่า เฉพาะตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผมถามว่าถ้าเฉพาะ นายกรัฐมนตรีคนเดียวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วคณะรัฐมนตรี อีก ๔๘ ท่านนั้นเป็นคนนอกทั้งหมด อะไรจะเกิดขึ้นในสภานี้ท่านประธาน เพราะฉะนั้นผมอยากฝากข้อนี้ไปถึงท่านกรรมาธิการด้วย แต่ในสิ่งที่ ท่านเสนอมาว่า (๑) จะต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งนั้น ผมเห็นด้วย เพราะว่าในการ แกลงนโยบายก็ไม่มี การลงมติ เพราะฉะนั้นคนที่จะมาเป็นผู้บริหาร ประเทศ เป็นผู้นำสูงสุดในการที่จะเดินเกมการเมือง เกมเศรษฐกิจ นำประเทศชาติรุ่งเรืองหรือล่มจม สมควรที่จะได้รับความไว้วางใจ จากตัวแทนของประชาชนโดยผ่านสภาผู้แทนราษฎรเกินกึ่งหนึ่ง ผมเห็นด้วย และในประเด็นที่ ๒ นั้น ประธานรัฐสภาเสนอชื่อตาม ความเห็นของสภา ก็แสดงว่าคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นสภานี้ต้อง ให้ความเห็นชอบ ท่านถึงเป็นนายกรัฐมนตรีได้ บริหารประเทศไทย ผมขอกราบขอบคุณครับท่านประธาน

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กมลมาศ ๑๐/๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ก่อนที่คณพินิจจะลุกขึ้นพูด ขอชี้แจงนะครับ มีประกาศนิตหนึ่ง เนื่องด้วยทางกรมประชาสัมพันธ์ แจ้งว่าในวันนี้ทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จะถ่ายทอดเสียง ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตั้งแต่เวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา ถึง ๑๗.๐๐ นาฬิกา ดังนั้นทางวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทยจึงขอถ่ายทอดเสียงในช่วงเวลาดังกล่าว จึงขอเรียน ที่ประชุมเพื่อทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คณพินิจ จันทร์สมบูรณ์

นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์ (กาญจนบุรี) : กราบเรียน

ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม พินิจ จันทร์สมบูรณ์ พรรคพลังธรรม จังหวัดกาญจนบุรีครับ

(นายคณิน บุญสุวรรณ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เดี่ยวให้คณพินิจพูดสักนิตหนึ่ง ประเด็นเดียว เดี่ยวค่อยตอบ ใจเย็น ๆ จะได้เสร็จไปเลย

นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์ (กาญจนบุรี) : ท่านประธาน ที่เคารพครับ ผมเองจะต้องถามทางคณะกรรมการการเลือกตั้งสักนิตหนึ่งว่า ในหนังสือที่ท่านมอบมาให้ในเล่มเล็ก หน้า ๔๗ ที่ท่านเขียนในหมวด ๗ ในมาตรา ๑๕๔ นั้น ท่านเอารัฐธรรมนูญฉบับ ๓ - ๕ มาเปรียบเทียบ หรืออย่างไร เพราะเหตุผลที่ว่าในวรรคสอง นายกรัฐมนตรีนั้นไม่ได้เขียน ไว้ว่าจะต้องเป็นผู้แทนราษฎรหรือเปล่า ขอสอบถามสักนิตหนึ่ง อันนี้เดี๋ยว ท่านได้ชี้แจง เพราะว่าท่านทำไว้เยอะหนังสือนี้ แต่ในเนื้อหาแนวทาง ของคณะกรรมการท่านบอกไว้ในหมวด ๕ คณะรัฐมนตรี แล้วก็ใน ๔.๑ การจัดสรรนายกรัฐมนตรี ขอให้ดูนิตหนึ่งครับ เพราะท่านจะมีแค่สองวรรค ในวรรคแรกว่าในมาตรา ๑๕๔ ส่วนวรรคสองหายไป ซึ่งเราแก้ไขแล้ว สำคัญของการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีหรือการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีนั้น ผมยังยืนยันว่านายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องมาจากผู้แทนราษฎร เพราะท่านนายกรัฐมนตรีเป็นตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการเลือกตั้ง และท่านนายกรัฐมนตรี ก็จะเป็นผู้ดูแลและประสานงานในการเพื่อจัดทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ชาติ บ้านเมือง มิใช่ให้นายกรัฐมนตรีจะทำงานให้เกิดประโยชน์แต่รัฐบาลเท่านั้น

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กมลมาศ ๑๐/๒

ถ้าเลือกนายกรัฐมนตรืเพื่อทำงานให้เกิดประโยชน์แก่รัฐบาลแล้ว ก็จะมี
ผลประโยชน์อะไรแก่ประเทศชาติบ้านเมือง จุดนี้เองเป็นจุดที่สำคัญ ผมจึง
ตั้งใจไว้ว่าถ้าเป็นไปได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับต่อไปที่จะเขียนขึ้นมานั้น แก้ว
ต้องชัดเจนว่า นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งและต้องเป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร และสิ่งสำคัญอีกเรื่องหนึ่งในการจัดสรรหรือการประชุม
ในการจัดสรรนายกรัฐมนตรีอย่างที่ทำสมาชิกหลายคน เขาพูด เป็นสิ่งที่
น่าเป็นห่วงมาก ถ้าหากว่าสมาชิกสภาผู้แทนนั้นไม่ใช้สิทธิโหวตอิสระหรือ
ความถูกต้องโดยสามัญสำนึกที่ถูกต้องอย่างจริงจังแล้ว ประโยชน์ที่จะเกิด
แก่ชาติบ้านเมืองนั้นก็อาจจะเกิดได้น้อยมาก บางครั้งบางกรณีเราเลือก
นายกรัฐมนตรี เราจัดสรรนายกรัฐมนตรี แต่ว่าท่านประธานสภาไม่ส่งบุคคล
เหล่านั้น อย่างกรณีที่ผ่านมาในเร็ว ๆ นี้ ผมเองเสียใจอย่างยิ่ง ทำไมต้องให้
คนที่ เป็นนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งต้องมายุบสภาผู้แทนราษฎร
จุดที่ผมฝากเป็นข้อสังเกตที่จะพิจารณาต่อไป เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง
ก็คือว่านายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นคนที่จัดสรร หรือว่าเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร
ซึ่งมอบให้นายกรัฐมนตรีเข้าไปทำงานบริหารราชการแผ่นดิน และอีกจุดหนึ่ง
ที่จะต้องฝากเป็นข้อสังเกตและพิจารณาว่าไม่จำเป็นหรือครับ ว่านายกรัฐมนตรีนั้น
จะต้องเป็นคนที่มาจกพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภา ไม่แน่ บางคน
ที่มีอิทธิพลการเมืองสูง มีอำนาจการเงิน มีนายทุนนิยม หรือมีศักดิ์นาต่าง ๆ
บางครั้งใช้อิทธิพลการเมืองเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเข้ามามาก แต่ประชาชน
ไม่ยอมรับ อันนี้ต้องฝากเป็นข้อสังเกต เพราะฉะนั้นผมฝากไว้เลยว่า ถ้าเป็นไปได้
ให้ประชุมในสภาผู้แทนราษฎรหรือการลงคะแนนนั้นอาจจะต้องลงคะแนนโดย
เปิดเผยหรือลับก็ได้แต่กรณี จะต้องพิจารณาในการแก้ไขระเบียบข้อบังคับ
ในการประชุมและการจัดสรรที่จะเลือกนายกรัฐมนตรีขึ้นมา จุดนี้เองผมฝาก
ท่านประธานและที่ทางคณะกรรมการว่า จะต้องพิจารณาให้หนัก หลักแล้ว
ประชาชนต้องการนายกฯ ที่มาจากผู้แทนราษฎร แล้วหลักประชาชนส่วนหนึ่ง
อาจจะเลือกตั้งโดยหลักเกณฑ์ว่าบางพรรคการเมืองนั้น อาจจะมีชื่อเสียง
ในต่างจังหวัด บางพรรคการเมืองมีชื่อเสียงในกรุงเทพมหานคร ความรู้
ความชำนาญ หรือความสามารถของประชาชนนั้นมีความเข้าใจทางการเมือง
ยิ่งไม่เท่าที่ควร เราต้องยอมรับความจริง บางครั้งถ้าผู้แทนราษฎรนั้น
เราพูดได้หมดรับว่า ผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่เราเลือกตั้งเข้ามา ๓๖๐ คนนั้น
มาจาก ส.ส. ที่ชื่อลัทธิสุจริตเคารพกฎหมายของการเลือกตั้ง ไม่ใช้เงิน

ศส. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กมลมาศ ๑๐/๓

ชื่อเสียงเข้ามาขึ้น เข้ามาในสภาอย่างสง่าผ่าเผย ไม่ท้อท้อประชาชน
ท่านประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการ พวกเรารอทราบว่า
ผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่งเรามาอย่างไร ส่วนหนึ่งมาอย่างไร จุดนี้เอง
เราขอรับไหมครับว่าสภาผู้แทน^{ทั้ง}ซึ่งเราทุกคนนั้นมีความซื่อสัตย์สุจริต
จริงใจต่อประชาชนอย่างร้อยเปอร์เซ็นต์ และจริงใจต่อประเทศชาติ
บ้านเมืองอย่างเต็มที่เหนือคณานับ ผมต้องฝากไว้ในข้อพิจารณาว่าถ้าเรา
จะเลือกว่านายกัฐมนตรีมาจากพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากแล้ว เป็น
ผู้นำทางการเมือง แล้วต้องเป็นตัวแทนนายกัฐมนตรีจากประธานของพรรค
หรือจากผู้นำของพรรคหรือประธานของพรรคอะไรก็ตาม ผมคิดว่ายัง
ไม่ถูกต้องที่สุด เพราะว่าบางครั้งข้างตรงเรา ใต้อาสนของประชาชนก็อาจจะ
เลือกคนนี้เป็นนายกัฐมนตรี แต่เขาไม่สามารถที่จะนำพาสมาชิกสภาผู้แทน
เข้ามาได้มากเป็นจำนวนที่ ๑ ของประเทศหรือในส่วนต่าง ๆ แต่เขามี
ความสามารถที่จะรวบรวมผู้แทนราษฎรแล้วก็นำชื่อบุคคลเหล่านี้ขึ้นมา
เป็นนายกัฐมนตรี-----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ปวิญา ๑๑/๑

ผมก็ขอฝากไว้เป็นข้อสังเกตว่า นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการเลือกตั้ง
นายกรัฐมนตรีนั้นไม่จำเป็นจะต้องมาจากผู้นำของพรรคการเมืองที่มี
เสียงข้างมากในสภาเสมอไป แต่ขอให้เขาสามารถรวมตัวหรือรวม
สมาชิกสภาผู้แทนที่สนับสนุนเขาได้ และวิธีการโหวตนั้นก็ต้องขออ้าว่า
อย่าให้ผู้แทนราษฎรเป็นเหมือนกับหุ่นยนต์มาชุมนุม แต่กรณีบางครั้งกรณี
เราเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีแล้ว เราต้องให้ประชาชน ให้ผู้แทนราษฎร
เขาชุมนุมได้อิสระ และในทำนองเดียวกันในกรณีอื่นนิติบัญญัติไม่ไว้วางใจ
ที่จะขับไล่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือคณะรัฐบาลออกไป
ต้องให้ผู้แทนราษฎรเขาออกเสียงด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจ
อย่างที่ว่าสาบานต่อสภาแห่งนี้ ขอขอบคุณ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านกรรมาธิการเชิญครับ

นายคณิน บุญสุวรรณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

ที่เคารพ กระผม คณิน บุญสุวรรณ ส.ส. ชลบุรี พรรคเอกภาพ

ในฐานะกรรมาธิการ กระผมขอกราบเรียนตอบข้อสงสัยของท่าน

สมาชิกผู้มีเกียรติในหน้า ๙๗ ของรายงานในหมวดที่ว่าด้วยคณะรัฐมนตรี

ซึ่งในความเข้าใจของท่านสมาชิกผู้มีเกียรตินั้นถูกต้องแล้วว่า นายกรัฐมนตรีนั้น
ต้องเป็น ส.ส. เพียงแต่ว่าในรายงานฉบับเล็กนี้ คณะกรรมาธิการ

ได้ละไว้ในฐานที่เข้าใจ แต่ว่าจะเต็มว่าเป็นนายกรัฐมนตรีต้องเป็น ส.ส.

ก็เป็นไปตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้วไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร และพร้อมกันนั้น

ในรายละเอียดนี้เกี่ยวกับเรื่องการสรรหานายกรัฐมนตรีนั้นได้กำหนดไว้

ชัดเจน ได้อธิบายไว้ชัดเจนในหน้าที่ ๑๐๐ ในรายงานฉบับที่ ๒ ซึ่ง

เป็นเล่มใหญ่ ซึ่งบังเอิญเมื่อสักครู่นี้กระผมกำลังจะขออนุญาตท่านประธาน

ขึ้นมาชี้แจงคำผิด ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดในเนื้อหาสาระอันเป็นสาระ

สำคัญที่สุดในหน้าที่ ๑๐๐ ของรายงานฉบับที่ ๒ ซึ่งเป็นเล่มใหญ่ ใน

ย่อหน้าที่ ๒ ที่ว่าด้วยมติที่ประชุมในบรรทัดที่ ๓ นั้นข้อความว่า ผู้ที่จะ

เป็นนายกรัฐมนตรีต้องพ้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนี้เป็นการพิมพ์ผิด

ซึ่งเป็นการพิมพ์ผิดซึ่งทำให้เนื้อหาสาระสำคัญเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง

ถ้อยคำที่ถูกต้องคือ เป็นนายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แก้คำว่า พ้น เป็นคำว่า เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และในประการ

ต่อไปกระผมขออนุญาตกราบเรียนเลยว่า ในหมวดที่ว่าด้วยกระบวนการ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ปวิญา ๑๑/๒

สรรหานายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นความเห็นของคณะกรรมการนั้นจะมี
ถ้อยคำซึ่งไม่ตรงกันอยู่ว่าเสียงที่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรนั้นในบางตอนเขียนไว้ว่า ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมด บางตอนก็เขียนว่า เกินกว่ากึ่งหนึ่ง ถ้อยคำที่
ถูกต้องคือ ขออนุญาตแก้ทุกคำว่า ต้องเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ ขอกราบขอบพระคุณ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ประเด็นที่ ๑๐ ผ่านได้
ต่อไปประเด็นที่ ๑๑ การยุบสภา เชิญกรรมการ

นายอึ้งฉางค์ ปาณิกบุตร (กรรมการ) : กราบเรียน
ท่านประธานสภาที่เคารพ ผม นายอึ้งฉางค์ ปาณิกบุตร กรรมการ
ขอถือโอกาสชี้แจงประเด็นเรื่องการยุบสภาของฝ่ายบริหาร เพื่อให้
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ขอเรียนว่าหลักการในการ
แก้ไขรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการชุดนี้ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
กับสถาบันสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้แทนของประชาชนเป็นที่
ซึ่งประชาชนได้มอบอำนาจประชาธิปไตยมาให้ จริงอยู่อำนาจการ
ยุบสภาเป็นของนายกรัฐมนตรีแล้วอำนาจของฝ่ายบริหารซึ่งถือได้ว่า
เป็นอาวุธสำคัญในการดำเนินการทางการเมือง แต่สิ่งที่ผ่านมานั้น
เหตุผลในการยุบสภานั้นมักจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรืออาจจะไม่เป็น
ที่พอใจของประชาชนส่วนรวมก็ได้ เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าจะเป็นอำนาจ
ที่ถ่วงดุลกันแล้วของระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาของเราก็ตาม
น่าที่จะมีบางสิ่งบางอย่างซึ่งควรจะพิจารณาเปลี่ยนแปลง เพราะว่า
ในการที่จะยุบสภานั้น ในรัฐธรรมนูญนั้นได้กำหนดไว้ว่าจะทำอย่างไร
ก็ได้ ไม่ได้กำหนดไว้ -----

เพราะฉะนั้นในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา การยุบสภานั้นบางครั้งก็สร้าง
ความเสียหายให้กับสังคม ในขณะที่เดียวกันไม่เป็นที่รับของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรเช่นเดียวกัน สิ่งที่คุณกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า
การยุบสภานั้นน่าจะมีข้อกำหนดเพิ่มเติมบางประการคือว่า ในขณะที่มี
การยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจนั้น ไม่น่าที่ฝ่ายบริหารจะถือโอกาส
ยุบสภาได้ เพราะในช่วงเวลานั้นสภาผู้แทนราษฎรกำลังทำหน้าที่
ในการตรวจสอบการบริหารราชการของฝ่ายบริหาร ประชาชนกำลัง
เฝ้าดูว่าผู้แทนราษฎรของตนได้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบในการบริหาร
ราชการแผ่นดินอย่างไร ขณะเดียวกันประชาชนส่วนใหญ่ก็อยากจะ
ทราบข้อเท็จจริงว่า ที่มีการยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจนั้นฝ่ายบริหาร
ทำหน้าที่บกพร่องจริงหรือไม่ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงเห็น
เป็นมติเห็นชอบว่า ในขณะที่มีการยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจต่อ
สภาผู้แทนราษฎร คณะฝ่ายบริหารจะถือโอกาสนี้ยุบสภาไม่ได้ จนกว่า
จะมีการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว ขอเรียนให้ทราบเท่านี้ครับ ขอขอบคุณ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเสกสรรค์

นายเสกสรรค์ แสนภูมิ (สุรินทร์) : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม นายเสกสรรค์ แสนภูมิ ผู้แทนราษฎรจากจังหวัดสุรินทร์
พรรคชาติไทย ท่านประธานที่เคารพ กระผมเองใคร่ขอแสดงความคิดเห็น
และฝากเป็นข้อสังเกตสำหรับข้อที่ ๑๑ ในกรณีเกี่ยวกับการยุบสภา
ท่านประธานที่เคารพ จากทางด้านคณะกรรมการได้สรุปแล้วนั้น
บางส่วนของผมเห็นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มเติมเงื่อนไขการยุบสภา
ในกรณียื่นญัตติไม่ไว้วางใจ คือยุบก่อนไม่ได้ต้องมีการอภิปรายกันเสร็จ
เรียบร้อยเสียก่อน อันนี้เป็นส่วนที่ทำให้สภาผู้แทนนี้มีอำนาจที่จะควบคุม
การบริหาร นั้นประเด็นหนึ่งที่เห็นด้วย ในรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา
ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ ปี ๒๕๒๑ ตลอดจนถึงปัจจุบันนี้กระผมอยากจะ
กราบเรียนท่านประธานว่า ทางรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้เลยใน
สาเหตุการยุบสภา มาตรา ๑๑๐ ก็เป็นการกำหนดวาระของสภาอยู่
๔ ปี จากนั้นเป็นมาตรา ๑๑๑ ก็เป็นการกำหนดว่าการจะยุบสภาต้อง
เป็นพระราชกฤษฎีกาเท่านั้นเอง ไม่ได้บอกว่าสภาอยู่ในสภาพอย่างไร
ถึงมีการยุบสภา ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานที่เคารพผ่านไปถึง
ท่านกรรมการน่าจะระบุลงไปว่า ในกรณีที่จะมีการยุบสภานั้นจะต้อง

มีการนัดต่อไปนี้ แต่ในส่วนตัวกระผมแล้วอยากจะกราบเรียนท่านประธานว่า จะว่ากระผมหวงอำนาจก็ขึ้นดีที่จะให้ประธาน ผมบอกว่าจะระงับไปได้เลย ว่าสภานี้ต้องอยู่ ๔ ปีไม่มีการยุบ แต่ในกรณีที่รัฐบาลแพ้โหวตจะต้อง ลาออก ให้มีการชาวเสียงเอาผู้ที่ไม่มีโอกาสได้ขึ้นไปเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการผลัดเปลี่ยนกัน ในสภาพที่ผ่านมาประเทศไทยมีลักษณะว่า เมื่อเข้า อยู่ไม่ได้ เอ็งก็ไม่ต้องอยู่ และยิ่งไปกว่านั้นกระผมอยากกราบเรียน ท่านประธานระงับไปด้วยว่า ใครมาทำการล้มล้างสภาผู้แทนราษฎร เป็นการยึดอำนาจทำการปฏิวัติก็ต้องมีการประหารชีวิต ในส่วนตัวกระผม ไม่เคยขมมือสนับสนุนผู้ที่มีการอภิโหมเวลาที่ทำการปฏิวัติรัฐประหาร ไม่ประสบความสำเร็จ ผมขอกราบเรียนว่าผมเองก็มีอุดมการณ์ที่รัก ห่วงแหนแล้วก็ห่วงใยผูกพันสภา กระผมไม่ได้กราบเรียนท่านประธาน เพื่อที่จะคงอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร เพราะว่าสภาผู้แทนราษฎรใน สมาชิกนั้นไม่มีใครที่จะจริงจังยั่งยืน แม้แต่ท่านประธานที่เคารพก็ตามแต่ สมัยหน้าก็อาการน่าเป็นห่วงเหมือนกัน กระผมก็น่าเป็นห่วง ไม่ได้ทำ เพื่อตัวเอง แต่กระผมทำอยากให้ระบอบประชาธิปไตยมั่นคง ไม่ใช่ว่า คนนี้บริหารไม่ได้ อย่างกรณีในอดีตฝ่ายค้านจะมีการหยิบยกเอาเรื่อง ส่วนตัวของนายกฯ ว่ามีการผูกพันกับการไปแข่งเอาเมียใครมา สมมุติ อย่างนั้นะครับ ก็มีการไม่พอใจ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ได้ พูดในประเด็นเลย

นายเสกสรรค์ แสนภูมิ (สุรินทร์) : ผมยกตัวอย่าง

ท่านประธาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ได้ เป็นเรื่องส่วนตัว

นายเสกสรรค์ แสนภูมิ (สุรินทร์) : ผมกราบเรียนว่า เหมือนกับว่าฝ่ายค้านจะมีการแฉหรืออภิปรายอย่างนี้ ก็มีการหวาดกลัว แล้วก็ยุบไป ผมกราบเรียนตรงนี้ว่าประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์ ผมอยากจะ กราบเรียนท่านประธานถามไปถึงคณะกรรมการมาธิการ ซึ่งทราบว่า คณะกรรมการชุดนี้ได้ใช้เงินของสภาผู้แทนราษฎรเดินทางไปศึกษา รัฐธรรมนูญในต่างประเทศ อยากเรียนถามว่าได้ไปดูประเทศอะไรบ้าง แล้วก็ขอเรียนถามว่าในรัฐธรรมนูญของประเทศที่ไปดู การยุบสภา ใช้อำนาจของใครเป็นผู้รับรองพระบรมราชโองการ -----

เช่น ประเทศฝรั่งเศสเท่าที่ไปดูมาก็ทราบว่าไปดูประเทศฝรั่งเศสมาแล้ว ก็ขอเรียนว่าทั้งหมดที่ผมกราบเรียนนี้เป็นข้อเสนอแนะ เป็นข้อสังเกตเท่านั้น เพราะจริง ๆ แล้วพวกเราที่ข้างจับตักดัน ท่านประธานเรื่องเล็ก ๆ อย่างนี้ก็มีการถ่ายทอด ความจริงต้องเข้าวาระ ๑ แล้วถึงมีการถ่ายทอด เป็นการเบี่ยงเบนความสนใจ ความแตกต่างในรัฐบาลมากกว่าให้เราสนใจในเรื่องนี้ ขอขอบคุณท่านประธานที่เคารพ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ความคิดผมเองที่ขอถ่ายทอด ไม่มีผู้ใดอภิปราย เชิญคุณศิริศักดิ์ อ่อนละมัย

นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย (ชุมพร) : ขอขอบคุณท่านประธาน ท่านประธานที่เคารพ กระผม ศิริศักดิ์ อ่อนละมัย ส.ส. ชุมพร พรรคประชาธิปัตย์ ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า หลังจากที่ได้อ่านรายงานที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางการแก้ไขรัฐธรรมนูญแต่ละมาตราแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการยุบสภาฯ ผมค่อนข้างจะเห็นด้วยกับสมาชิกบางท่านที่ได้อภิปรายไปเกี่ยวกับเรื่องของการยุบสภาโดยอำนาจของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีนั้นจริง ๆ แล้วเท่าที่เราสังเกตการเมืองในประเทศไทยบ้านเรา เรามักจะมีการพูดกันบ่อย ๆ จากพี่น้องประชาชนว่ามักจะต้องเลือกผู้แทนฯ กันหลาย ๆ ครั้งซึ่งอย่างเมื่อปี ๒๕๓๕ เพิ่งจะเลือกตั้งผ่านไปได้เพียง ๓ เดือนเศษ ๆ ก็ต้องมาเลือกกันใหม่ กระผมเห็นว่าเรื่องอย่างนี้ในระบอบประชาธิปไตยถูกแล้วที่ว่าความคิด ความอ่าน การเสนอแนะ แนวความคิดต่าง ๆ นั้นก็เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคน แต่ว่าการที่ประชาชนเขาเลือกผู้แทนราษฎรเข้ามา เพื่อให้มาทำงานกัน เมื่อไม่เป็นที่ถูกอกถูกใจของฝ่ายที่กุมอำนาจอยู่ เขาก็จะตัดสิทธิเหล่านั้นไป แล้วก็ทำให้รัฐต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการที่จะเลือก ส.ส. เข้ามาใหม่ ผมเห็นว่าถ้าอย่างนี้มันผิดวัตถุประสงค์ของพี่น้องประชาชน การเมืองบ้านเราจะเป็นลักษณะของการปลูกพืชล้มลุกมากกว่าที่จะปลูกไม้ยืนต้น เพราะฉะนั้นความกังวลจะเกิดขึ้นในการบริหารงานราชการแผ่นดิน ผมเห็นด้วยว่าอย่างไรก็ตามคณะกรรมการน่าจะระบุให้ชัดเจนกว่านี้ว่า ต่อไปนี้ถ้าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาล

เป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ขอให้รัฐบาลได้บริหารงานราชการแผ่นดินจนครบวาระ พี่น้องประชาชนเขาจะเป็นผู้ตัดสินเองว่า ถ้าเกิดรัฐบาลชุดใดก็ตามบริหารงานราชการแผ่นดินไม่เป็นไปตามครรลองแล้วโอกาสต่อไปเขาก็ไม่มีโอกาสที่จะเข้ามาเป็นผู้บริหารงานราชการแผ่นดินได้ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ตามที่คณะกรรมการได้มีการแก้ไขในบางส่วน ก็ค่อนข้างที่จะเป็นประโยชน์สำหรับพี่น้องประชาชน เพราะอย่างน้อยที่สุดคนเป็นระดับหัวหน้าผู้บริหาร เมื่อรู้ว่ากลไกในการทำงานของคณะผู้บริหารมีความผิดพลาด ไม่จำเป็นจะต้องรอให้สิ้นปฏิบัติไม่ไว้วางใจ ไม่จำเป็นที่เราจะต้องไปรอกะแสต่าง ๆ เรารู้ของเราเองว่าการทำงานทำการอะไรมันผิดพลาดตรงไหนก็ยุบสภาเสียก่อน ค่าครหาต่าง ๆ จะไม่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผมก็ต้องขอยืนยันว่าการยุบสภาแต่ละครั้ง ซึ่งบางครั้งเราสิ้นเปลืองงบประมาณมากมาย เสร็จแล้วยังไม่ได้ทำอะไรเป็นขึ้นเป็นอันยังไม่ทำอะไรให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติก็ถูกยุบสภาแล้วกลับไปเลือกตั้งกันใหม่ ผมถามว่าอย่างนี้พี่น้องประชาชนจะมีความรู้สึกอย่างไร เราอยากจะให้ระบอบประชาธิปไตยแทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกของประชาชน แต่พอเสร็จแล้วเราก็ทำให้พี่น้องประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ท่านประธานเห็นไหมว่าการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน การเลือกตั้งกำนัน การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด หรือเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลก็ตาม -----

เขาจะอยู่กับจนครบวาระทั้ง ๆ ที่ก็มีอำนาจหน้าที่การบริหารงาน ถึงแม้ว่าจะน้อยกว่า ส.ส. ก็ตาม แต่ส่วนหนึ่งเขาก็ถูกเลือกโดยพี่น้องประชาชน แต่ทำไมครับ ในเมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามา เสร็จแล้ว ยังไม่ได้ดำเนินการหรือปฏิบัติงานตามที่พี่น้องประชาชนมอบหมาย ก็ต้องกลับไปหาเสียงกันใหม่ ต้องกลับไปเสนอตัวอาสาให้กับพี่น้องประชาชนใหม่ เพราะฉะนั้นผมอยากจะขอเสนอคณะกรรมการมาธิการว่า น่าจะระบุเพิ่มเติมไปอีกว่า เราอย่าไปเน้นตรงประเด็นการยุบสภา แต่อย่าทำให้เห็นว่ารัฐบาลชุดไหนที่เข้ามาบริหารงานราชการแผ่นดินก็ให้อยู่ครบวาระเลยครับ เพื่อที่จะให้พี่น้องประชาชนเขาได้เกิดความมั่นใจ เพราะการเลือกผู้เข้ามาทำหน้าที่ในสภา ได้ถูกกลั่นกรองจากพี่น้องประชาชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณพินิจ จันทรสุรินทร์ ครับ

นายพินิจ จันทรสุรินทร์ (ลำปาง) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพินิจ จันทรสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง ท่านประธานครับ ตามที่คณะกรรมการมาธิการได้แก้ไขโดยเพิ่มเติมเงื่อนไขในสาระสำคัญเกี่ยวกับการยุบสภานั้น กระผมอยากจะขอเรียนถามก่อนที่จะจะมีเหตุผลอื่นใดประกอบ เงื่อนไขยุบสภาที่มีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ โดยให้ยุบได้ก่อน มีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจหรือหากมียื่นญัตติไม่ไว้วางใจแล้วให้ยุบได้ภายหลังการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว ท่านประธานครับ ตรงนี้เป็นสาระสำคัญ ก็ให้ยื่นญัตติเหมือนกัน ยื่นญัตติไม่ไว้วางใจไปแล้ว ประกาศยุบเลย นี่ประการ ๑

ประการที่ ๒ ให้อภิปรายไป อภิปรายไปอภิปรายมา ไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีทั้งคณะ ปรากฏว่าไปสอบคะแนนแล้วไม่ได้ยุบเลย ความจริงไม่เป็นธรรม ท่านประธานครับ ถ้าเขียนตามนี้ไม่เป็นธรรม เพราะเราไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและคณะลงไปแล้วพออยู่ ๆ มาเห็นคะแนนไม่ไหวประกาศยุบสภาเลย คณะรัฐมนตรีก็สามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินไปอีกระยะหนึ่ง กำหนดระยะที่มีการเลือกตั้งทั่วไป และอีกระยะหนึ่งที่จะมีตั้งรัฐบาลออกมาอีกก็เป็นระยะเวลายาวนานเหลือเกิน ท่านประธานครับ แต่ในทางตรงกันข้ามในระบบรอบประชาธิปไตย เมื่อยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ แล้วก็แพ้โหวตจะต้องให้คนอื่นเขาขึ้นไปแทน ไม่ใช่อยุบสภาเลย ถ้าเขียนอย่างนี้หมายความว่ายื่นญัตติ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

สตีมา ๑๔/๒

ไม่ไว้วางใจเสร็จแล้ว อภิปรายเสร็จจบ พอฟังแล้วใช้ไม่ได้ท่านประธาน เพราะฉะนั้นผมอยากจะขอให้พิจารณาตรงนี้ให้ถ่องแท้ในเรื่องการนี้จริงอยู่เห็นด้วยกับกรรมาธิการว่า น่าจะให้ความเป็นธรรมในเรื่องอย่างนี้ แต่น่าจะละเอียดมากกว่านั้น ท่านประธานครับ

เรื่องที่ ๒ ความเป็นจริงแล้ว ผมอยากจะกราบเรียน ทบทวน ซึ่งท่านประธานกับกระผมก็คงจะได้ใช้รัฐธรรมนูญด้วยกัน และสมัครผู้แทนมาด้วยกันเมื่อปี ๒๕๒๒ เราได้ใช้รัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๕๑๑ ท่านประธานจำได้ไหม คนที่เป็นผู้แทนราษฎร ไม่มีโอกาสขึ้นไปเป็นรัฐมนตรีได้ ห้ามเราปฏิบัติตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ เป็นต้นมาเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๐๐ ๑๐ ปี จึงจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้ประกาศรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๕๑๑ แล้วเขาทำอย่างไรท่านครับ พวกนี้จะขึ้นมาเสวยเป็นรัฐบาลอีก ก็เขียนกฎหมายห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นรัฐมนตรี อ่างเหตุอย่างไร ท่านประธานครับ บอกจะเกิดความวุ่นวายถ้าผู้แทนราษฎรขึ้นมาเป็นรัฐบาลแล้ว เป็นคณะรัฐมนตรีแล้ว จะวุ่นวาย ก็กันเสีย กันออกไปเลย-----

กันแล้วจะทำอย่างไร รัฐบาลจะต้องอาศัยสภาผู้แทนราษฎรหนุน ยกบ้าง ไม่ยกบ้าง ยกมือบ้างไม่ยกมือบ้าง เมื่อปี ๒๕๑๐ ในเรื่องของรัฐธรรมณู ก่อนจะออกมา ก็เขียนดักไว้ ดักไว้อย่างไรท่านประธาน ดักไว้อย่างที่ สุธาสน์ตั้งแต่ ๒๕๑๑ มาไม่มีเหตุผลอะไร สุธาสน์ทุกเมื่อ นายฯ มีสิทธิ ทุกเมื่อบังคับสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ เป็นต้นมา เพราะฉะนั้น รัฐธรรมณู ๒๕๑๑ เขียนมาอย่างไรอย่างนั้น เปลี่ยนมาเมื่อปี ๒๕๑๓ ก็เอานี้มาใส่ เพราะว่าคิดอย่างไรก็ตามคนที่มาเป็นรัฐบาลจะต้องรักษา บัลลังก์ของตัวเองไว้ และปี ๒๕๑๒ ยกมาอีกอย่างเก่าข้อความเหมือนเดิม ทุกประการ ในปี ๒๕๓๕ เอาเสียหน่อยหนึ่ง แต่ถึงอย่างไรก็ตามท่านประธาน เรื่องอย่างนี้เป็นการหวงอำนาจ ไม่ใช่เป็นเรื่องของประชาธิปไตย ผม เห็นด้วยกับคุณเสกสรรค์ แสงภูมิ จากจังหวัดสุรินทร์ แห่งพรรคชาติไทย ได้เสนอว่าการสุธาสน์ต้องมีเงื่อนไขเช่นเดียวกับผู้แทนราษฎรจาก พรรคประชาธิปไตยอภิปรายไปสักครู่นี้ เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้กระผมได้อภิปรายมาตั้งแต่เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องของเอกสิทธิ์คุ้มครองมาแล้วว่า เรื่องอะไรต่าง ๆ ถ้าเขาเป็นมาได้สามรถที่จะเอาแก้ไขหมดได้ มันก็เป็นการดีที่มันจะดีขึ้น ไม่ใช่แก้ไขสิ่งที่แก้ไขไม่ได้เปรียบนิคหน่อยหรือว่า ให้เสมอภาค เราทราบแล้วว่าที่จะต้องให้ไปศึกษาแก้ไขก็ต้องการให้ศึกษา มาทั้งหมดทั้งประวัติศาสตร์ด้วย เพราะฉะนั้นที่บันทึกเทปไว้ท่านประธาน สภาต้องเก็บไว้ ๑๐ ปี ๒๐ ปี ที่บันทึกรายงานการประชุมเก็บเอาไว้ว่า เจตนารมณ์ในการออกกฎหมายนั้นอย่างไรบ้าง เพราะฉะนั้นเจตนารมณ์ ที่ว่านั้นก็หมายความว่า ฉันต้องการที่จะเป็นรัฐบาลตลอดไป ชูแม้กระทั่ง สมาชิกพรรคของรัฐบาลของตัวเองท่านสนับสนุนตัวเองอยู่ วันดีคืนดีมา บอกคนนี้ไม่ดีนะ อย่างนั้นอย่างนี้ สุธาสน์เลยก็ปล่อยข่าวออกมา ลูกพรรคใน พรรครัฐบาลก็กลัวไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ทุกวันตรงนี้นั้นไปอาศัยนอกราช มีพระราชบัญญัติพรรคการเมืองคุ้มครองไม่ให้แตกแถวแล้ว ยังมีตรงนี้ ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีหรือมีอำนาจในพรรครัฐบาลฝ่ายรัฐบาลอีกด้วย เพราะฉะนั้นคนของรัฐบาลอยากจะพูดเหลือเกินเรื่องนี้ แต่พูดไม่ได้ เคยพูดกันกับกระผมหลายครั้งสมาชิกฝ่ายรัฐบาล และแม้แต่กระผมอยู่ ทางซีกรัฐบาลมาแต่ก่อนก็ตามบอกอยากจะพูดเหลือเกินเรื่องนี้มันไม่ถูกใจ แต่ก็จำเป็นจะต้องไม่พูด และก็ต้องยกมือให้ด้วยมัน เป็นอย่างนี้ท่านประธาน ผมอยากจะขอให้เพิ่มเติมเงื่อนไขในการที่จะสุธาสน์มีอะไรบ้างไว้

เช่นเดียวกับที่เราให้ในมาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๓ ว่าเราจะดำเนินการ
ให้อำนาจในการตราพระราชกำหนดอย่างไรบ้าง ให้มีเงื่อนไขไว้
ความจริงกรรมาธิการบอกเอาเรื่องพระราชบัญญัติการเงินอย่างเดียว
แต่มันไม่พอ เราก็เห็นใจรัฐบาลว่าเราคงไว้เมื่อมีกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน
หรือจำเป็นที่สุดถึงจะออกพระราชกำหนดนี้ได้ ให้คงไว้ตามมาตรา ๑๗๒
เพราะฉะนั้นอันนี้เช่นเดียวกัน ท่านประธาน ในเมื่อให้อำนาจแล้วเรายัง
ให้อยู่ เรายังให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีด้วยเหตุผลต่อไปนี้ ไม่ใช่เขียน
ไว้ลอย ๆ อย่างที่สมาชิกผู้มีเกียรติอภิปรายไปแล้ว อันนี้ผมก็เลยเล่า
ประวัติความเป็นมา ความจริงผมไม่อยากจะพูด เพราะท่านประธาน
รู้อยู่แล้วว่าเมื่อปี ๒๕๑๑ ที่ออกรัฐธรรมนูญมาเพราะอะไร -----

เพราะฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียนว่าขอให้เพิ่มเติมเงื่อนไขเข้าไป
จะอย่างไรก็ตามลองไปคิดเขียนใหม่ว่าจะไบบ้าง ผมยกตัวอย่าง
ท่านประธานคงจำได้ คราวที่แล้วที่ผมผมไม่ยกมือเรื่องพระราชบัญญัติ
ล้อเลื่อน ภาษีล้อเลื่อนต่าง ๆ รถกระบะอะไรต่าง ๆ แล้วก็ยุบสภา อันนี้
เป็นผลประโยชน์ระหว่างรัฐบาลกับสภา เป็นประโยชน์ของประเทศชาติ
เห็นว่าเป็นเรื่องของการเงินหรือเกี่ยวกับการภาษี นายกรัฐมนตรีมี
อำนาจยุบได้ถ้าสภาไม่ร่วมมือ เห็นว่าสิ่งนี้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ
อย่างยิ่ง อันนี้ยุบได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากสภา อันนี้แน่นอนไม่
ขัดข้อง แต่ถ้าหากว่าอยู่ ๆ มาตัดสินใจไม่ไว้วางใจอย่างที่ท่านว่า
หลังอภิปรายไปแล้ว รู้ว่าคะแนนตัวจะแพ้ ยุบเสียเลย ไม่ถูกครับ
อันนี้ผมจะไม่กล่าวว่าการมาธิการไปคิดอย่างไรซึ่งไม่ตรงกัน อันนี้บอกว่
มีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจแล้วให้ยุบได้ภายหลังการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว
อันนี้มันไม่ถูกต้อง ผมอยากจะกราบเรียนว่าเรื่องอย่างนี้อาจจะขอให้
ว่าเป็นไปได้ไหม อย่างผมขอเรียนย้ำกลับมาตรงนี้อีกที อาจจะเน้น
หรือว่าเป็นเรื่องซ้ำซากก็ตาม ขอให้มีความเงื่อนไข ๑ - ๒ - ๓
ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณส่งสุข แล้วจะต่อด้วย
คุณสวัสดิ์ และคุณพินิจ

นายส่งสุข ภัคเกษม (เชียงใหม่) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม ส่งสุข ภัคเกษม พรรคชาติไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับเรื่อง
ประเด็นที่ ๑๑ เกี่ยวกับการยุบสภานั้น กระผมขอกราบเรียนว่าการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นนี้ก็ขอได้โปรดอย่าได้คำนึงและ
วิพากษ์วิจารณ์กันไปว่าเพราะ ส.ส. กลัวการยุบสภา ผมขอกราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ เมื่อสักครู่นี้ผมไปประชุมกับคณะกรรมาธิการ
กิจการสภา แต่ว่าจะต้องรีบมาพูดในประเด็นนี้ พอเดินออกจากห้องมา
ก็เจอพรรคพวก ส.ส. หลายคนซึ่งกำลังไปทำงานอยู่ ผมบอกว่า ยุบสภา
ก็แสดงสีหน้าตกใจกันใหญ่ พี่อย่าพูดเล่นนะ ผมบอกว่า ยุบสภา ก็คือคำว่า
ยุบสภา กับ ส.ส. เป็นสิ่งที่น่าตกอกตกใจไป ผมบอกว่าในห้องประชุมนี้
กำลังพิจารณารัฐธรรมนูญถึงประเด็นที่เกี่ยวกับการยุบสภา กระผมขอ
กราบเรียนว่าในเรื่องนี้กรุณาอย่าได้คิดว่า ส.ส. กำลังจะพยายามที่จะ
ปกป้องไว้ความมั่นคงเกิดขึ้นกับฐานะของ ส.ส. กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขอเรียนเพื่อให้พิจารณาไปด้วยเหตุด้วยผล เพราะว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น
 ก็อย่างที่พูดเป็นกฎหมายสำคัญ เป็นกฎหมายสูงสุด กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น
 จะต้องแสดงออกอย่างชัดเจนว่าบุคลิกลักษณะของกฎหมายรัฐธรรมนูญต้องให้
 ความเป็นธรรมและให้ความถูกต้องเป็นหลักของประเทศที่จะใช้บริหาร
 ประเทศได้ ท่านประธานที่เคารพ การที่จะให้อำนาจคานกันระหว่าง
 ฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายสภานั้น ถูกต้องครับ จำเป็นต้องมี
 มาตรการของฝ่ายสภาคือการอภิปรายไม่ไว้วางใจในการจะตรวจสอบ
 รัฐบาล กฎหมายสำคัญ ๆ ของรัฐบาลเช่นกฎหมายงบประมาณนั้น
 ธรรมเนียมปฏิบัติยึดถือกันมาตลอดเวลาว่า ถ้าหากว่ารัฐบาลแผ่นดิน
 ที่ประชุมนั้นจะต้องลาออก นี่คือมาตรการของสภาที่เราใช้ในวิถีทาง
 ตามระบบรัฐสภาของเรา ทางฝ่ายบริหารนั้นอาวุธของนายกรัฐมนตรี
 อาวุธของคณะรัฐมนตรีก็คือการยุบสภา เพราะฉะนั้นการที่จะใช้การยุบสภา
 กับการอภิปรายไม่ไว้วางใจ กับสภาลงมติไม่รับรองกฎหมายสำคัญ ๆ
 ของรัฐบาลนั้น ดูเหมือนว่าจะเป็นสิ่งที่พอจะนำมาเปรียบเทียบและมา
 คานอำนาจกันได้ แต่ผมขอกราบเรียนว่าในสถานการณ์ของประเทศ
 เพื่อความเหมาะสมแล้ว เราต้องยอมรับกันประการหนึ่งว่าตลอดยุคสมัย
 ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ๘ ปีติดต่อกันมานั้น
 ถ้าจะถามว่าถูกต้องตามวิถีทางตามระบบของประชาธิปไตยหรือไม่
 ที่นาย ฯพณฯ เปรม ติณสูลานนท์ ท่านมาเป็นนายกรัฐมนตรีโดยท่านไม่ต้องเป็น
 ส.ส. ท่านไม่ต้องเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง ท่านไม่ต้องสังกัด
 พรรคการเมือง ไม่ถูกครับ ไม่ถูกต้อง -----

แต่ความจำเป็นของประเทศในตอนนี้เป็นที่ยอมรับกันว่ารัฐบาลต้องมีเสถียรภาพ การเมืองต้องมีเสถียรภาพ ท่าน พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ท่านใช้มาตรการในการยุบสภาอยู่ตลอดเวลา และสามารถทำราบสภาได้ พอจะมีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ อ้าปากจะพูดเท่านั้น ยุบสภาทันทีเลย ตรงอย่างนี้สิ่งที่เราเห็นประการหนึ่งก็คือว่า การบริหารบ้านเมืองต่อเนื่องที่มีนายกรัฐมนตรีคนเดียว ๘ ปีนั้น บ้านเมืองเรามีเสถียรภาพ การเมืองเรามีเสถียรภาพ การเมืองสามารถนำและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาอื่น ๆ ติดตามมาได้ผลต้องยอมรับว่าการบริหารบ้านเมืองสมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นั้นได้ผล นั่นก็เพราะว่าการเมืองมีเสถียรภาพ เสถียรภาพของการเมืองไม่ได้หมายความว่ามีการยุบสภาแล้วเลือกตั้งใหม่ การยุบสภาแล้วเลือกตั้งใหม่นั้นเป็นวิธีคิดและวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่งของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เมื่อเอาท่านมาเป็นนายกรัฐมนตรีท่านก็มีเงื่อนไขของท่านอย่างนี้ แต่นั่นคือสิ่งที่เราพบว่ามันไม่ถูกรูปแบบของประชาธิปไตย ไม่ถูกต้อง แต่นั่นผลประโยชน์ของบ้านเมืองนั้น เราจะเลือกเอาตรงไหน จะเลือกเอาอย่างไร ท่านประธานที่เคารพ เราจะเลือกเอาความถูกต้องของระเบียบแบบแผน คำรับคำรทางรัฐศาสตร์การเมือง การปกครองที่มาจากต่างประเทศที่เราว่าเรียนอยู่ หรือเราจะเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ถ้ามว่าขณะนี้ยุคนี้ วันที่ พ.ศ. นี้ การเมืองเรามีเสถียรภาพหรือยัง เรามีความมั่นคงในการที่จะให้รัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหของประเทศชาติได้หรือยัง ท่านประธานที่เคารพครับ เราตอบว่ายัง ยังไม่ใช่ ถ้ามประชาชนบอกว่ายังวังเวง กระผมไปออกโทรทัศน์รายการตรงประเด็นทางช่อง ๙ เมื่อสองวันนี้คำถามเป็นปึกที่ประชาชนถามมาพูดถึงวิกฤตสภาทางการเมืองในปัจจุบันซึ่งผมก็ต้องเถียงไปว่ามันไม่วิกฤต พิธีกรและก็หลายท่านบอกว่ามันวิกฤต พูดไปท่านเองว่ามันวิกฤต ผมบอกมันไม่วิกฤต มันเป็นเรื่องปกติธรรมดาของการเมืองในระบอบนี้ ท่านประธานครับเพราะฉะนั้นในขณะนี้เราต้องการอะไรในสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศในขณะนี้ เราต้องการความมั่นคงของรัฐบาล เราต้องการความมั่นคงของสภา กระผมขอเรียนว่าขณะนี้เรากำลังทำอะไรกันอยู่ ท่านคณะกรรมการการได้รับการมอบหมายจากสภาแห่งนี้ไปดูแลเรื่องรัฐธรรมนูญมา พวกผมและคณะกรรมการวิสามัญแก้ไขกฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายคณะกรรมการ

การเลือกตั้งก็ไปดูแลเรื่องเหล่านี้มา สืบค้นหาหน้าพรรคทั้งฝ่ายค้าน และรัฐบาลจะกราบขอความกรุณาท่านประธานอีกแล้ว โดยการที่จะขอให้มีการนำกฎหมายสหกรณ์ซึ่งเป็นกฎหมายพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย และเป็นกฎหมายผลประโยชน์ของประชาชนในชนบทมาว่ากัน ให้ไม่ให้ก้อยู่ที่วินิจฉัยของท่าน กฎหมายสภาตำบลพรุ่งนี้คณะกรรมการมาธิการจะเริ่มประชุมกัน ท่านประธานครับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือสิ่งที่เราต้องการที่จะให้มีการแก้ไข เราต้องการที่จะให้สภาแห่งนี้แก้ไขการบริหาร เราต้องการที่จะให้รัฐบาลนี้แก้ไข การจะอภิปรายไม่ไว้วางใจหรือไว้วางใจกันอย่างไรนั้นเราก็ต้องทำตามหน้าที่ของทุกฝ่าย รัฐบาลต้องระวังตัว สภาต้องทำหน้าที่ เพราะฉะนั้นท่านประธานที่เคารพ สิ่งที่กระผมจะกราบเรียนต่อไปนี้ กระผมขอากที่จะให้รัฐบาลยังมีมาตรการ นายกรัฐมนตรี ยังมีมาตรการมีอำนาจอยู่ในมือในการที่จะยุบสภาได้ สภาผู้แทนราษฎร ก็มีอำนาจอยู่ในมือในการที่จะอภิปรายไม่ไว้วางใจได้ ในการที่จะคว่ำกฎหมายสำคัญ ๆ ของฝ่ายรัฐบาลได้ แต่สิ่งหนึ่งที่อยากจะให้การเมืองในขณะนี้ ในระยะนี้มีเสถียรภาพทั้งสภาและทั้งบริหาร ถ้าหากว่าเรื่องเหล่านี้มันจะมีปัญหาอะไรต่อไปข้างหน้าค่อยว่ากัน เพราะเราขอรับการเป็น นายกรัฐมนตรีของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ มาแล้วว่าท่านมาไม่ถูกต้อง-----

ไม่น่าจะเป็นไปได้ที่คนไม่มีพรรคการเมือง คนไม่ลงเลือกตั้ง แล้วอยู่ ๆ ก็มาเป็นนายกรัฐมนตรี อย่างยุบสภาวันไหนก็ยุบ แต่ท่านอยู่ได้ถึง ๘ ปี ก็ยอมรับกันว่าการบริหารบ้านบริหารเมืองนั้นดี สามารถที่จะสร้างสม และวางรากฐานของเศรษฐกิจให้แก่ประเทศดี อะไรก็ดูดีไปหมด วันนี้ก็ยังพูดว่าดี แล้วท่านขณะนี้ก็เป็นรัฐบุรุษไปแล้ว ท่านประธานที่เคารพ ถ้าหากว่านายกรัฐมนตรีจะยุบสภา ในการประชุมคณะกรรมการประสานงานรวมทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาลนั้น เราได้มีข้อตกลงกันว่า เมื่อการพิจารณา ๒๕ ประเด็นของคณะกรรมการมาธิการชุดนี้เสร็จไปแล้ว ก็จะทำให้มีการเสนอ โดยความเห็นชอบของวิปทั้ง ๒ ฝ่ายที่จะให้มีการเสนอประเด็นเพิ่มขึ้นมา กระผมได้กราบเรียนต่อที่ประชุมผสมวิปทั้ง ๒ ฝ่ายแล้วว่า กระผมจะเสนอให้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับการลงประชามติ แล้วอยากจะขอให้มีการลงประชามติ ในเรื่องรัฐธรรมนูญฉบับที่เรากำลังแก้ไขนี้เป็นครั้งแรก และอยากจะให้ใช้มาตรการในการที่จะยุบสภาของนายกรัฐมนตรีนั้น ถ้านายกรัฐมนตรีตัดสินใจจะยุบสภาแล้ว นายกรัฐมนตรีขอประชามติก่อน ประการที่ ๑ ผู้แทนราษฎรเขามาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งประเทศ เวลาจะยุบเขาไปแล้วอย่าใช้อำนาจของคนเพียงคนเดียว ให้ใช้อำนาจของประชาชน ถามประชาชนเขาก่อนว่าจะยุบหรือไม่ ถ้าประชาชนไม่ให้ยุบ นายฯฯ ไป อย่ามองว่าขณะนี้ถ้าทำอย่างนี้ ทำให้ให้นายกรัฐมนตรีไม่สบายใจไป กระผมขอกราบเรียนว่า ทุกวันนี้ก็ยังมีคนแอบนินทาท่านนายกรัฐมนตรีที่ท่านพูดอยู่ตลอดเวลาว่า ท่านยึดหลักของกฎหมาย ปรากฏว่ากฎหมายที่ท่านยึดคือกฎหมาย รสช. นั่นก็คือการให้อำนาจและความมั่นคงแก่นายฯฯ และฝ่ายบริหารชัดเจน ท่านถึงได้ยึดหลักของกฎหมายอย่างนั้นหรือ แก้ไขในขณะนี้ ขณะนี้ท่านนายกรัฐมนตรีได้รับการชมเชย ได้รับการยกย่องสรรเสริญ กันอย่างชัดเจน เดินทางไปต่างประเทศไปพบประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อเข้ามณฑุโตรทัศน์ช่อง ๕ ชัดเจน คนออกมาพูดถึงประโยชน์ที่ประเทศจะได้ดี ขณะนี้เมื่ออะไรทุกอย่างมันดี ๆ แล้ว ก็ทำให้มันดีอีกเรื่องหนึ่ง นั่นก็คือเมื่อนายกรัฐมนตรีจะยุบสภาแล้ว ก็ขอประชามติก่อน ถ้าประชามติบอกว่ายุบ ก็ยุบ เพราะฉะนั้นนายกรัฐมนตรีจะใช้อำนาจตรงนี้ นายกรัฐมนตรีจะต้อง

ซึ่งเนื้อซึ่งใจดี ๆ ท่านประธาน ซึ่งออกซึ่งใจว่าท่านจะทำอย่างนั้นใหม่
 เหมือนกัน สิ่งเหล่านี้มันเหมือนกับว่าถ้าหากประชาชนเขาไม่ยอม
 ให้ยุบ นายกฯ ยุบไม่ได้ ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่อยากจะพูดถึง
 แต่ก็ต้องพูดถึง การอภิปรายไม่ไว้วางใจเมื่อ ๒ วันที่ผ่านมานี้
 ถามคนทั้งบ้านทั้งเมืองแล้วเป็นอย่างไร ทุกคนเห็นว่าฝ่ายค้าน
 ทำหน้าที่ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจเป็นอย่างไร ดี เหตุผลดี
 รัฐมนตรีตอบถูกไหม ถูก แต่ไม่ถูกตอบไม่ชัดเจน บางข้อไม่ตอบ
 คำนวณหาไปเลย แต่ ๑๙๑ เสียง เหมือนกันท่านประธาน สิ่งนี้คือ
 สิ่งที่ฝ่ายบริหารปฏิบัติกับสภาได้ ไม่ดีไม่ถูกต้องแต่ก็สามารถที่จะใช้
 มติมาเป็นตัวคานได้ เหมือนกันถ้าหากว่ามีความขัดแย้งกันระหว่าง
 รัฐบาลกับสภา นายกรัฐมนตรีก็สามารถที่จะยุบสภาได้ โดยการขอมติ
 มหาชน ขอให้ประชาชนคนไทยที่มีโอกาสที่จะร่วมตัดสินใจกับ
 นายกรัฐมนตรี ถ้านายกรัฐมนตรีที่เป็นขวัญใจของประชาชน
 อย่างท่านชวน หลีกภัย นี้ ผมเชื่อมาตรฐานนี้ประชาชนจะเอาด้วย
 ท่านออกมาพูดโทรทัศน์ ๒ - ๓ คำ เท่านั้นแหละ คนร้องห่มร้องไห้
 ไปตาม ๆ กันเลย คราวก่อนจำได้ไหม เพราะฉะนั้นประเด็นอย่างนี้
 มันเป็นเรื่องที่อยากจะกราบเรียนขอให้ท่านประธาน ขอให้สภาแห่งนี้
 ขอให้ท่านกรรมาธิการ ไม่ว่าจะเป็นกรรมาธิการฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร
 กรรมาธิการฝ่ายนักวิชาการทั้งหลาย ลองเอาไปคิดว่าเพื่อเสถียรภาพ
 ทางการเมือง เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ นำเอาเหตุการณ์
 สมัยท่าน พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี มาเปรียบเทียบกับ
 ความมั่นคงของสภา ความมั่นคงของรัฐบาลในกรณีที่จะให้มีการลง
 ประชามติถ้าจะมีการยุบสภานั้น จะเป็นประโยชน์กับประเทศไหม
 ถ้าเห็นว่าเป็นประโยชน์กับประเทศ เข้าใจท่านประธานที่เคารพว่า
 หลักการในการที่เราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ระบบขั้นตอนของมันนั้น
 เราจะไปว่ากันอีกทีหนึ่งในแต่ละพรรคการเมือง แล้วจะมีการเสนอมา
 ถ้าหากว่าทางคณะกรรมาธิการไม่มีทีท่าอะไรในหัวใจมากเกินไป
 ลองลุกขึ้นมาชี้แจงและอภิปรายในส่วนนี้ ถ้ามีจิตใจที่เห็นด้วยก็ขอพูด
 ให้เห็นด้วย ที่กะที่เกณฑ์เอาไว้กำหนด ใครคนนั้นจะพูดเรื่องนั้น
 ใครคนนี้จะพูดเรื่องนี้ เลิกเสียที่สำหรับประเด็นนี้เพราะเป็นประเด็น
 สำคัญสำหรับสภาและฝ่ายบริหาร ให้กรรมาธิการวิสามัญสักคนหนึ่ง

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วิธี ๑๘/๓

ลุกขึ้นมา เราจะได้มาพูดแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า
สมควรหรือไม่ มันจะทำให้พรรคการเมืองต่าง ๆ เมื่อจะเก็บเรื่องนี้
เอาไปพิจารณาแล้วจะนำเสนอต่อที่ประชุมวิปร่วมของฝ่ายรัฐบาล
ฝ่ายค้าน แล้วขกร่างเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญเสนอมาให้ท่านประธาน
ได้มีการเรียกประชุมรัฐสภาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งนั้น มันจะได้สะดวก
และราบรื่น ก็ขอขอบพระคุณท่านประธานที่กรุณาให้โอกาสกระผม
ขอขอบพระคุณครับ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วันจันทร์ ๑๙/๑

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสวัสดิ์ คำประกอบ ครับ
 นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นครสวรรค์) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ ก่อนอื่นใครจะขอวิงวอนเพื่อนสมาชิกที่อยู่ข้างนอก
 ห้องประชุมที่กำลังรับประทานอาหารก็ดี นั่งสนทนากันก็ดี โปรดให้
 ความเห็นใจแก่กระผมผู้จะพูดต่อไปนี้ด้วย โดยขอให้ตั้งใจฟังจะพูดเอา
 เรื่องจริง ๆ มาพูดกันในสภาวันนี้เพื่อให้เป็นหลักเป็นฐาน ขอประทาน
 กราบเรียนว่าเรากำลังพิจารณาถึงปัญหาการยุบสภาซึ่งกรรมาธิการ
 คณะนี้ได้เสนอ เรื่องการยุบสภาเข้าสู่การพิจารณา ขอเรียนว่าบรรดา
 พวกเราชาวผู้แทนราษฎรไม่น่าจะไปหลงแนวทางหรือสะพานที่
 คณะกรรมาธิการทอดให้เราเดิน ท่านทอดให้เราเดินพูดกันในเรื่อง
 ยุบสภา ให้ยุบแบบมีเงื่อนไข ให้ยุบแบบไม่มีเงื่อนไข ให้ยุบเมื่อนั้น
 ให้ยุบเมื่อนี้ เมื่อเปิดอภิปรายแล้วลงมติแล้วให้ยุบได้อะไร เราหลง
 คณะกรรมาธิการไปแล้วเดินทางไปสู่หายนะ ไปสู่ความที่ต้องการ
 ให้มีการยุบสภา ทำไมเราไม่พูดยังกรรมาธิการ ว่ายุบสภานี้ไม่ได้
 ไม่มี ไม่มีการยุบสภากัน บทยุบสภาไม่มีไม่ได้หรือในรัฐธรรมนูญ
 ถ้าอย่างนั้นสภามันก็ยุบไม่ได้ ถ้าเหลวไหลทำมาก็ไม่ต้องยุบ มันไม่ไหวจริง ๆ
 ชาวบ้านเขาไล่เอง ถ้าชาวบ้านเขาไม่ไล่ ทหารเขาก็ไล่เอง ไม่ต้องยุบแล้ว
 ขอประทานกราบเรียนว่าเรื่องอะไรจะต้องเขียนบทยุบสภาเข้าไว้ในเมื่อเรา
 ตั้งหลักกันแน่นแล้วว่าเมืองไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย
 ท่านกรรมาธิการฟังประชาชนเป็นใหญ่ ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน
 เมื่อประชาชนเลือกท่านมารุตมาเป็นผู้แทนราษฎร ท่านมารุตก็ต้องอยู่ครบ ๔ ปี
 ตามกติกาประชาธิปไตยว่าอย่างนั้นถืออำนาจผู้แทนเป็นใหญ่ที่สุด เมื่อผู้แทนมีอำนาจ
 สูงสุดโดยฉันทานุมัติของประชาชนทั้งประเทศแล้วก็ต้องให้เขามีอำนาจสูงสุด
 จริง ๆ นี้อยู่ดี ๆ ครับอำนาจสูงสุดโดยนายกฯ คนเดียวสั่งยุบ นี้อำนาจ
 ประชาธิปไตยเสร็จแล้วออกไป ไม่ถูกแล้วครับ ผิดหลักประชาธิปไตยแล้ว
 ผมเองเป็นผู้แทนราษฎรมาทั้งหมด ๑๔ สมัย ถูกยุบ ๖ สมัย ถูกปฎิวัติ
 ๘ สมัย เอาแล้วเรื่องปฎิวัติผมจะไม่นึกถึงแล้วมันเป็นอำนาจนอกเหนือ
 ที่เราไม่รู้จะทำอย่างไรป้องกันได้ แต่อำนาจของการยุบสภานั้น ๖ ครั้ง
 อยู่ในวิสัยที่เราจะต้องเอามาวิจัยกันว่า แต่ละครั้ง ๖ ครั้งผมอยู่

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วันพุธ ๑๙/๒

ผมดู พิจารณาครับ สภาเหลวไหลไหม สภาเสียหายมากมายจนต้อง
 ยุบสภาไปเลือกตั้งใหม่ไหม เอาแต่ละครั้ง ๆ มาว่ากัน ไม่มีเลย ไม่ปรากฏ
 เลยว่าผู้แทนเหลวไหล ไปค้าเฮโรอีน ไปเป็นเทรดเดอร์ไม่มี ดีทั้งนั้น
 แต่อยู่ดี ๆ ประกาศยุบสภาทางวิทยุ เรื่องนั้นเพราะขัดกับรัฐบาล ขัดกับนายกฯ
 เอาแล้ว เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็นขัดกับนายกรัฐมนตรีแล้ว
 นายกฯ ยุบได้ ขัดหลักประชาธิปไตยหรือไม่ เสียงส่วนใหญ่ในสภาจะเอาอย่างนี้
 แต่นายกฯ คนเดียวหรือคณะแคบิเนต (Cabinet) นิดหน่อยจะเอาอย่างนั้น
 กลับให้มีสิทธิยุบสภา -----

นี้หรือครับระบอบประชาธิปไตย ผมถามท่านประธานกรรมาธิการ
ประชาธิปไตยอยู่ตรงไหนครับ ประชาธิปไตยต้องประชาชนเป็นใหญ่
นี้ประชาชนถูกข้ายึดให้ก็ต้องไปเลือกตั้งกันใหม่ เลือกตั้งกันใหม่
ท่านประธานที่เคารพสมัยก่อนก็พอเลือกไหวหรือครับ สมัยนี้เลือกตั้ง
แต่ละทีเท่าไร ไม่เบา นะครับ ใช้จ่ายกันเท่าไร เพราะฉะนั้นจึงขอ
ประธานกราบเรียนว่าการยุบสภาแต่ละครั้ง ผมจะยกตัวอย่างครั้งเดียว
ที่ผมเจ็บใจที่สุด สภาที่ดีที่สุดอยู่ในระเบียบวินัยพูดจากันเก่งเอาเหตุ
เอาผล เป็นเรื่องขัดแย้งในคณะรัฐมนตรีแล้วพาลเหตุมายุบสภา ผมเอง
เป็นผู้แทนฝ่ายรัฐบาล เป็นเลขาธิการของพรรครัฐบาล คือสหพรรคเอา
พรรค ๕ พรรค มารวมกันแล้วผมเป็นเลขาธิการพรรคตั้ง จอมพล ป.

เป็นนายกรัฐมนตรี อยู่วันดีคืนดีคุณเลียง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการเป็นรัฐบาลอยู่กับท่านจอมพลให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่า
รัฐมนตรีสำคัญในคณะรัฐบาลนี้ทำอะไรไม่ถูกอยู่อย่างหนึ่ง แต่อย่าให้
พูดเลยว่าทำอะไรไม่ถูก เพราะพูดเข้าไปก็จะรู้คือใคร เท่านั้นเอง
แหละครับรัฐมนตรีผู้นั้นไปหาท่าน จอมพล ป. บอกเอาอายเลียงออก
เสียเถอะ ออกอย่างไร ยุบสภา พูดไปเท่านั้นแหละครับรุ่งขึ้นประกาศ
ทางโทรทัศน์ยุบสภาเลย เรื่องนี้เดี๋ยว เรื่องขัดแย้งในเรื่องคุณเลียง
ไปคัดค้าน ไปดำเนินคดียื่นการกระทำของรัฐมนตรีท่านหนึ่งซึ่งมีอำนาจ
เหลือเกินในรัฐบาลคณะนั้นว่าทำไม่ถูก ทำอย่างนี้ไม่ถูก ทำอย่างนี้
แสดงไปให้เห็นไปในทางไม่โปร่งใส ยุบสภา แล้วใครเดือดร้อน คนนี้
เดือดร้อน บรรดาเพื่อนผู้แทนทั้งหมดเดือดร้อน ไปยุบทำไม ขัดแย้งก็
แย้งไป ถ้าเห็นว่ามีไม่ถูกต้องรัฐบาลก็ลาออกไป แล้วอีกประการหนึ่ง

ใครจะขอประธานกราบเรียนว่าการยุบสภาในบางครั้ง สภาผู้แทน
ต้องการเอาอย่างนี้ ความเห็นของสภาผู้แทนซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน
ประชาชนเขาต้องการอย่างนี้ ผู้แทนก็มาแสดงความคิดเห็นในสภาเอา
อย่างนี้ ไม่ต้องประสงค์ของคณะรัฐบาล ไม่ต้องประสงค์ของคนที่เป็น
นายกรัฐมนตรี ยุบสภาให้เลือกตั้งใหม่ แล้วอ้างเหตุว่าต้องการให้
ประชาชนพิสูจน์ว่าความเห็นของคณะรัฐบาลถูกต้องไหม ความเห็น
ของผู้แทนก็ต้องใหม่ให้ประชาชนเป็นคนตัดสินอีกครั้งหนึ่ง ผมขอถาม
ท่านประธานเถอะครับว่าการที่ให้ประชาชนวินิจฉัยว่าความเห็นรัฐบาล
ถูกต้องไหม ความเห็นของผู้แทนก็ต้องใหม่ให้มาตัดสินกันอีก แหม

สผ. ๒๐/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จรรยา ๒๐/๒

ใหญ่โตเหลือเกิน คล้าย ๆ กับฆ่ากันให้ตายไปแล้วก็มาตัดสินกันทีหลัง ตายไปแล้วมาตัดสินอย่างไร แล้วขอลาท่านประธานว่าเพื่อให้ประชาชน วินิจฉัยว่าใครถูกใครผิด ประชาชนยังไม่วินิจฉัยเลยว่ารัฐบาลว่าอย่างไร ผู้แทน^{๔๕}ว่าอย่างไร ประชาชนไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ เขาให้ยุบไปเลือกตั้ง ใหม่ก็เลือกตั้งใหม่ ประชาชนไม่เคยเอามาครีติไซส์ (Criticize)

วินิจฉัยเลยว่า อ้อ รัฐบาลท่านจะทำอย่างนั้น ๆ ผู้แทน^{๔๕}ใช้อย่างนั้น ๆ เอ ใครถูกใครผิดดี ๆ จะเลือกตั้ง ไม่เคยคิดอย่างนี้เลย แล้วเราก็มารวบรวมกันว่ายุบสภาให้ประชาชนคนกลางตัดสินว่าใครผิดใครถูก นี่เราไปสมมุติฐานในทางซึ่งไม่เป็นจริงเลย ไม่เป็นความจริงเลย ยกตัวอย่าง เมื่อก่อนนี้มีเพื่อนผู้แทน ๒ คน พูดว่าวุฒิสภานี้ตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นพี่เลี้ยง ของสภาผู้แทนราษฎร นี่ก็สมมุติฐานที่ผิดอีก ผมขอฮั่นนิตเดียวเพื่อจะ โน้มน้าวให้เห็นว่าเราเดินหลักผิดแล้ว วุฒิสภามาจากสมาชิกผู้แทน ประเภท ๒ สมัยรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๖

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสวัสดิ์ครับ วุฒิสภาเรามีอีกหัวข้อหนึ่ง ถ้าจะพูดก็เอาสั้น ๆ นิดเดียว

นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นครสวรรค์) : ทำให้เห็นว่า เราเข้าใจอะไรผิดกัน วุฒิสภาไม่เคยเป็นพี่เลี้ยงผู้แทนราษฎรเขาตั้งมา ครั้งแรกเพื่อมาเป็นพี่เลี้ยงรัฐบาล ให้รัฐบาลอยู่ได้ ผู้แทนมี ๔๐ ผู้แทน ประเภท ๒ ยกมือพร้อมกันทุกที ต่อมาวุฒิสภามีอะไรก็เพื่อค้ำบัลลังก์ รัฐบาลทั้งนั้น เรามาโน้มน้าวกันผิดไปว่า อ้อ วุฒิสภาพี่เลี้ยงผู้แทน ไม่เคยเห็นมาเลี้ยงอะไรผมสักที ไม่ใช่ครับ-----

นี้ก็เหมือนกันการที่เราตั้งสมมุติฐานว่า ยุบสภาเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจว่ารัฐบาลผิดหรือรัฐบาลถูก นี่ก็เป็นสมมุติฐานที่ไม่ถูกต้องอีก ประชาชนก็ไม่เคยเอาสมมุติฐานอันนี้ไปวินิจฉัยเวลาเลือกตั้ง เขาเลือกตั้งไป เขาก็เลือกตั้งตามความพอใจ เลือกตั้งตามอะไรต่ออะไรที่เราไม่รู้ ๆ กันอยู่ เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนว่า เราตัดบทยุบสภาออกเสียได้ไหม ถ้าตัดบทยุบสภาออกไปแล้ว ประชาธิปไตยจะแจ่มใส ผมก็จะอยู่ครบ ๔ ปี ท่านนายกฯ ชวน แห่งประชาธิปัตย์ก็จะอยู่ครบ ๔ ปี ท่านประธานมารุต ก็จะอยู่ครบ ๔ ปี ทุกอย่างแฮปปี้ (Happy) หหมด เราไม่มีการยุบสภา ได้ไหมบทอันนี้ ผมถามความเสียหายจะเกิดตรงไหน ถ้าสมมุติว่าไม่มีการยุบสภา ใครเสียก็ออกไป ใครเสียก็ออกไป รัฐบาลเสียออกไป สภาไม่แล้วร้ายทั้งสภาจนกระทั่งยุบหรือก ไม่มีทาง ประชาชนเขาเลือกตั้งมาแล้ว แล้วไปยุบอย่างไร จะไปอ้างบอกว่าต่างประเทศเขามีการยุบสภากัน อย่าไปเอาต่างประเทศสิ อะไรก็ฝรั่งเศส อะไรก็อังกฤษ อะไรก็เยอรมัน อะไรก็อเมริกา ตามอย่างเขา ตามอย่างกันไม่ได้หรอก ท่านประธาน ฝรั่งเศสกับเมืองไทย อย่าไปเอาอย่างเขา สภาจะต่าง ๆ ต่างกัน เหตุการณ์ต่าง ๆ ต่างกัน นิสัยใจคอก็ต่างกัน ฐานะอะไรไม่เหมือนกัน เมืองไทยเราเป็นเมืองแรกของโลกคู่สิว่า ไม่มีบทยุบสภาอยู่ในรัฐธรรมนูญ แล้วอะไรจะเกิดขึ้น สภานี้จะพาให้บ้านเมืองหายหน้าหรืออย่างไร ถ้าอยู่ครบ ๔ ปี ไม่ต้องยุบ ไม่มี เป็นไปไม่ได้เลย อำนาจในการบริหารประเทศจะพาชาติไปสู่สันติสุข พาชาติไปสู่ความสงบสุข ดีไม่ดีไม่ได้อยู่ที่สภาอย่างเดียว ส่วนใหญ่อยู่ที่คณะรัฐบาลเท่านั้น ประชาชนจะสุขไม่สุขอยู่ที่ฝีมือของคณะรัฐมนตรี อยู่ที่ฝีมือของท่านนายกรัฐมนตรี ก็ขอชมละ ไหน ๆ ก็ชมกันมานานแล้ว ท่านนายกฯ ชวน ผมต้องชมละ ที่แหละจะพาบ้านเมืองไปสู่สันติสุขละ ให้ท่านอยู่ครบ ๔ ปีสิ เพราะฉะนั้นจะขอประทานกราบเรียนว่า เราลองเขียนบทไม่ยุบสภาจะได้ไหม แล้วอะไรจะเกิดขึ้น บ้านเมืองจะหายหน้าไหม เห็นว่าตรงกันข้าม บ้านเมืองจะเป็นปกติสุข ประชาธิปไตยจะยั่งยืน อำนาจของราษฎร อำนาจของผู้แทนราษฎร จะแจ่มใส อย่าไปยุบสภา เอาชอยกตัวอย่างนิดหนึ่งว่า ถ้าสมมุติท่านจะยุบประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสรุปหน่อย เรื่องยุบไม่ยุบมากแล้ว เอาพอสมควร สรุปสักนิดให้จบ ๆ เสียที

นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นายควงสวรงค์) : ก็ขอให้พูดยาว ๆ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วินา ๒๑/๒

เถอะครึบ การพูดในเรื่องรัฐธรรมนูญวันนี้ก็จะไม่ถึงจุดไคลแมกซ์ (Climax) ก็ว่ากันอีกหลายวัน ว่ากันเรื่อย ๆ ไป

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ด้วยความเคารพท่าน ท่านพูดยาวมากไปหน่อยแล้ว ขอให้สรุปครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นครสวรรค์) : ถ้าอย่างนั้นเอาประเด็นสุดท้าย ถ้าหากว่าจะเขียนว่า ยุบสภา ให้มี อย่าไปเขียน ยุบสภา เขียนได้ครับ ท่านประธานกรรมาธิการ เขียนยุบรายบุคคล ใครไม่ดี เอาออก ยุบเลย นายสวัสดิ์ปฏิบัติการชัดเจนนายกฯ ให้นายสวัสดิ์ออกไปเลยคนเดียว คนอื่นดีทั้งนั้น ไม่ได้ชัดรัฐบาลเลย ไปยุบเขาทำไมด้วย เอาผมคนเดียวครับยุบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นด้วย สรุปเลย

นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นครสวรรค์) : แต่ว่าถ้ายุบผมไปเดี๋ยวก็ต้องให้ยุบฝ่ายค้านเสียงจะได้น้อย ผิด ยุบไปแล้วเสียงยังอยู่ให้โหวตได้ ผากคนอื่น ผมฝากให้ส่งสุขช่วยโหวตให้ด้วย ก็ดีเหมือนกัน ท่านประธาน ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ดีแล้วครับ ได้เนื้อได้หนังมาก คุณพินิจ จันทรสมบูรณ์ และต่อด้วยคุณทรงธรรม และ พันตำรวจโท สมชาย

นายพินิจ จันทรสมบูรณ์ (กาญจนบุรี) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม พินิจ จันทรสมบูรณ์ พรรคพลังธรรม จังหวัดกาญจนบุรี ท่านประธานที่เคารพ ผมเองได้ดูคณะกรรมการได้พิจารณาในเรื่องรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นแม่แบบและแม่บทในการปกครองประเทศชาติบ้านเมือง และมอบอำนาจสูงสุดให้แก่นายกรัฐมนตรีไปแล้ว ผมไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้นายกรัฐมนตรีนี้ยุบสภา ด้วยเหตุที่ว่านายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งวันนี้เราประกาศเจตนา เพื่อให้คณะกรรมการหรือว่าคนที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไปนั้น ให้ปรากฏชัดในการจะตีความรัฐธรรมนูญต่อไป รัฐธรรมนูญเรากำหนดไว้แล้ว

นายกรัฐมนตรีส่วนใหญ่ หรือว่าผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ปรารถนาที่
 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แทนราษฎร เมื่อนายกรัฐมนตรีเป็นผู้แทนราษฎร
 แต่นายกรัฐมนตรีเองมาทาบหม้อข้าวตัวเองนั้น ผมว่าไม่เหมาะไม่ควร
 ผมได้ฟังท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้อาวุโสได้อภิปรายลงไปเมื่อครั้งนั้น
 ผมสนับสนุนว่า บทของการยุบสภาไม่ควรมี แต่เดิมทีเดียวเอาอำนาจ
 นายกรัฐมนตรีเป็นตัวถ่วงดุลอำนาจนิติบัญญัติ แต่บัดนี้ถ้ามองดูแล้วว่า
 สภาผู้แทนราษฎรเราควรจะต้องอยู่ครบ ๔ ปี เรื่องการยุบสภานั้นควรจะ
 เลิกสักทีหนึ่ง เราไปต่างประเทศ เราเดินทางรอบโลก โลกของเรา
 เดียวนี้ใบเล็กนิดเดียว โทรศัพท์นิดเดียวก็รู้แล้ว ทั่วโลกเขาบอกกันว่า
 ถึงเวลาแล้วที่ประชาธิปไตยจะต้องเบ่งบานทั่วโลก แม้กระทั่งประเทศ
 คอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยมแล้ว เขาก็ไม่ปรารถนาจะระบบการปกครอง
 แบบนั้น เขาอยากจะเห็นประชาธิปไตยเบ่งบาน ในทำนองเดียวกัน
 ทำไมเราถึงต้องไปยุบสภา ผมอยากจะพูดไว้ในที่นี้ เพื่อต่อไปใครจะคิด
 ยุบสภาก็คงคิดให้หนัก เพราะท่านมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ท่านทราบไหม ตอนนั้นเราไปพบประชาชน ทุกคนบอก ตอนนั้นถ้ายุบสภา
 แล้วเลือกตั้ง ไม่มีใครใช้สิทธิเลือกตั้ง แม้กระทั่งการเลือกตั้งที่ผ่านมา
 ใกล้เคียง ๆ ที่เราเห็น การเลือกตั้ง สก. สช. อะไรก็ตามที่จะมีในอนาคต
 การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนนั้นมีจำนวนน้อยมาก ทำให้เห็นว่า
 ประชาธิปไตยเราเดินทางไม่ค่อยถูกต้อง แม้กระทั่งรัฐบาลเองบางครั้ง
 ทำงานผิดพลาดบกพร่องเอง รัฐบาลจะต้องลาออก มิใช่ใช้อำนาจของ
 การเป็นคณะรัฐบาลทำเพื่อประโยชน์ของรัฐบาล ทำไมรัฐบาลไม่คิดว่า
 ทำงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติบ้านเมือง จุดนี้เองผมขอฝากว่า
 บทของการยุบสภาควรจะไม่มีในมาตรา ๑๑๒ หรือควรจะยกเลิกทั้ง
 มาตราเลย และมีแค่มาตรา ๑๑๐ ที่ว่าสภาผู้แทนราษฎรมีอายุครบ
 ๔ ปีเท่านั้น ถ้าหากใครยุบสภา ผมคิดว่าความคิดอย่างนี้เป็นความคิด
 ที่ล้าสมัย เลิกกันทีเถอะ ผมขอฝากไว้ในที่ประชุมแห่งนี้ และก็เตือนย้ำ
 ว่ารัฐบาลของเราไม่มีหน้าที่ยุบสภา ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณทรงธรรม แล้วก็ต่อด้วย
 พันตำรวจโท สมชาย

นายทรงธรรม ปัญญาดี (เชียงราย) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม ทรงธรรม ปัญญาดี สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย พรรคชาติไทย ผมรู้สึกจะมีความรู้สึก
ไม่เห็นด้วยกับเพื่อนสมาชิก แล้วมีความเห็นด้วยกับคณะกรรมการ
ในระบอบประชาธิปไตย ผมผ่านมาตั้ง ๒๐ กว่าปี โดนทั้งการปฏิบัติ
รัฐประหาร ปฏิรูป ยุบสภา แล้วก็ลาออก โดนมาหมดแล้ว ยังขาด
อย่างเดี๋ยวติดคุก เพราะฉะนั้นในระบอบประชาธิปไตยนั้น แบ่งเป็น
๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ เรา ฝ่ายบริหาร ก็คือ รัฐบาล
ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจควบคุมรัฐบาลด้วยการตั้งกระทู้ถาม ด้วยการยื่น
ญัตติซักถาม และด้วยการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ นั้นแหละ คือการที่เราจะ
ล้มรัฐบาลตามวิถีทางระบอบประชาธิปไตย ตามแบบฉบับของสากลนิยม
ทั่วโลก แต่ขณะเดียวกันก็มีอยู่สิ่งหนึ่งที่รัฐบาล คือ นายกรัฐมนตรี
ฝ่ายบริหาร ก็มีสิทธิที่จะล้มล้างฝ่ายนิติบัญญัติได้ คือการยุบสภา เหตุผล
ต่างหากแล้วว่าสมควรจะยุบตรงไหน อย่างไร ถ้าในกรณีฝ่ายบริหาร
ยุบสภาเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง อันนี้ก็ไม่ถูกต้อง แต่นั่นเป็นความผิด
ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารอาจจะยุบสภา แต่ขณะเดียวกันมันเป็น
ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร เรามีผลงานที่ดีเด่น เราอยากจะให้
ประชาชนพิสูจน์ว่าเขาดีหรือไม่ อย่าง นางมาร์กาเร็ต แทตเชอร์
ยุบสภาเมื่อยังไม่ถึงวาระ ก็แสดงว่ารัฐบาลเรามีผลงาน ให้ประชาชน
ตัดสิน ประชาชนก็ต้องตัดสินให้เขาเหมือนกัน เลือกลงเขาเข้ามาอีก
เพราะฉะนั้นมันเป็นครรลองของระบอบประชาธิปไตย เราจะไม่ม
บบัญญัติการยุบสภาอยู่ในรัฐธรรมนูญเลยไม่ได้ ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ
ท่านประธาน มีอยู่ครั้งหนึ่งเมื่อสมัยพรรคชาติไทยเป็นฝ่ายค้าน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง
พระราชบัญญัติฉบับนั้นคือ พระราชบัญญัติการใช้น้ำจากชลประทาน
โดยการเก็บเงินจากประชาชนที่ใช้น้ำจากชลประทาน ชาวไร่ ชาวนา
ทั้งหมดต้องเสียเงินค่าน้ำ-----

ผมลุกขึ้นอภิปรายเรื่องนี้เป็นคนแรก ผมอภิปรายด้วยเหตุอภิปรายด้วยผล ว่า คำว่า ชล ก็คือน้ำ ประทาน ก็คือ ให้ ปู่ ย่า ตา ยายของเราได้น้ำ จากฟ้าเทวดาประทานลงมาให้ แต่ทำไมเล่ากระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรถึงจะมาขายน้ำให้แก่ชาวไร่ ชาวนา เป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตให้แก่ชาวไร่ ชาวนา ในขณะที่ตอนนั้นข้าวราคาไม่ถึง ๓,๐๐๐ บาท การอภิปรายของผมวันนั้น ปรากฏว่า ส.ส. ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ชักจะเห็นด้วยกับผมรวมเราไปทั้งสภาเลยครับ เพราะการอภิปรายนี้มี เหตุมีผลแล้วก็จะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ผู้แทนราษฎรทุกคน ใจไม่แข็งหรอกครับ เรามาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ประชาชน ส่วนใหญ่ที่เลือกเขามาคือผู้ใช้น้ำจากชลประทาน คือชาวไร่ ชาวนา มันเกิดรวนเรขึ้นมาครับ ประชุมจนถึงเที่ยง ตอนนั้นเราประชุมกันตอนเช้า ก็พักเที่ยงประชุมต่อบ่าย ๒ โมง ฝ่ายรัฐบาลโจมตีกันใหญ่ครับ ต่ำกันใหญ่ กฎหมายฉบับนี้ เสร็จแล้วตอนหลังฝ่ายรัฐบาลเรียกประชุมด่วน เรียกประชุมด่วนเสร็จเรียบร้อยแล้ว พอถึงเวลาบ่าย ๒ โมงประชุม รัฐบาล ขอลถอนร่างนี้ออกไป ในกรณีอย่างนี้สมมติว่าพระราชบัญญัติการใช้น้ำ ชลประทาน โดยการเรียกเก็บเงินจากประชาชนเข้าสู่การไหลตกลง คณะในสภา ผมเชื่อแน่ว่าฝ่ายรัฐบาลไม่ยกให้รัฐบาล ใครละครับ จะกล้ายกมือให้ประชาชนที่เลือกตัวเองเข้ามาได้รับความเดือดร้อน ในกรณีอย่างนี้มันเป็นกฎหมายสำคัญของรัฐบาลถูกคว่ำกลางสภา ใครผิด ฝ่ายบริหารผิดใช่ไหมครับ แล้วใครถูก ฝ่ายนิติบัญญัติถูก รัฐบาลต้องยุบสภา ให้ประชาชนตัดสินใจว่า ระหว่างที่รัฐบาลจะออกกฎหมายใช้น้ำ กับ สภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดไม่เห็นด้วยโดยเฉพาะฝ่ายค้าน ประชาชนจะตัดสินใจเลือกใคร ระหว่างฝ่ายบริหารที่กระทำการอย่างนั้น กับฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งไม่เห็นด้วย อันนี้มันสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรับ แล้ว ท่านประธานเชื่อไหมครับ ผมเป็นผู้แทนราษฎรผมไม่ได้ปักหลักอยู่กรุงเทพฯ ทุกวันศุกร์ผมเข้าเชียงราย เสาร์ อาทิตย์ออกเยี่ยมราษฎร วันจันทร์นั่งรับแขกที่บ้าน วันอังคารเย็นเข้ากรุงเทพฯ ท่านประธานเชื่อไหมครับ ประชาชนที่มาเยี่ยมที่บ้านก็ดี ประชาชนที่ผมออกไปหาที่ดี ไปงานแต่งงาน ก็ดี ไปงานศพก็ดี ไปงานขึ้นบ้านใหม่ก็ดี เขาถามผมว่าเมื่อไรจะยุบสภา เสียที ทุกหนทุกแห่งพูดอย่างนี้ เมื่อไรจะยุบสภาเสียที อยากเปลี่ยน รัฐบาล เขาพูดอย่างนี้ ผมก็เชื่อแน่ว่า ส.ส. หลายคนที่เป็น ส.ส.

ต่างจังหวัดมีความรู้สึกอย่างนี้ เหตุไรเขาถึงพูดอย่างนี้ สาเหตุที่เขาพูดอย่างนี้ก็เพราะว่า เขาได้รับความลำบากแสนสาหัส จากการที่ผลผลิตต่าง ๆ ที่เขาขายไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นมันสำปะหลัง ไม่ว่าจะเป็นข้าว ไม่ว่าจะเป็นกระเทียม แม้กระทั่งบุคคลระดับที่เป็นนายก อบจ. โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก็ถามผม ในแวดวงไฮโซที่ผมไปนั่งกินกับเขา เมื่อไรจะยุบสภาเสียที เพราะฉะนั้นการยุบสภามันต้องมี แต่กรณีที่มีการมาธิการเขียนไว้นี้ เขาเขียนไว้เพื่อที่ป้องกันมิให้นายกรัฐมนตรียุบสภาก่อนปิดการอภิปรายไม่ไว้วางใจ อย่างที่ผมกราบเรียนตั้งแต่แรกแล้วว่า การอภิปรายไม่ไว้วางใจนั้นเป็นการตรวจสอบผลงานของรัฐบาลเหมือนที่เราทำมาแล้ว ๒ ครั้ง ครั้งที่แล้วก็เหมือนกันคือการตรวจสอบ ถ้าหากว่ารัฐบาลรู้ตัวล่วงหน้าว่า เสี่ยงไปไม่ได้แล้ว จึงยุบเสียก่อนผมเจอมา ๒ ครั้งแล้วท่านประธาน มีอยู่ครั้งหนึ่งท่านหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ขออภัยที่เอ่ยชื่อถึงท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ตอนนั้นปรากฏว่ามีบุคคลคนหนึ่งซึ่งอยู่ในซีกรัฐบาล และมีอำนาจหน้าที่ใหญ่โตมโหฬารเป็นประธานฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ร่วมมือกับ ส.ส. ส่วนหนึ่งจะล้มรัฐบาลท่านคึกฤทธิ์ โดยการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ ผมก็ขอกราบเรียนตรง ๆ เลখনะครับ ตอนนั้นเราก็ตกลงกันที่โรงแรมปรีชาเสดตอนนั้นไม่ได้ชื่อปรีชาเสดเป็นการประชุมปีใหม่วันที่ ๑๐ มกราคม กินเลี้ยงกันตรงนั้น ส.ส. พรรครัฐบาลทั้งหมด เปิดเผยเลยก็ได้ครับมีการจ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้ไปเที่ยวกัน คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่ได้จ้างให้ยกมือนะครับ เป็นคำหมายความว่าไปเที่ยว จะไปไหนก็ไปปีใหม่ -----

ผมเองก็เข้าไปเที่ยวไนท์คลับ ยังไม่ทันออกคลับ คนเข้าไปทีหลังบอกว่า
 นายกฯ ยุบสภาแล้ว ยุบสภาก่อนนิติบัญญัติไม่ไว้วางใจเข้าพรรษาที่นี่ ที่กรมการ
 เชาเขียนไว้ว่าอย่างนี้ นายกฯ ไม่ได้รู้ตัวเองเลยว่าบกพร่องอะไร
 ผู้แทนเขาจะพูดอย่างไร แล้วมีอีกครึ่งหนึ่งสมัยนั้น ผมขอเอ่ยชื่ออีกท่านหนึ่ง
 คือ พลเอก เกียติศักดิ์ ชมะนันท์ เป็นนายกฯ ตอนนั้นรัฐธรรมนูญเขียน
 ไว้การอภิปรายไม่ไว้วางใจต้องประชุมร่วมกันทั้ง ๒ สภา คือสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาประชุมร่วมกัน ผมได้รับเชิญในฐานะเป็น
 ผู้แทนฝ่ายรัฐบาลไปที่กองบัญชาการทหารสูงสุด สนามเสือป่า ไปทำ
 ความเข้าใจกับรัฐมนตรีทุกคนซ้อมใหญ่กัน แต่ตอนนั้นมีนายทหารยังเติร์ก
 เป็นวุฒิสมาชิกลุกขึ้นชักใช้ไล่เสียงอย่างดุเดือดและเผ็ดมัน ผมเห็นท่า
 ไม่ไหวแล้ว วันพรุ่งนี้การประชุมสภาจะต้องมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแน่ ๆ
 แต่เดชะบุญรุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง ตอนนั้นท่านคึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นคนยื่นนิติ
 ไม่ไว้วางใจ กรณีการขึ้นราคาน้ำมัน และน้ำมันก็ขาดแคลนด้วย ป็นส่วน
 ด้วย เดชะบุญที่ท่านไม่ยุบสภา ท่านประกาศลาออกกลางสภา และสภานี้
 ที่เลือก ฯพณฯ พลเอก เปรม มาเป็นนายกฯ เพราะฉะนั้นไม่ใช่ว่า
 นายกฯ จะต้องยุบสภาตะปัดตะปือ ก็มีอยู่ครึ่งเดียวที่ท่านคึกฤทธิ์ยุบสภา
 ก่อนที่นิติบัญญัติไม่ไว้วางใจจะเกิดขึ้น แต่ที่นี้ พลเอก เกียติศักดิ์ ชมะนันท์
 ท่านประกาศลาออกกลางสภาขณะที่กำลังพูดกันเรื่องนิติบัญญัติไม่ไว้วางใจ
 โดยไม่มีการลงมติ ท่านลาออกเสียก่อน มันก็มี เพราะฉะนั้นเราจะไป
 มองว่า อย่าไปมีสิ ยุบสภาไม่มี ไม่ได้ มันต้องมี ไม่อย่างนั้นเราจะเอา
 อะไรมาคานกันระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ใช่มั้ยครับ
 เพราะฉะนั้นผมถึงบอกว่า กรรมาธิการเขียนไว้นี้ถูกต้องชอบธรรมแล้ว
 เพราะเขียนเพิ่มเติมในเงื่อนไขการยุบสภา กรณีมีการยื่นนิติบัญญัติไม่ไว้วางใจ
 เขาไม่ได้เขียนเงื่อนไขอื่น เงื่อนไขอื่นอาจจะมี อย่างกรณีที่พรรครัฐบาล
 แยกกันและยุบสภาในกรณีกฎหมายลิขสิทธิ์ที่กลุ่มมกราอะไรครานั้น ที่
 ไม่ยกมือให้รัฐบาล อันนั้นฝ่ายค้านก็ไม่ได้เกี่ยวด้วย ฝ่ายค้านก็ไม่เอา
 อยู่แล้ว แต่กรณีฝ่ายรัฐบาลแยกกันออกไป นั่นคือความแตกแยกของรัฐบาล
 ความไม่สมานฉันท์ของรัฐบาล แตกเป็นกลุ่มมกราตอนหลังกลายมาเป็น
 พรรคประชาชน ที่ท่านนายกฯ เปรม ยุบสภา เพราะตอนนั้นรัฐมนตรี
 ลาออกทั้งหมด ๑๐ กว่าคน ก็ยุบสภา แต่ในกรณีอย่างที่ว่านี้ กรรมาธิการ
 เขาเขียนไว้ชัดเจนว่า เพิ่มเติมเฉพาะเงื่อนไขการยุบสภากรณีมีการยื่น

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

สุจิตรา ๒๔/๒

ญาติไม่ไว้วางใจ ให้อยู่ได้ก่อนมีการยื่นญาติไม่ไว้วางใจ หรือหากมีการ
ยื่นญาติไม่ไว้วางใจแล้วให้อยู่ได้ แต่ภายหลังการอภิปรายไม่ไว้วางใจ
สิ้นสุดลง นายฯ จะอยู่ได้ ให้อยู่ได้ ไม่ใช่ไม่ให้อยู่ แต่ต้องมาฟังก่อนว่า
ที่ผู้แทนราษฎรหรือผู้ยื่นญาติไม่ไว้วางใจนั้นชี้ประเด็นว่ารัฐบาลบกพร่อง
อย่างไร เสียหายแค่ไหน ชี้ให้บริหารประเทศต่อไปจะดีหรือไม่ดี
หรือจะทำให้ประเทศเสียหายแค่ไหนและเพียงไร ต้องฟังก่อนว่าสมควร
จะอยู่หรือไม่ นายฯ ไม่อยู่ก็ได้ ลาออก มันก็มี ๒ แนวทาง แต่ต้อง
ฟังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ยื่นญาติไม่ไว้วางใจก่อน ไม่ใช่อย่างกรณี
ที่ผ่านมาในอดีต ผมก็ไม่เห็นด้วยกับท่านสวัสดิ์ผู้ที่ผมเคารพนับถือ คนอื่น
เรียกคุณอา ผมก็เรียกแกลคุณพี่ เพราะแกลแกลกว่าผมไม่กี่ปี -----

เพราะฉะนั้นผมก็ไม่เห็นด้วย อย่าให้มียุบสภาเลยก็หวังอย่างเดียว
 ญเป็นผู้แทน ขอภัยด้วยใช้คำว่าญ ขอให้ญได้เป็นผู้แทนครบ ๘ ปี
 ไปเลือกตั้งมันลำบากยากเย็นเหลือเกิน อย่าให้ยุบเลย ดีก็อยู่
 ชั่วก็อยู่ อย่างนี้ผมว่าไม่ไหวหรอกครับ ถ้ากฎหมายฉบับนี้ รัฐธรรมนูญ
 ออกมาฉบับนี้ไม่แก้เสียเลยจะดีกว่า เอาอันเก่าดีกว่า อะไรกัน
 ดีก็ไม่ยุบ ไม่ดีก็ไม่ยุบ แล้วก็ยังมีอีกเสนอให้ยุบทีละคน ไปเสนอให้
 ยุบทีละคนอย่างไร บ้านไหนเมืองไหนเขายุบสภาออกทีละคน ๆ
 ในรัฐธรรมนูญก็เขียนไว้แล้ว ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ไปปฏิบัติกรณอันเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศของสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนราษฎรจำนวนเท่านั้น ก็คน มีสิทธิยื่นญัตติ
 อภิปรายในสภาขับออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อยู่แล้ว
 จำเป็นจะต้องมายุบสภาเฉพาะคนหรือ ยุบสภาเฉพาะกลุ่มหรือ กฎหมาย
 มันเขียนไว้แล้ว ท่านเป็นนักกฎหมาย ผมไม่ใช่เป็นนักกฎหมาย แต่ใน
 กรณียังนี้ผมไม่เห็นด้วย ผู้แทนราษฎรไปทำชั่วทำเลวทำไม่ดีเสื่อมเสีย
 ต่อสถาบันสภาผู้แทนราษฎร ก็เข้าชื่อสิครับ รัฐกิจจะ ๘๐ กว่าคนหรืออย่างไร
 มาอภิปรายในสภา ลงมติกันเสียงเท่าไร ๒ ใน ๓ หรืออะไรก็ว่ากันไป
 ตามรัฐธรรมนูญ ผมจำไม่ได้ เมื่อเสียง ๒ ใน ๓ ออกมาอย่างนั้นแล้ว
 ก็ออกจากการเป็นสมาชิกภาพหมดสภาพการเป็นผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้น
 ผมเห็นด้วยที่กรรมาธิการเขียนอย่างนี้ ให้มียุบสภา แต่กรณีที่ห้ามยุบก่อนที่
 การอภิปรายไม่ไว้วางใจจะสิ้นสุดลงให้ห้ามมิให้ยุบก่อน ยุบได้แต่ต้องฟัง
 ผู้แทนก่อน ผู้แทนพูดในสภาก่อนว่ารัฐมนตรีคนนั้นบกพร่องอย่างนั้น
 รัฐมนตรีคนนั้นเสียอย่างนั้น นายกฯ อย่างนั้น อย่างนั้นบริหารประเทศ
 ต่อไปไม่ได้ แล้วก็ลงมติกัน ลงมติชนะก็ยุบได้ ไม่จำเป็น ลงมติชนะ
 ก็ยุบได้ ไม่ใช่ว่าลงมติแพ้แล้วก็ยุบสภา ลงมติชนะก็ยุบได้ถือว่าการ
 ไม่ไว้วางใจนี้นานาอารยประเทศถือเป็นเรื่องใหญ่ เรื่องสำคัญที่ว่า
 นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจก็แสดงว่ามี
 ข้อบกพร่องในการบริหารประเทศ แม้จะได้เสียงผ่าน สอบผ่านจาก
 การไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรก็เป็นสิทธิของนายกรัฐมนตรีที่จะ
 ยุบสภาได้หรือไม่ยุบสภาได้ ถ้าแพ้หรือไม่แพ้ก็น่าจะมีสิทธิที่จะลาออกได้เพื่อ
 ที่จะแสดงสปิริตให้เห็นว่าการไม่ไว้วางใจของฝ่ายค้านหรือของสภา
 มีน้ำหนักพอจะพิสูจน์สปิริตของรัฐบาลว่า ขอลาออกเพื่อให้มีการ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

นิวรา ๒๕/๒

ชาวเลียงนายกรัฐมนตรีนี่ใหม่ตามที่เราพูดกันไว้แล้วเพื่อจะสรรหา
ตัวนายกฯ ถ้าท่านนายกฯ ดี แต่รัฐมนตรีไม่ดี พวกเราทั้งหมด ๓๐๐ กว่าคน
ก็ต้องชาวเลียงให้ท่านนายกฯ เป็นนายกฯ ใหม่ พอร์มรัฐมนตรีใหม่
มันก็แค่นี้ เพราะฉะนั้นผมไม่เห็นด้วยใครก็ตามที่จะลุกขึ้นมาพูด ไม่ใช่
มาให้มีอุปสรรค ผมขอร้องเเลอะครีบ แต่ความจริงเราต่างคนต่างก็
มีความคิดเห็น สภาแห่งนี้เป็นสภาแห่งการแสดงความคิดเห็นการแสดง
ความเห็น ความเห็นของท่านก็มุมมองหนึ่ง ความเห็นของผมก็มุมมองหนึ่ง
แต่ท่านอาจจะพูดได้ แต่ท่านฟังเหตุผลของผมแล้ว ท่านก็น่าจะหยุดพูด
หยุดคิดว่าไม่ให้มีการอุปสรรค ขอขอบพระคุณครีบท่านประธาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : พันตำรวจโท สมชาย
แล้วจะต่อด้วยคุณกเทพ

พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ (นครราชสีมา) :
กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ
ชาติพัฒนา จากนครราชสีมา ท่านประธานครับ ถ้าหากว่าได้ยินได้ฟัง
เกี่ยวกับเรื่องการอุปสรรค ผู้แทนราษฎรทั้งหลายก็คงจะต้องเห็นดเห็น้อย
กันอีกก็คงจะไม่พ้นที่จะต้องออกเยี่ยมเยียนพ่อแม่พี่น้องประชาชน ปราศรัย
หาเสียงกันทุกผู้ทุกคน แต่ผมอยากจะกราบเรียนว่า ท่านประธานครับ
ที่จริงแล้วการอุปสรรคนั้นเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในระบอบ
ของรัฐสภา แม้ที่จริงแล้วผมเชื่อได้ว่าอำนาจถึงแม้ว่าจะอยู่กับท่าน
นายกรัฐมนตรีก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือว่า พ่อแม่พี่น้องประชาชนทั้งหลาย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในประเทศก็ได้เฝ้ามองดู จับตาดูในการดำเนินงาน
ของทางรัฐบาลคือของทาง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้น
ตรงนี้ผมเรียนว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องให้อำนาจคงเอาไว้
เพื่อที่จะได้รักษาระบอบประชาธิปไตยให้เจริญรุดหน้า -----

ผมเรียนว่าทุก ๆ คนนั้นคงจะประสบปัญหาเช่นเดียวกันหมดในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกคนไม่ยากที่จะให้สภานั้นต้องถูกยุบไปโดยไม่มีเหตุไม่มีผลไม่มีหลักการ แล้วแน่นอนที่สุดถ้าหากว่าเรายังแบ่งออกเป็นฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล แล้วคิดที่จะเอาชนะเอาแพ้งกันอยู่อย่างเดิวนั้น ผมคิดว่าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้คงไม่จบ ในต่างประเทศที่ท่านกรรมาธิการได้กล่าวอ้างนั้นผมเรียนว่าการพัฒนาในระบอบประชาธิปไตย ในระบอบของสภาผู้แทนราษฎรนั้น เขาได้พัฒนาไปถึงขีดที่สามารถที่จะใช้เหตุใช้ผลอย่างแท้จริงต่อกันที่จะมาพูดจากันในสภาได้แล้ว แต่ในเวลาเดียวกันในการพัฒนาในระบอบประชาธิปไตยบ้านเรานั้นยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามเราเชื่อได้ว่าในอนาคตนั้นระบอบรัฐสภาของเราก็คงจะก้าวหน้าไปอย่างทัดเทียมกับประเทศอื่นเช่นเดียวกัน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดผมอยากจะฝากท่านประธานไปยังกรรมาธิการว่าอำนาจตรงนี้จะทำอย่างไรที่จะให้ท่านนายกรัฐมนตรีผู้มีอำนาจในการยุบสภานั้นได้ใช้อำนาจอย่างมีเหตุมีผล แล้วก็พิจารณามาอย่างถ่องแท้ใช้เหตุผลอย่างรอบคอบในการที่จะดำเนินการใช้อำนาจตรงนี้ออกมา ผมอยากจะกราบเรียนว่าในปัจจุบันนั้นเราเป็นห่วงเหลือเกินว่าถ้าหากเราคิดแต่จะเอาชนะเอาแพ้งกันอยู่อย่างนี้ แล้วก็ดำเนินการต่อสู้กันในรูปแบบที่ไม่ถูกต้อง ถ้าหากว่าได้เปรียบหรือว่าเสียเปรียบมีโอกาสยุบสภาเพื่อพรรคของตัวเองหรือเพื่อพรรคร่วมรัฐบาลหรือพรรคหนึ่งพรรคใดก็แล้วแต่ ผมเชื่อได้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แล้วแน่นอนที่สุดพ่อแม่พี่น้องประชาชนที่นั่งจับตาอยู่ในฐานะที่เป็นคนไทยทั้งหลายที่ใช้สิทธิใช้เสียงทั้งหลายก็คงจะได้เฝ้าติดตามพิจารณาด้วยว่าสิ่งที่ตัดสินใจลงไปในนั้นเหมาะสมกับเหตุผลหรือไม่ ตรงนี้ต่างหากที่ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานไปยังท่านกรรมาธิการว่าท่านจะต้องพิจารณาในเรื่องของการเพิ่มเติมข้อความลงไปให้รอบคอบมากขึ้น ผมอยากจะให้ท่านประธานได้ชี้แจงให้กรรมาธิการได้อ่านสักนิดว่า ในกรณีที่ท่านบอกว่าเพิ่มเติมเงื่อนไขการยุบสภากรณีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจให้ยุบได้ก่อนมีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ หรือหากมีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจแล้วให้ยุบได้ภายหลังการอภิปรายได้สิ้นสุดลงแล้ว ตรงนี้ก็หมายถึงว่าถ้าหากยังไม่ยื่นญัตติไม่ไว้วางใจนั้นก็ยังสามารถที่จะยุบสภาได้ แต่หลังจากที่ยื่นญัตติไม่ไว้วางใจแล้วยุบไม่ได้ หรือว่าจะยุบได้ต่อเมื่อยื่นญัตติไม่ไว้วางใจแล้วได้อภิปรายกันแล้วสิ้นสุดแล้วยุบแล้ว ผมอยากจะกราบเรียนว่าถ้อยคำตรงนี้เปลี่ยนแปลงแก้ไข

ได้หรือไม่ ผมอาจจะลงลึกไปอีกนิดหนึ่ง ต้องขอประทานอนุญาตด้วยว่าเขียน
แต่ว่าห้ามไม่ให้ยุบสภาระหว่างการขึ้นญัตติไม่ไว้วางใจ แต่นี่ก็มีความหมาย
ที่จะควบคุมไปทั้งหมดแล้ว ก็หมายถึงว่าห้ามไม่ให้ยุบสภาระหว่างการขึ้นญัตติ
ไม่ไว้วางใจ ก็หมายถึงว่าในระหว่างขึ้นญัตติไม่ไว้วางใจนั้นไม่ให้มีการยุบสภา
ถ้าหลังจากอภิปรายแล้วจะยุบก็ยุบไป หรือว่าก่อนที่จะมีการขึ้นญัตติจะยุบก็ยุบไป
ผมคิดว่าถ้อยความตรงนี้ก็น่าจะเหมาะสมแล้ว แต่อย่างไรก็ตามก็คงจะต้อง
ฝากเอาไว้เป็นข้อคิดอีกสักนิดหนึ่งว่าถ้อยความต่าง ๆ ที่ได้นำมาเสนอ
ในสภาแห่งนี้สามารถที่จะขัดเกลาเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้โดยไม่ยาก
และผมคิดว่าจะน่าจะเป็นประโยชน์ต่อพวกเราทุกคนตรงนี้ แล้วผมเรียนว่า
แน่นอนที่สุด ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหลายตรงนี้จะคงไม่ยากให้มีการ
การยุบสภาเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผมอยากจะกราบเรียนว่าสิ่งที่ประเด็น
เป็นปัจจัยสำคัญก็คือว่า การทำงานของผู้แทนราษฎรทั้งหลายที่นั่งอยู่
ในสภาแห่งนี้ ว่าพวกเราทุกคนพร้อมหรือยังในการที่จะดำเนินกิจกรรม
ทางการเมืองเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ บ้านเมือง พ่อแม่พี่น้อง
ประชาชนอย่างแท้จริง เราจะต้องสนใจ เอาใจใส่ในความทุกข์
ความเดือดร้อน แล้วก็มองถึงประเทศชาติเป็นสำคัญ เป็นหลักตรงนี้
เป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่า ขอขอบคุณครับท่านประธาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณกุเทพครับ ต่อด้วย
คุณอลงกรณ์

ร้อยโท กุเทพ ไสกระจำจ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม กุเทพ ไสกระจำจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
ศรีสะเกษ พรรคพลังธรรม ท่านประธานครับ เป็นที่น่าสังเกตที่
คณะกรรมการธิการชุดนี้ได้ศึกษาในประเด็นอำนาจการยุบสภาของฝ่ายบริหาร
แล้วก็มีความเห็นแตกต่างกันออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ แต่ทั้ง ๒ กลุ่มนั้น
ล้วนแต่สนับสนุนอำนาจเบ็ดเสร็จในการยุบสภาทั้งสิ้น โดยกลุ่มแรกนั้น
ให้มีอำนาจยุบสภาได้ในทุกกรณีโดยไม่มีเงื่อนไข

ส่วนกลุ่มที่ ๒ เห็นว่าให้มีอำนาจยุบสภา แต่มีเงื่อนไขว่าจะยุบ
ในช่วงที่มีการขึ้นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจไม่ได้ ซึ่งคณะกรรมการ
มีความเห็นเป็นแนวที่ ๒ นั่นก็คือเพิ่มเงื่อนไขเข้ามา-----

ท่านประธานครับในการเมืองสมัยนี้ ท่านประธานย่อมทราบดีว่า ชาวสาร
บ้านเมืองได้แพร่กระจายรวดเร็วเหลือเกิน เรามีสื่อที่มีประสิทธิภาพ
โลกกำลังหมุนอย่างรวดเร็ว แคมป์เข้า สื่อทางโทรทัศน์ สื่อประเภท
ดาวเทียมได้ทำให้การสื่อสาร การส่งข่าวเป็นไปอย่างรวดเร็ว ท่านประธาน
ถ้าท่านติดตามในเรื่องของตลาดหุ้นจะเห็นว่ามีความหวุ่นไหวเกี่ยวเนื่องกับข่าว
เกี่ยวเนื่องกับเรื่องของการจะยุบสภา หรือไม่ยุบสภานั้นไม่เว้นแต่ละวัน
ถ้าท่านประธานมองไปที่เสถียรภาพของรัฐบาล ท่านประธานจะเห็นได้อย่าง
ชัดเจนว่า เรื่องของการยุบสภานั้นกำลังกลายเป็นเกมการเมือง ซึ่ง
ฝ่ายรัฐบาลเองก็ใช้เป็นเกมในการที่จะข่มขู่ฝ่ายค้าน หรือ ส.ส. ทั้งสภา
ไม่ให้ตื่นรน ไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยรัฐบาลอาจจะใช้ไม้ตายใน
การยุบสภามาขู่ ส่วนฝ่ายค้านนั้นแล้ว เมื่อไม่ได้ตั้งใจเห็นรัฐบาลปฏิบัติ
หน้าที่ไปไม่ได้ดังที่ตัวเองคิด ก็ทำท่ายให้มีการยุบสภา ข่าวการยุบสภา
จึงเป็นไปอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเรื่องของ
การยุบสภานั้นมีการสั่นไหวต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และผลกระทบ
ต่อวงการเมืองในวงกว้างก็มี เช่นในกรณีที่มีอำนาจยุบสภาโดยไม่ได้
กำหนดแน่นอนว่าจะยุบเมื่อไร ทำให้บุคคลที่มีคุณภาพดี ๆ ในสังคมเรา
ซึ่งพร้อมจะก้าวเข้ามาสู่วงการเมือง เราต้องยอมรับว่าเขาเหล่านั้น
อาจจะเข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ อาจจะเป็นใครสักคนหนึ่งที่กำลังทำงาน
ประจำอยู่ แต่ถ้ากำหนดได้ชัดเจน แล้วเขาจะลงมาสู่เวทีการเมืองเขา
กำหนดไม่ได้ว่าจะมีการยุบสภาเมื่อไร เมื่อยุบขึ้นมาเขาก็เตรียมตัวไม่ทัน
นักการเมืองหน้าเก่า ส.ส. ที่อยู่ในสภาอย่างพวกเราก็ได้เปรียบเขาไป
ท่านประธานครับ นั่นคือผลกระทบจากเรื่องของการยุบสภา กระผมจึง
มีความประหลาดใจ ที่ได้เห็นว่าคณะกรรมการชุดนี้ได้พิจารณาอย่าง
รอบคอบแล้ว ได้มีความเห็นเป็น ๒ กลุ่ม แต่ทั้ง ๒ กลุ่มนั้นล้วนแต่เห็นด้วย
กับอำนาจเบ็ดเสร็จในการยุบสภาของนายกรัฐมนตรี ท่านประธานครับ
กระผมไม่อาจจะเห็นด้วยได้ในกรณีที่เพิ่มเงื่อนไขเข้ามากำหนดในแง่
ของการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เพราะกระผมมองว่าการอภิปรายไม่ไว้วางใจ
นั้น เราอยากที่จะเอามาตรฐานอะไรมาวัดว่าคุณภาพของนิติที่ยื่น
แต่ละครั้งแต่ละคราว ข้อมูลที่จะเอามาพูดกันนั้นเป็นเรื่องที่มีเหตุผล
มีความชัดเจนในประเด็นนั้น ๆ แค่นั้น ท่านประธานครับ กระผม
จึงอยากที่จะเสนอต่อคณะกรรมการว่าในเรื่องที่ท่านบอกว่ารัฐสภา

มีคุณอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเหมาะสมดีแล้วในกรณี
ที่ท่านจะบัญญัติไว้เช่นนั้น กระผมกราบเรียนท่านว่าจริง ๆ แล้วคุณไม่มีเลขาครับ
เพราะฝ่ายบริหารนั้นมิใช่คุณเหนือฝ่ายนิติบัญญัติอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด
เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าถ้าเราจำเป็นต้องให้อำนาจฝ่ายบริหารใน
การยุบสภา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมข่าวสาร
เป็นสังคมที่มีความสั่นไหว เสถียรภาพทางการเมืองจากการสื่อข่าว
เราจะต้องหาเงื่อนไขที่ดีกว่านี้เข้ามากำหนด กระผมไม่ปฏิเสธว่าระบบ
รัฐสภานั้นฝ่ายบริหารต้องยุบสภาได้ แต่เราจะต้องมีเหตุมีผล มีข้อเงื่อนไข
กำหนดเข้ามา กระผมขอเสนอไว้ดังนี้ ๒ ประเด็นด้วยกันครับท่านประธาน

ประเด็นแรก เราคงจะต้องมาพูดถึงเงื่อนไขกำหนดเวลาใน
การยุบสภาได้ ว่าจะต้องทำได้หลังจากเลือกตั้งผ่านไปแล้วก็ปี เรามีสมัย
อยู่ในวาระนี้ในการเลือกตั้งครั้งละ ๔ ปี เราอาจจะกำหนด ๒ ปีหรือ ๓ ปี
จึงยุบสภาได้ อาจจะเป็นเงื่อนไขกำหนดเวลาที่ตั้งเข้ามาแทนที่จะไป
เป็นการกำหนดเงื่อนไขจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ซึ่งผมมองว่า
เป็นเรื่องเฉพาะ เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะมองเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นอยู่
หรือมองเหตุการณ์ในอดีต ๒ - ๓ ครั้งที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติยกขึ้นมา

ซึ่งตรงนั้นกระผมไม่เถียงว่าถ้ามีการยื่นอภิปรายไม่ไว้วางใจแล้ว โดยมารยาทนายกรัฐมนตรีไม่ควรยุบสภา ซึ่งท่านเองก็ยกมาว่านายกรัฐมนตรีท่านนั้นได้ตัดสินใจผิดพลาดจึงยุบสภาก่อนอภิปรายไม่ไว้วางใจ ผลก็คือท่านส่อเบตกกลางกรุงเทพมหานคร ตรงนั้นประชาชนลงโทษอยู่แล้ว แต่ประเด็นสำคัญคือว่าสาธารณชนส่วนใหญ่ตอนนี้หันเหไปกับข่าวยุบสภา ผู้แทนราษฎรไม่เป็นอันทำมาหากินกัน เพราะมีความหวั่นไหวอยู่กับเรื่องนี้ เราก็ควรจะกำหนดให้แน่นอนลงไป ว่าเลือกตั้งแล้วอีกกี่ปียุบสภาได้ โดยอำนาจนายกรัฐมนตรี ถ้ายังไม่ถึงกำหนดเวลานั้นไม่สามารถยุบได้

ประเด็นที่ ๒ ท่านประธานเป็นเรื่องสำคัญมาก คือเรื่องของประเด็น หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่าอีชู้ (Issue) ในทางการเมืองว่าประเด็นใดที่จะนำไปสู่การยุบสภาได้ ความขัดแย้งในพรรครัฐบาล และจะมาโยนความผิดให้กับทั้งสภาซึ่งเขาไม่ได้ขัดแย้งด้วย มันไม่เป็นธรรม เพราะฉะนั้นตรงนี้จะต้องแยกกันให้ชัดเจน ว่าถ้าถึงวันที่สภานี้แตกแตก เหมือนกับที่ท่านผู้ทรงคุณวุฒิในอดีตเคยกล่าว สภาแตกตั้งรัฐบาลไม่ได้ มันก็เป็นอีชู้ที่ชัดเจนว่าจำเป็นจะต้องหาทางออกให้กับประชาชน เพราะฉะนั้นตรงนี้ท่านประธาน ผมอยากให้สภาแห่งนี้ได้ช่วยกันคิดว่าเราจะให้อำนาจกับฝ่ายบริหารในการยุบสภานั้นเป็นเรื่องที่ถูกแล้ว เป็นหลักการ แต่ว่าการกำหนดเงื่อนไขให้สอดคล้องกับสังคมของเรา สังคมอย่างประเทศไทย สังคมที่วุฒิภาวะอาจจะยังไม่สูงนักในแง่ของการคุณวุฒิทางการเมือง สังคมที่เรายังไม่แน่ใจว่านายกรัฐมนตรีจะใช้อำนาจตัดสินใจอย่างไรในสถานการณ์หนึ่ง ๆ สังคมที่มีการสิ้นไหวในเรื่องของการส่งข่าวลือ เราจะกำหนดให้มันชัดเจนลงไปได้หรือไม่ว่าในแง่ของเวลานั้นแม้ท่านจะยุบได้ แต่ก็ควรจะให้ถึงเวลาที่เราคาดกันได้ว่าเมื่ออยู่ถึง ๓ ปีแล้วมีโอกาสยุบ ให้ได้ชัดเจนลงไปอย่างนี้เลย แล้วประเด็นที่จะยุบนั้นให้ชัดเจนออกมา ๒ - ๓ ประเด็นว่าประเด็นใดยุบได้ กฎหมายไม่ผ่านแน่นอนท่านประธาน ตรงนี้เป็นเรื่องชัดเจน เราก็คงจะต้องมาพูดกันต่อไป เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอเสนอความเห็นไว้ตรงนี้เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาของเราในเรื่องนี้ ขอกราบขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เราพูดประเด็นนี้ ๑๐ คนแล้ว ข้ออีก ๒ คน จะได้สรุปเสียที คุณองกรณ์และต่อด้วยคุณพงษ์พัฒน์

นายอลงกรณ์ พลบุตร (เพชรบุรี) : กราบเรียนท่าน
ประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม อลงกรณ์ พลบุตร
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี สังกัดพรรคร่วมรัฐบาล
ประชาธิปัตย์ ตามที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไข
รัฐธรรมนูญ ได้ศึกษาและนำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับอำนาจการยุบสภา
โดยมีการตั้งเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการ
ยุบสภา โดยเฉพาะในประเด็นของการที่ทางฝ่ายนิติบัญญัติได้ยื่นญัตติ
ไม่ไว้วางใจ ว่าอำนาจในส่วนนี้ของฝ่ายบริหารควรจะถูกจำกัด
เพราะการกระทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัตินั้นเป็นไปตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญ และควรที่จะให้มีการดำเนินการตรวจสอบรัฐบาลจากญัตติ
ไม่ไว้วางใจเสียก่อน ก่อนหน้าหรือหลังจากนั้นรัฐบาลถึงจะใช้อำนาจ
ในการยุบสภาได้ ในประเด็นนี้จากการที่ได้ศึกษาดูรายงานทั้งเหตุผล
และแนวทางการศึกษาต่าง ๆ ก็ต้องขอแสดงความชื่นชมต่อการทำงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญ ว่าพยายามที่จะศึกษาเปรียบเทียบ
รัฐธรรมนูญของหลายประเทศ ทั้งในหลักการทางวิชาการแล้วก็ใน
ข้อเท็จจริง และในประวัติศาสตร์ทางการเมืองทั้งต่างประเทศ
และของประเทศไทย ซึ่งผมได้พิจารณาดูในประเด็นนี้มีความเห็น
สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญเสียงข้างมาก
ว่าในเรื่องของการจำกัดอำนาจการยุบสภาของฝ่ายบริหารนั้น เป็นสิ่งที่
จำเป็น เพราะเหตุว่าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ ได้บัญญัติไว้ชัดเจน
ในการให้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติในการควบคุมการบริหารบ้านเมือง
ของรัฐบาล ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้น
การควบคุมและการตรวจสอบหรือการดูแลและคานอำนาจระหว่างฝ่าย
นิติบัญญัติและฝ่ายบริหารนั้น จึงจำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้
เป็นประเด็นที่ ๑

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วีรพร ๒๙/๑

ประเด็นที่ ๒ ก็คือในสภาพของข้อเท็จจริงที่ได้แลเห็นผ่านมา จะเห็นว่าการปกครองและระบบการเมืองของประเทศไทยนั้น เราใช้ระบบรัฐสภา ซึ่งมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับรัฐบาล โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข ฉบับที่ ๕ ซึ่งได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า นายกรัฐมนตรีต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตรงนั้นเป็นความเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ขณะเดียวกันมิได้มีการแบ่งแยกอำนาจโดยเด็ดขาดระหว่างกัน ระบบของการตุลาการจึงเป็นระบบที่สำคัญในการที่จะต้องพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบ อย่างที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้พิจารณาและนำเสนอเป็นมติเป็นประเด็นต่อสภาผู้แทนราษฎร ท่านประธานที่เคารพ ในขณะที่ฝ่ายบริหารนั้นมีความอำนาจในการยุบสภา เราจะต้องมีการเปรียบเทียบดูว่าในฝ่ายของนิติบัญญัติก็คือ สภาผู้แทนราษฎรนั้นมีความจะไต่ถามในการที่จะไปตุลาการกับฝ่ายบริหาร อย่างน้อยที่สุดเรามีอยู่ ๗ - ๘ ประเด็นด้วยกันที่เป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ นั่นก็คือในเรื่องของการตั้งกระตุ้มตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๙ ที่ได้อภิปรายกันไปแล้ว หรือการตรวจสอบรัฐบาลโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ๒๓ คณะตาม มาตรา ๑๕๓ ซึ่งเป็นกลไกของฝ่ายนิติบัญญัติในการตรวจสอบรัฐบาลในการตุลาการกับฝ่ายบริหาร หรือในมาตรา ๑๕๖ ในเรื่องของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นี่ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการที่เป็นการตุลาการรวมตลอดไปถึงการยื่นญัตติ ทั้งญัตติธรรมดาและญัตติด่วน หรือการยื่นญัตติทั่วไปเพื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปแบบไม่ลงมติ ซึ่งยกเลิกไปแล้วตามรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข ฉบับที่ ๑ แล้วก็มาสู่คาบสุดท้ายที่เป็นคาบอาญาสิทธิ์ของฝ่ายนิติบัญญัติ นั่นก็คือการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ในการยื่นญัตติเพื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจ ตรงนี้เองคือประเด็นที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้หยิบยกขึ้นมา และเราจำเป็นต้องเปรียบเทียบดูว่า น้ำหนักเหตุผลในการที่จะไปกำหนดเป็นข้อจำกัดอำนาจของฝ่ายบริหาร ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมาดูอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งในประเด็นเดียวกันนี้เองที่กระผมต้องขอแสดงความคิดเห็นว่า ในขณะที่ฝ่ายนิติบัญญัติเองนั้นถูกจำกัดอำนาจในการบริหารโดยเฉพาะประเด็นในเรื่องของการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑ ใน ๕ มีสิทธิยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่สามารถกระทำได้เพียงครั้งเดียวในหนึ่งสมัยประชุม นั่นคือเป็นบทบัญญัติที่ได้จำกัด

สิทธิของสภาผู้แทนราษฎร เพราะนับแต่ยากันในทางตรงข้ามจึงไม่น่าแปลก
ที่จะมีการศึกษาและเห็นควรว่าในฝ่ายของรัฐบาลเองนั้น ก็ควรที่จะต้อง
ถูกจำกัดสิทธิตรงนี้ เพราะการใช้กระบวนการตรวจสอบหรือดุลอำนาจที่
รุนแรงที่สุดของทั้ง ๒ ฝ่ายนั้นจะมีเพียง ๒ กรณีเท่านั้นเองในฝ่ายรัฐบาลก็คือ
การยุบสภา ในฝ่ายของนิติบัญญัติก็คือ การยื่นญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาล
เพราะฉะนั้นเมื่อเปรียบเทียบดูการดุลอำนาจตามหลักการของระบอบรัฐสภา
หลักการนี้เป็นเรื่องที่เป็นธรรมทั้ง ๒ ฝ่ายกระผมมิได้อภิปรายในฐานะที่เป็น
ส.ส. ฝ่ายรัฐบาล แต่อภิปรายในฐานะที่เป็นสมาชิกรัฐสภาอยู่ภายใต้บทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญ และจะต้องถึงความ เป็นธรรมและความเป็นจริง ความ
เหมาะสม ว่าเมื่อมีการกำหนดประเด็นตรงนี้แล้วในฝ่ายรัฐบาลจะได้รับความ
เป็นธรรมหรือไม่ในฝ่ายของนิติบัญญัติจะมีอำนาจมากไปหรือเปล่า แต่เมื่อได้
พิจารณาถ่วงถ่วงดูแล้วก็เห็นสมควรตามที่คณะกรรมการวิสามัญได้นำเสนอ
มา แต่สิ่งหนึ่งที่เราจะต้องสังวรไว้ก็คือ การยุบสภาซึ่งเป็นอำนาจของฝ่าย
บริหารนั้นมันเป็นมาตรการขั้นสุดท้ายที่เปรียบเสมือนการหยิบฉวยจับเข่า
เพราะเหตุว่าในมาตรา ๑๖๘ (๒) ของรัฐธรรมนูญ เมื่อมีการยุบสภา
นั้นหมายความว่าคณะรัฐมนตรีจะสิ้นสภาพไปด้วย จึงเป็นโอกาสที่น้อยมากต่อกรณี
ที่รัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้ง โดยเฉพาะภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้
นายกรัฐมนตรีต้องมาจาก ส.ส. นี้จะใช้มาตรการในการยุบสภา-----

แต่บทบัญญัตินี้จำเป็นจะต้องมีบัญญัติไว้เพื่อเป็นการตรวจสอบ เพื่อเป็นการ
 ควบคุมอำนาจระหว่างอำนาจ ๒ ฝ่าย และประการสำคัญก็คือว่า ภายใต้
 ระบบรัฐสภานั้น การแบ่งแยกอำนาจไม่มีความชัดเจน รัฐบาลก็คือพรรค
 ที่ได้รับเลือกตั้งเสียงข้างมาก จะเป็นรัฐบาลผสมหรือรัฐบาลพรรคเดียว
 ก็ตาม และเสียงข้างมากนั้นก็จะต้องควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร
 ตรงนี้คือสิ่งที่มีความสำคัญผู้แทนราษฎรหลายท่านได้ยกเป็นข้อสังเกตว่า
 การควบคุมอำนาจในระบบรัฐสภานั้น ถึงแม้ว่าจะดูรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจาก
 ฝรั่งเศสก็ดี จากเยอรมันหรืออังกฤษก็ตาม แต่สิ่งที่ต้องยอมรับก็คือว่า
 ในความเป็นจริงสภาผู้แทนราษฎรในระบบรัฐสภาจะถูกฝ่ายบริหารควบคุม
 โดยการใช้เสียงข้างมาก แต่เสียงข้างมากนี้เราได้ให้สิทธิของการยุบสภา
 เป็นตัวกำกับ มิได้กำกับระบบของการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ
 กับฝ่ายบริหารอย่างแท้จริง แต่เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการ
 ควบคุมพรรคร่วมรัฐบาลหรือเสียงข้างมากในสภาที่เป็นฝ่ายของรัฐบาล ซึ่ง
 ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่อยากจะฝากให้ทางคณะทำงานหรือคณะกรรมการ
 ชุดหนึ่งชุดใด ถ้าหากว่าจะมีการตั้งเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญหลังจากที่มีการ
 พิจารณารายงานของคณะกรรมการวิสามัญแก้ไขรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นไปแล้ว
 ได้ฝากไว้ให้เป็นข้อสังเกต เพราะเหตุว่าคณะกรรมการวิสามัญไม่ได้ลง
 ลึกไปในส่วนนี้ แต่ในประเด็นที่ได้นำเสนอมาในเรื่องของการจำกัดอำนาจ
 ฝ่ายบริหารในการยุบสภานั้น กระผมเห็นด้วยและขอสนับสนุน ขอขอบคุณมากครับ

(ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค ประธานสภาผู้แทนราษฎร
 ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบหมายให้ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธาน
 สภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณพงษ์พัฒน์
 ชีรประเทืองกุล

นายพงษ์พัฒน์ ชีรประเทืองกุล (น่าน) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ ผม พงษ์พัฒน์ ชีรประเทืองกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดน่าน
 พรรคพลังธรรม ความจริงนั้นที่ผมยกมือ ผมมีความตั้งใจว่าจะเสนอขอให้
 ยุติในประเด็นนี้ แต่ท่านประธานได้กำหนดไว้พอดีกับความตั้งใจของผมว่า
 หลังจากที่ผมอภิปรายแล้วก็จะพอเพียงกันสำหรับประเด็นนี้ เพราะฉะนั้น
 ก่อนอื่นที่ผมจะจากไปกับหัวข้อนี้ ผมก็ขอเรียนสรุปว่า เท่าที่ฟังมานี้กลุ่มหนึ่ง
 ที่เสนอไม่ให้มีการยุบสภานั้น ดูจะเป็นกลุ่มที่ไม่ค่อยที่จะสงวนไว้ซึ่งสิทธิ

โอกาสของคน ส่วนกลุ่มที่เสนอให้มีการยุบได้นั้น เป็นการให้อ่านาคต่อรอง
ต่อฝ่ายบริหารที่จะมีกับอคติของผู้คนที่ใช้อ่านาจหรือใช้สิทธิ เพราะฉะนั้น
ผมเห็นว่าการให้มีการยุบได้นั้น ก็เป็นการที่ให้สิทธิหรือให้อ่านาจแก่ฝ่าย
บริหารที่จะได้ต่อรองกับผู้ใช้สิทธิหรือผู้ใช้่านาจที่ยังมีอคติอยู่ ถ้าเราเชื่อว่า
คนตามสภาพปัจจุบันที่รู้เห็นกันอยู่นี้ ยังมีอคติอยู่ก็สมควรแล้วที่จะให้มีการ
ยุบได้ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอคุณวิเชียร
ชาวข่า สิก ๑ ท่าน คุณณรงค์เลิศเอาไว้ประเด็นต่อไป แล้วก็ให้
กรรมมาธิการชี้แจงต่อ เชิญคุณวิเชียรก่อน เดี่ยวสั้น ๆ หน่อยนะครับ
คุณวิเชียรครับ

นายวิเชียร ขาวขำ (อุดรธานี) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วิเชียร ขาวขำ พรรคชาติพัฒนา จากจังหวัดอุดรธานี ท่านประธานครับ ผมมีความรู้สึกมีความคิดเห็นว่ามีสมาชิกหลาย ๆ ท่านลุกขึ้นมาอภิปราย ส่วนใหญ่แล้วแต่เห็นด้วยกับคณะกรรมการธิการวิสามัญ ถ้าเห็นด้วยแล้วความจริงก็น่าจะสงวนเวลาให้กับสภาแห่งนี้ได้พูดประเด็นอื่น และเรื่องของคนที่ไม่เห็นด้วย ที่ผมลุกขึ้นมาครั้งนี้ ผมไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการฯ แต่ไม่ใช่ว่าจะไม่ให้มีการยุบสภา ไม่ใช่ไม่อยากดำรงสภาพการเป็นผู้แทนราษฎรของตัวเองให้ยาวนานที่สุด ไม่ใช่อย่างนั้น กระบวนการเลือกตั้งของผู้แทนราษฎรนั้น เวลาเราผ่านการเลือกตั้งจากประชาชนมา วันแรกที่เรารับตำแหน่ง เราจะต้องปฏิญาณตนและครั้งแรกในการเปิดสมัยประชุมสภาสามัญ องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะต้องทรงเสด็จพระราชดำเนินมาเปิด เรียกว่ารัฐพิธีเปิดสมัยประชุมสภา นายกรัฐมนตรีจะเข้าดำรงตำแหน่ง ประธานรัฐสภาจะต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ท่านประธาน กระบวนการการยุบสภาในอดีตนั้นเราจะเห็นว่า มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากพรรคเลือกตั้ง และไม่มาจากการเลือกตั้งหลาย ๆ คน ลุกขึ้นมาอาจมีความสำนึกรับผิดชอบต่อบ้านเมืองอาจจะน้อยไปก็มี บางคนสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เพียงแต่พูดว่าจะแฉเรื่องส่วนตัวเท่านั้น ยุบสภากันก็ตรงนี้เองท่านประธาน เพราะฉะนั้นกระบวนการยุบสภานั้นเห็นด้วยในการที่จะให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหาร โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ยุบสภาได้ แต่ขั้นตอนและวิธีการนั้นจะต้องปฏิบัติตามครรลองในการเข้าสู่ตำแหน่ง นั่นก็คือจะต้องนำความกราบบังคมทูลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย แล้วจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขั้นตอนอย่างนี้บางท่านบางคนอาจจะมองเห็นว่าเป็นการดึงฟ้าสูง เป็นการกระทำเพื่อระคายเคืองเบื้องยุคลบาท แต่ในความเป็นจริงแล้วรัฐสภาสมาชิกทั้งหลาย ๓๕๙ คน ยกเว้นนายกรัฐมนตรี อาจจะไม่ทราบเลยในการยุบสภา นายกรัฐมนตรีบางครั้งฟังการอภิปรายในสภามีความลุ่มลึกความโหม มีความลุ่มลึก อำนาจ ลุกขึ้นมาประกาศยุบสภากลางสภาก็มี เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการกลั่นกรอง เพื่อเป็นการระงับยับยั้งสติสัมปชัญญะของผู้เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อไม่ให้นายกรัฐมนตรีคนนั้นใช้อำนาจใช้กลไก

ใช้กลไกในการที่กลับเข้ามาสู่ตำแหน่งใหม่ หลักรัฐศาสตร์การเมือง
 การปกครองจะเห็นได้ว่าไม่ว่าประเทศไทยหรือในต่างประเทศ เมื่อรัฐบาล
 ได้ดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินมาสักระยะหนึ่ง และมองเห็นว่าชื่อเสียง
 ตัวเองกำลังไปได้รับความนิยมจากประชาชน เมื่อยุบสภาแล้วน่าที่จะได้
 กลับเข้ามาสู่สภาอีกครั้งหนึ่ง น่าที่จะได้เป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งก็
 ตัดสินใจยุบสภาในเวลานั้น ตรงนี้เองเป็นการสูญเสียงบประมาณแผ่นดิน
 เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน ทั้ง ๆ ที่สภาไม่มีความผิด ทั้ง ๆ ที่
 บ้านเมืองไปสู่ความอยู่ดีกินดีอยู่ในสภาวะปกติ แต่เพื่อให้ตัวเองกลับเข้ามา
 เพื่อให้ประชาชนได้เลือกตัวเองเข้ามา เพราะเห็นว่าตัวเองชื่อเสียงดี
 พรรคตัวเองดี รัฐบาลกำลังชื่อเสียงดี อย่างนี้ก็ยุบสภา เพราะฉะนั้น
 เพื่อระงับยับยั้ง เพื่อเตือนสติสัมปชัญญะของผู้เป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องนำ
 ความกราบบังคมทูล บางครั้งพระองค์ท่านอาจจะไม่ให้ยุบสภา อาจจะ
 บอกว่า ๗๗ นายกรัฐมนตรีเหตุการณ์ขณะนี้ปกติบ้านเมืองอยู่ดีกินดี
 สภาจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องรักษาไว้และบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

ให้สภาผู้แทนราษฎรนั้นได้ดูแลประชาชนต่อไปจนกว่าจะครบ ๕ ปี ตรงนี้จะเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะทำให้วิธีการยุบสภาไม่ยุ่งยาก แต่ไม่ใช่ว่าปิดกันโอกาสของฝ่ายบริหาร เพราะฉะนั้นผมจึงกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่า หากเป็นไปได้คณะกรรมการวิสามัญในคณะอื่น ๆ ต่อไปหรือพรรคใด หรือรัฐบาลคิดจะร่างรัฐธรรมนูญเพื่อที่จะเสนอเข้าสู่สภา อาจจะไตร่ตรองแล้วก็นำความที่ผมกราบเรียนท่านประธานนี้ไปร่างเป็นรัฐธรรมนูญฉบับต่อไปก็ได้ในอนาคต ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณณรงค์เลิศ
เป็นท่านสุดท้าย สิ้น ๆ นะครับ

นายณรงค์เลิศ สุรพล (ขอนแก่น) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ณรงค์เลิศ สุรพล ส.ส. ขอนแก่น เขต ๓ พรรคชาติไทย ด้วยเคารพท่านประธาน ก็จะพยายามให้สั้นแต่จะต้องให้จบประเด็น ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่งว่า ความเห็นที่ผมจะแสดงต่อประเด็นปัญหาในเรื่องการยุบสภาผู้แทนราษฎรนั้น กระผมเองขอเรียนท่านประธานว่าเป็นความเห็นส่วนตัว แล้วก็ไม่มีเจตนาที่จะไปเอาชนะคะคานคณะกรรมการวิสามัญในการพิจารณาแนวทางในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และก็ไม่มีเจตนาที่จะเอาชนะท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านใด และขอเรียนยืนยันว่าถ้อยคำสำนวนในการที่จะพูดจាក้าวกันต่อไปนี้ กระผมไม่ได้หวังอำนาจในการที่จะเป็นผู้แทนราษฎร เพราะเหตุว่าสมัยหน้าผมไม่รู้จะได้เข้ามาหรือไม่ได้เข้ามา แต่เป็นความคิดอิสระบริสุทธิ์ใจในการที่จะแสดงต่อสภา เพื่อประโยชน์ในแนวทางในการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ท่านประธานที่เคารพ ถ้าเขายอมรับกันว่าการที่จะให้อำนาจในการยุบสภาให้กับนายกรัฐมนตรีเป็นการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัตินั้น กระผมก็เห็นด้วยว่ามันควรจะมีการถ่วงดุลกัน แต่นี่มันเป็นดาบ ดาบที่คมกริบ ดาบนี้ผมพกด้วยจิตสำนึกดีงามของผู้คนที่รับผิดชอบต่อปัญหาของบ้านเมือง ก็เป็นดาบที่มีประโยชน์ แต่ถ้าบวกกับความคิดของคนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง หรือว่าสำนึกยังไม่ได้ระดับ บ้านเมืองก็จะเสียหาย ผู้คนเขาจะติฉินนินทาว่าจะเอาแต่ใจตัว ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่เห็นด้วยในการที่จะให้ถ่วงดุลนายกรัฐมนตรีมายุบสภาผู้แทนราษฎร หรืออย่างน้อยที่สุดถ้าหากจะยุบสภาก็ต้องมีเงื่อนไขที่ชัดเจน เช่น ๒ อย่าง ๒ ประเด็นที่กระผม

จะกราบเรียนท่านประธาน สภาเหตุที่กระผมมีความเห็นว่า นายกรัฐมนตรีไม่ควรจะมีอำนาจในการกราบบังคมทูลเพื่อให้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาตามมาตรา ๑๑๒ กระผมไม่เห็นว่ามีควมจำเป็นเลยที่นายกรัฐมนตรีจะต้องมายุบสภา เพราะเหตุว่า ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะมา เป็นนายกรัฐมนตรีได้ต้องได้รับการยอมรับจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แปลว่าได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร แปลว่าสภาผู้แทนราษฎรให้ความไว้วางใจไปทำหน้าที่บริหารชาติบ้านเมือง แปลว่าถูกแต่งตั้งไปในะครับท่านประธาน ถ้าหากเราจะย้อนให้คนที่ได้รับมอบหมายไปจากเรามากำหนดกฎเกณฑ์ มาลบล้างสิทธิที่เราจะเป็นผู้แทนราษฎรที่จะเป็นสภานิติบัญญัติ ให้คนที่เราแต่งตั้งไปกลับมาล้มล้างเรา ผมว่าดูใช้ที่มันน่าจะสวนทางในรูปแบบของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ท่านประธานที่เคารพ อำนาจที่ให้นายกรัฐมนตรี ถ้าอ่านมาตรา ๑๑๒ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ประกอบมาตรา ๑๘๕ ก็ยอมรับว่าอำนาจนี้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีจริง ๆ แล้วหันไปดูบรรทัดฐานในการยุบสภาลิครับ เงื่อนไขในการยุบสภาไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าจะต้องมีเหตุผล เหตุการณ์อย่างใด เงื่อนไขอย่างใดที่ทำให้นายกรัฐมนตรียุบสภาได้ นี่แปลว่าเป็นอำนาจตามอำเภอใจที่นายกรัฐมนตรีจะมีอำนาจกราบบังคมทูลในฐานะที่เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการตามมาตรา ๑๘๕ กฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างที่ผมเรียนไว้เบื้องต้นว่า ถ้าหากตามนี้กำกับด้วยจิตสำนึกดีงามก็ไม่ว่าเป็นไร แต่ถ้าหากว่าอำนาจยุบสภานี้เป็นดาบที่ถูกกำกับด้วยจิตเจตนาชั่วร้ายหรือว่าชั่ววูบของอารมณ์ และบ้านเมืองจะไม่เสียหายหรือครับ เพราะฉะนั้นถ้าให้อำนาจอย่างนี้ กระผมถือว่าเป็นพัฒนาการผมจะไม่พูดถึงเรื่องกฎหมายแล้วหลัง ผมจะบอกว่าการให้อำนาจยุบสภาแก่นายกรัฐมนตรีนั้นเป็นสังคมในอุดมการณ์ เป็นสังคมของคนที่มีความรับผิดชอบเต็มเปี่ยม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ นั่นแปลว่าเป็นกฎหมายในอนาคตที่ปล่อยให้คนคนเดียว คือนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการสั่งการนี้ โดยอาศัยจิตสำนึกในความรับผิดชอบของตัวเองแต่เพียงผู้เดียว -----

ท่านประธานครับ มันจะไม่กลายเป็นว่าเราจะต้องเอาชะตากรรมของบ้านเมืองไปฝากไว้กับการตัดสินใจของคนคนเดียว ซึ่งยังเป็นปฏิกชนอยู่ ไม่ได้บรรลุโสดาบัน ไม่มีบรรทัดฐานอะไรจะพิสูจน์ว่าเขาเลอเลิศ ความคิดความอ่านเขาจะดีหมดไปเสียทุกอย่าง ถ้าหากให้อ่านาจนนี้ กระผมถือว่าเป็นการให้อ่านาตามอำเภอใจของนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการให้อ่านาปฏิกชน ซึ่งเขาจะคิดชั่ววูบของอารมณ์เป็นอย่างไร ผมไม่ทราบ ท่านประธานที่เคารพ การให้อ่านาอย่างนี้เป็นการสวนกระแสของการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะเหตุว่าสภาเป็นคนตั้ง ราษฎรเป็นคนตั้งสภา แปลว่าเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมา ไหนล่ะครับบอกว่า อ่านาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ถึงได้ขนานนามลัทธิการปกครองว่าเป็นระบอบการปกครองประชาธิปไตย แปลว่าปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน ท่านประธานที่เคารพ นี่ไม่แปลเป็นว่า ผู้แทนราษฎรมาจากเขตเลือกตั้งเดียวมีอำนาจโละสิทธิ โละการใช้สิทธิของประชาชนทั้งแผ่นดินได้ อันนี้ผมตั้งข้อสังเกตเอาไว้ด้วย กระผมเห็นว่า เอาละ ถ้าจะแข็งขืนยืนยั้งคงไว้ เอาอย่างนี้ก็ไม่ได้ท่านประธาน เอาอย่างบางก็ได้ ถ้าให้ยุบสภาได้ก่อนที่จะยุบให้กลับมาถามสภาก่อน เอาละ มติจะเกินครึ่งหรือเอาเป็น ๒ ใน ๓ ก็ได้ เพราะอย่างน้อยที่สุดคนที่อยู่ในสภานี้ก็มาจากน้ำมือของประชาชน ผมเชื่อว่าประชาชนก็ยอมรับได้ นั่นประเด็นหนึ่ง หรือถ้าหากกระทำการดังว่านี้ไม่ได้ เพราะถ้าเหตุว่าเข้ามาถามสภา สภาก็คงอยากจะอยู่ต่อตามที่มิท่านอภิปรายไป บอกว่ากลัวนักหนากลัวการถูกยุบสภา เราไม่กลัวหรอกครับ เอาอย่างนี้ก็ไม่ได้หันไปใช้สิทธิรีคอล (Recall) ให้ประชาชนเรียกผู้แทนกลับ ออกประชามติถามว่าประชาชนจะให้ทำอะไร จะให้ยุบตีใหม่สภาขุนวายหรือเปล่า ผมจะแสดงผลให้ท่านประธานเห็นนิดหนึ่งว่าเงื่อนไขที่ยุบสภามีอย่างไรครับ พระราชบัญญัติงบประมาณไม่ผ่าน พระราชบัญญัติเกี่ยวกับภาษีไม่ผ่าน สภาขุนวายขัดกับรัฐบาล อย่างนั้นครับ เหตุผลเท่าที่ปรากฏมาก็มีท่านอง ฯ นี้ ผมถามว่า ถ้าหากกรณีอภิปรายไม่ไว้วางใจพรรคฝ่ายค้านยื่นตามมาตรา ๑๕๐ กฎหมายรัฐธรรมนูญ เกิดรัฐบาลแพ้วโหวตขึ้นมาล่ะครับ แปลว่าถูกลงมติไม่ไว้วางใจ ผมถามว่าสภาผิดตรงไหนก็ไม่ได้ผิด ที่เขาไม่ไว้วางใจเพราะเหตุว่ารัฐบาลทำให้เขาเชื่อถือไม่ได้ เขาจึงลงมติไม่ไว้วางใจ สภาจึงลงมติไม่ไว้วางใจ แล้วรัฐบาลยืนยั้งที่จะอยู่ต่อให้ได้

ไม่ยอมลาออกหันกลับมายุบสภา แปลว่าล้มกันทั้งวงเลยดีกว่าไม่ยอมลาออก
 อย่างนี้ใช้ได้ที่ไหนท่านประธานครับ ผมว่ามันไม่ถูกต้อง ไม่ใช่ความผิดของ
 สภาผู้แทนราษฎร เอาเถอะถ้าหากจะยุบสภาให้ได้ก็ให้ไปถามประชาชนมี
 ๒ อย่างนะครับ อันหนึ่งมาถามสภา อันที่ ๒ ไปถามประชาชนโดยการขอ
 ประชามติแล้วถึงกลับมายุบ ก็เรียกว่าเป็นอย่างบางพอที่จะตกลงกันได้
 ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเรียนว่าในรูปแบบของการเมืองการปกครอง
 ในระบอบประชาธิปไตยนั้นผู้คนที่เป็นคนโบราณคิดค้นให้เราเอามาใช้ถือ
 เป็นแบบอย่าง คนตะวันตกคิดค้นรูปแบบการเมืองการปกครองในระบอบ
 ประชาธิปไตยขึ้นมาถือว่า การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
 เท่านั้นที่สามารถสนองตอบต่อปัญหาของประชาชนได้ เราขอรับ ท่านประธาน
 แต่ทำไมล่ะครับ เราจะต้องไปหยิบมาทั้งท่อน เราจะต้องไปเอาของเขา
 ทั้งหมด แปลว่าถ้าเขาเขียนไว้ ๑๐๐ หน้า ลัทธิการปกครองนี้มีอุดมการณ์อย่างไร
 ต้องนำมาทั้ง ๑๐๐ หน้า ผมว่ามันไม่ถูกต้องครับ วิถีชีวิตของคนในยุโรปกับ
 เมืองไทยมันต่างกันท่านประธาน เราน่าจะเอาของเขามาประยุกต์ใช้ ใช้
 มันสมองของเราใช้ประสบการณ์การเรา เอามาปรับเปลี่ยนให้มันเหมาะสม
 กับสังคมไทย เพื่อที่จะทำให้การพัฒนาชาติบ้านเมือง การพัฒนาในระบอบ
 ประชาธิปไตยมันเจริญขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ ท่านประธานครับ การเอาอย่าง
 ตะวันตกนั้นมันไม่ใช่ที่เราจะสำเร็จสมดังใจได้เหมือนเขา ต่อให้เราขอมุม
 เป็นสีแดงกินขนมปังทุกวันพูดภาษาอังกฤษได้ ถามว่าวิถีชีวิตของคนไทยอยู่
 อย่างนั้นได้ไหม ไม่ได้หรอกครับท่านประธาน การเอาอย่างเขาทั้งหมด
 มันไม่ใช่ประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองหรอกครับ ละเออะครับ ละมิจฉาทิธิ
 เรามาพยายามประนีประนอมกันเพื่อก้าวเดินไปสู่เส้นทางที่ดีงาม เพื่อการ
 พัฒนาสังคมในระบอบประชาธิปไตยให้มันเจริญขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อประโยชน์สุข
 ของคนในชาติบ้านเมืองในอนาคต ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ

คณะกรรมการธิการ

นายคณิน บุญสุวรรณ (กรรมการธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม คณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี พรรคเอกภาพ
 ในฐานะกรรมการธิการ กระผมต้องขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า
 ก็คงจะต้องยอมรับว่า ในการศึกษาของคณะกรรมการธิการเกี่ยวกับเรื่อง
 การยุบสภานั้น คณะกรรมการธิการได้ศึกษากันและกันก็มีความเห็นเป็น ๒ ด้าน
 เท่าที่จริง ๆ ด้านหนึ่งก็คือการที่จะให้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ซึ่ง
 เป็นผู้นำฝ่ายบริหารนั้น มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการที่จะยุบสภา
 เมื่อเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งซึ่งไม่สามารถที่จะหาทางออกได้ในรัฐสภา
 อีกฝ่ายหนึ่งก็มีความเห็นว่า การใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรีนั้น ถ้าหาก
 ปลอมให้ดำเนินการไปโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาดตามอำเภอใจแล้ว จะก่อ
 ให้เกิดความเสียหายกับชาติบ้านเมืองเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้
 คณะกรรมการธิการส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนใหญ่จึงได้มีความเห็นว่า น่า
 ที่จะได้คิดค้นกลไกหรือเครื่องมือ หรือที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่าน
 ได้อภิปรายไปแล้วว่า เป็นเงื่อนไขในการที่จะมาจำกัดการใช้อำนาจ
 ของนายกรัฐมนตรีในการยุบสภา แล้วก็จากเหตุผลอันนี้จึงทำให้
 คณะกรรมการธิการได้ลงความเห็น ว่า เงื่อนไขอย่างหนึ่งซึ่งเมื่อก่อน
 ก็ไม่เคยมีการกำหนดลงไปในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญว่า การที่นายกรัฐมนตรี
 นั้นจะยุบสภา จะยุบสภาด้วยเหตุผลกลใด หรือเงื่อนไขประการใดบ้าง
 หลักเกณฑ์ในการยุบสภามีประการใดบ้าง ซึ่งไม่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญ
 แม้กระทั่งในรัฐธรรมนูญของหลาย ๆ ประเทศก็ไม่ได้มีการกำหนด
 เงื่อนไขลงอย่างชัดเจน ว่าจะต้องมีหลักเกณฑ์อย่างไรบ้างในการยุบสภา
 ก็เป็นเรื่องที่จะดำเนินการโดยอาศัยเงื่อนไขในทางการเมือง ไม่ได้
 บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ว่าคณะกรรมการธิการคณะนี้เห็นว่ามีอำนาจจำเป็น
 ที่จำเป็นจะต้องกำหนดเงื่อนไข เพราะว่าในอดีตที่ผ่านมานี้นายกรัฐมนตรี
 อาจจะใช้อำนาจในการยุบสภา โดยเป็นการหนีปัญหาอย่างที่ท่านสมาชิก
 ผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปแล้วหลายท่าน หนีปัญหาพอมีข่าวว่าจะมีการ
 ยื่นญัตติไม่ไว้วางใจ หรือมีการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลก็ชิงยุบสภา
 เสียก่อนเป็นการหนีปัญหา ด้วยเหตุผลอันนี้ที่คณะกรรมการธิการจึงได้
 คิดค้นกลไกอันนี้ขึ้นมา ซึ่งก็เป็นเงื่อนไขประการหนึ่งว่าถึงแม้ว่านายกรัฐมนตรี

จะมีอำนาจในการยุบสภาได้ แต่ถ้าหากสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลนั้น จะต้องให้มีการอภิปรายในญัตติ ไม่ไว้วางใจนั้นจนเสร็จสิ้นเสียก่อน เพราะจากที่ท่านสมาชิกท่านผู้มีเกียรติ ท่านพินิจ จันทรสุรินทร์ ขอภัยที่เอยนามที่ท่านบอกว่า เมื่อปล่อยให้ มีการอภิปรายแล้วไปยุบสภา เป็นการไม่เป็นธรรมต่อสภา ความจริงมัน ตรงกันข้าม ความจริงคณะกรรมการได้มองเห็นว่าอันนี้ละครึบที่จะทำให้เกิด การยุบสภาของนายกรัฐมนตรีนั้นมีความยับยั้งชั่งใจมากยิ่งขึ้น หลังจาก ที่มีการอภิปรายไป ซึ่งในปัจจุบันนี้การอภิปรายไม่ไว้วางใจนั้น ส่วนใหญ่ ก็จะมีการถ่ายทอดทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งประชาชนจะเฝ้าติดตามตลอดเวลา ด้วยความสนใจ พออภิปรายเสร็จสิ้นไปแล้วนั้น นายกรัฐมนตรีคงจะต้อง ใช้ความยับยั้งชั่งใจมากยิ่งขึ้น ในการที่จะตัดสินใจยุบสภาเพราะว่า ความได้เปรียบเสียเปรียบของรัฐบาลในการที่จะยุบสภาในช่วงระยะเวลา นั้นอาจจะทำให้นายกรัฐมนตรีตัดสินใจเปลี่ยนจากการยุบสภาเป็นการลาออก กลางสภาก็เป็นได้-----

นี่ก็เป็นเงื่อนไขอันหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการธิการได้มองเห็นแล้วว่าน่าที่จะเป็น
 สิ่งที่จะมาจำกัดการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรีได้ ส่วนเงื่อนไขอื่น ๆ
 และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านได้กรุณาอภิปราย
 และก็เสนอแนะในที่ประชุมนี้ ก็เป็นเงื่อนไขและก็เป็นหลักเกณฑ์ เป็นข้อ
 เสนอแนะที่นับว่ามีประโยชน์มาก ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเงื่อนไขเวลา
 ประเด็นในการที่จะเสนอขอยุบสภา หรือแม้กระทั่งการจะขอประชามติ
 จากประชาชนหรือจากสภาก่อน ก่อนที่จะทำการยุบสภาก็เป็นเงื่อนไข
 ซึ่งผมคิดว่าก็เป็นเรื่องที่มีประโยชน์ ถ้าหากท่านสมาชิกหรือบรรดา
 พรรคการเมืองทุก ๆ พรรค ซึ่งจะมีส่วนร่วมสำคัญในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้
 จะร่างเป็นรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม แล้วก็กำหนดเงื่อนไขลงไป ก็เป็น
 เรื่องที่แต่ละพรรคการเมืองจะนำไปพิจารณา

ในประการสุดท้าย ซึ่งที่แรกผมก็คิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องชี้แจง
 แต่ว่าเนื่องจากมีสมาชิกหลายท่านได้อภิปรายกันด้วยความเป็นห่วงว่า
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลังจากที่ประชาชนได้เลือกตั้งมาแล้ว ก็ควร
 จะอยู่ครบ ๔ ปี ไม่น่าที่จะให้มีการยุบสภา ในประการที่ ๑ นั้น ผม
 ขออนุญาตชี้แจงแต่เพียงสั้น ๆ ว่า การปกครองในระบอบรัฐสภานั้น
 ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยไปเอาอย่างระบอบรัฐสภาของประเทศอื่น ๆ
 ถึงแม้ว่าจริงนั้นในการปกครองระบอบรัฐสภานั้นมีความแตกต่างไปจาก
 การปกครองในระบอบประธานาธิบดี การปกครองในระบอบรัฐสภานั้น
 ผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติขึ้นอยู่กับกัน คืออยู่ใน
 สภาผู้แทนราษฎรนี้เอง ในขณะที่การปกครองในระบอบประธานาธิบดีนั้น
 ฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติเขาแยกกันชัดเจน แล้วต่างฝ่ายต่างก็
 มาจากการเลือกตั้งเช่นเดียวกัน ในเมื่อฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ
 ในระบอบรัฐสภานั้นอยู่ในที่เดียวกัน เพราะฉะนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการคาน
 และถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน การยุบสภาเป็นทางออกทางหนึ่งของการ
 ปกครองในระบอบรัฐสภา เมื่อเกิดทางตันในทางการเมืองซึ่งไม่สามารถ
 ที่จะวินิจฉัยและแก้ตัดสินปัญหาให้เกิดความเป็นธรรมให้กับชาติบ้านเมืองได้
 ในประการที่ ๒ ซึ่งคงจะเป็นประการสุดท้ายโดยสั้น ๆ ก็คือว่า ที่เรา
 พูดกันว่าเราได้รับอำนาจมาจากประชาชนจากการเลือกตั้งแล้ว แท้จริง
 อำนาจที่เราได้รับ ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับอานิธิมอบหมายมาจาก
 ประชาชน ท่านคงจะไม่คิดว่ามันจะเป็นอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดที่จะอยู่ได้

โดยถาวร ถึงแม้จะเขียนไว้ ๕ ปีก็ตาม แท้ที่จริงแล้วโดยหลักการของ
การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการเลือกตั้งนั้นอำนาจของ
ประชาชนที่มอบให้กับผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมานั้น เป็นอำนาจ
เพียงชั่วคราว ซึ่งกำหนดไว้ว่าอย่างสูงที่สุดในระยะเวลาหนึ่งนั้น ไม่ควร
จะเกิน ๕ ปี แต่ในระหว่างที่ยังไม่ครบ ๕ ปีนั้น ถ้าหากเกิดปัญหาใด ๆ
ขึ้นมา ซึ่งกระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ของประชาชน แน่แน่นอนที่สุด
ก็เป็นสิ่งที่ชอบธรรมอย่างยิ่ง และก็มีเหตุผลอย่างหนึ่งที่จำเป็นที่จะต้อง
คืนอำนาจนั้นให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจ
ที่แท้จริงนั้น ทำการวินิจฉัยตัดสินอีกครั้งหนึ่ง ขอกราบเรียนแด่นี้ครับ
ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ต่อไป
ก็เป็นประเด็นที่ ๒ อายุผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เชิญคณะกรรมาธิการครับ

นายเดโช สวณานนท์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียน

ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร กระผม เดโช สวณานนท์ ในฐานะ
กรรมาธิการ กระผมขอประทานอนุญาตขอใช้เวลาของสภาเพื่อกราบเรียน
ชี้แจงในข้อประเด็นที่คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาเรื่องของอายุ
ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยการกำหนดลดอายุของผู้มีสิทธิออกเสียง
เลือกตั้ง ซึ่งได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์
ให้ลดลงเหลือ ๑๘ ปีบริบูรณ์ กระผมจะขออนุญาตใช้เวลาเพียงสั้น ๆ
เท่านั้น โดยการกราบเรียนหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ ส่วนรายละเอียดนั้น
กระผมขอประทานกราบเรียนว่า ได้มีเขียนชี้แจงรวมทั้งแสดงหลักฐาน
และเหตุผลไว้อย่างชัดเจนในเอกสารที่ได้เสนอสภาแห่งนี้ ท่านประธาน
ที่เคารพ เราอยู่ในโลกของยุคข่าวสาร เพราะฉะนั้นข้อมูลข่าวสาร
เบื้องต้นที่จำเป็นจะต้องนำมาพิจารณานั้น กระผมคิดว่ามีอยู่ ๒ ประเด็น

ประเด็นแรกก็คงจะต้องมาพิจารณาว่าทรัพยากรบุคคลของประเทศหรือประชาชนชาวไทยที่จะต้องมียกขึ้นเพิ่มขึ้นจากการที่เปลี่ยนแปลงข้อมติที่เคยกำหนดอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ให้เหลือเป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์นั้นมีจำนวนเท่าใด กระทบกราบเรียนเบื้องต้นว่า เราได้ศึกษาแล้วเราจะพบว่าจะมีจำนวนไม่เกิน ๒ ล้าน ๕ แสนคน หรือประมาณช่วงอายุหนึ่งประมาณ ๑ ล้านคนเศษ ที่มีจำนวนมากอย่างนี้ค่อนข้างจะน่าตกใจเป็นเบื้องต้นนั้นก็เพราะว่าระยะเวลาซึ่ง ๑๓ ปีให้หลังนั้นการควบคุมประชากรนั้นหรือการคุมกำเนิดนั้นยังไม่ได้มีผลเต็มที่บริบูรณ์ แต่บัดนี้การคุมกำเนิดควบคุมประชากรนั้นมีผลบริบูรณ์ เพราะฉะนั้นจำนวนที่จะเพิ่มขึ้นอาจจะมีจำนวนลดน้อยลงตามลำดับในแต่ละปีที่จะเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นก็คงจะไม่ต้องแสดงความเห็นห่วงในเบื้องต้นว่าจำนวนจะมีเพิ่มมากขึ้นทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

ประการที่ ๒ กระทบคงจะต้องกราบเรียนว่าเราคงจะต้องเหลียวแลไปทางเพื่อนร่วมสังคมประชาธิปไตยที่เราได้ประพฤติดำเนินการจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งว่าได้จำกัดสิทธิกันอย่างไรบ้าง คณะกรรมาธิการก็ได้ศึกษาวิจัยเรื่องนี้อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วพบว่าใน ๑๐๐ ประเทศนั้นจะมีประมาณ ๘๐ ประเทศที่ยึดถือเอาเกณฑ์อายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ จะมีบ้างบางประเทศที่เขาคิดแตกต่างไปจากนี้ ขอประทานกราบเรียนว่าที่คิดแตกต่างไปจากนี้ก็มีทั้ง ๒ นัย คือ บางประเทศกลับลดลงจาก ๑๘ ปีบริบูรณ์ เป็น ๑๗ ปีบริบูรณ์ก็มี ๑๖ ปีบริบูรณ์ก็มี แต่อีกด้านหนึ่งนั้นก็คงจะมีความคิดที่เพิ่มจาก ๑๘ ปีบริบูรณ์ เป็น ๒๑ ปีบริบูรณ์ เช่น อินเดีย เป็นต้น เพราะฉะนั้นก็มี ทั้ง ๒ นัย อย่างไรก็ตามเสียงส่วนใหญ่ สังคมโลกส่วนใหญ่ในประเทศประชาธิปไตยส่วนใหญ่ก็คงจะต้องยืนยันว่ามีกว่า ๘๐ เปอร์เซนต์ ซึ่งค่อนข้างจะเป็นความดีเอกฉันท์ ความจริงหลักการข้อนี้ก็หลักการโลกาภิวัตน์เท่าที่เราพูดกันอยู่ในขณะนี้ก็คงจะต้องเหลียวแลเพื่อนร่วมโลกของเรา ก็คงจะต้องกราบเรียนชี้แจงต่อไปว่าเหตุผลที่ประเทศตั้ง ๘๐ กว่าเปอร์เซนต์นั้นได้ดำเนินการกำหนดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงในอายุประมาณ ๑๘ ปี อย่างที่กระทบกราบเรียนแล้วนั้นมีหลักการสนับสนุนอะไร มีข้อดีข้อเสียที่ควรพิจารณาอย่างไรบ้าง

คณะกรรมการวิชาการวิสามัญคณะนี้ได้ศึกษาแล้วก็พบว่า โดยหลักการที่เขายึดถือกันอยู่ ๒ - ๓ หลักการที่ใช้มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณานั้นกระผมจะขอประทานกราบเรียนหลักการทั้ง ๒ หลักการนั้นเป็นที่ตั้ง

หลักการอันแรก ก็คงจะพูดถึงหลักพฤติกรรมศาสตร์หรือจิตวิทยาพัฒนาการ กราบเรียนสั้น ๆ ว่าในหลักจิตวิทยานั้นเราถือว่าการพัฒนาร่างกายของมนุษย์นั้น ก็แบ่งเป็น ๒ ด้าน คือพัฒนาด้านกายและพัฒนาด้านจิตใจ แน่นนอนครับหลักจิตวิทยายืนยันว่าการพัฒนาด้านจิตใจนั้น มนุษย์จะพัฒนาได้สมบูรณ์ที่สุดเมื่ออายุ ๑๖ ปี หลังจากนั้นจะอยู่ตัวคงตัวคิดในเส้นกราฟก็จะอยู่ตัวคงตัวส่วนการพัฒนาทางด้านร่างกายนั้นจะสมบูรณ์เต็มที่เมื่ออายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ก็กราบเรียนตรงนี้นะครับว่า พฤติกรรมที่เราจะไปแสดงในการที่จะตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ไปเป็นผู้แทนราษฎรนั้นเป็นพฤติกรรมทางจิตไม่ต้องออกแรงอาศัยที่แบกหามในลักษณะอย่างนั้น เพราะฉะนั้นหลักการข้อนี้ทั่วโลกจึงยอมรับว่าบุคคลผู้มีอายุ ๑๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปนั้นเป็นผู้ที่บรรลแล้วซึ่งภาวะอันสมบูรณ์ของการพัฒนาด้านจิตใจนั้นหมายถึงทางอารมณ์ของเขาของบุคคลผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๒ ซึ่งค่อนข้างจะชัดเจนนะครับ ก็คือเป็นหลักทางนิติศาสตร์ ซึ่งท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทั้งหลายก็คงจะชำนานในเรื่องนี้อยู่แล้ว หลักการข้อนี้ก็อยู่ตรงที่ว่า เรายอมรับความรับผิดชอบอันสมบูรณ์ของบุคคลเมื่ออายุประมาณ ๑๗ ปี กล่าวคือ เรายอมรับว่ากฎหมายบ้านเราก็คือยอมรับว่าบุคคลชายก็ดี หญิงก็ดี จะสามารถเข้าสูการสมรสครองเรือนเมื่ออายุ ๑๗ ปี แม้ที่ว่าอายุ ๑๗ ปีนั้นในทางฝ่ายชาย และอายุ ๑๕ ปีในฝ่ายหญิงนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองก็ตาม-----

เรื่องการรับความยินยอมจากผู้ปกครองนั้นไม่สำคัญ สำคัญตรงที่ว่า ความรับผิดชอบของเขาในการครองเรือน ซึ่งรับผิดชอบต่อนาคตของ ชีวิตครอบครัวนั้นเรายอมรับเขาว่า เขาสามารถปฏิบัติได้โดยสมบูรณ์ เมื่ออายุ ๑๗ ปี อันนี้ก็เป็นหลักที่ยึดถือกัน เรื่องแรงงานเด็กเราก็ก้อ กำหนดอายุชัดเจนว่า อายุของผู้ที่จะถือว่าเป็นแรงงานเด็กซึ่งทั่วโลก กำลังไม่พึงปรารถนาที่จะให้มีอยู่นั้นก็ต่ำกว่า ๑๘ ปี ไม่ใช่อายุ ๑๘ ปี บุคคลที่มีอายุ ๑๘ ปีนั้นเป็นวัยเรียน มีอุดมการณ์ มีพลังสูง ซึ่งเราถือว่า บุคคลอย่างนี้ ทฤษฎีการของประเทศน่าจะมีส่วนในการพัฒนาบ้านพัฒนา เมืองเช่นกัน

ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นสุดท้ายกระผมอยากจะ ยกขึ้นมาชี้ให้ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้แลเห็นที่สภาแห่งนี้เอง บนชั้น ๒ ของสภาแห่งนี้ ซึ่งมีภาพเขียน ภาพจำลองข้อความหลายประการ แต่มี ข้อความอันหนึ่งที่สะดุดตาของพวกเราอยู่ เป็นย่อคิลจาริกพ่อนรามคำแหง หรือคิลจาริกที่เรารู้จักกันว่า คิลจาริกหลัก ๑ สุโขทัย ข้อความที่ตัดมา ติดอยู่ข้างหลังที่นั่งแห่งนี้ มีขึ้นต้นว่า ตัวกูบ่หนี ก้อยากจะขอประทาน กราบเรียนว่า ข้อความในคิลจาริกหลัก ๑ ตรงนี้ อ้างถึงพ่อนรามคำแหง มหาราช ซึ่งได้มีข้อความในรายละเอียดว่า เมื่ออายุ ๑๙ เข้า พ่อนสามชน เจ้าเมืองฉอด ได้ขับช้างเข้ามารุกไล่กรุงสุโขทัยศรีสัชนาลัย พ่อนศรีอินทราทิตย์ และพ่อนรามคำแหงมหาราชก็ได้เสด็จออกไป ต่อสู้วีรราชศัตรู พ่อนหินะโยจะแฉ ตัวกูบ่หนี ตัวกูขับช้างชื่อเนกพล หรือเบกพล เข้าขับไล่พ่อนสามชน เจ้าเมืองฉอด เมื่ออายุ ๑๙ ปีย่างเข้า ท่านประธานที่เคารพ คิลจาริกหลักนี้ชี้ให้เห็นชัดว่า ในสังคมไทย ของเรานั้น บุคคลที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ทุกชั้นวรรณะ ล้วนแล้วแต่ได้ สร้างคุณูปการอันยิ่งใหญ่ให้แก่บ้านเมือง เพราะฉะนั้นเราก็ควรจะยืนยัน ความเห็นของคณะกรรมการที่จะเสนอว่า บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่เราควร จะลดจำนวน ลดอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จาก ๒๐ ปี ซึ่งเราเคยใช้มา ๒๐ กว่าปี ให้เป็นไปเหลือเพียง ๑๘ ปีบริบูรณ์ ในขั้นนี้ กระผมขอประทานกราบเรียนชี้แจงในขั้นต้นแต่เพียงเท่านี้ ขอพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ในประเด็นนี้ มีผู้ยกมือหลายท่าน แสดงว่ามีผู้สนใจมาก ผมจะเรียกไปตามลำดับ โดยจะ ให้มีการเตรียมตัว เพราะฉะนั้นจะเรียกครั้งละ ๓ ท่าน เพื่อจะได้รู้ว่า

๓๓

สผ.๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ชนิกา ๓๗/๒

ลำดับต่อไปเป็นใคร ส่วนที่ยกมือผมก็จดไว้จะเรียกลำดับต่อไป ท่านแรก
คุณวิฑูรย์ นามบุตร เสร็จแล้วคุณดนัยฤทธิ์ วัชรารักษ์ และท่านที่ ๓
ก็มาคุณวิชัย ชัยจิตวิมลกุล คุณลลิตา เชิญครับ

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธาน
ดิฉันยืนขึ้นเพื่อประท้วงท่านประธาน เพราะว่าเมื่อกี้ดิฉันยกมือแล้ว
และท่านประธานบอกว่าเอาไว้สำหรับประเด็นหลัง เพราะฉะนั้นดิฉัน
ต้องเป็นคนที่ ๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ทราบ
ประธานไหน ตอนที่ประธานมารุดอยู่

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ (กรุงเทพมหานคร) : นั้นละคะ
ดิฉันกำลังจะพูดในประเด็นถัดมา แล้วท่านประธานก็บอกว่าเอาไว้
ประเด็นหลัง เพราะยกไว้ก่อนแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เมื่อที่ผม
ขอคุณวิฑูรย์ เอาอย่างนั้นะครับ ดอกเตอร์ลลิตา เอาคุณวิฑูรย์ท่านแรก
แล้วมาคุณลลิตา ฤกษ์สำราญ และมาคุณวิชัย คุณดนัยฤทธิ์ขอเป็นคนที่ ๔
ผมเรียกต่อไปเลย ท่านจะได้เตรียมตัว

นายวิฑูรย์ นามบุตร (อุบลราชธานี) : กราบเรียน
ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วิฑูรย์ นามบุตร ประชาธิปัตย์
จากจังหวัดอุบลราชธานี ต่อประเด็นที่คณะกรรมการพิจารณาแก้ไข
รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๓ (๒)
ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๕ ที่บัญญัติไว้ว่า ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์
ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ให้มีสิทธิเลือกตั้ง -----

และมีมติปรับเปลี่ยนเป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ของวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้งให้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ท่านประธานที่เคารพ ต่อประเด็นนี้กระผมมีความคิดเห็นที่เห็นด้วย และมีประเด็นที่ไม่เห็นด้วยในบางส่วน ซึ่งกระผมใคร่ขอเสนอความคิดความเห็นในประเด็นที่กระผมเห็นด้วยกับกรรมาธิการในเบื้องต้น ประเด็นที่กรรมาธิการได้พิจารณาได้เสนอว่าขณะนี้ในยุคข่าวสารข้อมูลมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี มีการรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นเหตุผลที่คณะกรรมาธิการได้พิจารณาอย่างดีแล้ว หลาย ๆ ประเทศโดยเฉพาะอารยประเทศที่เจริญแล้ว หลายท่านมักจะพูดถึงว่าเราจะนำเอาประเทศที่เขาเจริญแล้วมาเป็นแบบอย่างทุกอย่างหรือไม่ หลายคนชอบยกตัวอย่างประเทศอเมริกา หลายท่านชอบยกตัวอย่างแถบยุโรป ไม่ว่าจะเป็นฝรั่งเศส อังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นแม่แบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผมเห็นด้วยในบางส่วนที่ว่าเอาแบบอย่างเอารูปแบบของประเทศที่เจริญแล้วมาใช้มาพิจารณาปรับเปลี่ยนกฎหมายซึ่งเป็นแม่แบบของบ้านของเมืองในบางส่วน ท่านประธานที่เคารพ แม้กระทั่งประเทศข้างเคียงเรา ประเทศเขมร ซึ่งมีการเลือกตั้งเร็ว ๆ ไว้นี้ก็มีการบัญญัติว่าบุคคลอายุ ๑๘ ปี มีสิทธิเลือกตั้ง หลายท่านอาจจะมีความเห็นแย้งว่า และประเทศเขมรประสบความสำเร็จในการปกครองประชาธิปไตย มีความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาหรือไม่ ถ้าจะมาเทียบมาเปรียบกับบ้านเมืองของเรา เขมรนั้นอาจจะไม่ประสบความสำเร็จนัก เพราะว่าประชาชนไม่มีส่วนร่วม เจตนารมณ์ของประชาชนไม่ได้รับการผลักดันออกมาให้ยอมรับจากจิตจากใจจากวิญญาณของประชาชน เพราะว่าการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ การหาวิธีเลือกตั้งอันแทค (UNTAC) จะเป็นผู้กำหนดเสียส่วนใหญ่ ทำให้เขมรไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง ที่นี้เรามองถึงบ้านเรา การเปลี่ยนแปลงประชาธิปไตยที่เราถือกันมาว่า ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี ๒๕๓๖ เรามีการเลือกตั้งครั้งแรก ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ ถึง ๒๕๓๖ ๖๐ ปี เราได้ยึดหลักเกณฑ์ ๖๐ ปีมีสิทธิเลือกตั้ง ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนรัฐธรรมนูญหลายครั้ง แต่ในประเด็นนี้ยังไม่ได้ประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนรัฐธรรมนูญ เรามาดูกฎหมายรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกันมาตรา ๖๘ ของกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า รัฐพึงรักษาส่งเสริมและพัฒนาความเสมอภาคของชายและหญิง มาตรา ๖๙ บัญญัติต่อมาว่า รัฐพึงส่งเสริมการพัฒนาผลเมืองของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน

ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม
นโยบายของรัฐบาลโดยเฉพาะชุดนี้ก็มีนโยบายที่จะพัฒนาเยาวชนให้ประชาชน
มีการรับรู้ ให้ประชาชนมีการเรียนรู้เพราะศัตรูที่สำคัญที่สุดของการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยคือความไม่สนใจทางการเมือง ถ้าจะยกตัวอย่าง
ใกล้ ๆ ที่ผ่านมา อาทิษฐ์ที่แล้ว กทม. มีการเลือก ส.ช. จะสังเกตว่า
ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ช. ของ กทม. นั้นมีประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์เศษ ๆ
ทั้ง ๆ ที่การเลือกตั้งทั่วไปของกรุงเทพฯ อาจจะอยู่ในเกณฑ์ ๒๐ - ๓๐
เปอร์เซ็นต์กว่า ๆ นี่ก็นับว่าความสนใจ การให้ความรู้ในจุดนี้อาจจะมี
น้อยไป มากก็ประเด็นตรงที่ว่า คนอายุ ๑๘ ปีกับอายุ ๒๐ ปีมีความต่างกัน
อย่างไร กรรมาธิการได้ชี้แจงว่าโดยร่างกายอาจจะแตกต่างกันบ้าง
แต่โดยทางจิตเจ้านั้นโดยสามัญสำนึกนั้นอาจจะไม่แตกต่างกัน ถือว่า
เจริญเติบโตเพียงพอแล้ว เยาวชนอายุ ๑๘ ปีทุกวันนี้ถ้าอยู่ในสังคมเมือง
อาจจะมีโอกาสได้เรียนหนังสือในระดับอุดมศึกษา ศึกษาในระดับปริญญาตรี
ปี ๑ ปี ๒ หลายท่านอาจจะมองว่าแล้วเด็กในชนบทเด็กตามบ้านนอกจะมี
ความรู้ความสามารถมีโอกาสตัดสินใจได้เท่ากับเยาวชนอายุ ๑๘ ปีในสังคมเมือง
หรือไม่ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าข้อมูลข่าวสารทุกวันนี้ประชาชนให้ความสนใจ
กับข่าวสารมาก ไม่ว่าข่าวสารด้านเศรษฐกิจ ข่าวสารด้านการเมือง
ตอนค้าคืนประชาชนฟังข่าว เขารับรู้อะไรไม่แตกต่างกับ ส.ส. ในสภา
มากมายนักหรอก เพราะถือว่าอยู่ใกล้ชิดกับข้อมูล ช่วงนี้อาจจะเป็นช่วง
ฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกร ถึงแม้เขาไปเกี่ยวข้าวก็อาจจะ
เอาวิทยุไปฟังการอภิปรายของ ส.ส. ของเขาในสภาก็ได้ การรับข้อมูล
การรับข่าวสารและการตัดสินใจนั้นถือว่าคนอายุ ๑๘ ปีน่าจะมีโอกาส
เข้ามาสู่กิจกรรมทางการเมือง จะมาคอยกระตุ้นมาเร้าผู้ปกครองพ่อแม่
พี่ให้ไปช่วยรณรงค์ใช้สิทธิเลือกตั้ง ถือว่าเขามีโอกาสได้ทำกิจกรรม
ทางการเมืองอยู่แล้ว สภาแห่งนี้น่าจะมาเปิดวิชั่น (Vision) มาสร้าง
มโนทัศน์ใหม่ให้กับบ้านกับเมือง เพราะว่าอนาคตของเยาวชนคืออนาคต
สันติภาพของโลก นี่คือนิยามวิชั่นของปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ท่านหนึ่งของบ้านเรา

องค์พุทธทาสได้กล่าวไว้ก่อนที่จะจากไปถือว่าท่านได้มองการณ์ไกล ท่านได้มองอนาคตของบ้านของเมืองว่าต่อไปนี้บ้านเมืองเราจะ ไม่โดดเดี่ยว จะไม่อยู่โดยลำพัง จะประกอบกันไปเป็นสังคมโลก เป็นโกลบอลไลเซชัน (Globalization) ในสังคมโลกนั้นครับ จะมีการแบ่งเป็น ๒ ขั้วเหมือนอดีต ท่านประธานที่เคารพ การพัฒนา ต่าง ๆ นั้นต้องรวมกันไม่ว่าเศรษฐกิจสังคมการเมือง จะเน้นที่ จุดใดจุดหนึ่ง อาจจะมีคามบกพร่องผิดพลาด จะเห็นว่าทุกวันนี้ การรวมกลุ่มเป็นภูมิภาค ไม่ว่า อี.ซี. (EC) อาฟตา (AFTA) นาฟตา (NAFTA) หรือว่าเอเปค (APEC) เป็นการรวมกลุ่ม เพื่อที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ผมเห็นว่าน่าจะมีการเปิดหูเปิดตา ให้เด็กให้เยาวชนอายุ ๑๘ ปี มีโอกาสเข้ามาร่วมในกิจกรรม ทางการเมือง ท่านประธานที่เคารพ ผมเห็นว่าเด็กอายุ ๑๘ ปีนั้น มีความรู้ความสามารถ สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง อาจจะ ไม่ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด เขาเป็นคนบริสุทธิ์ โอกาสที่จะถูกซื้อเสียง ทำได้ยาก เขามีความหยิ่งมีความทนงตัว บุคคลเหล่านี้น่าจะให้มี โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองให้เหมือนอารยประเทศ ท่านประธานที่เคารพ เราอย่ายึดเยียดให้เขาเป็นเยาวชนของ ประเทศด้อยพัฒนา ถึงแม้ว่าประเทศไทยเรากำลังเป็นประเทศ ที่พัฒนา ดังนั้นผมต้องขอกราบเรียนท่านประธานว่าผมเห็นด้วยกับ กรรมาธิการ ที่จะมาช่วยกันสร้างสังคมสันติภาพ อย่าตัดสิทธิ ตัดเยื่อ ตัดใย ให้ความหวังและให้กำลังใจสำหรับเยาวชน ส่วนประเด็นที่ไม่เห็นด้วยนั้นมีอยู่บ้าง เช่นว่า ถ้าจะให้คนอายุ ๑๘ ปีมาใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจจะมีสัดส่วนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพิ่มขึ้นอาจจะประมาณ ๒ ล้านเศษ ๆ ค่าใช้จ่ายของภาครัฐอาจ จะสูงขึ้น การพัฒนาทางด้านการศึกษาก็ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ ใช้งานได้ ถึงแม้จะยังไม่สมบูรณ์แบบนัก รัฐพยายามจะเพิ่มการศึกษา จากภาคบังคับจาก ๖ ปีเป็น ๙ ปี แต่ก่อนปี ๒๕๓๕ คนที่เรียนจบ ป.๔ คนที่ไม่ได้เรียนหนังสือถึง ป.๔ มีมากมาย แต่ทุกวันนี้ ๑๘ ปี ก็ได้เรียนถึงปวช.๑๘ ปี มีโอกาสได้เรียน ถึง ป.๖ ม.๖

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วชิราภรณ์ ๓๙/๒

อำนาจในการตัดสินใจน่าจะเพียงพอแล้ว เพราะฉะนั้นมาวิเคราะห์
ข้อดีข้อเสียคิดว่าให้เยาวชนอายุ ๑๘ ปีมีสิทธิเลือกตั้งน่าจะเป็น
เหตุผลที่ถูกต้องตามคณะกรรมการมากกว่า ขอขอบคุณครับ

- ๕๐/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญครับ

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน ลลิตา ฤกษ์สำราญ ประชากรไทย กรุงเทพมหานคร แล้วก็ต้องถือโอกาสใช้เวลา ๑๐ วินาทีแสดงความยินดีกับผู้ที่จะมีสิทธิเลือกตั้งที่เข้ามาอยู่ในสภาในขณะนี้ ๑๘ ปีนี้คะ ดิฉันไม่ได้หาเสียง ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นที่คณะกรรมการธิการได้ยกขึ้นมาเพื่อที่จะขอแก้ไขอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจาก ๒๐ ปีลงมาเหลือ ๑๘ ปีนั้น ดิฉันเองอยากจะแสดงความเห็นในเบื้องต้นนี้เสียก่อนว่า ดิฉันเห็นด้วย แต่การเห็นด้วยนั้นไม่ใช่เห็นด้วยทั้งหมด แต่ต้องเป็นการเห็นด้วยอย่างมีเงื่อนไข ไม่ใช่เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการธิการได้นำเสนอว่า ประเทศ ๑๐๐ กว่าประเทศ ๘๑ ประเทศเขาใช้กันแล้ว ๑๘ ปี หรือว่าการเพิ่มจำนวน ๒ ล้าน ๕ แสนคนไม่ทำให้จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปลี่ยนไปหรือไม่ใช่เห็นด้วยในหลักการที่ว่า การที่นานาประเทศนั้นเขาได้ลดอายุลงมาใช้ ๑๘ ปีนั้น โดยใช้หลักพฤติกรรมศาสตร์ว่า การบรรลุภาวะทางจิตใจนั้น ๑๖ ปี แล้วก็ร่างกาย ๒๐ ปี หรือไม่ใช่เพราะเหตุผลที่ว่า คนเรานั้นสามารถแต่งงานได้เมื่ออายุ ๑๕ ปีหรือ ๑๗ ปี ดิฉันอยากจะขอชี้ประเด็นนี้เสียก่อน มิฉะนั้นแล้วการที่เราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงเหลือ ๑๘ ปีนั้น เราจะหลงทาง ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันเองไม่มีข้อกังขาในแง่ที่ว่าคนอายุ ๑๘ ปีนั้น สามารถที่จะตัดสินใจเลือกผู้แทนสักคนหนึ่งเข้าไปทำงานในสภาผู้แทนราษฎรได้หรือไม่ เพราะเหตุผลจากที่คณะกรรมการธิการได้หยิบยกขึ้นมามาว่า ในแง่ของจิตใจนั้น คนอายุ ๑๖ ปีบรรลุภาวะทางจิตใจแล้ว ดิฉันอยากจะยืนยันทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งท่านคณะกรรมการ ท่านอาจารย์เดโชท่านคงรู้จักเป็นอย่างดี คือ พี.อาร์.เจ. (PRJ) เป็นเจ้าของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก มนุษย์เราสติปัญญานั้นบรรลุสูงสุดเมื่ออายุ ๑๕ ปี เท่านั้นเอง สามารถที่จะมีความคิดเป็นแบบผู้ใหญ่ ตัดสินทุกอย่างได้ มีความคิดที่มองในเรื่องของรูปธรรมและนามธรรม สามารถที่จะตั้งสมมุติฐานและแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง ดิฉันอยากจะกราบเรียนให้ทราบว่า การพัฒนาทางจิตใจและทางสติปัญญาของมนุษย์นั้น มีสิ่งที่แตกต่างจากการเลือกตั้งผู้แทนนั้นตรงที่ว่า สติปัญญานั้นไม่ต้องสอน สมองของคนเรานั้นพัฒนาได้ด้วยตัวเอง เมื่อถึงอายุ ๑๕ ปีทุกคนเหมือนกันหมด จิตใจไม่ต้องสอน

เมื่อถึง ๑๖ ปีบรรลุลหุต ร่างกาย ๒๐ ปีไม่ต้องสอน ถึงจะไปไหนม ให้
 เนื้อให้อีกแค่ไหน มันก็หยุดของมันได้เองโดยไม่ต้องสอน การยกประเด็น
 ที่ว่า ๑๕ ปีถึง ๑๗ ปีนั้นสามารถที่จะแต่งงานได้ เกณฑ์อันนี้อายุนี้นี้ไม่ได้
 เกี่ยวกับการจะไปเลือกผู้แทน เพราะอันนั้นตัดสินใจจากการที่สตรีหรือ
 ผู้หญิงนั้นสามารถที่จะมีบุตรได้ อันนั้นเป็นตัวเกณฑ์ไม่ใช่เกี่ยวกับการ
 เลือกผู้แทน แต่การเลือกผู้แทนนั้นมีสิ่งที่ดีฉันอยากจะฝากถ้าจะมีการให้
 อายุ ๑๘ ปีเลือกตั้งจริง ๆ ดีฉันไม่ใช่หนักจนจยโอกาสที่จะขึ้นมาพูด
 หาเสียงว่า ๑๘ ปีหาเสียงได้ถ้าไม่สนับสนุนแล้วเด็กอายุ ๑๘ ปีจะไม่
 เลือกลลิตา ฤกษ์สำราญ ดีฉันไม่ใช่หนักจนจยโอกาส การที่จะแก้ไข
 รัฐธรรมนูญนั้น เป็นเรื่องที่เราต้องรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศ
 เพราะฉะนั้นดีฉันอยากจะชี้เหตุผลตรงนี้ว่า ดีฉันไม่ขัดข้อง แต่อยากจะ
 ตามว่า การที่จะเลือกผู้แทนนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องปลูกฝังจิตสำนึกของความ
 เป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัวเด็กก่อน ดีฉันเองนั้นอยากจะกราบเรียน
 ท่านประธานว่า ดีฉันไม่แน่ใจน้อง ๆ ที่อยู่ข้างหลังนี้ รู้หรือเปล่าว่า
 ประชาธิปไตยคืออะไร เพราะการเชิญชวนให้คนไปเลือกตั้งนั้น แม้กระทั่ง
 ผู้ที่ดูแลการเลือกตั้งเอง ก็ยังไม่เข้าใจว่าประชาธิปไตยคืออะไร การ
 เลือกตั้งที่ผ่านมาถ้าท่านประธานเห็น จะเห็นว่าเชิญชวนว่าอย่างไรคะ
 ป้ายรักประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้ง นั้นหมายความว่าผู้ที่ดูแลการเลือกตั้ง
 เข้าใจว่า เมื่อไรก็ตามมีการเลือกตั้งคือประชาธิปไตย ทุกคนก็บอก
 ออกไปเลือกตั้งสิ ถ้าไม่เลือกตั้งไม่เป็นประชาธิปไตยนะ ไหนบอกว่าอยาก
 เรียกร้องประชาธิปไตยอย่างไร เราได้ประชาธิปไตยมาแล้วกลับไม่ไป
 ใช้สิทธิเลือกตั้ง เรากำลังหลงทางกับประเด็นนี้ ในโรงเรียน ในหลักสูตร
 มีการสอนหรือเปล่า ประชาธิปไตยคืออะไร การเลือกตั้งทำไมจึงเกิดขึ้น
 ดีฉันอยากจะขอถือโอกาสใช้ระยะเวลาสั้น ๆ ตรงนี้ที่จะกราบเรียนท่าน
 ประธานผ่านไปยังน้อง ๆ ที่อยู่ข้างหลังเพื่อเป็นความรู้ว่า ความหมาย
 ของประชาธิปไตยจริง ๆ นั้น ดีฉันยังไม่เคยเห็นว่ามาเรียน มาพูดกัน
 อยู่ในห้องเรียน ประชาธิปไตยควรจะต้องเริ่มต้นจากการแบ่งปัน แชร์
 (Sharing) คือการแบ่งปันในเรื่องของความคิด คนเราคิดต่างกันได้
 คนนั้นคิดอย่างไรก็มาแบ่งปันความคิดซึ่งกันและกัน แต่ไม่ใช่การแบ่งปัน
 ผลประโยชน์ ใครมีมากแล้วก็เอามาแบ่งกัน ไม่ใช่ -----

ประเด็น ๒ ก็คือว่าประชาธิปไตยนั้น ต้องถือหลัก เรสเปคท์
ฟอร์ อินดิวิดวล (Respect for individual) คือการเคารพ
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดิฉันเองนั้นอายุนานี้ อาจจะเคารพเด็ก ๆ
น้อง ๆ ที่อยู่ข้างหลัง คือแสดงความคิดเห็นออกมา คนแก่เคารพ
ความคิดเห็นของเด็ก เด็กเคารพความคิดเห็นของผู้ใหญ่ คนจนเคารพ
ความคิดเห็นของคนรวย คนรวยไม่ใช่ว่ารวยแล้วไปดูถูกความคิดเห็น
ของคนจน นี่คือการเคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ประเด็นที่ ๓ ของประชาธิปไตย คือ ปาร์ติซิเพชัน
(Participation) คือการมีส่วนร่วม เด็ก ๆ รู้หรือเปล่าว่า
ประชาธิปไตยนั้นต้องมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมนั้นมีอยู่กี่ระดับ ร่วมโดย
การลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีส่วนร่วมในการออกไปใช้สิทธิ
เลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการชักจูงสนับสนุนคนออกไปเข้าใจหรือเปล่า

ประการสุดท้ายที่สำคัญที่สุด ที่ประชาธิปไตยของเราจะ
สมบูรณ์ที่สุดนั้นก็คือการใช้เมธอด ออฟ อินเทลลิเจนซ์ (Method of
intelligence) วิถีทางแห่งปัญญา ในการที่จะตัดสินใจว่าทุกสิ่งนั้น
ความคิดของแต่ละคนนั้น ความคิดใดเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่เราจะยึดถือ
ไม่ใช่ว่าเสียงข้างมากถูกต้องเสมอไป ไม่ใช่การยกมือในคราวที่แล้วนั้น
รัฐบาลชนะฝ่ายค้านแล้วแสดงว่านั่นเป็นประชาธิปไตยถูกต้องแล้ว ไม่ใช่
เขาจะต้องคิดได้ด้วยวิถีทางแห่งปัญญาว่า เหตุผลของการแสดงของ
ฝ่ายค้าน เหตุผลของการชี้แจงของรัฐมนตรีนั้น ฝ่ายใดเป็นฝ่ายที่น่าเชื่อถือ
ซึ่งกันและกัน การเลือกตั้งเขาจะต้องรู้ว่า มันเกิดขึ้นจากการเคารพ
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการมีส่วนร่วมในการปกครอง เพราะฉะนั้น
ประเด็นอันนี้ต่างหากที่ดิฉันค่อนข้างจะเป็นห่วง อยากจะให้รัฐบาลนั้น
ถ้าเราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญจริง ๆ ต้องเร่งที่จะปลูกฝังตัวนี้เข้าไปใน
โรงเรียนส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่เด็ก ท่านประธานคะ
ดิฉันอยากจะกราบเรียนว่าหลักสูตร ท่านประธานเองเป็นอาจารย์คงจะ
เห็นหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการไปเปิดดูได้เลยทุกเล่ม มีแต่สอน
เพื่อให้อะไร สอนให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นมีไหมที่หลักสูตรเขียนลงไปว่า
สอนแล้วเพื่อให้มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มันเกิดขึ้นแล้วหรือยัง กระบวนการ
การเรียน การสอน ในโรงเรียนนั้น แม้แต่การเลือกนักเรียน หัวหน้าชั้น
ท่านประธานทราบไหมคะ ครูใช้วิธีเลือกอย่างไร เด็กประถม ถ้าเราจะ

ปลุกฝังสอนให้เด็กเลือก ครูใช้วิธีการดูว่าเด็กคนไหนเข้าท่าเข้าทางดี แล้วก็ไปบอก ว่าคนนี้เป็นหัวหน้าชั้นนะ สมศรีชอบขึ้นชั้น สมศรีก็ไม่รู้เรื่องขึ้นชั้น พวกเราปรบมือให้สมศรีนะ พวกข้างหลังปรบมือแปะ ๆ สมศรีเป็นหัวหน้าชั้นแล้ว ต่อไปสมทรง สมทรงขึ้นมาเป็นรองหัวหน้าชั้นนะ ทุกคนปรบมือ นี่หรือคะวิธีการที่เราจะสอนให้เกิดความเป็นประชาธิปไตย ถ้าเราเริ่มต้นด้วยกระบวนการเรียน การสอน ในโรงเรียนอย่างนี้ เพราะฉะนั้นดิฉันเองอยากจะกราบเรียนว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องเร่งรีบที่จะเข้าไปจัดการในโรงเรียนแล้วก็ปลุกฝัง เด็กนั้นขณะนั้นการขยายโอกาสทางการศึกษานั้น รัฐบาลได้ดำเนินการไปแล้วแล้วหรือยัง เราได้มีความพยายามที่จะเรียกร้องให้อายุของการที่จะอยู่ในโรงเรียนนั้นสูงขึ้น คือมาถึง ๑๕ ปี หลังจาก ๑๕ ปีนั้นเด็กจะพ้นออกจากโรงเรียนไป เราปลุกฝังเสียก่อน ให้เด็กรู้จักเสียก่อนว่าความเป็นประชาธิปไตยคืออะไร แล้วเมื่อเขาพ้นออกจากโรงเรียนแล้ว ดิฉันไม่มีข้อสงสัยใด ๆ ที่เด็กเหล่านี้สามารถที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เมื่อเขามีอายุ ๑๘ ปี เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นสิ่งที่ดิฉันจะต้องฝากผู้ที่จะมีส่วน ในการที่จะดูแลในส่วนนี้ และที่สำคัญที่สุดนั้น การพัฒนาประชาธิปไตยนั้นดิฉันมีความเชื่อมั่นว่าไม่ใช่พัฒนาประชาธิปไตย โดยการลดอายุของคนใช้สิทธิเลือกตั้ง เพิ่มจำนวนคนมากขึ้นแล้วจะเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ดิฉันมีความเชื่อในเรื่องของการศึกษา ระบบของการศึกษาที่จะต้องเป็นตัวเสริมที่จะต้องพัฒนาประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นรัฐบาลเองนั้นน่าจะส่งเสริม โดยใช้การศึกษา นำการเมือง เราเคยพูดถึงเรื่องเศรษฐกิจนำการเมือง เราเคยพูดถึงเรื่องการเมืองนำการเมือง ถ้าเราจะลดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งลง ๑๘ ปี ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ต้องเร่งรีบที่จะใช้การศึกษานำการเมืองส่งเข้าไปในโรงเรียน ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ และดิฉันมีความมั่นใจแน่นอนว่าเด็กเหล่านี้เขาจะมาช่วยชาติบ้านเมือง ดิฉันเองนั้นอยากจะขอกราบเรียนในเรื่องของการที่จะให้เหตุผลว่า การขยายผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการที่จะป้องกันการซื้อเสียง อย่างที่ท่านสมาชิกได้อภิปรายไปเมื่อกี้ ดิฉันกลัวจะหลงทาง เพราะว่ามันยุ่ง ๆ หนึ่งฟังอยู่ อันนี้อยากจะกราบเรียนว่าเด็กอายุ ๑๘ ปีนั้นต้องออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะอายุ ๑๘ ปี มีความทรงเงินทองไม่รับ เราต้องรักศักดิ์ศรี ดิฉันแปลกใจตรงที่ว่าท่านประธาน

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กรรมา ๔๑/๓

ทำไมคนอายุมากขึ้นกลับรับเงิน ทำไมผู้เด็กอายุ ๑๘ ปีไม่ได้ ถ้าเราจะ
เอาประเด็นนี้เป็นเรื่องของการแก้ไขที่จะให้อายุ ๑๘ ปีสามารถที่จะ
ลงเลือกตั้งได้และป้องกันการซื้อเสียง -----

- ๔๒/๑

มันเท่ากับกลายเป็นว่า คนเราอายุมากขึ้น ประสบการณ์มากขึ้น ความคิด
ความอ่านกลับด้อยเสียยิ่งกว่าคนที่อายุน้อยเสียอีก เพราะฉะนั้นการที่จะ
ระบุงลงไปชัดเจนที่จะขอแก้ไขรัฐธรรมนูญให้คนอายุ ๑๘ ปีเข้ามาใช้สิทธิ
เลือกตั้งนั้น ไม่ได้หมายความว่า เป็นการป้องกันการซื้อเสียง คนที่มีการศึกษา
ต่างหากที่เงินซื้อไม่ได้ ไม่ใช่หมายความว่าคนอายุ ๑๘ ปีซื้อไม่ได้ และ
ยิ่งเลวร้ายเข้าไปอีก ๑๘ ปีซื้อไม่ได้แต่ ๓๐ ปีซื้อได้ กลายเป็นยิ่งโตยิ่งง
ยิ่งเลว หรืออย่างไร เพราะฉะนั้นอันนี้ดิฉันอยากจะฝากเอาไว้ด้วย กลัว
น้อง ๆ จะหลงทางว่า เอ๊ะ เรานี้ยิ่งแก่เราจะเลวลงหรืออย่างไร อย่างนั้น
อยากจะอายุ ๑๘ ปีไม่ดีกว่าหรือจะได้ทรงรักศักดิ์ศรีกันอยู่ สิ่งสุดท้ายที่
ดิฉันอยากจะฝากก็คือว่า ถ้ากำหนดให้คนอายุ ๑๘ ปีมีสิทธิเลือกตั้ง สิ่งที่ดิฉัน
ค่อนข้างจะเป็นห่วงก็คือการควบคุมกลไกของการเลือกตั้ง ดิฉันเองต้องมา
ร้องทุกข์กลางสภาแห่งนี้ก็เพราะว่า เพิ่งผ่านการเลือกตั้งซ่อมมาเมื่อ ๔ - ๕
เดือนที่ผ่านมาเอง กลไกการเลือกตั้งนั้น ถ้ายังเปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งมากขึ้น และผู้ที่ดูแลการเลือกตั้งนั้นไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมแล้ว ยิ่งจะ
เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตมากยิ่งขึ้น ดิฉันอยากจะกราบเสนอตรงนี้ว่า
ถ้าเมื่อไรก็ตาม ดิฉันเห็นด้วยถ้าคนอายุ ๑๘ ปีมีสิทธิเลือกตั้งขอให้ใช้
บัตรประชาชนเท่านั้น ไม่ให้ใช้บัตรเหลือง ดิฉันชื่นชมในรายงานอันหนึ่ง
ที่คณะกรรมการได้นำเสนอที่ว่ามีประเทศของฝรั่งเศสเสนอกระบวนการ
ในการเลือกตั้งว่า ก่อนจะไปเลือกตั้งให้มีบัตรประชาชนกับบัตรเลือกตั้ง
ไปพร้อมกัน แล้วก็ไปเข้าในหน่วยเลือกตั้ง พอถึงในหน่วยเลือกตั้ง แล้วก็
ไปรับบัตรยืนยันว่าได้ใช้บัตรอันนั้นไปแล้ว ทำไมดิฉันต้องพูดประเด็นนี้ขึ้นมา
เหตุที่เกิดขึ้นก็คือ ผู้ที่จะใช้สิทธิการเลือกตั้งนั้นได้มาร้องทุกข์ว่า อยากจะไป
เลือกตั้งถึง ๔ ครั้ง แต่ไม่เคยได้ใช้สิทธิ์เลยแม้แต่ครั้งเดียว ท่านประธาน
ทราบไหมว่าเพราะอะไร เขาเล่าให้ฟังว่าครั้งที่ ๑ จะออกไปเลือกตั้ง
ปรากฏว่าหาหน่วยเลือกตั้งไม่เจอ ไปเดินหน่วยนั้นก็ไม่มี หน่วยนั้นก็ไม่มี
เดินจนเหนื่อยเสียเวลาทำมาหากินบอกกลับบ้าน นี่คือการเลือกตั้งครั้งที่ ๑
การเลือกตั้งครั้งที่ ๒ รู้แล้วว่าหน่วยเลือกตั้งอยู่ที่ไหน เพราะไปถามคน
เขาว่า ไปเลือกที่ไหนคนเขาบอก ก็เดินไปหา พอเปิดบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ปรากฏว่านางสาวกลายเป็นจำลิสเอก ก็ไปทะเลาะกันกับเจ้าหน้าที่ใน
หน่วยเลือกตั้งอีก ไม่ได้ใช้สิทธิอีกเป็นหนที่ ๒ หนที่ ๓ อยากออกไปเลือกอีก
ปรากฏว่าเป็นผู้หญิง คราวนี้ตัวเป็นนางสาว แต่กลับเป็นนาง ใช้ไม่ได้อีก

ทะเลาะกับเขากลับบ้านอีก พอวันที่ ๔ จะออกไปเลือกตั้งไปทะเลาะกัน
จนเรียบร้อย คราวนี้เป็นนางสาวแต่จะไปเลือกตั้งตอนบ่าย ๒ โมง
ปรากฏว่าอะไรคะท่านประธาน มีคนมาใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว ดิฉันไปขอ
เขายกมือออกมาเลือกตั้ง เขายกมืออย่างไรทราบไหมคะ เขายกมือ
ไม่เลือกแล้วไปออกไป ๔ คนเสียเวลาท่ามาหากิน ไม่เคยได้ใช้สิทธิเลย
แม้แต่คนเดียว ดิฉันบอกอย่างนั้นไปเข้า ๆ ลิ เพื่อไม่ต้องการให้
คนมาใช้สิทธิของเรา นี่คือประเด็นที่ดิฉันอยากจะชี้ให้ท่านประธานเห็นว่า
การที่เราจะส่งเสริมในสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีงามและดิฉันเห็นด้วย แต่กลไก
ในการควบคุมเรื่องการเลือกตั้ง คณะกรรมการดูแลการเลือกตั้ง หรือใคร
ที่มีอำนาจในการที่จะดูแลการเลือกตั้ง เราได้ป้องกันประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้
หรือไม่ และที่สำคัญที่สุดก็คือเจ้าของบัตรประชาชนจริง ๆ จะไปใช้สิทธิ
ของตัว มีคนมาใช้สิทธิไปแล้ว ปรากฏว่าจะถูกจับ ตำรวจเข้ามาจับหาว่า
ไปใช้สิทธิแทนคนอื่น ต้องไปเอาหลักฐานมายืนยันกันหมดเลยว่าจะเข้า
เขาอยู่เข้าเวรอยู่ เขายังไม่ได้ออกไปไหนเลยถึงรอดตัว กลายเป็นว่าอะไร
กลายเป็นว่าคนทำผิดได้ใช้สิทธิ เจ้าของสิทธิจริง ๆ ไม่ได้ใช้สิทธิอย่างนี้หรือ
เพราะฉะนั้นดิฉันอยากจะกราบเรียนตรงนี้ว่า ทำเถอะให้เด็กอายุ ๑๘ ปี
ได้เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะถ้ามองในแง่ของความพร้อมที่เขาจะ
ออกมาใช้สิทธิเขาพร้อม เขาสามารถที่จะตัดสินใจอะไรได้ ปลุกฝังความเป็น
ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นกับตัวเขา สิ่งต่าง ๆ ในอดีตที่ผ่านมาเนี่ยเราคง
จะเห็น การเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเหตุการณ์ ๒๕๑๖ นั้นเราจะเห็น
พลังของหนุ่มสาวที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตย ให้สิทธิเขาไป แต่จะต้อง
มีการควบคุม แล้วก็ระมัดระวังในสิ่งที่ดิฉันได้กราบเรียนให้ท่านประธาน
ทราบแล้ว ขอกราบขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณวิฑูรย์
มีอะไรครับ เมื่อก็ได้อภิปรายไปแล้ว

นายวิฑูรย์ นามบุตร (อุบลราชธานี) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม วิฑูรย์ นามบุตร ประชาธิปัตย์ จังหวัดอุบลราชธานี ขอใช้สิทธิ
พาดพิงนิดหน่อย เดี่ยวจะมีการเข้าใจผิดมากไปกว่านี้อีก ที่ท่านสมาชิก
คนที่อภิปรายไปเมื่อสักครู่นี้ นำคำพูดของผมไปพูดและมีการขยายความ
ซึ่งอาจจะไม่ถูกต้องนักท่านประธาน ผมได้กล่าวไว้ว่า เขาชนอายุ
๑๘ ปี เป็นวัยที่มีความรู้กำลังศึกษา ผมเปรียบเทียบระหว่างสังคมเมือง
สังคมชนบท แต่ท่านสมาชิกเมื่อก็ไปตีประเด็นไปว่า คนอายุ ๑๘ ปี
มีความหึงทรนง ซึ่งผมได้พูด จะซื้อเสียงซื้อสิทธิกับบุคคลเหล่านี้ค่อนข้าง
จะยาก กว่าคนแก่ ท่านสมาชิกท่านเมื่อก็ว่าไม่อย่างนั้นก็หมายความว่า
๑๘ ปี ซื้อไม่ได้ ถ้า ๓๐ ปี หรือมากขึ้นจะซื้อได้ ซึ่งกระผมไม่ได้หมายความว่า
อย่างนั้น การศึกษานั้นคงเป็นส่วนที่จะให้คนมีโอกาสได้ตัดสินใจในทาง
ที่มันดีขึ้น แต่ขณะเดียวกันคนที่ไม่ได้ร่ำ ไม่ได้เรียน ส.ส. เราหลายคน
อาจจะเรียนไม่สูง แต่ขณะเดียวกันก็สามารถทำหน้าที่ ส.ส. ได้ดี
กระผมขอกราบเรียนกับท่านประธานว่าจริง ๆ แล้วการศึกษามีส่วนช่วย
แต่บางครั้งคนเราถ้าไม่มีคุณธรรมไม่มีจริยธรรม เรียนจบชั้นปริญญาโท
ปริญญาเอก ก็ไม่มีคุณค่าหรอกครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ดอกเตอร์ลลิตา
รู้สึกจะไม่เกี่ยวข้อง

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานคะ
คือดิฉันเองอยากจะกราบเรียนคุณวิฑูรย์ เพราะท่านบอกว่าคนเมื่อก็
ดิฉัน ลลิตา ฤกษ์สำราญ ก็อยากจะกราบเรียนท่านว่า ดิฉันเข้าใจในเจตนา
ของท่าน แล้วเราเห็นตรงกัน เพียงแต่ดิฉันอยากจะขยายออกไปว่า
ถ้าเราจะไปมองดูว่า เด็กอายุ ๑๘ ปี ไม่สามารถที่จะซื้อเสียงได้ เราจะ
หลงประเด็น แล้วก็เห็นตรงกันในแง่ที่ว่า การศึกษาต่างหากที่จะช่วยป้องกัน
การซื้อเสียง ขอกราบขอบพระคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เพื่อไม่ให้
การอภิปรายต่อไปได้มีการพาดพิงไปถึง ขอความกรุณาผู้อภิปรายว่า อภิปราย
เฉพาะในประเด็น ถ้าหากว่ามีผู้อภิปรายไปแล้วในประเด็นอย่างไร กรุณา
อย่าได้พาดพิง คุณวินัย เชิญครับ

นายวินัย เสนเนียม (สงขลา) : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม วินัย เสนเนียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา ขออนุญาต
 ท่านประธานขอหารือนิดหนึ่ง ในประเด็นที่กำลังอภิปรายกันอยู่ อายุผู้มีสิทธิ
 ออกเสียงเลือกตั้ง ๑๘ ปี กระผมในนามของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งกำลัง
 รอคิวอยู่อีกประมาณ ๙ ท่าน แล้วมองดูไปอีกพรรคอื่น ๆ หรือผู้ที่แสดงเจตนา
 ที่จะอภิปราย ส่วนใหญ่แล้วเป็นบุคคลที่มีความเห็นด้วยกับกรรมาธิการได้
 เสนอมา เมื่อสักครู่ท่านสมาชิกได้อภิปรายไปถึงเรื่องการขยายให้โอกาส
 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้สิทธิ์ใช้เสียงในระบอบประชาธิปไตย
 ที่จริงแล้วยังมีโต๊ะอีหม่าม ยังมีคอเต็บ บิหลั่น มีอะไรต่าง ๆ อีกเยอะ
 ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญควรจะระบุไว้ ผมขออนุญาตหารือท่านประธาน
 ด้วยเหตุผลที่กระผมเรียนท่านประธานแล้วว่า เมื่อส่วนใหญ่มีความเห็น
 กับคณะกรรมการ ผมคิดว่าจะขอหารือท่านประธานว่าเป็นไปได้ไหมว่า
 จะเลือกใช้อาเฉพาะคนที่มีความเห็นค้าน ถ้าหากมีค้านพวกผมก็จะได้
 ลูกขึ้นไปที่ละคน ได้สลับกันไป เพราะมีฉะนั้นแล้วพูดกันไม่จบ ยังเหลืออีก
 ๑๘ ประเด็นในวันนี้ที่เราจะต้องพูดกันครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือประเด็น
 ผมได้พูดตั้งแต่เมื่อวานแล้วว่า เราคงจะต้องให้อภิปรายทั้งผู้ที่เห็นด้วย
 ผู้ที่สนับสนุนและผู้คัดค้าน แต่ขอความกรุณาว่า ในกรณีที่เห็นด้วยก็กรุณา
 เอาเฉพาะประเด็นสั้น ๆ ส่วนผู้ที่คัดค้าน ถ้าเผื่อว่ามีผู้ที่ได้มีการคัดค้าน
 ในประเด็นเดียวกันแล้วพูดที่หลังก็กรุณาเอาเฉพาะประเด็นที่ยังไม่ได้พูด
 เพราะเรายังมีอีกมาก อย่างที่คุณวินัยได้กล่าวไว้จริง เพราะฉะนั้น
 ต่อไปก็คงไม่หาหรือละครับ ต่อไปคุณตนิษฐกิติ ก็เอาอย่างที่ผมว่า
 หมายความว่าถ้าสนับสนุนก็อย่าให้ยาวนัก ในประเด็นที่คัดค้านถ้าเผื่อ
 มีผู้คัดค้านในประเด็นเดียวกันก็ละเว้นไว้ เพราะเรายังมีอีก ๑๓ ประเด็น
 เชิญคุณวิชัยครับ

นายวิชัย ชัยจิตวิมลกุล (อุดรธานี) : กราบเรียน
ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์วิชัย ชัยจิตวิมลกุล
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุดรธานี ความหวังใหม่ ท่านประธานครับ
กระผมก็เห็นด้วยในประเด็นนี้ แต่กระผมมีเหตุผลที่สนับสนุนอย่างสั้น ๆ
เพื่อที่จะสนับสนุนคณะกรรมการวิสามัญชุดนี้เพื่อให้มีการแก้ไขจากเดิม
ผู้มีสิทธิใช้สิทธิในการเลือกตั้งนั้นจาก ๒๐ ปีลงมาเหลือเพียง ๑๘ ปี
ท่านประธานครับ ในวงการแพทย์ของเรานั้นชัดเจนครับ อายุ ๑๘ ปีนั้น
บรรลุนิติภาวะในเรื่องของสรีระคือทางร่างกาย และบรรลุนิติภาวะในเรื่องของ
จิตใจ มีความสมบูรณ์พร้อมเพรียงที่จะมีแนวคิดหรือแสดงออกทางการเมือง
ได้อย่างเต็มที่สมบูรณ์ ประการที่ ๒ การศึกษา ปัจจุบันนี้โลกของเราได้
เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะเมืองไทยนั้นไม่ว่าเป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ
ระบบการศึกษาในโรงเรียนรวมถึงนอกโรงเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลง
ไปทางที่ดีขึ้น เราไม่ได้ล้าหลัง ไม่ได้กลับไปสู่โลกยุคเก่าอีกต่อไปแล้ว
มีหลาย ๆ คนที่ไม่ได้ศึกษาระบบของมหาวิทยาลัยหรือผ่านมหาวิทยาลัยก็ตาม
แต่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ สามารถที่จะได้รับเรื่องราวใหม่ ๆ ได้
อย่างถูกต้องตามสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมา ปัจจุบันนี้บางคนอายุ ๑๘ ปีนั้นได้จบ
การศึกษาระดับ ปวช. ปวท. หรือบางคนกำลังจะจบมหาวิทยาลัยด้วยซ้ำไป
กระผมเห็นด้วยกับผู้อภิปรายที่ได้กล่าวมาแล้วว่าถ้าจะวางพื้นฐานทาง
ระบอบประชาธิปไตยให้ดีนั้นจะต้องมีการศึกษาที่ดีตามไปด้วย

ประเด็นสุดท้ายท่านประธานครับ ขณะนี้กฎหมายในเมืองไทย
หลาย ๆ ฉบับ รวมไปถึงพระราชบัญญัติที่ออกมาใหม่นั้นได้กำหนดไว้ว่า
อายุของประชาชนซึ่งจะต้องทำบัตรประชาชนนั้นเพียง ๑๘ ปี ในขั้นต้น
เพียง ๑๘ ปีเรายังจะยอมให้อยู่ที่อายุ ๒๕ ปีถึงจะเลือกตั้งได้นั้น กระผมว่า
ปัจจุบันนี้คงจะขอให้ได้เปลี่ยนแปลงไปสู่แนวทางที่ดีขึ้น กระผมอยากจะ
ขอยืนยันคำพูดของกระผมนั้น ปัจจุบันนี้ขณะนี้พี่น้องเยาวชนของเรามากมาย
ที่มาร่วมฟังการอภิปรายอยู่ด้านหลังก็แสดงให้เห็นว่ารักและศรัทธาในระบอบ
ประชาธิปไตย ท่านประธานครับ เพื่อให้มีการลดเกณฑ์อายุลงมาจาก ๒๕ ปี
ซึ่งมีการให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้นั้นก็เพราะเป็นการที่สมควรแล้ว เพื่อ
เพิ่มศักยภาพความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยต่อไป
ขอบคุณครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญครับ

นายตนิยฤทธิ์ วัชรารักษ์ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพ
 ผม ตนิยฤทธิ์ วัชรารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ พรรคกิจสังคม
 จากมติของคณะกรรมการมาธิการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๓๕ ข้อ ๑๒ เกี่ยวกับเรื่องอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
 จากเดิมในมาตรา ๑๐๓ (๒) ว่าผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่
 ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้น มติของ
 คณะกรรมการมาธิการให้ลดลงเหลือ ๑๘ ปี ผมได้ตรวจดูและก็ศึกษาถึงหลักการ
 และเหตุผลของคณะกรรมการมาธิการอย่างละเอียดและรอบคอบ ในหลักการ
 และเหตุผลนั้น ตัวผมเองเห็นด้วยกับการที่เราจะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงอายุ
 ๑๘ ปี ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลทางเชิงนิติศาสตร์หรือทางเชิงจิตวิทยาก็ตาม
 แต่มีเหตุผลหนึ่งของคณะกรรมการมาธิการที่ผมไม่เห็นด้วย นั่นก็คือการยกตัวอย่าง
 จากอารยประเทศ สุ่มตัวอย่างจากจำนวน ๓๓ ประเทศ แล้วมาศึกษา
 และประเทศเหล่านั้นมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่เหมือนกับประเทศไทยหรือไม่
 สิ่งเหล่านี้ที่ผมไม่เห็นด้วย ไม่อยากให้เห็น เราเอาแบบอย่างอะไรมาจาก
 ต่างประเทศ ซึ่งวิถีชีวิตความเป็นอยู่มันแตกต่างกันมากมายนัก หลายสิ่งหลายอย่าง
 ที่ผมพิจารณาโดยรอบครอบ และก็อย่างละเอียดถี่ถ้วนก็ มีการพูดถึงเกี่ยวกับเรื่อง
 สิทธิ คืออายุของผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ตั้งแต่
 ปี พ.ศ. ๒๔๑๖ เหตุการณ์เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมาไปนั้น เราต้องยอมรับ
 และเราก็สามารถจะพูดได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างมาก
 ในการเรียกร้องการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีการเลือกตั้งนั้น
 ได้แก่ผู้คนที่มียุสส่วนเฉลี่ยก็ประมาณ ๑๘ - ๒๐ ปี -----

ผมเองก็เป็นบุคคลหนึ่งซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียกร้องประชาธิปไตย
 ในขณะนั้น สิ่งเหล่านี้มีการกล่าวขาน มีการยอมรับกันว่า ผู้ที่มีอายุ
 ๑๘ ปีบริบูรณ์นั้น เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง อาจจะเห็น
 บ้านเมืองของเรามีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
 ความคิดในขณะนั้นไม่มีใครปฏิเสธเลยว่า ความคิดของพวกเขา
 เหล่านั้นเป็นความคิดที่บริสุทธิ์ เต็มไปด้วยอุดมการณ์ ต้องการที่จะ
 เห็นประเทศชาติของเราพัฒนาเจริญรุ่งเรืองไป โดยมีการปกครอง
 ตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีการเลือกตั้ง แต่สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะ
 ตั้งเป็นข้อสังเกตเอาไว้ในสภาแห่งนี้ นั่นก็คือ เมื่อมีการยอมรับถึง
 ความคิดอุดมการณ์ การพัฒนา ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติบ้านเมือง
 ของบุคคลที่มีอายุประมาณ ๑๘ ปี ถึง ๒๐ ปีนั้น กลไกของรัฐได้ตอบ
 สอนความรู้สึกเหล่านี้หรือไม่ ที่ผมเรียกว่ากลไกของรัฐ นั่นก็คือ
 ในขณะที่ทางคณะกรรมการการศึกษามีญัตตินี้พิจารณา โดยการมองว่า
 บุคคลที่อยู่ในวัยนี้คือบุคคลที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 ในรั้วของมหาวิทยาลัย แต่ท่านอาจจะไม่ได้มองกว้างออกไปถึง
 ชีวิตในชนบทของผู้ที่อยู่ในวัยอายุ ๑๘ ปี ถึง ๒๐ ปี เขามีชีวิต
 ความเป็นอยู่อย่างไร กลไกของรัฐมีการตอบสนองอะไรหรือไม่
 ในการที่จะให้เขาได้มีสิทธิในการออกมารับรู้และรับผิดชอบต่อประเทศชาติ
 บ้านเมือง มีสิ่งหนึ่งที่เราจะต้องยอมรับว่าการปกครองตามระบอบ
 ประชาธิปไตยนั้นจะให้สมบูรณ์แบบ ก็จะต้องมีพื้นฐานมาจากการ
 ศึกษาที่ดี กลไกของรัฐได้มอบสิ่งเหล่านี้ให้กับบรรดาเยาวชนของ
 ชาติหรือไม่ แม้แต่การศึกษาภาคบังคับ ถ้าท่านยกตัวอย่างจาก
 อารยประเทศที่เขามีความเจริญแล้ว การศึกษาภาคบังคับเขา
 ๕ ปี เราพูดกันว่าเราควรจะให้สิทธิผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
 อายุ ๑๘ ปี พูดกันมา ๒๐ กว่าปี มีอะไรเริ่มต้นกับการศึกษาของ
 เยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติกันบ้าง ในแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเขียนไว้ชัดเจนว่า เราจะให้ความสำคัญ
 แก่ทรัพยากรบุคคล แต่เป็นอะไร กลไกของรัฐได้ตอบสนอง
 ตรงนี้หรือไม่ อารยประเทศที่ท่านยกตัวอย่างว่าเขามีใช้สิทธิ
 อายุ ๑๘ ปีนั้น ท่านลองมองดูสิครับว่าร่วมมหาวิทยาลัย เขามีอยู่ที่แห่ง
 ที่ร้อยแห่ง ไปตรงไหนเต็มไปด้วยการศึกษาที่ดี ที่รัฐมอบให้กับ

เยาวชนของชาติทั้งนั้น แต่ประเทศไทยของเรามีการตอบสนอง
นโยบายเหล่านี้หรือไม่ พุดกันไปแต่ไม่มีการปฏิบัติ ไม่มีการตอบสนอง
วันนี้เราได้มีโอกาสหยิบยกเกี่ยวกับความสำคัญของผู้ใช้สิทธิในการ
ออกเสียงเลือกตั้งว่า จะมีการกำหนดให้ลดลงมาเหลืออายุ ๑๘ ปี
ผมเห็นประเด็นหลายสิ่งหลายอย่างที่ทางคณะกรรมการธิการได้มอง
แต่ผมมองดูแล้วว่า การมองของคณะกรรมการชุดนี้ท่านมองถึง
ผู้ที่ได้รับการศึกษา ท่านได้มองถึงความรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้เราไม่มี
การปฏิเสธ เราปฏิเสธไม่ได้ นักศึกษาทุกคนที่ได้รับการศึกษาถึงขั้น
ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ
บ้านเมือง และสำคัญที่สุดความรับผิดชอบนั้นเป็นความรับผิดชอบที่
บริสุทธิ์ โดยปราศจากผลประโยชน์อะไรใด ๆ ทั้งนั้น เขาต้องการ
ที่จะเห็นประเทศชาติของเราพัฒนาเจริญรุ่งเรืองไปในทางที่ดี
โดยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นที่ตั้ง ชีวิตในรั้ว
มหาวิทยาลัยมีโอกาที่จะออกมารับผิดชอบต่อสังคม มีประสบการณ์
ได้รับการเรียนรู้ ได้รับข่าวสารที่ดี แต่สิ่งหนึ่งในการตอบสนอง
ของกลไกของรัฐ หรือแม้แต่สถาบันนิติบัญญัติแห่งนี้ก็ตาม -----

ผมอยากเรียนว่า สำหรับผู้ที่มิใช่วัยอายุ ๑๘ - ๒๐ ปี ในชนบทนั้น เขาได้รับข่าวสารอะไรเหมือนกับผู้ที่อยู่ในชุมชนเมืองหรือในรั้วมหาวิทยาลัยอย่างไรหรือไม่ การเมืองต้องอาศัยประสบการณ์ ต้องอาศัยการเรียนรู้ ความเข้าใจ การศึกษาเบื้องต้น แต่ปรากฏว่าสิ่งที่เห็นได้ชัดคือการตอบสนองในการปิดหูปิดตาของบรรดาเขาวชนซึ่งจะเป็นทรัพยากรบุคคล เป็นอนาคตที่ดีของประเทศชาติ ทำไมเราไม่ให้รู้ เขาได้รู้ ได้เห็นถึงการทำหน้าที่ของคนที่เป็นผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง เราไปปิดหูปิดตาเขาทำไม ไม่มีการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ให้เขาได้เรียนรู้ถึงบทบาทของคนที่เป็นผู้แทนราษฎรที่เขาเลือกเข้ามา ว่าหน้าที่ของการเป็นผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องมาทำอะไรบ้างในสภาผู้แทนราษฎร สิ่งนี้เป็นสิ่งหนึ่งในการที่จะปิดกั้น ในการที่จะให้เขาได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ความเป็นจริง ทุกวันนี้ถึงแม้ว่าเราจะมีหนังสือสารที่ดี มีข่าวสารที่จับใจ แต่ในชนบท กว่าหนังสือพิมพ์จะไปถึง ถ้าไปถึงอำเภอ ไปถึงจังหวัด เราก็คงยอมรับว่าภายใน ๑ วัน แต่ไปถึงตำบล ไปถึงหมู่บ้านละครบ ๓ วัน ๔ วัน ๕ วัน ยังไม่ถึงเลย ประชาธิปไตยเบื้องต้นหรือการตอบสนองของกลไกของรัฐได้ให้สิทธิเบื้องต้นของเขาหรือไม่ การเลือกผู้นำในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเลือกผู้ใหญ่บ้าน เลือกกำนัน ทำไมเราไม่เริ่มต้นตั้งแต่จุดเล็ก ๆ ตรงนี้ ทุกคนยอมรับว่าการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานนั้นมาจากการบริหารงานในท้องถิ่น เราไม่เคยคิดปัญหาตรงนี้เลย แต่เมื่อถึงเวลาในการที่จะมาพิจารณา ในการที่จะแก้ไขสิทธิในการที่จะให้ผู้มีสิทธิมีอายุ ๑๘ ปี บริบูรณ์ ถึงมาพูดกัน เราไม่ได้พูดถึงว่าเราเริ่มต้นมาอย่างไร เราพัฒนามาอย่างไร สังคมเมือง สังคมชนบทนั้นแตกต่างกันอย่างมากมา ความรับผิดชอบ วัยอายุ ๑๘ - ๒๐ ปี ในสังคมเมืองอยู่ในวัยการศึกษา อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย แต่วัยอายุ ๑๘ - ๒๐ ปี ตามชนบท เขาอยู่ที่ไหนครบ อยู่ตามโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ตามท้องไร่ ท้องนา เวลาที่เขาจะได้มารับรู้ในโอกาสที่เขาจะได้มาใช้สิทธินั้นมันมีมากมายอย่างไร เราเตรียมการอะไรตรงนี้ไว้หรือไม่ กลไกของรัฐมีการตอบสนองอะไรในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ตรงนี้แหละครับ ผมอยากจะเรียนถามท่านคณะกรรมการชุดนี้ว่า ท่านได้ตรวจสอบ ศึกษาปัญหา และทำอย่างไรที่จะให้บรรดาเขาวชนของชาติเหล่านั้นได้มีโอกาส

เรียนรู้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่ดีและถูกต้องให้กับเขา
อย่าลืมว่าสังคมชนบทมีจำนวนมากกว่าสังคมเมือง การถ่ายทอดการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นประโยชน์อย่างหนึ่งในการที่จะให้สังคม
ของเขาได้มีโอกาสรับรู้และคิดพิจารณาไปด้วยเหตุด้วยผล เขาก็จะมี
โอกาสตัดสินใจในการเลือกคนที่จะมาเป็นตัวแทนของเขาเข้ามาทำ
หน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร ถ้าเขาได้มีโอกาสเห็นบทบาทของการทำงานของ
ของผู้แทนราษฎรคนนั้น แต่ว่าตลอดชีวิตเขาไม่เคยเห็นการทำงานของ
ผู้แทนราษฎรเลยในสภาผู้แทนราษฎร ผมถามท่านประธาน ผมถาม
ท่านคณะกรรมการว่า มีการลงเลือกตั้งแต่ละครั้ง เขาจะตัดสินใจ
อย่างไรในการที่จะเลือกคนที่จะมาเป็นตัวแทนของเขาเข้ามาทำหน้าที่ใน
สภาผู้แทนราษฎร เขาไม่รู้ รู้แต่ว่าการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น
ก็ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร -----

เลือกมาแล้วผู้แทนราษฎรของเขามาทำหน้าที่อะไรในสภาผู้แทนราษฎร
กลไกของรัฐไม่ได้ตอบสนองตรงนี้ ทำไมเราไม่ขยายโอกาส ทำไมเรา
ไม่ใจกว้าง ถ้าเราต้องการที่จะให้บุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความ
สำคัญในการที่จะพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองของเราในอนาคตต่อไป
ให้เขาได้มีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
อย่างแท้จริง ตรงนี้ที่ผมมีความเห็นในการที่ว่า เรามีความพร้อมหรือยัง
ในการที่จะพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เขาได้มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ
บ้านเมือง ให้เขาได้รู้ถึงภาระหน้าที่ของคนที่เขาเลือกมาเป็นตัวแทนของเขา
ในสภาผู้แทนราษฎร เราอย่าไปมองถึงปัญหาแต่เฉพาะสังคมเมือง การที่
จะให้ผู้มีสิทธิอายุ ๑๘ ปีนั้นจะต้องได้รับการตอบสนอง จะต้องมีความรู้
ความเข้าใจ ถ้ากลไกของรัฐตอบสนองตามเหตุผลที่ผมได้พูดมาในวันนี้แล้ว
ต่อไปในวันข้างหน้าเราก็คงจะไม่ต้องมีการมาถกเถียงว่า เราจะให้
ผู้มีสิทธิอายุ ๑๘ ปี หรือ ๒๐ ปีอีกต่อไป เพราะว่าทางเชิงจิตวิทยาท่านก็
บอกแล้วว่า ความรู้หรือการพัฒนาทางสมองของบุคคลในวัยนี้ไม่ได้แตกต่าง
อะไรกันมากนัก แต่สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะเรียนว่า การพัฒนาถ้าเราปล่อย
ให้พัฒนาไปโดยธรรมชาติ มันไม่สามารถที่จะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วและ
เต็มที่ ถ้าอย่างนั้นเราปล่อยให้เขาพัฒนาไปตามธรรมชาติ เรามีการศึกษา
ทำไม เราไปให้บุคคลเหล่านี้ไปหาประสบการณ์ทำไม เพราะฉะนั้นทุกสิ่ง
ทุกอย่างจะต้องมีความพร้อมให้กับเขา มีการศึกษาหาประสบการณ์ให้
เขาได้มีโอกาสมาสัมผัสความรู้ ความเข้าใจในการปกครองตามระบอบ
ประชาธิปไตย แล้วเราก็จะต้องมาถกเถียงกันเกี่ยวกับปัญหาของ
ผู้ใช้สิทธิว่าจะให้อายุเท่าไร ขอขอบคุณมากครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เดี่ยวผม
จะอ่านไป ๓ ท่าน ที่ยกมือตามกันไป คุณพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ คุณส่งสุข
ภักเกษม แล้วก็คุณบวร ภูจรีต เอา ๓ ท่านนี้ก่อน เชิญครับ

นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ (นราธิวาส) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ดิฉัน พรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนราธิวาส
พรรคประชาธิปัตย์ ดิฉันได้ศึกษาดูรายงานของคณะกรรมการธิการแล้วนั้น
ดิฉันก็เป็นคนหนึ่งที่ได้เห็นด้วยกับคณะกรรมการธิการในการที่จะให้สิทธิ
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นขยายลงมาเป็นอายุ ๑๘ ปี ในด้านของหลักการและ
เหตุผลนั้น ดิฉันคิดว่าทางกรรมาธิการเองก็ได้ชี้แจงโดยละเอียดแล้ว

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วันนี ๔๗/๒

และเพื่อนสมาชิกของเราหลายท่านก็ได้พูดถึงเรื่องในการเห็นด้วยหลาย ๆ ประเด็นแล้ว ดิฉันคงขอกล่าวถึงจุดที่คงขอมถึงท่านกรรมการ
 ในเมื่อท่านพิจารณาในเรื่องของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ในมาตรา ๑๐๓ (๒) นั้น ดิฉันอยากจะถามว่า ในแง่ของผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ในมาตรา ๑๐๔ (๒) ซึ่งได้พูดถึงภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช ที่ไม่ให้มีการเลือกตั้งนั้น การที่ดิฉันได้ยกประเด็นนี้ขึ้นมาเป็นเพราะว่า ในมาตรา ๒๖ ซึ่งพูดถึงสิทธิทางการเมือง ซึ่งอยู่ในหมวดของสิทธิเสรีภาพ ของชนชาวไทยนั้น เป็นสิ่งที่คณะกรรมการเองก็ได้พิจารณาในมาตรานี้ อยู่เช่นกัน และได้ขยายข้อความ ขยายความในวรรคสองขึ้นมาว่า สิทธิทางการเมืองนั้นมีอะไรบ้าง ซึ่งทางกรรมการเองก็ได้พูดว่า ได้ขยายออกมา ว่ามีสิทธิของการเลือกตั้งนั้นอยู่ด้วย ดิฉันคงจะขอพูดว่าในผู้ที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ในฐานะที่ดิฉันเป็น ส.ส. ที่มาจากภาคใต้ มีกลุ่มบุคคลอยู่กลุ่มหนึ่งที่ไม่มี สิทธิเลือกตั้ง โดยที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บอกว่าเขาไม่มีสิทธิ กลุ่มบุคคลนั้น ได้แก่ โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ และโต๊ะบิหลัน มีคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๓๑๔/ว.๓๑๙ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๒๒ แจ้งให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร เรื่องคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง ว่าผู้ดำรง ตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ และโต๊ะบิหลัน ในศาสนาอิสลามนั้นเป็นนักบวช ตามมาตรา ๙๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ หรือ มาตรา ๑๐๔ (๒) ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ในหนังสือของมหาดไทยฉบับนั้นได้อ้างถึงหนังสือ เลขที่ ๑๐๕๗/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๐๐ ว่า เหตุผลที่โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ โต๊ะบิหลันเป็นนักบวชนั้น เนื่องจากว่า โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ โต๊ะบิหลัน นั้นต้องไปประจำอยู่ที่มัสยิดตลอดเวลา และยังอ้างอีกว่าใน ต่างประเทศนั้น โต๊ะอิหม่ามนอกจากจะต้องประจำอยู่ที่มัสยิดตลอดเวลานั้น ยังไม่มีการประกอบอาชีพเป็นส่วนตัว และมีเงินเดือนประจำนอกจากนี้ยัง กล่าวอีกว่า ผู้ทำละหมาดที่กระทำเป็นการส่วนตัว โดยไม่มีบุคคลดังกล่าว หมายถึงไม่มีโต๊ะอิหม่ามอยู่ในพิธีด้วยแล้วนั้น ถือว่าเป็นผู้ละเมิดหลักการ ศาสนาอิสลาม -----

ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาโดยพฤตินัยว่า ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง
 ดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น เป็นผู้ที่อยู่ในข่ายของนักบวชโดยพฤตินัย
 เพราะฉะนั้นคำสั่งอันนี้มันยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ดิฉันได้สอบถาม
 ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดว่า ทำไมทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่
 ราชการนั้นจะต้องตัดชื่อบุคคล ๓ ตำแหน่งนี้ออกจากบัญชีเลือกตั้ง
 ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบันนี้ จริง ๆ แล้วท่านประธานคงทราบดีว่า โต๊ะอิหม่าม
 โต๊ะคอเต็บ และโต๊ะบิหลันนั้นคืออะไร แต่อย่างน้อยดิฉันขอเรียนในที่นี้
 เพื่อผ่านถึงท่านประธานกรรมการว่า ดิฉันอาจคงจะเป็นผู้รู้ทางศาสนา
 น้อยกว่าผู้รู้บางคน เพราะฉะนั้นสิ่งที่ดิฉันต้องมาพูดในที่นี้ก็จำเป็นต้องอาศัย
 ผู้รู้ทางศาสนา โดยดิฉันได้สอบถามกับผู้รู้ทางศาสนา คือผู้ที่ดำรงตำแหน่ง
 รองประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครราชสีมา และยังเป็น
 คณะโต๊ะยุติธรรม เมื่อ ๒ - ๓ วันก่อน ดิฉันขอให้เขาอธิบาย เพราะดิฉัน
 พยายามไปหาในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี ๒๕๓๓ ได้นิยามคำว่า
 นักบวช นั้นแค่คำว่า ผู้ถือบวช ค่อนข้างจะสั้นมากนะคะท่านประธาน ดังนั้น
 ดิฉันถามท่านว่าช่วยอธิบายหน่อยสิว่า โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ และ
 โต๊ะบิหลันนั้นเป็นนักบวชจริงหรือไม่ เพราะฉะนั้นในการนี้ เขาก็ได้อธิบาย
 ว่าโต๊ะอิหม่ามนั้นเป็นผู้นำของชุมชนก็จริง แต่เป็นผู้นำที่นำในการละหมาด
 ในพิธีการทางศาสนาบางอย่าง เช่น การแต่งงานอย่างนี้เป็นต้น ส่วน
 โต๊ะคอเต็บนั้นเป็นผู้เทศนาธรรมก่อนพิธีละหมาดวันศุกร์ ถ้าจะเทียบหรือ
 จะเปรียบกับศาสนาพุทธ ดิฉันว่าคงไม่พินมรคนายก ผู้นำเรื่องศาสนาพุทธ
 ก่อนที่จะมีการสวด ดิฉันขอถามว่ามรคนายกนั้นมีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียง
 เลือกตั้งหรือไม่ ส่วนโต๊ะบิหลันนั้น มีคำว่าบิหลันนั้นมาจากภาษาอาหรับ
 มุอ์ซิม ซึ่งแปลว่าผู้ประกาศเมื่อถึงกำหนดเวลาประกอบศาสนกิจ
 ทั้ง ๓ บุคคลเหล่านี้ที่มีตำแหน่งนี้ เมื่อพ้นเวลาประกอบกิจทางด้าน
 ศาสนาแล้ว เมื่อพ้นวันมีสยิดแล้ว เขาเหล่านี้ก็กลับไปอยู่กับลูกเมีย
 เขามีครอบครัว เขามีบ้านที่จะอยู่ และเขายังประกอบอาชีพส่วนตัว
 บางคนมีอาชีพขับรถรับจ้าง ขับรถเครื่องรถจักรยานยนต์รับจ้าง
 ก็ยังเป็นโต๊ะอิหม่าม บางคนโต๊ะอิหม่ามอาจจะฐานะดีหน่อย แต่ก็ยังมี
 เรือกสวนไวนาก็ยังถือว่าเขามีอาชีพทำสวน เพราะฉะนั้นในการที่
 มหาดไทยได้จำกัดสิทธิเขา หรือสิทธิทางการเมืองนั้นดิฉันก็คงอยาก
 จะถามทางท่านประธานกรรมการว่า ได้พิจารณาเรื่องนี้อย่างไร

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ประไพพิศ ๔๘/๒

มันสำคัญ เพราะในการจำกัดสิทธิของเขาในทางการเมืองนั้นอีกสิ่งหนึ่ง
ที่จะตามมา ซึ่งเราเคยได้อภิปรายกันผ่านไปแล้วคือในเรื่องของ
พระราชบัญญัติสภาตำบล และพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ และโต๊ะบิหลัน เขาก็เป็นนักพัฒนา เขาก็อยาก
มีส่วนร่วมในทางที่จะช่วยให้บ้านเมือง ช่วยให้ชุมชนนั้นได้พัฒนาขึ้น
ถ้ากรณีกับทางกระทรวงมหาดไทยได้ตัดสิทธิเขาไปเช่นนี้แล้ว ก็คงทำให้
เขาไม่มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง ทางท่านกรรมาธิการได้พูดว่า
การขยายโอกาสให้ผู้อายุ ๑๘ ปี นั้นมีสิทธิมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
ทำให้จำนวนผู้มีสิทธินั้นอาจจะเพิ่มเป็น ๒ ล้าน ๕ แสนคน ในขณะที่
ถ้าเรายอมให้บุคคลกลุ่มเหล่านี้เข้ามามีสิทธิมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น
ในแค่จังหวัดฉะเชิงเทราเองอาจจะน้อย-----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ชุดิมา ๔๙/๑

มีแค่ ๔๕๐ หมู่บ้าน เอา ๓ คนเข้าไป ก็ ๑,๐๐๐ กว่าคน อาจจะน้อย แต่มีความสำคัญ เพราะฉะนั้นดิฉันหวังอย่างยิ่งว่า ทางท่านประธาน คงได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ได้พิจารณาเรื่องนี้อย่างไร ดิฉันคงฝากไว้ เพียงเท่านั้นว่า ในการพิจารณาผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นขอได้โปรดอย่าลืม โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ โต๊ะบิหลั่น ถ้ามหาดไทยอยากให้เราเป็น เหมือนกับนักบวช ในเมื่อท่านเคยอ้างว่าทางต่างประเทศนั้นได้ให้ เงินเดือนประจำเขา ก็ขอความกรุณาทางมหาดไทยพิจารณาเงินเดือน ให้โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ โต๊ะบิหลั่น แล้วบอกเขาเลยว่า ถ้าได้ เงินเดือนแล้วไม่มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็ได้ ดิฉันคิดว่าเขาชอบ ชอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณส่งสุข ภักเกษม ครับ

นายส่งสุข ภักเกษม (เชียงใหม่) : ท่านประธาน ที่เคารพ กระผม ส่งสุข ภักเกษม พรรคชาติไทย จังหวัดเชียงใหม่ อายุผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งซึ่งมติของคณะกรรมการข้อที่ ๑ ให้ลดเหลือ ๑๘ ปี ข้อที่ ๒ ให้นำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กระผมเป็นกรรมการวิสามัญ ศึกษาและแก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมของเราได้มีการพูดถึงประเด็นนี้เป็นอันมาก เพราะการที่จะ ขยายโอกาสให้พลเมืองของประเทศนี้ตั้งแต่อายุ ๑๘ ปีมีสิทธิที่จะได้ ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการพูด และแจกแจงประเด็นต่าง ๆ ออกไปมากมาย พูดถึงการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า เป็นสิทธิหรือว่าเป็นหน้าที่ ได้มีการพูดถึง การให้การศึกษา ให้ความรู้แก่เยาวชนไทยในโรงเรียน และใน มหาวิทยาลัยว่ามีข้อแตกต่างและมีรายละเอียดเป็นประการใด ได้มีการพูดถึง เรื่องของการตั้งสาขาพรรคในส่วนที่เป็นกฎหมาย พรรคการเมืองว่า สาขาพรรคนั้นมีส่วนที่จะสร้างยุวสมาชิกให้แก่ พรรคการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ กระผมขอกราบเรียนว่า ในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มีข้อยุติที่คณะกรรมการวิสามัญชุดตั้งที่ ผมได้กราบเรียนไปแล้ว มีความเห็นว่าจะต้องให้สิทธิแก่พลเมืองไทย ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป และไม่มีข้อห้ามตามกฎหมายของกฎหมาย

ใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเขาได้ ไม่ขัดแย้ง
กันเลยประเด็นนี้ระหว่างกรรมาธิการ ๒ คณะ ซึ่งกำลังทำงานอยู่
แต่กระผมใคร่ที่จะขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า สิ่งหนึ่งซึ่งเรากำลัง
กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณา เพื่อที่จะให้เกิดกฎเกณฑ์กติกา
ในทางปฏิบัติให้ชัดเจน สิ่งนั้นก็คือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของคนที่มี
อายุ ๑๘ ปีที่อยู่ในกรุงเทพฯ และอยู่ในชนบทนั้น มาพูดถึงความพร้อม
ในการที่จะทำหน้าที่ในการใช้สิทธิของเขาในการเลือกสภาผู้แทนราษฎรนั้น
เป็นอย่างไร สภาพภาพของคนอายุ ๑๘ ปีที่อยู่ในกรุงเทพฯ กับที่อยู่ใน
ต่างจังหวัดนั้นมีความแตกต่างกันมาก แต่ว่าความแตกต่างกันนั้นก็หาได้
เป็นอุปสรรคในการที่จะให้เขาไปใช้สิทธิแต่อย่างใดไม่ กระผมได้
กราบเรียนต่อท่านประธานไปเมื่อวานนี้แล้วว่า คณะกรรมาธิการวิสามัญ
ศึกษาและแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมาย
พรรคการเมืองนั้นได้ยึดกรอบ ๖ ประการเป็นแนวทางในการที่จะศึกษา
และแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนั้น เราได้กำหนดถึง
แนวทางที่จะให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการที่จะใช้สิทธิของเขา
มากที่สุด เกิดประเด็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและรายได้
ของคนในชนบท กราบเรียนเหมือนกับทุกท่านในสภาแห่งนี้ได้ทราบ
อย่างชัดเจนว่า ผู้คนในชนบทนั้นไม่สามารถที่จะหารายได้มาจุนเจือ
ครอบครัว และตัวเอง -----

เนื่องจากการกระจายรายได้ซึ่งรัฐมีส่วนที่จะต้องรับผิดชอบนั้นล้มเหลว
 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ซึ่งผมกราบเรียนต่อ
 สภาขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า และเพิ่งจะมีการยอมรับจากท่านประธาน
 คณะกรรมการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปเมื่อไม่กี่วัน
 มาวันนี้ เป็นภาพลบบของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 นั่นคือการกระจายรายได้ สิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่ให้คณะกรรมการธิการ
 ชุดนั้นได้มีการพิจารณาอย่างละเอียดว่า เราจะทำอย่างไรในแนวทาง
 ของเราที่เรากำหนดว่า เราจะให้ความสะดวกแก่เขาทุกประการในการที่จะ
 ให้เขาได้ใช้สิทธิของเขา ผมขอกราบเรียนว่า เมื่อเด็กหนุ่มในชนบท
 พ้นจากวัยที่จะต้องได้รับการศึกษาทั้ง ๆ ที่เป็นการศึกษาในภาคบังคับเดิม
 และขยายโอกาสในทางศึกษาเพิ่มเติมขึ้นไปอีก ๓ ปี คนเหล่านี้จะต้อง
 ออกไปหางานหาการทำ ละทิ้งพื้นที่ ละทิ้งงานในหน้าที่ที่ครอบครัว
 และบรรพบุรุษได้ทำกันมาจนเป็นวัฒนธรรมในภาคเกษตรนั้น ไม่สามารถ
 ที่จะทำหน้าที่ตรงนั้นเพื่อนำเงินมาจุนเจือตัวเองและครอบครัวได้
 ต้องออกจากพื้นที่ อพยพแรงงานจากภาคเกษตรไปในภาคอื่น ๆ
 จากบ้านนอกเข้าไปสู่ในเมือง จากเมืองไปสู่เมือง จากจังหวัด
 ไปสู่อีกจังหวัดหนึ่ง จากภาคไปสู่ส่วนกลางของประเทศ คือ
 กรุงเทพมหานคร คนหนุ่มเหล่านี้กระจัดกระจายกันอยู่ทั่วไป ไม่ได้อยู่
 ที่บ้าน เพราะฉะนั้นการที่เขาจะใช้สิทธินั้น เราคำนึงว่าเราจะให้
 ความสะดวกแก่เขาประการใด เราจะให้โอกาสแก่เขาในฐานะที่
 เป็นพลเมืองของประเทศนี้ที่จะใช้สิทธิได้ตามกฎหมายเลือกตั้ง
 สมมุติว่ามีคนหนุ่มสาวจากจังหวัดเชียงใหม่ไปทำงานอยู่แถวอ้อมน้อย
 อยู่แถวสมุทรปราการ เราจะให้ความสะดวกเขาในการที่จะใช้สิทธิ
 ใช้เสียงอย่างไร เขาไม่สามารถจะพำนักอยู่ที่บ้าน อยู่ตามสามะโนครวั
 ของเขาได้ เพราะว่าเขาคงต้องออกไปต่างพื้นที่เพื่อจะหารายได้มา
 จุนเจือตัวเองและครอบครัวดังกล่าว ถ้าจะให้ทุกคนสามารถที่จะ
 ไปลงทะเบียนแล้วใช้สิทธิในการที่จะลงคะแนนเลือกตั้งนอกพื้นที่
 ที่เขามีถิ่นพำนักอยู่ ในทางปฏิบัติเราจะทำอย่างไร ที่ประชุมของ
 คณะกรรมการเราทั้ง ๒ คณะ ทั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
 ได้ลงไปในเรื่องละเอียดว่า ถ้าจะให้คนหนุ่มสาวเหล่านี้ต้องทำหน้าที่
 ของเขาในการที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยที่ลงทะเบียน

จะทำได้ยังไงไร หลายคนก็บอกว่าไม่ได้ ถ้าหากว่าให้คนที่มิ
 สามะโนครีวอยู่ที่ขอนแก่น แต่ตัวไปทำงานอยู่ที่สมุทรปราการ แล้วให้
 ลงทะเบียนที่สมุทรปราการว่า เขาต้องการที่จะใช้สิทธิของเขาในพื้นที่
 ที่จังหวัดสมุทรปราการ เขาบอกว่า ก่อให้เกิดปัญหาที่จะทำให้
 การเลือกตั้งนั้นไม่บริสุทธิ์และยุติธรรมได้ ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้คือ
 ประเด็นที่ทำให้คณะกรรมการยังไม่สามารถที่จะหาข้อยุติลงไปได้ว่า
 จะดำเนินการอย่างไร ในกรุงเทพฯ ไม่มีปัญหา ในเมืองไม่มีปัญหา
 เด็กหนุ่มสาวที่อยู่ในมหาวิทยาลัยไม่มีปัญหา เพราะฉะนั้นกลุ่มนี้จึงเป็น
 กลุ่มคนที่เป็นเป้าหมายในทางการเมือง ซึ่งกระผมขอกราบเรียนว่า
 เด็กที่อยู่ในวัยเรียนและวัยการศึกษา วัยที่ใช้แรงงาน ยังหนุ่มยังแน่นนั้น
 เราจำเป็นต้องนำเขามาใช้ในวิถีทางประชาธิปไตย ใช้ประโยชน์
 ให้ได้ในวิถีทางนี้ ทั้งนี้ทางปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับเด็กหนุ่มสาว
 ในชนบทเราจะดำเนินการอย่างไร -----

ท่านประธานที่เคารพ คงไม่มีใครขัดข้องที่จะให้เด็กหนุ่มสาว ตั้งแต่อายุ ๑๘ ปีได้ใช้สิทธิ แต่ในทางปฏิบัติสำหรับคนในชนบทนั้นต้องชัดเจน กระผมคงไม่สามารถที่จะมาบอกให้กรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ บอกว่าให้ชัดเจนละเอียดในรัฐธรรมนูญนั้น คงไม่ได้ คงจะต้องไปว่า ในคณะกรรมการที่กระผมทำหน้าที่อยู่ แต่สิ่งหนึ่งที่ผมใคร่จะกราบเรียน ต่อท่านประธานว่า เสียงที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีปัญหา กระผมได้แถลงข่าว วันที่มีการประชุมคณะกรรมการประสานงานฝ่ายค้าน มติของคณะกรรมการประสานงานฝ่ายค้านบอกว่า ขอให้สิทธิแก่พลเมืองไทยตั้งแต่อายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป ถึงจะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียง กระผมไม่ใช่โฆษกของ คณะกรรมการประสานงานฝ่ายค้าน แต่ได้ถูกขอร้องจากที่ประชุมเป็นมติว่า ให้ผมออกไปทำหน้าที่ตรงนั้นในวันนั้น กระผมได้ถูกผู้สื่อข่าวถาม กระผม เรียนว่ากระผมมาชี้แจงมาแถลงนั้น ตามมติของคณะกรรมการ จนวนขณะนี้กระผมก็ไม่สามารถจะบอกได้ว่า กระผมนั้นมีความเห็นอย่างไร ในคณะกรรมการ เพราะมารยาทของคนที่จะทำหน้าที่แถลงนั้น ไม่สามารถที่จะเอาความรู้สึก และการตัดสินใจของตนเองมาเป็น บรรทัดฐานในการแถลงต่อสื่อมวลชนได้ กระผมขอกราบเรียนท่านประธาน ว่าในกระบวนการของฝ่ายค้านนั้น เรามีคณะกรรมการประสานงาน พรรคร่วมฝ่ายค้าน มติออกมาอย่างไร พรรคต่าง ๆ จะกลับเอาไป พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง มติของพรรคเหนือสิ่งอื่นใด มติของพรรคถ้าไม่เห็นด้วย กับมติของคณะกรรมการประสานงานร่วมฝ่ายค้านแล้ว พรรคมีสิทธิที่จะ ดำเนินการตามมติของพรรคได้อย่างชัดเจน อีกกลุ่มทางหนึ่งนั้น เรามีที่ ประชุมของผู้นำพรรคร่วมฝ่ายค้าน ถ้าเกิดกรณีการขัดแย้งกันในบรรดา พรรคร่วมฝ่ายค้านทั้งหมด ที่ประชุมผู้นำพรรคร่วมฝ่ายค้านจะเป็นผู้ประสาน และหาทางประนีประนอมกันในส่วนนี้ เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนว่า ในกระบวนการของฝ่ายค้านที่เกิดขึ้นนั้น ความสับสนตรงนี้มี แต่เรา เคารพซึ่งมติของพรรคเป็นเรื่องที่สูงสุด พรรคชาติไทยได้มีการประชุมกัน และลงมติว่า ให้เด็กอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี มีสิทธิในการที่จะลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง เพราะฉะนั้นกระผมจึงใคร่ที่จะขอกราบเรียนถึงแนวทางและ ประเด็นต่าง ๆ ในการที่จะสร้างให้คนรุ่นหนุ่มสาว ออกมาทำหน้าที่ ในทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขอความกรุณาคณะกรรมการ และผู้ที่เห็นด้วยสนับสนุนต่อแนวทางนี้ อย่าได้มองถึงคุณภาพของคน

หนุ่มสาวที่อยู่ในมหาวิทยาลัย แล้วถือว่าเป็นเกณฑ์ปฏิบัติที่จะไปปฏิบัติต่อ
 พลเมืองไทยหนุ่มสาวทั่วประเทศ เพราะฉะนั้นในแนวทางซึ่งเรากำลัง
 ดำเนินการกันอยู่ ในคณะกรรมการแก้ไขกฎหมายพรรคการเมือง
 และกฎหมายเลือกตั้ง นั่นก็คือเราจะให้การเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไปนั้น
 เป็นหน้าที่หรือเป็นสิทธิของพลเมืองไทย ตอนแรกคณะกรรมการ
 ได้พิจารณาว่า ควรจะกำหนดให้เป็นหน้าที่ แต่ก็ได้มีเสียงคัดค้านและ
 ไม่เห็นด้วย เมื่อไม่เห็นด้วยและมีการคัดค้าน การที่จะให้พลเมืองไทย
 ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ก็คงที่จะต้องเป็นสิทธิ แต่เรื่องเหตุผล และ
 ประสิทธิภาพในการที่จะให้พลเมืองไทยไปใช้สิทธิ โดยถือว่าเป็นหน้าที่นั้น
 ยังเป็นประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการได้เห็น ว่า น่าจะมีการพัฒนา
 ไปสู่จุดนั้น จึงมีความเห็นของกรรมการส่วนหนึ่งที่ เด็กอายุ ๑๘ ปี
 คนหนุ่มสาวตั้งแต่อายุ ๑๘ ปีนั้น-----

เมื่อจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งควรที่จะไปลงทะเบียนในการที่จะขอใช้สิทธิเลือกตั้งดีหรือไม่ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่กระผมใคร่ที่จะนำมากราบเรียนต่อที่ประชุมนี้ ถ้าหากเรามองเห็นว่าการพัฒนาประชาธิปไตยและการพัฒนาการเลือกตั้งเพื่อให้หลุดพ้นจากการคดโกงทุจริต และการซื้อเสียงขายเสียง เราควรที่จะให้พลเมืองผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้นถือว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นหน้าที่หรือไม่ ถ้าถือว่าตรงนี้เป็นหน้าที่และจะเป็นแนวทางในการพิจารณาแล้ว ก็ขอให้เริ่มต้นจากคนหนุ่มสาวไทยที่จะได้รับสิทธิตามกติกาใหม่ของประเทศเรา โดยให้คนรุ่นหนุ่มสาวนี้ไปลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิในการเลือกตั้งจะดีหรือไม่ ท่านประธานที่เคารพ การให้การศึกษาแก่คนหนุ่มสาวในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัยนั้น ผมคงไม่สามารถที่จะพูดดีไปกว่านักการศึกษาทั้งหลายที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีการกล่าวไปแล้วหลายท่าน แต่ผมขอกราบเรียนว่าสิ่งที่ผมได้มาจากการอภิปรายของคณะกรรมการในกฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายพรรคการเมืองนั้นบอกว่า เวลานี้กระทรวงศึกษาธิการเองก็ยังสับสนและยังไม่สามารถที่จะกำหนดแนวทางในการให้การศึกษาเรื่องประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างชัดเจน ในมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้ใช้วิธีการเลือกตั้งในระบบประธานาธิบดี ในโรงเรียนชั้นประถมหลายแห่งได้ใช้วิธีการในระบบรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่ใช่นักการศึกษาแต่กระผมก็เห็นว่าวิธีการที่จะเลือกตั้งอย่างนี้มันก็เหมือนกับความคิดของคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ ที่กฎหมายการเลือกตั้งคงจะก้าวไปถึงสิ่งที่เขาได้เรียกร้องขึ้นมาว่า เขาขอได้มีโอกาสใช้สิทธิที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร แต่สิ่งหนึ่งที่พูดกันมากที่สุดอย่างเช่นคนไทยในสหรัฐอเมริกา นั้นเขาสัมผัสแต่การเลือกตั้งที่เป็นการเลือกตั้งในระบบประธานาธิบดี ท่านประธานที่เคารพ การให้การศึกษา การให้ความรู้แก่คนหนุ่มสาวและเยาวชนในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัยนั้นถ้ามีการสับสน กระบวนการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบจะต้องดำเนินการแก้ไข อีกประเด็นหนึ่งที่ท่านประธานที่เคารพ นั่นก็คือการสร้างยุวสมาชิก การสร้างยุวสมาชิกนั้นไม่ใช่เป็นของใหม่ เรื่องตรงนี้ต้องให้เครดิตแก่พรรคประชาธิปไตยที่ได้ทำระบบยุวสมาชิกคือยุวประชาธิปไตยนี้มาตั้งแต่สมัยคุณควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรคแล้วยุวประชาธิปไตยได้สร้างนักการเมืองที่มีชื่อเสียงหลายคนซึ่งอยู่ในสภาแห่งนี้

ซึ่งอยู่ในรัฐบาลนี้ เพราะฉะนั้นในกระบวนการในการที่จะสร้างคนรุ่นใหม่
 จะสร้างคนหนุ่มสาวขึ้นมาเป็นนักการเมืองที่ดีนั้นเราอย่าพึงหวังว่าเราจะพึง
 ได้จากการศึกษาหรือสถาบันที่เขาเล่าเรียนในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย
 เราอย่าหวังว่าสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เรามีอยู่ในบ้านในเมืองขณะนี้
 คนหนุ่มสาวจำเป็นที่จะต้องระเห่เร่ร่อนออกไปขายแรงงาน เพื่อที่จะ
 แลกเปลี่ยนให้ได้มาซึ่งปัจจัยในการที่จะดำรงชีวิตและจุนเจือต่อครอบครัวนั้น
 เรายังไม่สามารถที่จะให้การศึกษาและให้ความรู้แก่คนหนุ่มสาวของเรา
 ในชนบทได้ เพราะฉะนั้นการที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ซึ่งต่อไปในประเด็นที่
 เกี่ยวกับการให้มีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งอิสระ ซึ่งมีอยู่
 ทั้งรัฐธรรมนูญที่มีการยกร่างขึ้นใหม่ และมีอยู่ในกฎหมายเลือกตั้ง และมีอยู่
 ในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งที่ได้มีมติให้ตั้ง
 เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งในการตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งอิสระขึ้นมา

ท่านประธานที่เคารพ การตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งขึ้นมาอย่างนั้น เราสามารถที่จะให้คณะกรรมการนี้ สามารถที่จะควบคุมการบริหารการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพได้ กระผมขอเรียนย้อนท่านประธาน กลับไปอีกนิดเดียวถึงประเด็นที่มีการสร้างยุวสมาชิกให้แก่พรรคการเมือง ถ้าหากว่ากฎหมายพรรคการเมืองจะได้กำหนดให้มีการตั้งสาขาพรรคการเมืองเกิดขึ้นแล้ว องค์การทางการเมืองตรงนั้นละครับ สามารถที่จะให้สาขาพรรคการเมืองนั้นได้สร้างยุวสมาชิกของพรรคการเมืองขึ้นได้ ให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้และรับรู้ในการพัฒนาประชาธิปไตย รับรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของเขา เพราะฉะนั้นท่านประธานครับง่ายถ้าเราตกลง กันว่า เราตัดสินใจว่าเราจะให้คนอายุ ๑๘ ปีใช้สิทธิในการเลือกตั้ง กระผมไม่เถียง กระผมไม่คัดค้าน กระผมขอกราบเรียนว่าถ้าไปดู บันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและแก้ไข กฎหมายเลือกตั้งแล้ว เราได้มีมติเราได้มีบันทึกรายงานการประชุมออกไปชัดเจน และเป็นระยะเวลาก่อนหน้านี้ที่เราจะมาพิจารณากฎหมาย รัฐธรรมนูญถึงประเด็นนี้ในวันนี้หลายวันนัก เรารู้ว่ากันตรงนั้นแล้ว แต่เรามีรายละเอียดที่จะต้องติติง และผมก็เชื่อว่าคณะกรรมการก็มี รายละเอียดต่าง ๆ ในการที่วิเคราะห์และพิจารณาถึงประเด็นนี้เหมือนกัน กระผมเป็นเพียงแต่ว่าโอกาสในการที่เราจะใช้ความละเอียดรอบคอบในการที่จะพิจารณาถึงประเด็นนี้เรื่องนี้ยังมีอยู่ จากกระบวนการในการที่เรา จะให้มีการตราหรือแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้เกิดขึ้นได้ กระผมคิดว่า พรรคการเมืองต่าง ๆ คงจะมีโอกาสได้พิจารณาถึงส่วนดีและส่วนเสีย ความจำเป็นและความไม่จำเป็น แต่ผมคิดว่าในหลักการแล้วคงไม่มีใคร ปฏิเสธ แต่ในทางปฏิบัติและรายละเอียดต่าง ๆ นั้น เป็นแต่เพียงว่า ขอให้ได้นิ่งถึงคนหนุ่มสาวในชนบท ซึ่งรัฐบาลหรือผู้บริหารประเทศเอง ไม่สามารถที่จะให้เขาอยู่กับที่ได้ อยู่ในพื้นที่ อยู่ในภูมิภาคของเขาได้ สภาวะเศรษฐกิจและรายได้ของเขานั้น ผลักดันให้คนเหล่านี้ต้องร่อนเร่ พเนจรออกจากพื้นที่ไป ถ้าจะให้แนวทางในการที่จะให้ความสะดวกในการใช้สิทธิของเขาแล้ว ต้องให้เสมอภาคกันไม่ว่าคนไทยอายุที่เป็นคนหนุ่มสาวจะอยู่ในกรุงเทพฯ หรือจะอยู่ตามบ้านนอก ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณบวร ภูจรีต ครับ
นายบวร ภูจรีต (ภาณุสินธุ์) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ

กระผม บวร ภูจรีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ พรรค
ความหวังใหม่ กระผมเห็นด้วยกับคณะกรรมการที่จะให้ประชาชนที่มี
อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปได้มีสิทธิในการเลือกตั้ง ขอยกเหตุผลประกอบ
เพียง ๓ - ๔ ประการสั้น ๆ เพื่อเป็นการประหยัดเวลาสภา

ประการแรกนั้น เหตุผลทางการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยเรามีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ขณะนี้เป็นเวลาถึง ๖๐ ปี
ระยะเวลา ๖๐ ปีนั้น นับว่ายาวนานมาก รัฐธรรมนูญในการปกครอง
ฉบับแรกได้กำหนดอายุผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง ๒๐ ปีบริบูรณ์ จนกระทั่ง
ถึงขณะนี้รัฐธรรมนูญฉบับสุดท้ายเราก็ยังใช้อายุในเกณฑ์เดิมอยู่ คือ
๒๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งเหตุการณ์บ้านเมืองสถานการณ์ทางการเมืองได้
เปลี่ยนแปลงมาอย่างมากมาย การที่จะยึดถือเอาอายุ ๒๐ ปีเป็นเกณฑ์
ในการให้สิทธิในการเลือกตั้งนั้น ถ้าหากไม่คำนึงถึงศักยภาพของการ
เปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ทางด้านสติปัญญาตลอดทั้งการมีส่วนร่วม
ของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งมีการพัฒนามา
อย่างมากมายแล้ว-----

กระผมคิดว่าน่าจะเป็นสิ่งที่ค่อนข้างที่จะล้าหลังอยู่ ในปัจจุบันนี้การมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้น ไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่มอายุตั้งแต่อายุ ๒๐ ปีขึ้นไปเท่านั้น คนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีลงมา ในปัจจุบันนี้ได้มีบทบาท ได้มีส่วนร่วมในแนวคิดทางการเมือง ตลอดทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาซึ่งเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ดี ระดับอุดมศึกษาก็ดี ตลอดทั้งเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แล้วเข้าไปประกอบอาชีพอยู่ตามโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดทั้งไปประกอบอาชีพอิสระทำไร่ ไร่นา ซึ่งเขาเหล่านั้นก็มีโอกาสได้รับการศึกษาในการศึกษานอกระบบอยู่บ้าง หรือไม่มีกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนของเขา บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีเป็นผู้ที่ได้มีบทบาทได้ เป็นพลังอันสำคัญในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางการเมืองอย่างมากมาย จะเห็นได้จากเหตุการณ์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ๆ ในทางการเมืองในบ้านเมืองของเรา ตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา กลุ่มพลังที่มีบทบาทสำคัญที่สุดกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ ตุลาคม ๒๔๗๕ ตุลาคม ๒๔๙๖ และวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ หรือเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬปี ๒๕๓๕ ที่ผ่านมาแล้ว จะเห็นได้ว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มสหภาพแรงงานได้ออกมาต่อสู้ร่วมกับบรรดาผู้หลักผู้ใหญ่ ซึ่งอายุ ๒๐ ปีขึ้นไปนั้น บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เป็นหัวหอกสำคัญในการที่จะต่อสู้เรียกร้องให้ได้มาซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยหลายครั้งหลายหน เพราะฉะนั้นต้องยอมรับว่า เขาเหล่านั้นได้มีความคิด ความอ่านในทางการเมือง เขามีความคิดในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองบ้านเมืองให้บ้านเมืองได้มีความมั่นคง มีความสงบสุข และมีความเข้าใจ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยค่อนข้างที่จะพอสมควร อันนี้คือประการแรก

ประการที่ ๒ นั้นในด้านศักยภาพทางการศึกษา ในอดีตที่ผ่านมา นั้นพื้นฐานการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับของประชาชนคนไทยเรานั้น เราบังคับให้เรียนแค่ประถมปีที่ ๕ จากนั้นก็ไปประกอบอาชีพทำมาหากิน ส่วนหนึ่งก็ได้มีโอกาสไปศึกษาเล่าเรียนต่อ แต่อีกส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งประเทศเราเป็นประเทศที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา ไม่ได้ไปศึกษาเล่าเรียนต่อ หรือโรงเรียนก็หายโอกาสไปให้เขาได้มีโอกาส

ศึกษาเล่าเรียนในสถาบันทางการศึกษานั้นยังไม่ทั่วถึง บางคนไม่มีโอกาส
 ได้ศึกษาเล่าเรียนเลย อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ในยุคนั้นสมัยนั้น แต่
 ปัจจุบันนี้การศึกษาของประเทศเราได้มีการพัฒนา เราขยายการศึกษา
 ภาคบังคับจาก ๕ ปี เป็น ๖ ปี และแนวโน้มในอนาคตนี้จะขยาย
 เป็น ๙ ปีในเร็ว ๆ นี้ ซึ่งขณะนี้โรงเรียนประถมศึกษาได้กำหนด
 ให้มีโรงเรียนนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาจาก ๖ ปีเป็น ๙ ปี
 กลุ่มโรงเรียนละ ๑ โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ขยาย
 โอกาสทางการศึกษาออกไปสู่ชนบทตำบลละ ๑ โรงเรียน-----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จิราพร ๔๔/๑

เพราะฉะนั้นในอนาคตนี้เรากำลังพัฒนาทางการศึกษา นอกจากนี้โรงเรียนระดับอาชีวศึกษาก็พยายามที่จะขยายให้ทั่วถึงทุกอำเภอในอนาคตข้างหน้า กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องการสอนประชาธิปไตยนั้น ผมก็อยากจะฝากและตั้งข้อสังเกตจุดตรงนี้อะไรสักนิดหนึ่งว่า ฝากไปถึงท่านกรรมการให้ฝากไปทางผู้บริหารบ้านเมืองได้บรรจุเอาหลักสูตรการสอนประชาธิปไตยในโรงเรียนนี้ให้ค่อนข้างที่จะมีหลักเกณฑ์ที่มั่นคงค่อนข้างชัดเจนขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ มีประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยค่อนข้างที่จะให้มีความรู้ อย่างแตกฉานพอสมควร ก่อนที่เขาจะตัดสินใจในการเลือกตัวแทนของเขา

ประการที่ ๓ เหตุผลในทางอิทธิพลในการเผยแพร่ข่าวสาร

ท่านประธานที่เคารพ ในอดีตนั้นในชนบทที่อยู่ห่างไกล การสื่อสารมวลชน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ ที/วี/ หนังสือพิมพ์อะไรต่าง ๆ ไปไม่ถึงทั่วถึงในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลในชนบท วิทยุ นั้นสมัยผมเป็นเด็กที่บ้านผม

หมู่บ้านหนึ่ง ๓๐๐ ครอบครัว มีวิทยุอยู่ ๓ เครื่องครับท่านประธาน ผมนี้เป็นคนชนบทอยู่บ้านนอก วิทยุ ๓ เครื่อง แต่ปัจจุบันนี้ที่ผมมี ที/วี/ เกือบทุกหลังคาเรือน ในหมู่บ้านนี้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ส่งไปถึงเกือบทุกฉบับ ทางคมนาคมสะดวกสบายขึ้น การติดต่อไปหาผู้กัน

สะดวกขึ้น เพราะฉะนั้นสื่อสารมวลชน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุก็ดี ที/วี/ ก็ดี หนังสือพิมพ์ก็ดีนั้นมีอิทธิพลต่อการตื่นตัวทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ประชาชนมีความเข้าใจมากขึ้น เขาได้ฟังข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง ได้ฟังผู้แทนพูดในสภา ได้ฟังการออก ที/วี/ ในรายการต่าง ๆ ท่านประธานที่เคารพ ท่านเคยดูเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาที่เขาจัดรายการได้ว่าที่ทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเขาตั้งประเด็นหัวข้อขึ้นมา ผมว่าเด็กพวกนั้นพูดบางทีนั้นอาจจะเก่งกว่าพวกเราเสียอีกด้วยซ้ำไป ต้องยอมรับว่าเรามีการพัฒนาทางด้านการปกครองทางการเมืองนี้ของเยาวชนเรามีการพัฒนาอย่างมากมาย

ประการสุดท้ายครับท่านประธาน คือศักยภาพทางด้านร่างกาย ทางด้านกฎหมาย ด้านร่างกายคือด้านวุฒิภาวะ เด็กอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ถือว่าเป็นผู้มีวุฒิภาวะในทางร่างกาย ทางด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคมอะไรต่าง ๆ ค่อนข้างที่จะสมบูรณ์ ค่อนข้างที่จะเริ่มเข้าสู่

ความสมบูรณ์เต็มที่ แม้แต่กฎหมายก็ยังกำหนดให้ผู้หญิงอายุ ๑๕ ปี สามารถสมรสได้ ผู้ชาย ๑๗ ปี โดยได้รับคำยินยอมจากผู้ปกครอง จดทะเบียนสมรสได้ เพราะฉะนั้นเราต้องยอมรับว่า เขานั้นเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความคิดความอ่านพอที่จะตัดสินใจปัญหาอะไรต่าง ๆ ของตัวเองได้ของสังคมได้ของครอบครัวได้ ต้องยอมรับในข้อนี้ เพราะฉะนั้นผมเห็นด้วยที่จะให้ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ได้มีสิทธิในการเลือกตั้ง เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่เรื่องที่ฝากถึงไว้ก็คือ เรื่องหลักสูตรต่าง ๆ นั้น ขอให้ทางรัฐบาลได้พิจารณาในเรื่องหลักสูตร ให้เน้นหนักในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้กับเยาวชน และอีกประการหนึ่งนั้น เยาวชนในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ทางรัฐบาลจะละเลยไม่ได้ ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ในการที่จะจัดการศึกษานอกระบบให้เขาและสอดแทรกเอาความรู้ ในด้านระบอบประชาธิปไตยให้กับเขาให้มีความรู้ สามารถที่จะตัดสินใจ ปัญหาในการเลือกตั้งตัวแทนของเขาได้ ขอกราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เท่าที่
อภิปรายมา ๘ ท่าน ส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยเกือบทั้งหมด มีรายละเอียดบาง
ประการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถึงแม้จะขมมืออีกหลาย
ท่านก็ต้องข้ามไปประเด็นอื่น จะให้พูดเป็นท่านสุดท้ายในประเด็นนี้ เชิญ
อาจารย์สมคิดครับ

นายสมคิด นวลเปียน (พัทลุง) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม นายสมคิด นวลเปียน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง พรรค
ประชาธิปัตย์ ก็ยอมรับตามสภาพว่าพวกกันมาก่อนข้างข้างกัน แล้วก็หลายคน
แต่ก็เห็นใจว่าในเรื่องของการแก้รัฐธรรมนูญ ไม่ว่าเรื่องที่ผ่านมาหรือว่า
ที่กำลังพูดหรือว่าจะพูดต่อไปก็ต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพราะว่า
ทุกคนที่เข้ามาในสภาที่ต่างที่ต้องการจะสร้างระบอบประชาธิปไตยที่
สมบูรณ์ที่สุด คิดกันว่าอย่างนั้น ผมขอขอบคุณคณะกรรมการวิสามัญที่ได้
ชี้แจงประเด็นที่คาดกันว่าจะต้องแก้ไขกันในยุคสมัยของเราออกมาค่อนข้าง
หลายรายการ ทั้งนี้ทั้งนี้ก็เพราะว่าระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นระบอบ
การปกครองที่เขากล่าวกันว่าเวลาน้อยที่สุด เป็นระบอบการปกครองใน
อุดมคติ เพราะฉะนั้นในหลายครั้งในสภาแห่งนี้จึงได้พูดไปพูดมาไปแหวะ
เอาว่ามีการข้อเสียดกันบ้าง เพราะว่าต่างก็เป็นนักอุดมคติมากกว่าที่เข้ามา
๓๖๐ คนนี้จะต้องสะอาดบริสุทธิ์หมดจดจากเครื่องกิเลสเศร้าหมองทั้งหลาย
คนที่อยู่ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยก็เป็นคนในอุดมคติตามที่
สังคมโลกนี้ในทุกศาสนาคาดหวังกันไว้ จะต้องเป็นคนดี คนที่มีความ
งาม คนที่มีความรู้ คนที่มีความดีก็คือคนที่มีความดีหลักศาสนา ยึดมั่นในหลักศาสนา
คนที่มีความงามคือคนที่มีระเบียบวินัย รู้จักชื่นชมต่อศิลปะ ความรู้นั้นค่อนข้าง
จะเข้าใจกันไม่ยากนัก ทั้งความรู้ในระบบการศึกษา และความรู้นอกระบบ
นี่คือคนในอุดมคติของระบอบในอุดมคติคือประชาธิปไตย เขาว่าคนที่เรากำลัง
พูดถึงกันเป็นประเด็นใหม่ในวันนี้ ก็เพื่อที่จะเข้ามาเสริมแรงในการสร้างชาติ
สร้างบ้าน สร้างเมือง มิได้หมายความว่าคนที่ ๓๐ ปีขึ้นไปต่อไปนี้จะไร้
ความหมาย ค่ะแน่นอนเราไม่เอากันแล้ว มิใช่ แต่เอาเยาวชน ๑๘ ปี ๑๙ ปี
เข้ามาเสริมเพื่อเป็นการฝึกในเรื่องของการเลือกตั้ง ในเรื่องของการใช้
สิทธิเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย ขออ้างถึงนักปราชญ์ต่างชาติสักคน
เวลาน้อย จังจาด รุสโซ ของฝรั่งเศสเคยกล่าวไว้ว่า เด็ก ๆ นั้นสะอาด
บริสุทธิ์เสมือนผ้าขาว แต่ไม่ได้หมายความว่าพอคนแก่แล้วจะกลายเป็นผ้าดำ

ก็หาไม่ได้ รุสโซไม่ได้กล่าวไว้อย่างนั้น เพราะฉะนั้นเอวาชัน ๑๘ ถึง ๒๐ ปี
ซึ่งจะเป็นผู้เข้ามาเลือกตั้งในครั้งต่อไปนี้คาดว่าประเด็นนี้น่าจะผ่าน ก็จะเป็น
ผู้ที่เข้ามาเสริม จะเข้ามาช่วยเสริมน้ำดีให้มากขึ้น น้ำเน่าอย่าไปพูดถึง
กันมากนักไม่ดียอยู่แล้ว เพราะเรามั่นใจว่าเอวาชันเหล่านี้จะเป็นพลังใหม่ที่
จะช่วยกันสร้างชาติ สร้างบ้าน สร้างเมือง และก็หวังกันไว้ว่าในระบอบ
ประชาธิปไตยเมืองไทยเรานับตั้งแต่บัดนี้ต่อไปจะต้องเข้าไปสู่ความรุ่งโรจน์
และรุ่งเรือง ก็คงขอขอบคุณท่านประธาน ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณอิสสระ
ก่อนครับ

นายอิสสระ สมชัย (อุบลราชธานี) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผม อิสสระ สมชัย ประชาธิปัตย์ จากอุบลราชธานี
ได้เข้าคิวเพื่อจะขออภิปราย ก็มีความเห็นใจเป็นอย่างยิ่งที่ว่าหลาย ๆ ท่าน
ก็พูดประเด็นซ้ำกัน ในส่วนที่ผมจะสอบถาม ผมก็อยากจะสอบถามท่าน
การมาพิจารณาผ่านท่านประธานสภา-----

ในการพิจารณาจะลดอายุผู้ใช้สิทธิจากเดิม ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ๒๐ ปี จะมาเหลือ ๑๘ ปี ในความเห็นของผมนั้น อยากจะให้ลดมาสัก ๑๗ ปี จะได้ไหม ก็แสดงว่าผมก็ยังมีความคิดเห็นขัดแย้งกับกรรมาธิการอยู่ เพราะอะไร เพราะว่าในรายงานของกรรมาธิการ ก็ยังระบุไว้ว่าในต่างประเทศมี บางประเทศได้กำหนดอายุลงมาถึง ๑๗ ปี ก็มีแล้ว ถ้าว่าหน้าไปถึงขนาดนั้น ระหว่างคนอายุ ๑๗ ปี กับคนอายุ ๑๘ ปี ท่านประธาน ผมเชื่อมั่นว่า ความคิดเห็นในทางการเมือง วุฒิสภาจะคิดอ่าน ตลอดจนกระทั่ง ความรู้สึกสำนึกที่จะออกมาใช้สิทธิลงคะแนน ก็คงจะไม่แตกต่างกันหรอก เพราะฉะนั้น ผมถึงอยากจะถามเหตุผลกรรมาธิการว่า ทำไมไม่เอา ๑๗ ปี เสียเลย จะได้ตรงกับที่ใจผมชอบ นั้นประเด็นที่ ๑ แล้วประเด็นที่ ๒ ที่บอกว่าให้นำไปปฏิบัติไว้ใน ผมเข้าใจว่าคงจะพิมพ์ผิด น่าจะเป็นว่า ให้นำไปบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานที่เคารพ ผมเห็นว่าคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นเท่าที่ผ่านมาก็บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยตลอด เพราะฉะนั้นไม่มีเหตุผลอะไรที่จะโอนเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นขอความกรุณากรรมาธิการได้โปรดชี้แจงให้เพื่อนสมาชิก ได้รับทราบด้วย ขอขอบคุณท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ตอนนี้ผมให้กรรมาธิการตอบก่อน เดี่ยวจะถามอะไร ไม่ใช่อภิปราย แล้วคงไม่ใช่คำถาม เชิญคุณสุรเชษฐ์ก่อน ในระหว่างที่รอเสียงอยู่ ผมอยากจะเรียนว่าผมได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่า การถ่ายทอดเสียงโทรทัศน์จะยุติเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา เพราะว่าจะมีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจถ่ายทอดสดที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปเปิดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพราะฉะนั้นในช่วงนั้นคงจะมีการถ่ายทอดเฉพาะวิทยุกระจายเสียง ซึ่งจะเริ่มยุติเฉพาะโทรทัศน์ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา จนกว่าจะเสร็จพิธี เดี่ยวคุณสุรเชษฐ์ก่อน

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ (นราธิวาส) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนราธิวาส พรรคประชาธิปัตย์ ผมขอเพิ่มเติมหนึ่ง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : อนุญาตให้เพิ่มเติม

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ (นราธิวาส) : ท่านประธาน

อันที่จริงแล้วผมก็อยู่ในรายชื่อผู้ที่จะถูกปราชญ์เกี่ยวกับผู้มีสิทธิการเลือกตั้ง อายุ ๑๘ ปี แต่ด้วยเหตุผลจากผู้ปราชญ์ที่แล้วมานั้น ก็เป็นเหตุผลที่น่าฟัง ผมคิดว่าก็คงจะสรุปเพียงเท่าที่ประธานได้จำกัดไว้แล้ว แต่ที่นี้มีประเด็นหนึ่ง ก็คือ ประเด็นที่คุณหมอพรพิชญ์ ที่ได้ขึ้นมาพูดถึงเกี่ยวกับผู้ที่ถูกจำกัดสิทธิ ในการใช้สิทธิในการเลือกตั้ง นั่นคือมาตรา ๑๐๔ (๒) เกี่ยวกับนักพรต นักบวช อันนี้ผมอยากจะขอทำความเข้าใจ และก็ชี้แจงให้กับคณะกรรมการวินิจฉัยว่า ตามความที่บัญญัติไว้ว่า นักพรต หรือนักบวชนั้น โดยตามหลัก ศาสนาอิสลามแล้วไม่มีบัญญัติว่า ผู้นำศาสนาอิสลามนั้นเป็นนักพรต หรือนักบวช อันนี้จึงใคร่ขอให้กรรมการช่วยพิจารณา ก่อนที่จะยกหมวดอันนี้ไปให้ ทางกฎหมายการเลือกตั้ง แล้วก็ผู้นำศาสนาอิสลามนั้นจะมาดำรงตำแหน่ง ได้นั้นโดยการเลือกตั้ง ไม่ใช่แต่งตั้ง โดยการเลือกตั้งจากสมาชิกในหมู่บ้าน ที่แต่งตั้งให้บุคคลนั้นมาดำรงตำแหน่งเป็นอิหม่าม คอเต็บ บิหลัน -----

ซึ่งแตกต่างจากการเป็นนักพรตหรือนักบวชของศาสนาอื่น ๆ ฉะนั้นฉันนี้
จึงขอให้คณะกรรมการช่วยนำเรื่องนี้เพื่อพิจารณาว่าท่านอธิมาม
คอเต็บ บิหลันนั้นมีสิทธิการใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งต่อไปหรือไม่
ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ด้วยความเห็นใจ
ท่านสมาชิกหลายท่าน ผมว่าก่อนที่จะกรรมการจะตอบ ขอให้สมาชิก
เดี๋ยวก่อนด้วย คือว่าเอาเฉพาะประเด็นที่ยังไม่ได้พูดแล้วก็ต้องการ
ให้กรรมการได้ตอบ อีกหลายท่านเลย เอาไว้พูดในประเด็นอื่นบ้าง
ได้ไหมครับ ถ้าประเด็นที่ซ้ำกัน เดี๋ยวก่อนสุวัธ คุณณรงค์ คุณเด็ตตวง
แล้วก็คุณวีระกร แล้วก็ประธานกรรมการ คือเอาเฉพาะสั้น ๆ
อย่างนี้ ๒ ท่านได้พูดเมื่อ ก็ อย่างคุณอิสสระหรือคุณพิเชษฐ์ที่พูดเมื่อ
เดี๋ยวก่อนสุวัธก่อน

นายสุวัธ พะลัง (ชุมพร) : ท่านประธานที่เคารพ
ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม สุวัธ พะลัง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดชุมพร พรรคประชาธิปัตย์ ผมขอขอบคุณท่านประธาน แล้วใน
ขณะเดียวกันก็ขอประท้วงท่านประธานเช่นเดียวกัน เพราะว่าในวันนี้
เป็นการอภิปรายเพื่อที่จะระดมมันสมองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ที่มีมองที่อาจจะต่างมุมไปจากคณะกรรมการ เพื่อที่จะได้ระดมมันสมอง
อันนี้มอบหมายให้กับคณะกรรมการของพรรคการเมืองพรรคต่าง ๆ
ที่จะไปยกกว้างมาเพื่อให้รัฐธรรมนูญได้มีโอกาสเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร
ในโอกาสต่อไปนั้นได้เป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยให้มากที่สุด
เพราะฉะนั้นผมขอทราบเวลาของที่ประชุมแห่งนี้เฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับ
ประเด็นที่ได้มีการอภิปรายไปแล้ว นั่นก็คือเกี่ยวกับประเด็นตามที่ประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ปัจจุบันนี้ได้ให้สิทธิชายอายุ ๑๗ ปีสมรสกับหญิง
อายุ ๑๕ ปีได้ โดยต้องมีความยินยอมจากผู้ปกครองแล้วก็ให้ถือโดยผล
ของกฎหมายว่าชายและหญิงดังกล่าวนี้จะบรรลุนิติภาวะโดยผลของ
กฎหมาย ท่านประธานครับ เมื่อผู้ชายอายุ ๑๗ ปีสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย
แล้วก็จะได้รับวิทยฐานะให้เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ แล้วเหตุใดใน
กฎหมายเลือกตั้งเกี่ยวกับสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง มิได้มีการให้โอกาสกับบุคคลดังกล่าวไว้เลย

ซึ่งผมขอฝากท่านกรรมาธิการในเรื่องดังกล่าวนี้ว่าควรจะมีการเพิ่มเติมไปว่าในวรรคสองมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่เลือกตั้งนั้นขอเพิ่มเป็นว่า และหรือบรรลุนิติภาวะตามกฎหมายไปด้วย เพราะจะเป็นการให้สิทธิกับบุคคลที่มีอายุ ๑๗ ปี เฉพาะผู้ชาย ที่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายให้เขาได้มีสิทธิจากผลของกฎหมายดังกล่าว ให้มีสิทธิในการใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย นั่นคือประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่งเกี่ยวกับบุคคลที่ต้องห้ามไม่ให้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ วรรคสาม ซึ่งระบุไว้ว่าผู้ต้องคุมขังโดยหมายของศาล ผมขอฝากท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการตรงนี้ว่า ถ้าหากในกรณีคดี ๆ หนึ่งเกิดขึ้นโดยอาจจะเป็นคนดีลักทรัพย์ แต่มีผู้กระทำความผิด ๒ ท่านด้วยกัน คือนาย ก และนาย ข สมมุติว่านาย ก ไม่มีหลักทรัพย์ที่จะใช้ในการประกันตัวชั่วคราวไปในช่วงการต่อสู้คดี ต้องถูกจำขังที่ศาลตามหมายขังของศาล แต่สำหรับนาย ข มีหลักทรัพย์ที่ประกันตัว สิทธิของนาย ข ในการที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งยังมีอยู่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ แต่สิทธิของนาย ก ซึ่งต้องจำขังตามหมายศาลเขากลับไม่มีสิทธิในการเลือกตั้ง ท่านประธานครับ จะเห็นได้ว่าสถานะของคนคนเดียวกับความผิดอย่างเดียวกัน แต่เนื่องจากเกิดมาในท่ามกลางของความยากจนไม่สามารถหาหลักทรัพย์ในการประกันตัวได้ แล้วเหตุใดจึงสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่บอกว่าทุกคนต้องมีความเสมอภาคในทางด้านการเมืองถึงขัดแย้งกันในเรื่องดังกล่าว ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ทางคณะกรรมการมิได้หยิบขึ้นมาพิจารณาแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นขอฝากเรื่องนี้เพื่อที่จะให้มีโอกาสได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาในโอกาสต่อไปด้วย

อีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องที่ผมอยากจะฝากไปอีกเช่นเดียวกัน คือการคุมขังของผู้ต้องหาในกรณีที่ถูกคุมขังตามอำนาจของพนักงานสอบสวน หรืออำนาจของกฎหมายอื่น อำนาจพนักงานสอบสวนสามารถคุมขังผู้ต้องหาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๗ วัน -----

ถ้าหากในระหว่าง ๗ วันนั้นก็คุมขังได้ ๓ วันและในวันดังกล่าวนั้น
อยู่ในวันที่เลือกตั้ง ผู้ที่ต้องคุมขังดังกล่าวนี้สามารถที่จะมีสิทธิในการ
ที่จะมาเลือกตั้งได้ แต่ทั้ง ๆ ที่เขาปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๐๔ ทั้ง ๔ วงเล็บ แต่เหตุใดเขาถึงไม่มีสิทธิที่จะออกมา
ใช้สิทธิเลือกตั้ง ในเรื่องดังกล่าวนี้ขอฝากท่านประธานผ่านไปยัง
กรรมาธิการด้วย ผมขอใช้เวลาเพียงแค่นี้ขอบคุณมาก

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณณรงค์
(นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมให้
คุณณรงค์ก่อน ถ้าประท้วงผมผิดข้อบังคับข้อไหน ให้คุณศิริศักดิ์ก่อน
เดี่ยวคุณณรงค์ พอที่คุณศิริศักดิ์จะประท้วง ประท้วงข้อไหน

นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย (ชุมพร) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม ศิริศักดิ์ อ่อนละมัย ส.ส. ชุมพร พรรคประชาธิปัตย์ ผมจำได้ว่า
เมื่อสัปดาห์ที่แล้วนี้ ผมจะลุกขึ้นอภิปราย ท่านประธานก็บอกว่าอย่าให้
เข้าประเด็น อย่าให้เข้ากับผู้ที่อภิปรายไว้แล้ว ผมเห็นด้วยกับท่านประธาน
ว่าถ้าท่านยึดหลักเกณฑ์อันนี้จะได้อีก ๑ และได้ประโยชน์สำหรับพี่น้อง
ประชาชนเขาก็ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ผมเองผมตั้งใจจะอภิปราย แต่
เห็นว่ามีเพื่อนสมาชิกได้อภิปรายเรื่องที่ผมตั้งใจไว้แล้ว ผมก็ไม่ขออภิปราย
ทีนี้ผมอยากจะให้ท่านประธานยึดหลักเกณฑ์อันนี้ไว้ แต่ผมกลัวท่านจะทำได้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอขอบคุณ
เชิญคุณณรงค์ ผมพยายามที่จะยึดหลักเกณฑ์ที่คุณศิริศักดิ์ว่า แต่ว่าก็เห็นใจ
บางท่าน เพราะได้เตรียมเฉพาะประเด็นนี้มา พอข้ามไปประเด็นอื่น
ท่านไม่ได้เตรียมท่านก็ไม่ได้อภิปราย เพราะฉะนั้นกรุณาลั้น ๆ เพื่อว่า
ได้เตรียมเฉพาะประเด็น

นายณรงค์ นิยมไทย (เชียงใหม่) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม ณรงค์ นิยมไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่
พรรคประชาธิปัตย์ ผมคงจะไม่พูดถึงผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง ๑๘ ปี หรือ
๑๗ ปี แต่ผมใคร่หาหรือและก็เรียนให้ท่านประธานทราบเกี่ยวกับภาพสภาเรา
สักนิดหนึ่ง ประมาณนาทีเดียว ผมได้รับโทรศัพท์จากพี่น้องชาวจังหวัดเชียงใหม่
เมื่อประมาณชั่วโมงที่ผ่านมา เขาบอกว่าสภาผู้แทนราษฎรทำไม่โปร่งแสง
อย่างนี้ แล้วสื่อมวลชนซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์บางฉบับก็ได้รับรายงานว่า

การประชุมสภา ๒ วันคือเมื่อวานกับวันนี้กร้อย เจียบ และก็มีแต่ ขอโทษ มีแต่ทหารม้าทั้งนั้นเลขหนึ่งอยู่นี้เต็มหมด ไม่มี ส.ส. เขาถามจากจังหวัด เชียงใหม่ผมมา ผมขอเรียนท่านประธานเพื่อภาพของสภา ผมไม่ได้ว่า ล้อมวลชนว่าเขารายงานไม่ตรง ก็ความจริงก็ตรง ๆ อย่างนี้ ไม่มีคน หนึ่งอยู่มากพอสมควร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผมขอเรียนผ่านไปถึงสื่อมวลชน ขณะที่มีการถ่ายทอดว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้หายไปไหนหรอก นั่งกินกาแฟ นั่งพักผ่อน นั่งคุย นั่งประชุมกันอยู่ข้าง ๆ นี่ โดยเฉพาะวันนี้ ท่านประธาน ผมซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นกรรมาธิการถึง ๒ คณะ วันนี้ต้องเรียนให้ประชาชนทราบด้วย เพราะเป็นภาพซึ่งออกไปแล้ว ไม่สวย คือตอนเช้าวันนี้ ๙.๓๐ นาฬิกา มีการประชุมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ จัดหางานและคุ้มครองคนงานเวลา ๙.๓๐ นาฬิกาที่ห้องประชุมกรรมาธิการ หมายเลข ๑ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๑ ซึ่งผมเป็นกรรมาธิการอยู่ด้วย ครั้นเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา มีการประชุมกรรมาธิการพิจารณาบททวนรายงาน ร่างพระราชบัญญัติเงินทดแทน เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกานี้ ณ ห้องประชุม กรรมาธิการหมายเลข ๒๑๒ ผมคนเดียววันนี้ประชุมกรรมาธิการ ๒ คณะ แล้วต้องมาประชุมที่นี้ ท่านผู้แทนราษฎรคนอื่นก็เช่นกันก็เหมือนกับผม ก็ต้องแยกย้ายกันไปคนละห้อง ๆ อยู่กันประมาณ ๒๐ - ๓๐ คน ฉะนั้นภาพ ในสภานั้นก็เลยโหล่งโหล่งอย่างที่เราเห็น กระผมจึงเรียนท่านประธาน ด้วยความเคารพว่าภาพพจน์ของสภาผู้แทนราษฎรของเรา และพี่น้อง ประชาชนซึ่งชมอยู่ขณะนี้ทั่วประเทศว่า ส.ส. ของท่านไม่ได้ชั่งเกียจ สิ้นหลังยาวหรือครับ จริงอยู่ครับเราขอรับความจริงว่าบางคนอาจจะ มีภารกิจออกไปข้างนอกบ้าง ไปแล้วก็กลับ ถ่ายกันไป ถ่ายกันมาอย่างนี้ ยกเว้นญาติเสียจะต้องเดินทางกลับบ้านอย่างนี้เป็นต้น อันนี้คือภาพของสภา และอีกอันครับท่านประธาน เกิดความสับสนกับพี่น้องชาวจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งโทรศัพท์ถามว่าหนานโง๊ะของเขายกบอกว่า เขาประชุมสภาเกี่ยวกับ ร่างรัฐธรรมนูญ ทำไมไม่สนใจ คือผู้แทนไม่สนใจ -----

ทั้ง ๆ ที่คนจับอยู่หน้า ที่/วิ/ กันหมด มองกันเหลือเกินมองภาพกัน ผมเลย
 เขียนเลขนะครีบว่า ผมเขียนไป ผมจัดรายการวิทยุด้วยผมอัดเทปผ่านไป
 เมื่อสักครู่นี้เองบอกว่า ขณะนี้พูดกันตรง ๆ เพียงแต่ปรึกษาหารือกัน ผมพูด
 ภาษาชาวบ้านบอกขณะนี้เรากำลังปรึกษาหารือกันเท่านั้น ไม่ได้เป็นกฎเป็นเกณฑ์
 ที่จะยกมือเอามติกันแต่อย่างใด นี่พูดกันภาษาชาวบ้านไม่ต้องพูดภาษานักวิชาการ
 เดียวท่านผู้ชมทั้งประเทศงออีก ผมไม่อยากให้งง นี่คือการปรึกษาหารือนะ
 ท่านประธาน พอปรึกษาหารือเสร็จผมก็เรียนคนชาวเชียงใหม่ซึ่งกลุ่มหนึ่ง
 ถามผมว่า พอปรึกษาหารือเสร็จ เสร็จแล้วจะมีมติว่าส่งให้รัฐบาลไปพิจารณา
 เมื่อรัฐบาลพิจารณาเสร็จแล้วก็ส่งให้พรรคการเมืองอย่างพรรคประชาธิปัตย์
 ที่ผมอยู่หรือพรรคความหวังใหม่ของท่านประธาน ไปประชุมในพรรคของกันและกัน
 เสร็จก็เอามารวมกันว่าใครจะเสนอแก้ไขไหนเป็นข้อไหนต่างหาก ยังไม่ยุติ
 ต้องค้างอีกตั้ง ๔ ครั้ง นี่เป็นครั้งที่ ๒ เท่านั้น ผมก็บอกว่าเป็นมวดยกที่ ๒
 ต่ออีก ๖ ยก ฉะนั้นเขาก็เลยมีการบอกว่าตอนนี้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจยุบสภา
 หรือไม่ยุบสภา คนเชียงใหม่ก็สนใจจะเอากันจริง ๆ ตอนนี้หรือ ผมบอกเปล่าหรือ
 ไม่ใช่ของจริง ตอนนี้เราเพียงแต่หารือกันเท่านั้นเอง ฉะนั้นผมถึงกราบเรียน
 ผ่านท่านประธานแล้วก็ถึงสื่อมวลชนทุกแขนง แล้วก็ท่านผู้ชมผู้ฟังทั่วประเทศว่า
 ยังไม่เอาจริงกันตอนนี้ เพียงแต่วอร์ม ๆ ถ้าเป็นการกีฬาว่ายังไม่สตาร์ท
 เพียงแต่ออกกำลังกันนิด ๆ หน่อย ๆ แล้วก็เข้าเส้นชัยเมื่อไรกันก็ว่ากัน
 อีกทีหนึ่ง เรื่อง ๑๘ ปีกับ ๑๗ ปีคงไม่อภิปรายหรือครับ เพราะมี ๒ ง่าม
 ๒ แ่ง ๒ มุม จะว่าผมเห็นด้วยไหม ๑๘ ปีผมก็บอกเห็นด้วย ๑๗ ปีเห็นด้วยไหม
 เห็นด้วย เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่าแต่งงานแล้ว ๑๗ ปีเป็นผู้ใหญ่
 ได้แล้ว อย่างนี้เป็นต้น ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คงจะต้องขอ

๒ ท่านสุดท้าย คุณเด็สดวง แล้วก็คุณวีระกร แล้วก็ให้กรรมาธิการตอบเลขนะครับ

พันจ่าอากาศเอก เด็ดดวงดอกรัก คัมชนะ (ชัยนาท) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม พันจ่าอากาศเอก เด็ดดวงดอกรัก คัมชนะ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท พรรคประชาธิปัตย์ ท่านประธาน
 ที่เคารพ ผมจะทำตัวเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีของท่านประธาน ตามที่
 ท่านขอร้องว่าพูดสั้น ๆ น้อย ๆ ท่านประธาน ผมมีข้อคิดเห็นแตกต่างกับ
 ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่อภิปรายกันมาอยู่ข้อเดียว ที่จริงมีแยะแต่ถ้าขอร้องมา
 เอาสั้น ๆ ถัดไปสั้น ๆ ผากท่านประธานมาถึงคณะกรรมการผู้ทรงเกียรติว่า

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กมลมาศ ๒๐/๒

เดี๋ยวนี้บ้านของผมต่างจังหวัดชนบท หนุ่มสาวอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี ไม่อยู่ที่บ้านเลยเขาต้องจากบ้านเขามา พร้อมทั้งทะเบียนบ้าน ย้ายเลยมากรุงเทพมหานคร เขามาทำงาน ปลอมให้คนแก่คนเฒ่า พ่อแม่เขาทำนาทำไร่ที่บ้านเขา ถ้าเขาอยู่ด้วยกับพ่อแม่เขา เขาอดตาย ยิ่งปีนี้ยิ่งตายหนัก เพราะว่าแล้ง ข้าวตายไปครึ่งประเทศแล้วขณะนี้ครับท่านประธาน เขาต้องหอบทะเบียนบ้านย้ายมาหางานทำในกรุงเทพฯ ปัญหาจึงเป็นปัญหาใหญ่ขอฝากท่านคณะกรรมการเอาไปแก้ไขด้วยว่า เวลาการเลือกตั้งอายุ ๑๘ - ๑๙ ปีหนุ่มสาวชนบทอยากจะกลับไปเลือกผู้แทนบ้านเขาจะทำอย่างไรครับอย่างนี้ ฝากด้วยช่วยดูแล ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณวีระกร

คำประกอบ

นายวีระกร คำประกอบ (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ เพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม วีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ พรรคชาติไทย เดิมทีก็ว่าจะไม่พูดหรือว่าจะไม่อภิปรายในเรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เนื่องจากว่ากระผมเองก็มองว่า ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับท่านนายกฯ หรือท่านคณะรัฐมนตรีเป็นหลักเท่านั้นเองว่าจะเอากันแบบไหน จากสภาพตรงนี้ไป คณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ศึกษาก็ต้องผ่านสภาแล้วส่งไปให้รัฐบาลพิจารณากันอีกรอบหนึ่ง รัฐบาลจะหยิบยกเอาประเด็นไหนใน ๒๕ ประเด็นที่พวกเราพูดกันอยู่ในเวลานี้ก็เป็นเรื่องของท่านนายกรัฐมนตรีหรือเรื่องของรัฐบาล ซึ่งอาจจะหยิบยกมาเพียงไม่กี่ประเด็นเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นการที่เราจะพูดกันไป ผมเองเดิมนึกคิดว่าอาจจะไม่ค่อยมีความหมายเท่าใดนัก อย่างไรก็ตามที่ในประเด็นของอายุ ๑๘ ปีหรือ ๒๐ ปีนี้ เนื่องจากมีหลายท่านได้อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องของนักพรต นักบวช โดยเฉพาะเกี่ยวกับโตะบิหลัน โตะคอเต็บ แล้วก็โตะอิหม่าม อยากใคร่ขอกราบเรียนท่านประธานที่เคารพว่าความจริงแล้วประเด็นอายุ ๑๘ ปีหรือ ๒๐ ปีนี้เป็นประเด็นที่ภาษาอังกฤษก็ต้องเรียกว่าคอนโทรเวอร์ซี (Controversy) คือมีเหตุผลที่จะโต้แย้งกันได้ทั้ง ๒ ฝ่ายจะบอก ๑๘ ปีถูกต้องหรือ ๒๐ ปีถูกต้องก็ได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ของท้องที่-----

แน่นอนว่าเขาชนอายุ ๑๘ ขวบที่อยู่บ้านเขาล้อม ตำบลแม่เล่ย์
 กิ่งอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ กับเด็กอายุ ๑๘ - ๑๙ ปีที่อยู่ใน
 มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ความคิดอ่านประสบการณ์และก็ความรู้
 ความสามารถนั้นอาจจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เด็กอายุ ๑๘ ปีอยู่
 แถวตำบลแม่เล่ย์นั้น วัน ๆ ก็จะต้องนั่งพูดกันถึงเรื่องพีชไร๋ ชาวเขาจะตาย
 แล้วทำอะไร ตั้งแต่เข้าจรวดเย็น อย่างบ้านเขาล้อม ที/วี/ ก็
 ยังไม่มีดู เพราะยังไม่มีไฟฟ้า วิทยุก็ยังไม่ฟัง หนังสือพิมพ์ก็ไม่มี
 จะอ่าน กับเด็กอายุ ๑๘ ปีที่อยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับ
 และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำกิจกรรมทางการเมือง แอคติวิตี
 (Activity) ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเมือง ผมเองนั่งนึกถึงตัวเอง
 กับเพื่อนที่อยู่ในนครสวรรค์ อายุ ๑๙ เราต้องต่อสู้ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖
 อายุ ๑๙ ปีต้องอยู่ที่หน้าวัง แล้วก็เจอตำรวจเอาแก๊สน้ำตาขว้างใส่
 ยิงใส่เรา วังหนีเข้าไปในวังสวนจิตรลดาเมื่ออายุ ๑๙ ปี กับเด็ก
 ที่อยู่บ้านนอกอายุ ๑๙ ปีความรู้สึกประสบการณ์ต่างกันเยอะ สิ่ง
 ที่ต้องสอนให้รู้ว่ามีวิทยุประเทศไทยกล่าวหาว่านักศึกษาเข้าไปจะไป
 ทำร้ายพระราชาวงศ์ก็ดี บุกเข้าไปในสวนจิตรลดาเป็นพวกคอมมิวนิสต์
 เราต้องออกมาต่อสู้กันที่ลานอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยก็ดี เป็นภาพที่
 แตกต่างกันมากกับเด็ก ๆ เขาชนอายุ ๑๘ - ๑๙ ปีที่อยู่แถวบ้าน
 เขาล้อมหรือตำบลแม่เล่ย์ จังหวัดนครสวรรค์ จะต่างกันโดยสิ้นเชิง
 เพราะฉะนั้นโดยสภาพการณ์ โดยประสบการณ์ความคิดความรู้สึกของ
 เขาชน ๒ กลุ่มที่ผมกราบเรียนมานี้ จะเห็นได้ว่าไม่สามารถที่จะ
 นำมาเปรียบเทียบกันโดยสิ้นเชิง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนั้น
 มักจะอิงกฎหมาย ๒ ฉบับ ท่านประธาน คือกฎหมายฉบับหนึ่ง กฎหมาย
 เกี่ยวกับการเกณฑ์ทหาร แล้ว ๒ ก็คือพระราชบัญญัติ^{ปกครอง}แพ่งและพาณิชย์
 ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่บรรลุนิติภาวะ ในเรื่องของพระราชบัญญัติเกณฑ์ทหารนั้น
 ชายไทยที่มีอายุครบ ๒๐ ปีถือว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องรับใช้ประเทศชาติ
 บ้านเมืองในการที่จะต้องเป็นทหาร ต้องถูกเกณฑ์ทหาร นั่นคือกฎหมาย
 ที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหาร ซึ่งสักครูได้ฟังเพื่อนสมาชิกไม่ว่าจะเป็น
 คุณหมอฟรพิษฐ์ หรือคุณสุรเชษฐ์ ขอบพระทานโทษที่เอียนาม ได้เรียน
 ท่านประธานว่า ไม่ว่าจะเป็นท่านโตะบิหลัน โตะคอเต็บ โตะอิหม่าม
 ก็ดี อยากที่จะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ท่านคงไม่ทราบ

หรือกว่าความจริงแล้ว กฎหมายนี้อิงกับกฎหมายเกณฑ์ทหาร หากท่าน
มีสิทธิโดยถือว่าตนไม่ใช่นักพรต นักบวช จำเป็นที่จะต้องมีสิทธิที่จะ
ต้องไปเลือกตั้งได้ ท่านก็ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องถูกเกณฑ์ทหารเช่นเดียวกัน
เพราะเป็นกฎหมายที่เื้อ่ต่อกันทั้ง ๒ กฎหมายนี้มักจะอิงต่อกัน กฎหมาย
การเกณฑ์ทหารนั้น มองถึงนักพรต นักบวชในกรณีนี้ ความจริงยังให้
สิทธิกับนักพรต นักบวชต่างศาสนา มากกว่านักพรต นักบวชในศาสนาพุทธ
ด้วยซ้ำไป พุทธศาสนา ผู้ที่บวชใหม่ บวชยังไม่ได้เปรียญก็ดี หรือยัง
ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส เจ้าคณะต่าง ๆ
ก็ดี ท่านเชื่อไหมว่าต้องถูกเกณฑ์ทหารเช่นเดียวกัน แต่บราเดอร์ที่เป็น
อยู่ในศาสนาคริสต์ ซึ่งตัวเขาเองก็บอกว่าเขาไม่ใช่ นักบวช เขาก็
ไม่โดนเกณฑ์ทหาร หรือจะเป็นโตะอิหม่าม โตะบิหลัน โตะคอเต็บ
ในศาสนาอิสลามก็ไม่ถูกเกณฑ์ทหาร ท่านเห็นไหมว่ากฎหมายทั้ง ๒ นี้
มีส่วนที่เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ผากท่านด้วยว่า หากจะให้สิทธิท่าน
โตะอิหม่าม โตะคอเต็บ หรือโตะบิหลันในการเลือกตั้งแล้ว ก็คงจะ
ต้องมีหน้าที่ เมื่อมีสิทธิก็ต้องมีหน้าที่ในการถูกเกณฑ์ทหารเช่นเดียวกัน
ดังนั้นถ้าจะแก้ ผมเองเห็นด้วยทั้ง ๒ ฝ่าย จะ ๑๘ ปีก็ได้ จะ ๒๐ ปีก็ได้
ไม่ได้เกี่ยง โดยเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ว่าต้องแก้ไขกฎหมาย
ให้สอดคล้องกัน

อีกประเด็นหนึ่งคือในเรื่องของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ที่อายุ ๑๗ ปี หรือ ๑๘ ปี ๑๗ ปีเป็นผู้ชาย แล้วก็ ๑๘ ปีเป็นผู้หญิงนั้น หากแต่งงานหรือสมรสแล้วถูกต้องตามกฎหมาย ถือว่าเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่ในขณะที่เดียวกันถ้ายังไม่ได้แต่งงาน อายุ ๒๐ ปี ยังคงไว้ที่ ๒๐ ปี ที่จะถือว่าเป็นผู้หลักผู้ใหญ่แล้ว บรรลุนิติภาวะแล้ว ดังนั้นกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับนี้จะเห็นได้ชัดเจนว่า เป็นกฎหมายที่เอื้อหรือเป็นกฎหมายที่โยงซึ่งกันและกัน มีสัมพันธ์ต่อกันกับกฎหมายเลือกตั้ง จึงขอให้ท่านประธานและท่านกรรมาธิการได้พิจารณาด้วยว่า หากจะแก้ไขเป็น ๑๘ ปี ซึ่งผมเองก็เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ท่านควรจะต้องแก้ไขกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับนี้ให้สอดคล้องและรับกันด้วย ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ
คณะกรรมาธิการ

นายเดโช สนวนานนท์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผมคงไม่ใช่เวลามากนักเพราะว่าท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติส่วนใหญ่ได้กรุณาสันนุสนธิ์ข้อนี้ของคณะกรรมาธิการ คงเหลือประเด็นปลีกย่อยเล็กน้อยที่จะขออนุญาตกราบเรียนเสริมเพื่อทำความเข้าใจ ความจริงไม่ได้ทำความเข้าใจเพราะว่าข้อท้วงติงที่ท่านสมาชิกได้ท้วงติงนั้น กระผมคงจะต้องกราบเรียนว่าถูกต้อง ที่ท่านท้วงติงว่าในเอกสารข้อ ๒ ที่บอกว่า ให้นำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ความจริงเป็นความผิดพลาดเกิดจากความสับสนของข้อมติของคณะกรรมาธิการที่ว่า ให้เอาข้อจำกัดเรื่องอื่น ๆ ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง ส่วนการจำกัดสิทธิอายุ ๑๘ ปี หรือ ๒๐ ปีนั้น จำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นแล้วการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งจะกระทำมิได้ จะแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งก็ต้องให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นที่ท่านท้วงติงไว้นั้นก็ถูกต้อง เหลือประเด็นปลีกย่อยอีก ๒ ประเด็น สำหรับตัวกระผมที่จะขอชี้แจง

ประเด็นแรกเกี่ยวกับเรื่องที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติท่านได้กรุณาท้วงติงว่า คณะกรรมาธิการไปอ้างอิงและใช้คำที่ออกจะไม่สมควร คืออ้างอิงอารยประเทศ อย่างจะกราบเรียนว่าคณะกรรมาธิการไม่ได้

คิดว่าประเทศไทยไม่ได้อารยะ แล้วก็ยังคิดเชื่อมั่นเสียด้วยซ้ำไปว่า ประเทศไทยนั้นในเชิงของการอยู่ร่วมกันในสังคม ใช้กฎเกณฑ์ร่วมกัน ของสังคมนั้นเรามีความเป็นอารยะมากพอสมควร เพราะว่าชาติไทย ความเป็นชาติมาตั้งเป็นพันปีมาแล้ว อย่างไรก็ตามในการทำการสำรวจ จำเป็นจะต้องเลือกตัวอย่างไปทั่วโลก ประเทศตัวอย่างที่เขาเลือก ขึ้นมาคงจะต้องปะปนกันทั้งประเทศที่เจริญแล้วและไม่เจริญ ก็เป็นของ ธรรมดา เพราะฉะนั้นตัวเลขที่เอามาอ้างกรรมกราบเรียนยืนยันว่า คณะกรรมการได้กระทำด้วยความรอบคอบ ไม่ได้อ้างต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามกรรมได้ชี้ประเด็นที่ว่าขณะนี้เรากำลังพูดถึง เรื่องโลกานุวัตรอยู่เป็นเรื่องสำคัญ และอิทธิพลของวัฒนธรรมต่าง ๆ ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้เข้าสู่การเป็นวัฒนธรรมสากลมากขึ้น เหลืออีกประเด็นเดียว เท่านั้นเท่านั้นประธานที่เคารพ คือเรื่องของเขาวชนชนบทกับเขาวชน ในเมือง การเคลื่อนย้ายของเขาวชนชนบทเข้าสู่เมือง ธรรมดาว่า เรื่องนี้คงไม่ได้เป็นอุปสรรคที่มากมายแต่อย่างใด คงจะไม่เกี่ยวกับ เรื่องสิทธิของเขาที่ว่าควรจะได้สูญเสียไป หรือว่าควรจะได้เพิ่มเติมหรือไม่ เพราะว่าเขาจะเคลื่อนย้ายมาอยู่ในเมืองหรือไม่เคลื่อนย้าย อยู่ในชนบท ซึ่งความจริงกรรมอยากจะกราบเรียน ถ้าพูดกันในเชิงตัวเลขแล้วคนที่ อพยพมาจริง ๆ นั้นน้อยมาก ถ้าเทียบกับประชากรในเขตนี้ตั้ง ๓ ล้าน ๕ แสนคน ประชากรที่อยู่ในวัยนี้มีสิทธิ ๒ ล้าน ๕ แสนคนนั้น ที่จะเคลื่อนย้ายมาจะเป็นหมื่นเป็นแสนเท่านั้น ถ้าคิดถึงเปอร์เซ็นต์แล้ว คงน้อยมาก ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ -----

สพ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

เบญจวรรณ ๖๓/๑

แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ถึงแม้ว่าเขาย้ายมาแล้วก็ยังคงไม่เสียสิทธิในการเลือกตั้ง ถ้าเขาย้ายทะเบียนสำมะโนครัวเลือกตั้งเข้ามา ก็อยากจะกราบเรียนว่า ความเจริญในชนบทขณะนี้ก็ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าในกรุงเทพมหานครเท่าใดนัก เรามีมหาวิทยาลัยในต่างจังหวัด เรามีวิทยาลัยครู หรือสถาบันราชภัฏทั้ง ๓๖ แห่งกระจายกันไปทั่ว เพราะฉะนั้นโอกาสที่เยาวชนเหล่านั้นได้รับการศึกษาก็ไม่ได้ทำให้เกิดเป็นอุปสรรคในการที่จะไม่ตัดสิทธิ หรือให้โอกาสที่เขาจะมาใช้สิทธิเลือกตั้งในอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป สำหรับตัวกระผมเองนั้น นอกจากขอพระคุณแทนคณะกรรมการแล้วก็คงจะขออนุญาตกราบเรียนชี้แจงแต่เพียงเท่านี้ แต่มีประเด็นในแง่กฎหมาย ซึ่งกระผมขออนุญาตท่านประธานให้ท่านกรรมาธิการอีก ๒ ท่านที่ได้ขึ้นชี้แจงในประเด็นนั้นด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญครับ
กรรมาธิการปรีชา ก่อน และก็ดอกเตอร์สุทิน

นายปรีชา สุวรรณทัต (กรรมาธิการ) : ท่านประธานสภา ที่เคารพ กระผม ปรีชา สุวรรณทัต ในฐานะกรรมาธิการ กระผมขอชี้แจงทำความเข้าใจที่ถูกต้องใน ๒ ประเด็นด้วยกัน ในประเด็นแรกท่านสมาชิกหลายท่านได้อ้างในส่วนของเรื่องผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส ท่านอ้างชาย ๑๗ ปี หญิง ๑๕ ปี หลายครั้งหลายหน กระผมขอกราบเรียนความเข้าใจที่ถูกต้องในส่วนชาย ๑๗ ปี หญิง ๑๕ ปีนั้นเป็นไปตามกฎหมายเดิม ปัจจุบันนี้ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ อยู่ใน ๒ มาตราด้วยกัน คือในมาตรา ๒๐ กับมาตรา ๑๔๔๘ โดยสรุปครับ ปัจจุบันชายและหญิงจะต้องมีอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ทั้ง ๒ ฝ่าย และก็ถือว่าบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส อันนี้ขอทำความเข้าใจที่ถูกต้อง ไม่ใช่ชาย ๑๗ ปี หญิง ๑๕ ปี

ในประเด็นต่อไปจากท่านสมาชิกในพรรคประชาธิปัตย์ที่ได้หยิบข้อสังเกตการวินิจฉัยของกระทรวงมหาดไทย ในส่วนเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งซึ่งได้แก่ โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ โต๊ะบิหลั่นในศาสนาอิสลาม โดยกระทรวงมหาดไทยได้วินิจฉัยตามหนังสือที่ มท ๐๓๑๔ ว. ๓๑๙ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๒๒ ว่า ถือว่าเป็นนักพรตตามรัฐธรรมนูญ ก็ไม่มีสิทธิที่จะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง กระผมขอกราบเรียนชี้แจงในประเด็นนี้ว่า กระทรวงมหาดไทยไม่สามารถจะตีความรัฐธรรมนูญได้ การตีความว่านักพรตเป็นนักบวชนั้น เป็นการตีความรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๗

เป็นอำนาจของคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญเท่านั้น เพราะฉะนั้นในส่วนนี้
 กระผมเห็นว่าการตีความดังกล่าวนี้ไม่สามารถจะยึดถือเป็นบรรทัดฐานได้
 ในส่วนนี้อายากกราบเรียนเพิ่มเติมคณะกรรมการได้มีการแก้ไขในเรื่องของ
 ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นศาลรัฐธรรมนูญ และก็ให้สิทธิประชาชนที่ได้รับ
 ความเสียหาย หรือกระทบกระเทือนในสิทธิดังกล่าวนี้สามารถที่จะมาขอให้
 ตุลาการรัฐธรรมนูญตีความได้ เพราะปัจจุบันประชาชนไม่มีสิทธิที่จะให้ตุลาการ
 รัฐธรรมนูญตีความ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญดอกเตอร์สุทิน

นายสุทิน นพเกตุ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
 ที่เคารพ กระผม นายสุทิน นพเกตุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร
 พรรคพลังธรรม กรรมาธิการ ท่านประธานที่เคารพ กระผมรู้สึกดีใจที่
 กรรมาธิการส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการลดอายุจากอายุ ๒๐ ปี เป็น
 อายุ ๑๘ ปี อย่างไรก็ตามบางประเด็นที่กระผมได้ตั้งข้อสังเกต และก็มีท่าน
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากกรุงเทพมหานคร ขออนุญาตเอ่ยนามท่านอาจารย์
 ดอกเตอร์ลลิตา ฤกษ์สำราญ แสดงความห่วงใยในแง่ของเยาวชน หรือบรรดา
 ผู้ที่อายุ ๑๘ ปีหรือต่ำกว่า ๑๘ ปี ว่ากรณีนี้การศึกษาในแง่ของประชาธิปไตย
 อาจจะยังไม่เพียงพอ เน้นให้มีการศึกษาด้านนี้มากขึ้น กระผมเห็นด้วยครับว่า
 การศึกษานั้นมีส่วนสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตย แต่ในขณะเดียวกันนี้ในโลก
 ปัจจุบันสภาพของสื่อสารมวลชน ข้อมูลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเยาวชน
 ในสภาพปัจจุบันรวมทั้งอดีตจะเห็นได้ว่า ประชาชนในวัย ๑๘ - ๑๙ ปีหรือ
 แม้แต่ ๑๗ - ๑๘ ปีนี้มีบทบาทสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ไทย และในสภาพ
 ปัจจุบันการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในเหตุการณ์ไม่ว่าจะเป็น ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๖

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

สตีมา ๒๔/๑

หรือพฤษภาคมก็เป็นที่ยืนยันได้ว่า เรามีเยาวชนอายุวัย ๑๘ ปีนั้นมากพอสมควรที่มีบทบาท เพราะฉะนั้นตรงนี้อยู่ที่จิตสำนึกของบรรดาพี่น้องประชาชนในวัยนั้น และผมเชื่อว่าเรื่องจิตสำนึกนั้นไม่สามารถจะแยกแยะได้ว่าอายุมากกว่า ๒๐ ปีหรือ ๑๘ ปีตรงไหนจะดีกว่านะครับ แต่จากประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่อายุ ๑๘ นั้นมีบทบาทสำคัญไม่ว่าสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วก็สมัยที่กระผมได้กล่าวมาแล้ว ตรงนั้นมีผลต่อการพลิกประวัติศาสตร์ของชาติไทย ในขณะเดียวกันการรณรงค์ของหน่วยราชการ การรณรงค์ของบรรดาสถาบันการศึกษา กระผมเห็นว่ามีส่วนสำคัญเช่นกัน กระผมจึงอยากจะเรียนสรุปตรงนี้ว่า อายุ ๑๘ ปีนั้นเป็นอายุที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คืออย่างนี้คุณส่งสุขครับ เนื่องจากว่าประเด็นนี้เราได้ใช้เวลา ๒ ชั่วโมงกว่า แล้วก็พูดไปประมาณ ๑๕ ท่าน และผมคิดว่าวันนี้เป็นการระดมความคิดเห็น ท่าน ผมขอความกรุณาคุณส่งสุข เพราะถ้าให้คุณส่งสุข ผมเห็นยกมืออีกหลายท่านเลย ไม่เป็นไรครับ พอมาถึงเรื่องนี้ในตอนนั้นก็ไขว่จริง ๆ แล้วคุณส่งสุขก็เป็นประธานในเรื่องของกฎหมายเลือกตั้ง ผมขอความกรุณา คือถ้าเพื่อคนเดียวผมไม่ว่าอีกหลายท่านยังยกมือ เพราะฉะนั้นผมขอเถอะครับ เพราะวันนี้เพิ่งเพียงประเด็น ๑๒ นะครับ เพราะฉะนั้นขอต่อไปเป็นประเด็น ๑๓ เลยครับ หลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้าน ผมไม่อนุญาตให้อภิปรายแล้ว เพราะว่าประเด็นนี้เราได้มีอภิปรายหลายท่านแล้ว แล้วก็ใช้เวลาพอสมควรแล้ว ไม่ขอปรึกษา ขอข้ามไปเลย ขอความเห็นใจว่า ๒ ชั่วโมงกว่าแล้วครับ เพราะฉะนั้นต่อไป หลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้าน เชิญคณะกรรมาธิการ

นายมั่น พันธ์นัย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภา กระผม มั่น พันธ์นัย ส.ส. สมุทรปราการ พรรคชาติไทย ในฐานะกรรมาธิการ เราใช้เวลาเกือบ ๒ วันเต็มแล้ว มาได้แค่ ๑๒ ประเด็น ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ ๑๓ แล้วยังต้องเหลืออีก ๑๒ ประเด็น แล้วจึงจะมีประเด็นที่ท่านสมาชิกทั้งหลายจะต้องซักถามอีก เพราะฉะนั้นกระผมจะใช้เวลาให้สั้นที่สุด สำหรับในประเด็นซึ่งเป็นเรื่องที่มีส่วนสำคัญอันหนึ่งต่อการพัฒนากระบวนการประชาธิปไตยของเรา

นั่นก็คือประเด็นที่ว่าควรจะมีผู้นำฝ่ายค้านในสภาหรือไม่ คณะกรรมาธิการ
ได้มีความเห็นพ้องต้องกัน ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการหรือว่าเป็น ส.ส.

เห็นว่าต้องมี เห็นควรที่มีว่าควรจะมีผู้นำฝ่ายค้านตลอดอายุสมัยของ
สภาผู้แทนราษฎร และเห็นควรว่าให้ยกเลิกเงื่อนไขที่ให้พรรคจะต้อง
มีผู้แทนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ หรืออย่างน้อย ๗๒ คนขึ้นไป ซึ่งในขณะนี้
มีพรรคใหญ่อยู่เพียง ๒ พรรค คือประชาธิปัตย์ ๗๙ และพรรคชาติไทย
๗๗ ถึงจะเป็นได้ ที่เราเห็นควรนี้มีเหตุผล ๒ - ๓ ประการสั้น ๆ
เพราะว่าในระบบประชาธิปไตยนั้นจริงอยู่เราต้องรับเสียงข้างมาก
ว่าเป็นผู้ปกครองประเทศ แต่ในขณะเดียวกันมีธรรมเนียมประเพณีจาก
ประเทศที่เป็นแม่บทของประชาธิปไตยว่า มีผู้นำฝ่ายค้านที่จะเป็นสถาบัน
หนึ่งคอยทัดทาน กับคอยคุ้มครองเสียงข้างน้อยในสภา

ประการที่ ๒ ตำแหน่งผู้นำฝ่ายค้านก็เป็นตำแหน่งที่จะเป็น
นายกรัฐมนตรีได้เลย เพราะว่าการทำงานในระบบสภานั้น เดี่ยว
ท่านหนึ่งก็มานั่งข้างบน ท่านหนึ่งนั่งข้างล่าง เดี่ยวก็มีการสลับกันไปได้
ที่จะเป็นผู้บริหารประเทศราบใดที่ได้ครองเสียงข้างมาก เพราะฉะนั้น
จึงควรจะมีผู้นำฝ่ายค้านอยู่เสมอ ผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรีนั้นในประเทศ
อังกฤษเขาจะเชิญผู้นำฝ่ายค้านเข้าร่วมเจรจากับผู้นำประเทศต่าง ๆ
หรือในเรื่องสำคัญ ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้รับทราบถึงการทำงานโดยไม่
ขาดตอน ถ้าในขณะที่ตัวเองไม่สามารถเป็นนายกฯ ได้และผู้นำฝ่ายค้าน
ขึ้นมาเป็นแทน

ประการที่ ๓ เป็นจารีตประเพณี ซึ่งประเทศไทยเราได้
เริ่มแล้วจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ ได้เริ่มบัญญัติเป็นครั้งแรกที่ให้มี
ผู้นำฝ่ายค้านในมาตรา ๑๐๐ ต่อมาก็เป็นปี ๒๕๒๑ ในมาตรา ๑๐๕ และ
ปัจจุบันนี้รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๖ แล้วที่ผ่านมาก็มีผู้นำฝ่ายค้าน
มาแล้ว ๔ ท่าน คือ ท่านหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช พลตรี ประमाण
อดิเรกสาร พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และปัจจุบันก็คือ
พลตำรวจเอก ประमाण อดิเรกสาร -----

ก็ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำฝ่ายค้านรวบรวมพรรคต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ ซึ่งก็เป็นเหตุผลอันสุดท้ายคือว่า การมีผู้นำฝ่ายค้านนั้นเป็นหนทางหนึ่งที่จะรวมพรรคต่าง ๆ เข้ามาเป็นพรรคใหญ่ได้ในอนาคต นี่คือเหตุผลที่กรรมาธิการได้สรุปมา แต่อย่างไรก็ตามกรรมาธิการก็อยากจะฝาก การบ้านให้ท่าน ส.ส.ทั้งหลายได้ไปนอนคิด ๒ - ๓ ประเด็น

ประเด็นแรก ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าพรรคนั้นควรจะเป็นว่า ใครที่มีพรรคใหญ่ที่สุดที่ไม่ได้จัดตั้งรัฐบาลเป็นหัวหน้าโดยอัตโนมัติไปเลย หรือว่าจะใช้วิธีว่า พรรคที่ไม่ได้เป็นรัฐบาลทั้งหลายมาประชุมกันแล้วก็ เลือกสรรหาหัวหน้าผู้นำฝ่ายค้าน จะใช้ระบบไหนดี ซึ่งก็เป็นที่น่าจะต้อง ศึกษากันต่อไป และน่าจะอภิปรายในเรื่องนี้และสุดท้ายท่านจะต้องอภิปราย กันด้วยว่า จำนวนเท่าไรอย่างน้อยที่พรรคควรจะต้องมี สำหรับการที่จะ เป็นผู้นำฝ่ายค้านได้ ขอขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณสมพงษ์

นายสมพงษ์ สู้ศุภอรรถ (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธาน สภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม นายสมพงษ์ สู้ศุภอรรถ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ ท่านประธานที่เคารพ ตามมาตรา ๑๑๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ได้บัญญัติไว้ว่า ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ เป็นหัวหน้าพรรค การเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดมิได้ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และมีจำนวนมากที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ไม่น้อยกว่า หนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรในขณะ แต่งตั้งเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และในวรรคสองบอกว่า ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ท่านประธาน ความจริงแล้ว หน้าที่ของผู้นำฝ่ายค้านนั้น จริง ๆ แล้วที่เขากำหนดในมาตรานี้ว่า ต้องมีจำนวน ๑ ใน ๕ เพราะว่ามันไปสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๓๕ ที่บอกว่า ในการที่จะเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ คณะรัฐมนตรีทั้งคณะ หรือเป็น รายบุคคลหรือรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลนั้นจะต้องมีจำนวนเสียงไม่น้อยกว่า

๑ ใน ๕ ซึ่งขณะนี้ ๑ ใน ๕ ก็คือ ๗๒ เสียง ผมเองนั้นได้ฟังจากท่าน คณะกรรมาธิการซึ่งได้กล่าวไว้ว่า จะตัดจำนวน ๑ ใน ๕ ออก ความจริงแล้ว ผมกลับมองในอีกมุมหนึ่งว่า ถ้าหากว่าตัดออกแล้วผู้นำฝ่ายค้าน ถ้าเกิดว่ามีเสียงไม่ถึง ๑ ใน ๕ ก็ไม่สามารถที่จะนำฝ่ายค้านได้ จะนำในกรณีที่จะยื่นอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล แต่มีทางออกอีกทางหนึ่งซึ่งกระผมคิดแตกต่างออกไปจากท่านคณะกรรมาธิการ ก็คือการจะเป็นผู้นำฝ่ายค้านนั้น ถ้าเทียบกับการเป็นผู้นำฝ่ายรัฐบาล เทียบกับ นายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีนั้น จะต้องได้รับเสียงซึ่งมีจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเสียงส่วนมากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมืองต่าง ๆ ก็อาจจะเสนอบุคคลซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคคนใดคนหนึ่งก็ได้ มาเป็น นายกรัฐมนตรี ซึ่งก็เคยมีในอดีตพรรคการเมืองพรรคหนึ่งมี ๓๓ เสียง ได้รับการเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีมาแล้ว ท่านเองเดียวกันถ้าหากว่าในกรณีผู้นำฝ่ายค้านนั้น ถ้าหากว่าเราจะให้ทางฝ่ายค้านคือฝ่ายที่ไม่ได้เป็นฝ่ายรัฐบาลเขาเรียกว่า ฝ่ายค้าน ให้หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นไปเลือกตั้งกันว่าจะให้ใครเป็นผู้นำ-----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

เพทาย ๖๖/๑

ผู้นำฝ่ายค้านนั้นจะต้องเป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายประการ
ผมคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นพรรคการเมืองที่มีเสียงมากที่สุดในจำนวน
ฝ่ายค้าน แต่อาจจะเป็นพรรคการเมืองซึ่งมีเสียงรองลงมา แต่ฝ่ายค้าน
ทั้งหมดยอมรับว่าบุคคลคนนี้เป็นผู้นำของตน แล้วเสนอขึ้นมาเป็นผู้นำฝ่ายค้าน
เมื่อรวมเสียงแล้วผมคิดว่าในเมื่อเป็นที่ยอมรับแล้วเสียงย่อมจะเกิน
๑ ใน ๕ หรือ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นในแนวทางแก้ไขนั้นจะ
เป็นไปได้หรือไม่ที่เราจะแก้ไขให้ผู้นำฝ่ายค้านนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่
ทางพรรคฝ่ายค้านได้เลือกขึ้นมาจากหัวหน้าพรรคในฝ่ายค้านนั้น แล้วให้
ประธานรัฐสภาเป็นผู้เสนอชื่อให้ในหลวงท่านทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้เป็นผู้นำฝ่ายค้าน ผมจึงมีแนวคิดที่แตกต่างไปจากคณะกรรมการ
และในแนวคิดนี้ผมคิดว่าเป็นแนวทางที่ดีกว่าที่เราจะไปตัดจำนวน ๑ ใน ๕
ถ้าจะตัดก็ควรจะเป็นในกรณีแก้ไขตามที่กระผมบอก แต่ถ้าไม่ตัดโอกาสที่
จะมีผู้นำฝ่ายค้านก็ยากเย็นพอสมควร เพราะว่าเท่าที่ปรากฏเราเพิ่มมี
ผู้นำฝ่ายค้านมาประมาณ ๕ - ๕ คนเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นกระผมจึง
กราบเรียนท่านประธานว่าในแนวคิดนี้ผมอยากจะฝากไปยังคณะกรรมการ
ว่าจะมีแนวทางเป็นไปได้อย่างไร ขอกราบขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณเรวัต

นายเรวัต สิริกุล (กาญจนบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม เรวัต สิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี
พรรคชาติไทย ท่านประธาน กระผมจะอภิปรายในส่วนที่กระผมมี
ความคิดเห็นแตกต่างไปจากคณะกรรมการ ทั้งหมดที่คณะกรรมการ
พิจารณามาแล้วซึ่งมีอยู่ทั้งหมด ๒๕ ประเด็น ในส่วนที่กระผมมีความเห็น
แตกต่างกันก็มีอยู่ ๒ ประเด็นด้วยกัน คือในข้อ ๑๓ และในข้อ ๑๔
ในข้อ ๑๔ วิธีการเลือกตั้ง ซึ่งถ้าท่านประธานจะอนุญาตกระผมก็
ขออนุญาตท่านประธานอภิปรายร่วมไปเลย เพราะกระผมคงจะใช้เวลานั้น ๆ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เมื่อวานเรา
ได้หารือแล้วตกลงว่าจะให้อภิปรายแต่ละประเด็น เพราะฉะนั้นขอความกรุณา
จากคุณเรวัตว่าเอาเฉพาะประเด็นที่ ๑๓ ก่อนตอนนี้

นายเรวัต สิริกุล (กาญจนบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ
หลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านนั้น ซึ่งมติคณะกรรมการมีอยู่ ๒ ข้อ

ในข้อ ๑ ให้ตัดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้าน ๑ ใน ๕ ออก และข้อ ๒ ให้มีผู้นำฝ่ายค้านได้ตลอดเวลา ไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่ได้ร่วมรัฐบาล และมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดเป็นผู้นำฝ่ายค้าน

ท่านประธาน กระผมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ผมมีความคิดเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๓๕ ซึ่งระบุว่า ผู้นำฝ่ายค้านนั้นจะต้องมี ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิก ซึ่งเท่ากับ ๗๖ คน ในปัจจุบันนี้ท่านประธาน ผู้นำฝ่ายค้านนั้นย่อมจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับในฝ่ายค้านทั้งหมด เป็นผู้ที่ต้องมีศักดิ์ศรี มีบารมี เพราะฉะนั้นถ้าหากว่ามาตัดตรงนี้ออกไปท่านประธาน ก็ดูประหนึ่งว่าผู้นำฝ่ายค้านได้รับความไว้วางใจจากประชาชนน้อยเกินไป ถ้าสมมุติเอาหลาย ๆ พรรคมารวมกัน พรรคหนึ่ง ๒๐ - ๓๐ คน ตั้งผู้นำฝ่ายค้านมีจำนวนสมาชิกประมาณ ๒๐ กว่าคน -----

อย่างนี้ได้รับท่านประธานผมคิดว่ามันจะไม่เหมาะ ไม่สมศักดิ์ศรี เมื่ออย่าง
นี้ได้รับท่านประธาน กระผมก็คิดว่าถ้าจะตั้งให้ผู้นำฝ่ายค้านถึงแม้จะไม่
ร่วมรัฐบาลก็ตาม ก็สมควรที่จะมีสมาชิกละอย่างน้อย ๆ ก็ ๑ ใน ๕ ตาม
รัฐธรรมนูญฉบับเดิม นี่คือนี่ที่กระผมอยากจะกราบเรียนไว้ สำหรับ
ในเรื่องที่ท่านกรรมาธิการชี้แจงมาว่า ถ้าหากว่าจะรวมกันเป็นการบ้าน
ให้คิดว่า จะรวมกันแล้วก็ตั้งขึ้นมา หรือว่ารวมพรรคตั้งขึ้นมาเป็นผู้นำ
ฝ่ายค้าน ถ้าทำอย่างนั้นแล้วมีจำนวนมากเกินไป ๑ ใน ๕ หรือเท่ากับ
๑ ใน ๕ กระผมก็เห็นด้วย แต่ถ้าหากน้อยกว่า ๑ ใน ๕ ท่านประธาน
กระผมก็คงไม่เห็นด้วย อยากจะเห็นว่าผู้นำฝ่ายค้านเป็นบุคคลซึ่งที่มาจาก
การเลือกตั้งที่มีพรรคใหญ่อันดับ ๓ หรือพรรคที่มีเสียงข้างมากซึ่งประชาชน
ให้ความไว้วางใจมา เป็นอีกหนึ่งซึ่งผู้นำฝ่ายค้าน ท่านประธานครับ
ที่ตั้งให้เป็น ๑ ใน ๕ กระผมก็เข้าใจว่าจะเป็นการนำหรือรองรับ
ในการจัดตั้งรัฐบาลในอนาคตต่อไป เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าตรงนี้
มีประโยชน์ ผมคงจะกราบเรียนเหตุผลสั้น ๆ ขอบขอบคุณท่านประธาน

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้
นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีผู้ใด
อภิปราย ผ่าน ต่อไปประเด็นที่ ๑๔ ศาลรัฐธรรมนูญ ขอเชิญกรรมาธิการ

นายพอล ปัทมะ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ในหมวดเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญหรือ
ว่าตุลาการรัฐธรรมนูญเก่า ทางคณะกรรมการได้เห็นความสำคัญ
ขององค์การสำคัญนี้ ก็เลยได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่หลายตอน โดยจะ
เริ่มจากการเปลี่ยนชื่อ จากคำว่า ตุลาการรัฐธรรมนูญ เป็น ศาลรัฐธรรมนูญ
การเปลี่ยนชื่ออย่างเดียวนั้นคณะกรรมการเห็นว่ายังไม่พอ เราได้มีการ
การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญใหม่ โดยแต่เดิมนั้น
องค์ประกอบของตุลาการรัฐธรรมนูญจะประกอบไปด้วย ประธานวุฒิสภา
ประธานรัฐสภา อัยการสูงสุด แล้วก็ประธานศาลฎีกา ๔ ตำแหน่ง ๔ ท่าน
และในขณะเดียวกันวุฒิสภาได้เลือกตั้งเพิ่มมาอีก ๓ ท่าน แล้วก็
สภาผู้แทนราษฎรได้เลือกตั้งอีก ๓ ท่าน รวมทั้งหมดเป็น ๑๐ ท่าน
ท่านประธานที่เคารพ ความเป็นอิสระในการตัดสินคดีของศาลรัฐธรรมนูญนั้น

เป็นสาระสำคัญอย่างยิ่งขององค์กรนี้ ดังนั้นการเลือกหรือการสรรหา
 ผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
 คณะกรรมาธิการได้เสนอที่จะตัดองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ
 ที่มาโดยตำแหน่งออกไป โดยจะมีการตั้งคณะกรรมการสรรหาหรือคัดเลือก
 ตัวผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการคัดเลือกนั้น
 จะเลือกตั้งโดยสภาผู้แทนราษฎร หลังจากนั้นคณะกรรมการคัดเลือก
 จะเลือกจำนวนผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญถึง ๗ ท่าน ก็คือ
 ในปัจจุบันเราเสนอที่จะให้มีผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญจำนวน ๔ ท่าน
 โดยคณะกรรมการคัดเลือกจะคัดเลือกมา ๑๘ ท่าน และพอคัดเลือก
 มาแล้วก็จะให้สภาผู้แทนราษฎรได้เป็นผู้ลงมติว่าจะเลือกท่านใดเป็น
 ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีการคัดเลือกที่เปิดเผยม มีการตรวจสอบ
 ความรู้ความสามารถของผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษา โดยจะมีการประกันอิสระ
 ในรัฐธรรมนูญไม่ให้ผู้ที่จะมาคัดเลือกผู้พิพากษานั้นต้องอยู่ในอาณัติ
 ของพรรคการเมือง เพราะว่าอะไรครับ เพราะว่ามิฉะนั้นแล้วคณะ
 รัฐบาลก็สามารถที่จะเป็นผู้กำหนดองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญได้
 ซึ่งเป็นสาระสำคัญ ความเป็นอิสระของศาลรัฐธรรมนูญเป็นสาระสำคัญ
 อย่างยิ่ง ท่านประธานที่เคารพ นอกจากกระบวนการสรรหาซึ่งจะ
 เปลี่ยนแปลงแล้ว และก็กำหนดคุณสมบัติซึ่งแต่ก่อนกำหนดไว้เพียง
 แต่เป็นผู้ที่มีความชำนาญชำนานาญ หรือมีความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ หรือ
 ทางด้านนิติศาสตร์ ในปัจจุบันจะกำหนดคุณสมบัติในข้อนี้เพิ่มขึ้น กล่าวคือ
 ผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้าน
 กฎหมายมหาชน ทางด้านรัฐศาสตร์และจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์
 ในการทำงานและจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาที่เกี่ยวข้อง

และนอกจากนั้นเพื่อประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญทางคณะกรรมการได้เสนอที่จะให้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญหรือว่าตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่เรียกในปัจจุบันนี้จะอยู่ในวาระตำแหน่งเพียง ๔ ปี ซึ่งการที่ดำรงตำแหน่งเพียง ๔ ปีแล้วให้รัฐสภาก็คือสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาแต่งตั้ง ทำให้หลักประกันในความเป็นอิสระของผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญเสียไป เพราะว่าอยู่ในดำรงตำแหน่งในวาระ ๔ ปีนี้ ก็จะทำให้ผู้ที่แต่งตั้งหรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งมีความโน้มเอียงที่จะทำให้เกิดความพอใจแก่ผู้ที่แต่งตั้ง เพื่อที่จะมีโอกาสได้รับการแต่งตั้งเข้ามาอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นทางคณะกรรมการเลยเสนอว่าควรจะดำรงตำแหน่งยาวขึ้น คือดำรงตำแหน่งเป็น ๖ ปี แทนที่จะเป็น ๔ ปีในปัจจุบัน แล้วก็ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญนั้นไม่สามารถที่จะอยู่ในวาระตำแหน่งติดต่อกัน ๒ สมัย ก็คือ ๑๒ ปี และผู้ที่อยู่ในวาระนั้นจะสามารถที่จะถูกเลือก หมายถึงที่จะออกจากตำแหน่ง ๑ ใน ๓ ในทุก ๒ ปี

ท่านประธานที่เคารพ สำหรับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญใหม่นั้น จะมีอำนาจมากขึ้น แนวโน้มของการที่เราจะประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในรัฐธรรมนูญจะมีมากขึ้น เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้น อำนาจของตุลาการรัฐธรรมนูญก็คือมีอำนาจวินิจฉัยร่างกฎหมายที่ตรงหรือขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ มีอำนาจที่จะวินิจฉัยสมาชิกภาพของ ส.ส. หรือของรัฐมนตรีว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือไม่ มีอำนาจที่จะวินิจฉัยว่าข้อบังคับของการประชุมสภาผู้แทนราษฎรขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ และมีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญต่าง ๆ

สิ่งที่กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานที่เป็นประเด็นสำคัญยิ่งของอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญก็คือ เราได้ขอเสนอที่จะให้ประชาชนได้มีโอกาสที่จะนำคดีความมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญภายใต้เงื่อนไขบางประการ แต่อย่างไรก็ตามเงื่อนไขนี้ก็จะทำให้ประชาชนสามารถที่จะนำคดีมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญได้มากขึ้น และจะทำให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรสำคัญที่ช่วยค้ำประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากขึ้น สิ่งที่เราจะมาเรียนมาแล้วคือสาระสำคัญใหญ่ ๆ

ประการสุดท้ายที่คณะกรรมการได้เสนอก็คือ เรื่องวิธีพิจารณาความ ท่านประธานที่เคารพ องค์กรที่สำคัญเช่นนี้จะต้องมี

วิธีพิจารณาความเป็นอิสระและสามารถที่จะเอื้อความยุติธรรม
ให้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ นอกจากนั้นการให้เหตุผลหรือ
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะต้องสามารถตรวจสอบได้จาก
บุคคลที่เกี่ยวข้องและจากประชาชน เรามีข้อเสนอที่จะให้
ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญแต่ละท่านซึ่งจำนวน ๙ ท่าน
ได้เขียนคำพิพากษาแยกกัน เราจะเห็นได้ว่าในคำพิพากษา
ของศาลฎีกาในปัจจุบัน แม้จะอยู่ในประเทศไทย จะมีผู้นำ
ผู้พิพากษาเขียนเพียงท่านเดียว และ ๒ ท่านอาจจะเห็นด้วย
แต่ในข้อเสนอใหม่ของคณะกรรมการมาธิการจะบังคับให้ผู้พิพากษา
แต่ละท่าน เขียนเหตุผลสนับสนุนคำวินิจฉัยของตนเองแยกกันไป
แล้วลายมือชื่อ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบถึงปรัชญา
และเหตุผลของผู้พิพากษา ในการให้เหตุผลในการพิจารณาคดี
อย่างเช่นที่ทำกันอยู่ในต่างประเทศ นี่เป็นสาระสำคัญใหญ่ ๆ
ที่คณะกรรมการได้เสนอขอแก้ไข ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มี
ผู้ใดอภิปราย ผ่านประเด็นนี้ เชิญคุณวิเชียรครับ

นายวิเชียร คันถ้อง (ต.รัง) : ท่านประธาน
ผม วิเชียร คันถ้อง พรรคประชาธิปัตย์จากจังหวัดตรัง ผมเห็นด้วย
ตามที่กรรมาธิการได้เสนอเกี่ยวกับเรื่องศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมา
แต่ในแง่ ผมยังมีข้อสงสัยและก็อยากจะเรียนถามคณะกรรมการ
ว่า ศาลรัฐธรรมนูญในเป้าหมายของท่าน มันคล้าย ๆ กับว่า
ศาลยุติธรรมนี้ใช่ไหม แต่ศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นอิสระหรือว่าขึ้นกับ
สภาผู้แทนราษฎร เพราะอย่างน้อยที่สุดจากที่ว่ากรรมาธิการ
ได้แถลงต่อสภานี้เมื่อคืนบอกว่า สภาเป็นคนเลือกคนที่จะมาเป็น
ตุลาการหรือว่าเป็นผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้น
เมื่อเป็นในลักษณะเช่นนี้ ผมก็เข้าใจว่าศาลรัฐธรรมนูญมันก็ต้อง
ขึ้นอยู่กับสภาผู้แทนราษฎร นั้นประเด็นที่ ๑ อยากถามข้อสงสัย

ประการที่ ๒ ในบางกรณี เช่น อย่างที่ท่านว่า ผมก็คิดว่า
ดีเหมือนกัน ถ้าสมมุติว่าประชาชนของเรามีโอกาสได้ร้องเรียน
ในกรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม สมมุติว่าเราไปหาศาลธรรมดา

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วิธีที่ ๒๘/๓

เสร็จแล้วเราไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้พิพากษาจากศาล
 เราก็มีโอกาสร้องเรียนตุลาการรัฐธรรมนูญได้ หรือว่า
 ศาลรัฐธรรมนูญอย่างที่ท่านว่าได้ ผมก็ว่ามันเป็นเรื่องดี
 มันจะเป็นหลักประกันความถูกต้องหรือว่าหลักการเหล่านี้
 ผมว่ามันเป็นเรื่องที่ดี แต่นั่นแหละ เป็นปัญหาว่าถ้าเป็นใน
 ลักษณะที่ว่ามี มันจะเป็นการก้าวก้าวศาลยุติธรรมไหม
 เพราะในขณะนี้ศาลยุติธรรมเราก็มีอยู่ ๓ - ๔ ศาลอยู่แล้ว

มาถึงศาลรัฐธรรมนูญอีกก็มีอีกไม่รู้อาจจะเป็นศาลที่เท่าไร เสร็จแล้ว
ในการดำเนินคดี สมมติว่าศาลรัฐธรรมนูญนี้ตั้งขึ้นมาจริง ๆ เสร็จแล้ว
มีการวินิจฉัยเกิดว่าคนนี้อาจจะไม่ชอบมาพากลหรือว่าอาจจะไม่พอใจ
ตามคำพิพากษาของศาลจะทำอย่างไรต่อไป หรือถ้าสมมติว่าศาล
รัฐธรรมนูญตีความหรือพิจารณาแล้วคดีก็เป็นอันเสร็จสิ้นในศาลนั้น นี่คือสิ่งที่
กระผมมีข้อสงสัย ก็เลยอยากจะขอเรียนถามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ
ท่านประธาน ความจริงอีกประเด็นหนึ่งที่อยากจะเรียนฝากกับบรรดา
คณะกรรมการทั้งหลาย คือในการพิจารณาผมคิดว่าในขณะนี้ทำอย่างไร
ที่ให้การพิจารณาคดี พิจารณายู่บนหลักการเป็นหลักของกฎหมายเราต้อง
มาคิดกันว่าถ้าสมมติทำได้ในลักษณะเช่นนี้ศาลก็เป็นที่พักของประชาชน
แต่ที่นี้ถ้าสมมติว่าศาลรัฐธรรมนูญนี้เกิดว่า เอาละ เราคัดเลือกขึ้นมาแล้ว
แต่ในขณะที่เดียวกันปรากฏว่าไม่เป็นไปตามหลักการไม่ได้ยึดถือหลักกฎหมาย
อย่างนี้เล่นพรรคเล่นพวก เราจะมีอะไรที่จะไปดำเนินคดีหรือว่าเราจะมีอะไร
ที่จะถอดถอนผู้ที่มาเป็นผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญนี้ได้ นั่นคือประเด็นที่ ๓
ผมก็ขอลาขอสงสัยเพียงแค่นี้ ท่านประธานขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสมพงษ์
ห้ามยีน ถ้ายังถือว่าประท้วง ยืนยกมือ

นายสมพงษ์ สู้ศุภอรรถ (กรุงเทพมหานคร) :

ท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม นายสมพงษ์
สู้ศุภอรรถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์
ท่านประธานที่เคารพ ในเรื่องศาลรัฐธรรมนูญนั้นกระผมเองได้ฟัง
ท่านกรรมาธิการชี้แจงแล้ว แล้วก็มีข้อที่สงสัยเป็นเรื่องสำคัญอยู่อันหนึ่ง
คือผู้พิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญนี้มีอยู่ ๙ นาย แล้วก็ผู้พิพากษาทุกนาย
ของศาลรัฐธรรมนูญต้องทำคำวินิจฉัยให้เหตุผลและข้อสรุปในแต่ละกรณี
พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและพิมพ์คำวินิจฉัยนั้นเผยแพร่ออกไป ท่านประธาน
คน ๙ คนนี้ถ้าเกิดว่า ๓ คนเห็นว่าผิด ๓ คนเห็นว่าถูกอีก ๓ คนมี
ความเห็นเป็นกลาง แล้วจะเชื่อถืออะไรกับศาลรัฐธรรมนูญละครับ มันน่าจะ
เป็นคำวินิจฉัยที่ออกมาเป็นเอกฉันท์มันถึงน่าจะเป็นคำวินิจฉัยที่เป็น
บรรทัดฐาน, ไม่สมควรที่จะให้ผู้พิพากษาทุกนายของศาลรัฐธรรมนูญต้องทำ
คำวินิจฉัยให้เหตุผลหรือข้อสรุป ถ้าเกิดข้อสรุปนั้นมันแตกต่างกันอย่างที่ผมว่า

คือ ๓ คนแรกบอกว่ากรณีนี้ผิด ๓ คนถัดมาบอกกรณีนี้ถูก อีก ๓ คนมีความเห็น
เป็นกลาง ๆ บอกมันไม่ผิด ไม่ถูก ผลออกมาเป็นอย่างไร ความเชื่อถือ
ในศาลจะลดลง เพราะเอาแน่อะไรไม่ได้เลย ความคิดเห็นของคนนั้นย่อมมี
การแตกต่างกัน ผมไม่เชื่อละครับว่าคนจะเห็นกันเหมือนกันหมด แม้กระทั่ง
ผู้พิพากษาในศาลก็ยังมี การทำความเห็นแย้ง มีการเมื่อการตัดสินแล้ว
ผู้พิพากษาใน ๓ นาย อาจจะมี ๑ นายทำความเห็นแย้งว่าไม่เห็นด้วย
ถ้ากรณีอย่างนี้แล้วเราจะวินิจฉัยว่าใครผิดใครถูก ผลออกมาก็คือแต่ละคน
ย่อมให้เหตุผลของตัวเองออกมา แล้วเหตุผลอันนี้จะเป็นบรรทัดฐานได้
อย่างไร ผมขอกราบเรียนถามเพียงเท่านี้ครับ

สผ. ๓๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จิวภา ๗๐/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : จากทนาย
แล้วมาคุณหมอ เชิญคุณพรพิชญ์ครับ

นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ (นราธิวาส) : ขอขอบคุณ
ท่านประธาน ท่านประธานสภาที่เคารพ จริง ๆ แล้วก็คงขอเท้าความ
ไปในนิดเดียวเท่านั้นเองจะไม่พูดมาก เพราะในประเด็นนี้บอกตรง ๆ ว่า
สนับสนุนในรายงานการประชุม แล้วก็ต้องขอชมเชยว่ากรรมาธิการชุดนี้
ขยันมาก เพราะว่าดิฉันอ่านจากรายงาน ๒ เล่ม เล่มใหญ่ ๆ เรื่อง
ศาลรัฐธรรมนูญบอกได้เลยว่าทำให้มีความรู้มากกว่าวิวัฒนาการนี้เป็นอย่างไร
จนว่าคณะกรรมการนี้น่าจะเปลี่ยนแปลงมาเป็นศาลรัฐธรรมนูญนั้น แทนจะ
พูดได้ว่าแม้ดิฉันไม่ได้เดินทางตามไปกับคณะกรรมการก็เหมือนกับได้
เดินทางไปด้วยในต่างประเทศ ดิฉันเห็นด้วยมากในเรื่องของอำนาจหน้าที่
ซึ่งท่านอาจารย์ปรีชา สุวรรณทัต เองก็ได้พูดถึงแล้ว โดยเฉพาะใน
การแก้ไขในหลักการที่เพิ่มเติมสิทธิให้กับประชาชน ผู้ที่เป็นคู่ความใน
ศาลยุติธรรมสามารถที่จะนำคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดแล้วให้มีการมา
วินิจฉัยใหม่หรือมาตีความกันใหม่ ตรงประเด็นตรงนี้ที่จะขอถามนิดหนึ่งว่า
ขอย้อนไปว่ามีการฟ้องร้องกันจากความเห็นที่กระทรวงมหาดไทยที่ดิฉัน
ได้อภิปรายผ่านไปแล้ว มีการฟ้องร้องจากโจทก์ฟ้องมหาดไทยว่าทำ
ความเห็นอย่างนี้ซึ่งไม่ถูกต้องอะไรจนถึงศาลฎีกา แต่ปรากฏว่าศาลฎีกาก็
ยกฟ้องโดยคิดว่าให้คำพิพากษาว่าเป็นความเห็นของกระทรวงมหาดไทยนั้น
เป็นเรื่องในชั้นที่มีการโต้แย้งกันในทางความเห็น จึงไม่อาจถือได้ว่า
เป็นการกระทำที่เป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ฉะนั้นตรงจุดนี้ก็คงขอ
เรียนถามนิดหนึ่งว่าเมื่อถึงอย่างนี้แล้วในความหมายของกรรมาธิการ
ที่ให้ในเรื่องของศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจนั้น เราสามารถที่จะดึงจุดนี้
ได้อย่างไรที่จะนำมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีขึ้นในอนาคต ถ้ามีผู้เห็นด้วย
หลาย ๆ ท่าน ขอขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ
กรรมาธิการครับ

นายปรีชา สุวรรณทัต (กรรมาธิการ) : ท่านประธานสภา
ที่เคารพ ภาระผม ปรีชา สุวรรณทัต ในฐานะกรรมาธิการ ภาระผมขอ
ชี้แจงตอบเป็นประเด็น ๆ ไป และคงขอสั้น ๆ เพื่อประหยัดเวลา
ท่านสมาชิกได้ถามว่าศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลยุติธรรมหรือไม่ ประเด็น

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จีวรภา ๗๐/๗

นี้สำคัญครับ ศาลรัฐธรรมนูญไม่ใช่ศาลยุติธรรม มีลักษณะกันเป็นพิเศษ มีลักษณะเป็นศาล แต่เราไม่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นศาลยุติธรรม เพราะอะไร เพราะว่า มีลักษณะเป็นองค์กรกึ่งการเมืองผสม เข้ามาด้วย ทั้งศาล ทั้งองค์กรกึ่งการเมือง นี่แหละครับกรรมาธิการวิสามัญจึงต้อง มาวางโครงสร้างของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ เพราะความเป็นองค์กรกึ่งการเมือง เช่น สามารถที่จะวินิจฉัยว่ากฎหมายที่สภานี้ตราออกไปขัดต่อรัฐธรรมนูญก็เป็นเรื่องของการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของท่าน ส.ส. ที่นั่งอยู่ในที่นี้จะขาดสมาชิกภาพหรือไม่ นี่คือการเมืองโดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นองค์กรประกอบจึงต้องมีลักษณะ เป็นพิเศษไม่ใช่ศาลยุติธรรม

ในประเด็นที่ ๒ ท่านถามว่า เมื่อไปร้องต่อศาลยุติธรรมแล้ว แล้วก็มาร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ ประเด็นนี้ไม่อาจจะตอบได้ ชัดเจนว่า กรณีใดจะร้องได้หรือร้องไม่ได้ต้องดูปัญหาเป็นกรณี ๆ ไป แต่กรณีของท่านสมาชิกคุณหมอมรพิชญ์อันนั้นตอบได้ เพราะศาลฎีกามีได้ วินิจฉัยในประเด็นในเรื่องนั้น การตีความว่าโต้ะอีม่าม นั้นจะมีสิทธิที่จะเลือกตั้งหรือไม่ เพราะว่าไปตีความว่าเป็นนักบวชอย่างนี้สามารถ นำประเด็นดังกล่าวนี้มาร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ถ้าเรามีการตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญตามที่กรรมาธิการได้เสนอ

ในประเด็นต่อไป ท่านถามเกี่ยวกับเรื่องการถอดถอนว่า ใครจะถอดถอนถ้ามีความประพฤติเสื่อมเสีย สภาแห่งนี้เป็นผู้แต่งตั้ง เมื่อมีอำนาจแต่งตั้งก็ย่อมมีอำนาจที่จะถอดถอนได้ครับ หหมดแล้วครับ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ
คุณสมพงษ์ครับ

นายสมพงษ์ สู้ศุภวรรธ (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม นายสมพงษ์ สู้ศุภวรรธ สมาชิกผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร ท่านกรรมาธิการ ยังไม่ได้ตอบประเด็นที่กระผมได้กราบเรียนไว้ ผมขอใช้อีกสักครั้งหนึ่ง เพื่อความเข้าใจจะได้ตอบตรงประเด็นเลย ท่านได้บอกไว้ในหนังสือ เล่มนี้บอกว่าผู้พิพากษาทุกนายของศาลรัฐธรรมนูญต้องทำคำวินิจฉัย ให้เหตุผลและข้อสรุปในแต่ละกรณีพร้อมทั้งลงลายมือชื่อ และให้พิมพ์

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

จรรยา ๗๐/๓

คำวินิจฉัยออกเผยแพร่ ที่นี้ผมก็ถามว่าคำวินิจฉัยนี้ถ้าออกมาในลักษณะ
ซึ่งใน ๔ นายนั้น ๓ นายเห็นว่าผิด ๓ นายเห็นว่าถูก อีก ๓ นาย
มีความเห็นเป็นกลาง แล้วจะตัดสินอย่างไร

- ๗๑/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญ

คุณวิเชียร

นายวิเชียร ดันล่อง (ตริง) : ท่านประธานที่เคารพ
ผมขอกราบขอบพระคุณกรรมาธิการ ดอกเตอร์ปรีชา สุวรรณทัต ที่กรุณา
ให้ความกระจ่างแจ้งเกี่ยวกับเรื่องศาลรัฐธรรมนูญนี้บ้างพอสมควร
นั่นแหละคืออย่างที่ท่านว่า การที่ว่าจะนำคดีมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญนี้
ก็ต้องดูไปเป็นเรื่อง ๆ ถ้าสมมติว่าดูเป็นเรื่อง ๆ ไปในลักษณะเช่นนี้
แสดงว่าในขณะนี้ฝ่ายกรรมาธิการพิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญที่น่า
เสนอเรื่องนี้สู่สภา ก็ยังไม่ได้มีข้อคิดเห็นยุติว่าควรจะเป็นคดีอะไรบ้าง
ใช้ไหม เพราะฉะนั้นในเมื่อว่าเป็นในลักษณะเช่นนี้ ผมคิดว่าเรา
พิจารณาไปก็คงแค่นั้น แต่อย่างน้อยที่สุดมีส่วนติดอยู่ก็คือ ฝ่ายกรรมาธิการ
ก็ได้รับรู้ความคิดเห็นของบรรดาสมาชิกในสภาแห่งนี้ ว่าเรามีความเห็น
ต่อศาลรัฐธรรมนูญอย่างไร ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเท่าที่ผมฟังผู้ที่ลุกขึ้น
อภิปราย ก็เห็นด้วยว่าควรมีสถาปัตยกรรมรัฐธรรมนูญ แต่ในแง่ ฝ่าย
กรรมาธิการต้องไปวางโครงร่างขึ้นมาใหม่ หรือว่าทำอย่างไรที่จะว่า
ให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญนี้ แต่ก่อนที่ผมนั่งลง
ก็ใครจะถามท่านอีกที่ว่า ในกรณีที่ว่าอย่างที่ท่านว่านี่ เป็นคดีแต่ละเรื่อง ๆ
ไป เราหยิบยกขึ้นมาให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยเป็นเรื่อง ๆ ไป
จะต้องมีคดีประเภทไหนบ้าง อย่างจะใคร่ดูตัวอย่างหนึ่ง ๓. ผู้ที่มีอำนาจ
หรือว่าคนที่มาฟ้องร้อง หรือมาร้องทุกข์ต่อศาลรัฐธรรมนูญนี้ควรจะ
เป็นใคร ยกตัวอย่าง แต่จะไม่อยากจะให้พาดพิงถึงใครว่ากันจริง ๆ
แต่ถ้าสมมติไม่ยกตัวอย่างความเป็นจริง ก็ไม่รู้จะพูดอย่างไร ยกตัวอย่าง
สมมุติคดีที่ผ่านมา เอละครับ ศาลฎีกาตัดสินแล้วว่า การขัดทรัพย์นี้ไม่ชอบ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทีนี้ถ้าสมมุติว่ามีประชาชนบางคนเขาไม่เห็นด้วย
ก็อยากจะให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตีความ ใครจะเป็นผู้หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมา
ให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตีความ ขอกราบขอบพระคุณ ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญกรรมาธิการ

นายปรีชา สุวรรณทัต (กรรมาธิการ) : กระผม ปรีชา
สุวรรณทัต ขอชี้แจงเพิ่มเติม คำถามของท่านผู้แทนสมพงษ์ว่า เหตุใด
ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องให้ผู้พิพากษาแต่ละคนแสดงเหตุผลคำพิพากษาไว้
แต่ละคน ไม่เขียนรวมกัน อันนี้แหละเป็นลักษณะพิเศษของศาลรัฐธรรมนูญ

เป็นการแสดงความโปร่งใส และให้เห็นเหตุผลของตุลาการรัฐธรรมนูญ
แต่ละคนที่วินิจฉัยว่ามีเหตุผลประการใด ในปัจจุบันนี้ท่านคงทราบดี
เราอ่านคำพิพากษา เราไม่ทราบว่าแต่ละคนที่เป็นองค์คณะมีความเห็น
แต่ละประเด็นอย่างไร เพราะเขียนรวมกันแล้วเห็นถือ เพราะฉะนั้น
ศาลรัฐธรรมนูญจึงจำเป็น อย่างกระผมได้ทราบเรียบร้อยแล้ว ไม่ใช่เป็น
ศาลยุติธรรมโดยแท้ แต่เป็นองค์กรทางการเมือง มีการวินิจฉัยที่เกี่ยวกับ
การเมือง อย่างนี้ความโปร่งใสจึงจำเป็น ในขณะเดียวกันก็จะมีกฎหมาย
บัญญัติไว้ต่อไปเกี่ยวกับเรื่องของการวินิจฉัย ในกรณีที่ต้องถือเสียงข้างมาก
หรือถือมติโดยเด็ดขาดเป็นมติโดยเอกฉันท์ อันนั้นเป็นรายละเอียด
ที่จะอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ได้ หรืออยู่ในกฎหมายวิธีพิจารณาความก็ได้
ในประเด็นของท่านวิเชียรบอกว่าคุณอะไรบ้าง อันนี้ต้องทราบเห็นว่า
คดีที่จะมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญนั้น ต้องเป็นคดีที่จำกัดในส่วนที่เกี่ยวกับประเด็น
วินิจฉัยคาบเกี่ยวหรือต่อเนื่องกับการตีความรัฐธรรมนูญเท่านั้น จะไม่ใช่
คดีแพ่ง หรือคดีอาญาโดยทั่วไป อันนี้จะป็นข้อจำกัดที่จะแตกต่างกับคดี
โดยทั่วไป ในประเด็นของท่านต่อไปที่หยิบยกในเรื่องของการยึดทรัพย์มา
อันนั้นก็คงขอตอบเป็นหลักการว่า ถ้าเรามีศาลรัฐธรรมนูญแล้วบุคคลที่มี
ส่วนได้เสียอาจจะมาร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยหรือตีความได้
ปัจจุบันนี้บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะร้องขอให้ศาลหรือให้ตุลาการ
รัฐธรรมนูญตีความได้ เพราะจะต้องเป็นเรื่องขององค์กรเท่านั้นที่จะให้
ตุลาการรัฐธรรมนูญตีความ ขอขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญประเด็น
ต่อไป อำนาจในการเรียกประชุม และปิดเปิดประชุม

นายอรรถางค์ ปาณิกบุตร (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานสภาที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ประเด็นในเรื่อง
อำนาจในการเรียกประชุม และปิดเปิดประชุมสภา ซึ่งตามมาตรา ๑๒๗
และมาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๑ ต่อไปนี้ทางคณะกรรมการวิสามัญ
ได้เห็นอย่างที่ผมได้เรียนเมื่อเข้านี้ว่า ในการพิจารณาการศึกษาแนวทาง
แก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ทางคณะกรรมการได้ให้ความสำคัญ
กับสถาบันผู้แทนราษฎร เพราะว่าเป็นที่รวมของอำนาจอธิปไตยมาจาก
ประชาชน เพราะฉะนั้นเมื่อเราดูในมาตรา ๑๒๗ เป็นการเปิดประชุม
ครั้งแรก ซึ่งพระมหากษัตริย์มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เรียก
ประชุมสภา ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ขอเปลี่ยน
เป็น ประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ในขณะนั้นยังไม่มีประธานรัฐสภา ก็ถือว่าประธานวุฒิสภาซึ่งเป็นรองประธาน
รัฐสภาเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ในประเด็นที่ ๓ มาตรา ๑๓๒ การเรียกประชุม การขยายเวลา
ประชุม การปิดประชุมรัฐสภาให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งเป็นของเดิม
อันนั้นก็เป็นเรื่องของฝ่ายบริหาร ทำไม่ว่า เรื่องการปิดเปิดประชุมนั้นเป็น
เรื่องของสภา ทำไมไม่ให้ประธานสภาเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
คณะกรรมการพิจารณาศึกษากันรอบคอบแล้วก็เห็นว่า ให้ทำเป็นประกาศ
พระบรมราชโองการ โดยประธานรัฐสภาเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ในการเรียกประชุม ขยายเวลาประชุม การปิดประชุมรัฐสภา

ประเด็นที่ ๓ อันนี้ก็คงเป็นอำนาจฝ่ายบริหาร ซึ่งเราเห็นว่า
ในการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญทำได้โดยมาตรา ๑๓๐ ฝ่ายบริหาร
เรียกได้อยู่แล้ว เรียกประชุมสภาสมัยวิสามัญ ส่วนมาตรา ๑๓๑ น่าจะเป็น
เรื่องของรัฐสภา สมาชิกรัฐสภาเข้าชื้อกัน ขอเปิดรัฐสภาวิสามัญให้ทำเป็น
ประกาศพระบรมราชโองการ และประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนอง
พระบรมราชโองการ เพราะว่าทางคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
เรื่องของสภา ประธานสภา หรือประธานรัฐสภาน่าจะเป็นผู้รับผิดชอบ
เพราะฉะนั้นแนวทางการศึกษาเพื่อจะแก้ไขจึงเห็นควรว่า ให้กระทำตาม
๔ หัวข้อ ในเรื่องของการปิดเปิดประชุม ตามที่ได้เสนอท่านไป ขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มี
ผู้ใดอภิปราย ประเด็นต่อไป ๑๖. คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ต้องห้าม
มิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ที่เขียนไว้ในกฎหมาย
เลือกตั้งใหม่ ขอเชิญคุณชินวรณ์

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานสภาที่เคารพ ผม ชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคประชาธิปัตย์ นครศรีธรรมราช ในฐานะกรรมาธิการ ต่อประเด็น
ในเรื่องคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติ
ของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแนวทาง
แก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญได้พยายามที่จะศึกษาต่อประเด็นเหล่านี้ใน
รายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้เคยบัญญัติเอาไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
ปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ เห็นว่า ถ้าหากรัฐธรรมนูญในฉบับที่เราจะมีการ
แก้ไขต่อไปนั้นได้กำหนดหรือบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้เอาไว้ ก็จะทำให้
รัฐธรรมนูญนั้นมีความทะอะทะมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญก็คือว่าสิ่งต่าง ๆ
เหล่านี้จะต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอให้สอดคล้องกับสภาวการณ์
คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นว่า ให้ตัดออกจากรัฐธรรมนูญทั้งหมด
และให้นำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ซึ่งขณะนี้สภาแห่งนี้ได้อนุมัติให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญศึกษาเพื่อที่จะแก้ไข
กฎหมายพรรคการเมือง และกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่แล้ว

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

สาวิตรี ๗๓/๑

เพราะฉะนั้นต่อประเด็นคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจึงได้ตัดออกทั้งหมดครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณมานะ

นายมานะ คูสกุล (นครพนม) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม มานะ คูสกุล ส.ส. จังหวัดนครพนม พรรคชาติพัฒนา ผมเห็นว่าถ้าคงไว้ในร่างรัฐธรรมนูญเดิมคืออยู่แล้วไม่สมควรที่จะยกออกไป เพราะว่าเราต้องยอมรับว่ารัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ แต่ พ.ร.บ. การเลือกตั้งนั้นผมขอกราบเรียนว่า สภานี้สามารถแก้ไขได้ จะเห็นว่าการแก้ไข พ.ร.บ. กับการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น จะใช้การลงมติแตกต่างกันออกไปไม่เหมือนกัน ความยากง่ายจะต่างกัน ถ้าสมมุติว่ามีพรรคการเมืองบางพรรคอาจจะออก พ.ร.บ. อะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ของพรรคตัวเองในการเลือกตั้ง เพื่อจะให้บุคคลบางคนซึ่งจะเห็นว่าในช่วงที่มีการออกรัฐธรรมนูญฉบับนี้เห็น ก็ได้เขียนคุณสมบัติของผู้สมัครจะเห็นว่า ๑. สถานที่เกิด ๒. ต้องมีภูมิลำเนาเกินกว่า ๑๘๐ วัน ซึ่งในอดีตนั้นเขียนไว้ ๖ เดือน แต่มีการเขียนไว้เป็น ๑๘๐ วัน ซึ่งผลของการเขียนรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เขียนไว้ ๑๘๐ วันนั้น หลาย ๆ ท่านก็ทราบดีว่าได้เกิดอะไรขึ้นกับคนบางคน เพราะฉะนั้นถ้าให้เป็นพระราชบัญญัติแล้ว อำนาจในการแก้ไขนั้นจะอยู่ที่ผู้บริหารประเทศคือฝ่ายรัฐบาล ตรงนี้ผมไม่แน่ใจว่ารัฐบาลนั้นจะมีความจริงจังในการแก้ไขเพื่ออำนาจของปวงชนชาวไทย หรือว่าเพื่ออำนาจของพรรคตัวเอง จะเห็นว่าการแก้ไขในสภาแห่งนี้ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจเมื่อคืนนี้ คนพูดก็ยังไม่ได้อภิปราย คนตอบก็ยังไม่ได้อตอบ แต่ท่านบอกท่านจะยกมือหมดแล้วไว้วางใจหมดแล้ว ไม่รู้เขาจะถามอะไร ไม่รู้จะตอบอย่างไร อันนี้คือพรรคการเมืองบังคับสมาชิกพรรคอื่น ต้องให้อยู่ในกรอบในระเบียบ เพราะฉะนั้นในกรณีที่จะแก้ พ.ร.บ. เพื่อประโยชน์ของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งซึ่งเป็นรัฐบาลนั้นง่ายเหลือเกินครับ แต่ถ้าอยู่ในรัฐธรรมนูญนี้จะต้องอาศัยหลาย ๆ ฝ่าย ต้องอาศัยความยากลำบากขึ้นมาอีก เพราะฉะนั้นผมไม่มีความเห็นด้วยที่จะยกออกไปอยู่ใน พ.ร.บ. การเลือกตั้งและ พ.ร.บ. พรรคการเมือง จริงอยู่ครับถ้าท่านจะร่าง พ.ร.บ. ทั้ง ๒ ฉบับนี้ขึ้นมาใหม่ แต่ว่าท่านก็ต้องเอาแม่บทจากรัฐธรรมนูญ

ไว้ เพราะฉะนั้นให้เขียนไว้ในที่เดิมดีที่สุดกว่าที่จะยกออกไป เพราะผม
 ไม่แน่ใจว่าสภาแห่งนี้ทุกคนจะมีอิสระในการยกมือหรือไม่ ผมยอมรับว่า
 ทุกคน ส.ส. ๓๖๐ คน มีความคิดอิสระเป็นของตัวเอง แต่ความอิสระ
 ในการปฏิบัติไม่เป็นของตัวเอง อย่างจะเห็นว่าหลาย ๆ อย่าง หลาย ๆ
 ครั้งอาศัยเสียงข้างมากของสภานี้ลากไป พอเอาไปถึงข้างนอกก็ไปคุยกัน
 ผมก็ไม่เห็นด้วยนะแต่จำเป็น อันนี้ละครับไม่ใช่ว่ามันจะเกิดเฉพาะสภา
 สภาต่อ ๆ ไปก็เกิดขึ้น ถ้ายกมาตราเหล่านี้ออกไปจากรัฐธรรมนูญแล้ว
 ท่านประธานเชื่อผมไหมครับว่า ถ้าเกิดมีการเลือกตั้งเข้ามาอีกแล้ว
 พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ต้องการทำให้ผลประโยชน์ของ
 ตัวเองก็ไปแก้ พ.ร.บ. อีก พอเปลี่ยนสภาใหม่มีรัฐบาลของพรรคการเมือง
 ใหม่ขึ้นมา ก็แก้กลับเข้ามาเป็นของตัวเองอีก -----

เพราะฉะนั้น พ.ร.บ. ตัวนี้จะเกิดการรวนเร จริงอยู่ทางกรรมาธิการ
บอกว่า พ.ร.บ. ไม่ใช่แก่ง่าย ๆ ต้องขออนุมัติสภา แต่ความยากง่าย
ระหว่างแก พ.ร.บ. กับรัฐธรรมนูญต่างกัน เพราะฉะนั้นผมเห็นสมควร
ที่จะคงไว้ตรงนี้ เพราะว่าท่านยกออกไปทั้งพวง ท่านก็ไปเขียนเหมือนเดิม
เอาไว้ตรงนี้ดีกว่า เพื่อกันไม่ให้พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง
ออก พ.ร.บ. การเลือกตั้ง หรือ พ.ร.บ. พรรคการเมืองเพื่อที่จะหา
ผลประโยชน์ให้พรรคของตัวเอง ขอขอบคุณที่ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณวิเชียร

นายวิเชียร ดันล่อง (ตริง) : ท่านประธานที่เคารพ

ผม วิเชียร ดันล่อง พรรคประชาธิปัตย์ จากจังหวัดตรัง ท่านประธาน
ที่เคารพ ผมคิดว่าการที่จะแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้ก็ดี ในกรณีที่
สภาแห่งนี้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งชุดใดเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับ
เรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะเป็นเรื่องที่กระทบใจเรา เพราะว่าเราต้อง
ถือว่าทุกพรรคมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อแก้ไขเรื่องเหล่านั้นเพื่อ
ให้มีผลที่ดีขึ้น แต่ก็นั่นแหละครับ คือในกรณีที่กรรมาธิการได้หยิบยก
เรื่องนี้ขึ้นมาว่าคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สำหรับคุณสมบัติของผู้มี
สิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ ก็เขียน
ไว้ว่า จะต้องเป็นบุคคลที่เป็นสัญชาติไทยหรือได้สัญชาติไทยมาเป็นเวลา
ไม่น้อยกว่าเท่านั้นปีเท่านั้นปี อย่างนี้เป็นต้น นั่นคือคนที่มีความรู้เลือกตั้ง
สำหรับคนที่ไม่มีสิทธิก็คือบุคคล ๕ ประเภทตามมาตรา ๑๐๔ คือวิกลจริต
เป็นภิกษุ สามเณร ถูกคุมขัง อยู่ในระหว่างเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดย
คำพิพากษาของศาล ท่านประธานที่เคารพ ความจริงในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
ของเรา เราก็เขียนไว้ชัดเจนว่า ผู้ที่ต้องหาคดีคือคนที่บริสุทธิ์จนกระทั่งว่า
ศาลจะพิพากษาว่าเป็นความผิด แต่อย่างที่เราได้ยกตัวอย่างมา
เมื่อก่อนหน้านี้ว่า ในกรณีที่คน ๒ คนไปร่วมกระทำผิดข้อหาฐาน
ลักทรัพย์ คนหนึ่งถูกคุมขัง อีกคนหนึ่งมีหลักทรัพย์ประกันตัวออกมา คนที่
ประกันตัวออกมากลับมีสิทธิไปใช้เสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้ อีกคนหนึ่ง
ไม่มีสิทธิ อย่างนี้ผมคิดว่าเราน่าจะต้องทบทวนเสียใหม่เหมือนกัน
นอกจากนี้เมื่อผมก็ได้ฟังคุณหมอฟรพิศพันธุ์พูดเกี่ยวกับเรื่องคนที่ว่าไม่ได้
เป็นนักบวชในศาสนาอิสลาม แต่ปรากฏว่าตามกฎหมายปกครองไม่มีสิทธิ
ในการลงคะแนนเลือกตั้ง เช่น โต๊ะอิหม่าม ท่านประธานที่เคารพ ยัง

มีบุคคลอีกประเภทหนึ่งซึ่งเสียสิทธิไป ทั้ง ๆ ที่เขาได้หาผลประโยชน์ให้กับประเทศชาติกับบ้านเมืองมา นั่นคือคนที่ไปอยู่ต่างประเทศ เดียวนี้เราต้องยอมรับเหมือนกันว่า ในขณะที่คนไทยที่ไปทำงานอยู่ในต่างประเทศมีมากมาย และสามารถที่จะทำเงินตราให้กลับสู่ประเทศของเราได้ปีละจำนวนหลายพันล้านบาท บุคคลประเภทนี้ทำไมเขาไม่มีส่วนมีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศเขาบ้าง เพราะฉะนั้นผมเลยขอฝากบรรดากรรมาธิการชุดนี้ว่า น่าจะพิจารณาคนไทยในต่างประเทศด้วยว่า ทำอย่างไรให้เขามีสิทธิมาออกเสียงเลือกตั้ง นั่นคือสิ่งที่ผมอยากจะขอฝากกับบรรดาท่านกรรมาธิการ ท่านประธานที่เคารพ ผมก็ขอแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ได้เรียนให้ท่านประธานทราบว่า ผมมีเหตุผลในการเพิ่มเติม มีใครบ้าง อย่างไรบ้าง แต่นั่นแหละครับ ถ้าสมมติว่าเราจะร่างไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้มันจะทำให้กฎหมายรัฐธรรมนูญยาวไปไหม เราจะทำอย่างไร ร่างให้มันแคบและโยงไปออกกฎหมายอีก เรื่องหนึ่งก็อาศัยกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ขอขอบพระคุณครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ

กรรมาธิการ

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชินวรณ์ บุญยเกียรติ ในฐานะกรรมาธิการ กระผมขอกราบเรียนเพิ่มเติมตามที่บรรดาเพื่อนสมาชิกได้ตั้งข้อสังเกต ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง ผมอยากจะกราบเรียนต่อกรณีที่ว่า การที่คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ต้องห้ามมิให้มีสิทธิเลือกตั้ง และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งนั้นไปไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจจะมีปัญหาที่จะทำให้ฝ่ายบริหารหรือพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งสามารถที่จะหยิบยกเอาไปเป็นผลประโยชน์ต่อการเลือกตั้งต่อพรรคของตนเองนั้น -----

กระผมอยากจะกราบเรียนว่า ตามแนวคิดของคณะกรรมการการวิสามัญแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญที่พยายามได้ศึกษาและมองเห็นว่าประเด็นมาตรา ๑๐๓ และ มาตรา ๑๐๔ นั้นจำเป็นที่จะต้องตัดออกไปก็เพราะว่าตามรัฐธรรมนูญที่เราศึกษาใหม่นั้นก็คือว่า รัฐธรรมนูญจะต้องให้มีการแก้ไขโดยการผ่านประชามติในกรณีที่มีความขัดแย้ง เสี่ยงขัดแย้งกับวุฒิสมาชิก ซึ่งตรงนี้จะทำให้การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นยากยิ่งขึ้น เพราะว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายแม่บทที่มีความสำคัญ และบทบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นควรที่จะชัดเจนและไม่ยาวมากเกินไป

ประการที่ ๒ ต่อประเด็นที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินั้น ผมคิดว่าจะเป็นหลักประกันที่สำคัญที่จะทำให้เห็นว่าไม่มีใครที่สามารถจะหยิบยกเอามาเป็นประโยชน์ในส่วนตัวได้ ก็เพราะว่าพระราชบัญญัติในการที่จะเสนอผ่านสภาแห่งนี้จะต้องผ่านกรรมาธิการวิสามัญทั้ง ๓ วาระ ซึ่งมาจากทุกพรรคการเมือง ที่สำคัญที่สุดนั้นพระราชบัญญัติจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาแห่งนี้

นอกจากนี้ผมอยากจะกราบเรียนต่อประเด็นที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดตรัง ท่านวิเชียร คันถ่อง ที่ได้กรุณาให้ความคิดกับกรรมาธิการในเรื่องของคุณสมบัติของผู้สมัครในกรณีที่เป็นผู้ต้องหาและผู้เลือกตั้งที่อยู่ต่างประเทศ กระผมอยากจะกราบเรียนว่าคุณสมบัติเหล่านี้ตามที่ท่านได้กล่าว ที่เราจำเป็นจะต้องตัดออกจากรัฐธรรมนูญ เพราะยังมีคุณสมบัติอีกมากมายที่จะต้องคำนึงถึงในความเปลี่ยนแปลงที่เป็นโลกาภิวัตน์ในสมัยปัจจุบันนี้ ผมจึงกราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญที่เราศึกษาอยู่ต่อประเด็นตรงนี้ เราให้มีคณะกรรมการจัดการเลือกตั้งซึ่งมีความเป็นกลาง ซึ่งเป็นอิสระตรงนี้จะมีส่วนสำคัญในการไปกำหนดคุณสมบัติหรือสิทธิของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ขอกราบเรียนเพื่อทราบครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณนิพิฐ

นายนิพิฐ อินทรสมบัติ (พัทลุง) : กราบเรียนท่านประธาน

ที่เคารพ กระผม นิพิฐ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง พรรคประชาธิปัตย์ ผมขออนุญาตที่จะทำความเข้าใจกับท่านกรรมาธิการเกี่ยวกับเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ความเห็นของคณะกรรมการนั้นได้ตัดออกจากรัฐธรรมนูญทั้งหมด และนำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า การได้สิทธิของบุคคลในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการมีสิทธิของบุคคลในการรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ในความเห็นส่วนตัวของกระผมมีความคิดว่า สิทธิเหล่านี้เป็นสิทธิที่มีความสำคัญสูงสุด สูงกว่าสิทธิใด ๆ ที่บุคคลในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศจะพึงมี เพราะฉะนั้นเมื่อสิทธิที่จะมีสิทธิรับสมัครเลือกตั้งหรือสิทธิที่จะลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้าถือว่าเป็นสิทธิที่มีความสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศนี้แล้ว สิทธิที่มีความสำคัญเหล่านั้นน่าจะกำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กระผมเห็นด้วยกับเพื่อนสมาชิกบางท่านที่ได้แสดงความเห็นต่อสภานี้ว่า ถ้าเรานำสิทธิเหล่านั้นไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโอกาสข้างหน้าเมื่อพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งขึ้นมาบริหารบ้านเมือง อาจจะมีกาวกักกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เลื้อยอานวยต่อผลประโยชน์ของพรรคการเมืองเหล่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ แต่ถ้าเราบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญเหมือนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้ว การกักกฎหมายเรื่องสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ดี ผู้รับสมัครเลือกตั้งก็ดี จะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะแก้ได้โดยง่าย ซึ่งก็ถือว่าเป็นหลักประกันอย่างหนึ่งของพลเมืองของบ้านเมืองนี้ที่จะมีความชอบธรรมในการที่จะรับสมัครเลือกตั้งหรือมีความชอบธรรมที่จะใช้สิทธิในการลงคะแนนให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนนี้กระผมจึงมีความเห็นแย้งว่า ควรจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเหมือนเดิม

อีกประการหนึ่งครับท่านประธาน ที่คณะกรรมการการชู้ดนี้ ยังไม่ได้พิจารณาถึงสิทธิของผู้มีสิทธิรับสมัครเลือกตั้ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า ผู้เยาว์เมื่อมีอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ถ้ามีการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วถือว่าเป็นบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ท่านประธานที่เคารพ เมื่อบุคคลบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสแล้ว กระผมเห็นว่าน่าจะให้สิทธิของผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสนั้นมีสิทธิที่จะออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

ท่านประธานที่เคารพ บุคคลที่สมรสเมื่ออายุ ๑๗ ปี หรือเมื่อมีอายุต่ำกว่านั้น แต่มีการสมรสโดยได้รับความยินยอมจากศาลถือว่าเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ เมื่อบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ผู้ที่บรรลุนิติภาวะสามารถที่จะกระทำการ สามารถที่จะกระทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ เหมือนกับบุคคลที่มีอายุครบ ๒๐ ปี เพราะฉะนั้นในส่วนนี้กระผมเห็นว่า ท่านกรรมาธิการยังไม่ได้พิจารณาให้สิทธิของบุคคลที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ส่วนนี้ผมจึงแสดงความเห็นต่อสภาแห่งนี้ไว้ ขอกราบขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณชานินทร์

นายชานินทร์ ใจสมุทร (สตุล) : ท่านประธานที่เคารพ

ผม ชานินทร์ ใจสมุทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสตุล พรรคประชาธิปัตย์ กระผมเห็นด้วยกับคณะกรรมการการศึกษาแนวทางแก้ปัญหารัฐธรรมนูญ แต่ประการหนึ่งที่กระผมอยากจะเห็นทุกท่านในสภาแห่งนี้ ร่วมแรงร่วมใจกัน ทุกท่าน ณ ที่นี้ไม่ว่าจะเป็นกรรมาธิการได้ทำงานมาด้วยความเหนื่อยยากในการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหารัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาทุกฉบับ เสียเลือด เสียเนื้อ เสียชีวิตในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยให้ได้รัฐธรรมนูญมา เหมือนกับเราช่วยกันปลูกต้นไม้เมื่อเติบโตแล้วมีผู้มาโค่นต้นไม้ทิ้ง ท่านประธานที่เคารพ กฎหมายรัฐธรรมนูญหลายฉบับถูกฉีกทิ้ง กระผมเห็นว่าผู้ที่มาทำลายรัฐธรรมนูญ ผู้ที่ไม่ประสงค์ดีต่อระบอบประชาธิปไตย สมควรที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งว่าผู้ที่ทำการรัฐประหาร หรือผู้ที่ทำลายรัฐธรรมนูญนั้นไม่สมควรที่จะมีสิทธิสมัครผู้แทนราษฎรหรือมีคุณสมบัติในมาตรา ๑๐๕ ต่อเป็นข้อ ๕ ก็ได้ ในนี้มี ๕ ข้อ ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณมานะ

นายมานะ คุสกูล (นครพนม) : กราบเรียนท่านประธาน

สภาที่เคารพ ผม มานะ คุสกูล ส.ส. จังหวัดนครพนม พรรคชาติพัฒนา เมื่อที่ท่านกรรมาธิการได้ลุกขึ้นมาชี้แจงว่าถ้ายกออกไปแล้วจะเกิดผลดีอย่างไร ถ้าไม่ยกออกไป เพราะว่าท่านได้มีเจตนาที่จะร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะให้มีประชาติ ในกรณีเกิดความขัดแย้งระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภานั้น ผมขอกราบเรียนว่าถ้ายกออกไปมีอยู่ประเด็นหนึ่ง ในคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อก่อนนี้เรามีการเขียนไว้ว่าบุคคลใดก็ได้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้น โดยไม่ยึดถือภูมิลำเนาในรัฐธรรมนูญเดิมนั้น หมายความว่า

เศรษฐีจากกรุงเทพฯ หัวกระเป๋าแจ่มสับบอนด์ใบเดียวเดินทางไปถึงต่างจังหวัด ไปสมัคร ส.ส. ซึ่งเคยมีมาแล้วอยู่ในสภา ในอดีตนั้น ซึ่งเรียกกันว่ามหาหลง ผมขอกราบเรียนว่าบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่ทำลายประชาธิปไตย ไปเอา อำนาจจากประชาชนได้มาโดยการหลอกลวง โดยการใช้เงินซื้อเสียง โดยความร่วมมือของบุคคลบางคนอยู่ในพื้นที่ มหาหลงเหล่านี้แหละครับ ที่สร้าง ปัญหาให้สภาเกิดความวุ่นวายมาตลอด เข้ามาก็อยากถอนทุน อยากแย้งชิง อำนาจ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่เคยรู้ว่าในเขตเลือกตั้งของตัวเองนั้นมีอยู่กี่อำเภอ มีกี่ตำบล มีกี่หมู่บ้าน ความเดือดร้อนของประชาชนเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้น รัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนไว้ชัดเจนแล้วว่าบุคคลเหล่านี้จะต้องมีพื้นแพความรู้ ต้องมีถิ่นกำเนิด ต้องเคยอยู่อาศัย ต้องรู้สภาพข้อเท็จจริง ถึงจะเหมาะสม ที่จะเป็นผู้แทนของจังหวัดนั้น ๆ หรือเขตเลือกตั้งนั้น ๆ ถ้าท่านยกออกไป ตรงนี้ ที่ท่านอ้างว่ามีกรรมาธิการ ผมขอกราบเรียนว่าถ้าเป็นพรรคการเมือง ฝ่ายค้านที่จะแก้ พ.ร.บ. ไม่ค่อยสำเร็จ แต่ถ้าเป็นรัฐบาลสิครับ โดยมาก จะสำเร็จ เพราะอะไร เวลาตั้งกรรมาธิการ รัฐบาลซึ่งเป็นพรรคที่มีเสียง ข้างมากในสภา ก็ร่วมกันยกมือ กรรมาธิการก็กลายเป็นเสียงข้างน้อย ซึ่ง คัดค้าน-----

พอเข้ามาสู่สภานี้ก็ถูกพวกมากลากไปอีก แพ้โหวตอีก เพราะฉะนั้น การแก้ไขก็จะเกิดขึ้น ตรงนี้คือสิ่งที่ผมเป็นห่วง ถ้าเกิดว่ายกเลิก คุณสมบัติทั้งหมดว่าคนไทยทุกคนมีสิทธิที่จะสมัคร ส.ส. ได้ทุกพื้นที่ ตรงนี้ก็จะเกิดมหาลงอีก จะเห็นว่าการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๕/๑ และ ๒๕๓๕/๒ นั้น มันจะไม่ค่อยมีคำว่า มหาลง คำนี้ก็จะหายไปจาก วงการ ส.ส. ของประเทศไทย แต่ถ้าท่านยกตัวนี้ออกไปอยู่ใน พ.ร.บ. เมื่อไร ผมเชื่อว่าอีกไม่นานคำว่า มหาลง ก็จะกลับเข้ามาอีก จริงอยู่ว่าบางคนเขาอาจจะไม่ได้เกิดในจังหวัดนั้น ไม่ได้อยู่ที่นั่น อาจจะย้ายสำมะโนครัวไปอยู่ครบ ๑๘๐ วัน อย่างน้อยที่สุดเขาก็ ยังได้เห็นพื้นที่ เขายังได้เป็นที่รู้จักของประชาชน ไม่ใช่ถือว่า กระเป๋าเจมส์บอนด์ไปใบหนึ่งโอนเงินผ่านบัญชีไป เราพยายาม ต่อต้านในการที่เสี่ยง เราแรงกล้ามาตลอด แต่ว่าถ้าเราไปแก้กฎหมาย ข้อนี้ออกไปจากรัฐธรรมนูญเมื่อไร เมื่อนั้นปัญหานี้จะเกิดขึ้น ผมถามว่า ถ้าในการโหวตในครั้งนี้ โดยมติคณะกรรมการนี้ผ่าน และการเสนอ ร่างรัฐธรรมนูญ เข้าไปนั้นได้ยกมาตราเหล่านี้ออกไปอยู่ใน พ.ร.บ. พรระการเมืองและ พ.ร.บ. การเลือกตั้ง ถ้าประเทศชาติเกิดเสียหาย โดยการที่เกิดเหตุการณ์ที่ผมกราบเรียนไปนี้ ใครจะเป็นคนรับผิดชอบ กรรมการขณะนี้ไม่ได้รับผิดชอบหรือครับ เพราะท่านแล้วก็แล้วกันไป ท่านเป็นผู้จุดชนวนขึ้นก่อน ไฟกองนี้ท่านเป็นคนก่อ เพราะฉะนั้นตรงนี้ ขอให้ท่านกรรมการได้คิดให้หนัก ๆ ด้วย ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผ่านะครับ

ประเด็น ๑๗ วุฒิสภา เชิญคุณณิน

นายณิน บุญสุวรรณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี พรรคเอกภาพ ในฐานะกรรมการ กระผมขอกราบเรียนนำเสนอข้อศึกษาของคณะกรรมการ เกี่ยวกับหมวด ๖ ของรัฐธรรมนูญ ที่ว่าด้วยรัฐสภา อันเป็นหมวดที่มีความสำคัญ จะเรียกว่าเป็นหัวใจของการดำเนินงานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ก็ว่าได้ เพราะเป็นหมวดที่ว่าด้วยสถาบันอันเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งจะต้อง มาทำหน้าที่ปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

ในหมวด ๖ ที่ว่าด้วยรัฐสภานั้น สิ่งที่คณะกรรมการได้นำมาศึกษา และวิเคราะห์กัน ในประการแรกที่เดี๋ยวกี้คงจะเป็นเรื่องของโครงสร้างรัฐสภา

ในเรื่องของโครงสร้างรัฐสภานั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและใหญ่โตมาก โครงสร้างของรัฐสภานั้น ต้องยอมรับกันว่าในขณะที่คณะกรรมการมาธิการได้ตั้งประเด็นไว้ว่า ระบบรัฐสภาที่จะเป็นโครงสร้างของรัฐสภานั้น ควรจะเป็นระบบสภาเดียวหรือระบบ ๒ สภา ในตอนแรกที่ได้มีการตั้งประเด็นกันพิจารณาไว้ในลักษณะเช่นนี้ ต้องยอมรับว่าในขณะนั้นกระแสของการเรียกร้องให้รัฐสภาของเราเป็นระบบสภาเดียว คือสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งเท่านั้น เป็นกระแสที่ค่อนข้างมาแรงมากในช่วงขณะนั้น และพร้อมกันนั้นคณะกรรมการก็ได้ทำการวิเคราะห์ศึกษาโดยละเอียดรอบคอบประกอบกับการทบทวนถึงหลักการปฏิบัติงานการทำงานของรัฐบาล แต่เดิมตั้งแต่ต้นตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ ตลอดจนกระทั่งได้พิจารณาศึกษารายละเอียดข้อมูลการดำเนินงานของรัฐสภาของนานาอารยประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตยหรือระบอบรัฐสภา ความเห็นที่ว่าโครงสร้างของรัฐสภาไทยต่อจากนี้ไป ถ้าหากมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ควรจะเป็นระบบสภาเดียว หรือระบบ ๒ สภานั้น ได้มีการถกเถียงอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง และใช้เวลาค่อนข้างมากจะเรียกว่าใช้เวลาหลายเดือนก็ได้ -----

ความเห็นที่อยากให้เห็นสภาของสภาไทยนั้นเป็นสภาเดียวคือสภาที่มาจาก
การเลือกตั้ง เมื่อมาเทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการ
ที่ว่าควรจะคงระบบ ๒ สภาไว้เนั้น ก็มีการเทียบเคียงและวิเคราะห์
กันอย่างละเอียดรอบคอบ จนในที่สุดก็ได้มีความเห็นซึ่งเป็นเสียงส่วนใหญ่
ของคณะกรรมการ เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกันแล้วเห็นว่า
ประเทศไทยนั้นต่อจากนี้ไปถ้ามีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในเรื่องของโครงสร้าง
ของระบอบรัฐสภาแล้ว ยังน่าที่จะคงระบบ ๒ สภาไว้เหมือนเดิม

ในประการที่ ๑ นั้นโดยธรรมเนียมประเพณีของการปกครอง
ของประเทศไทยที่มีมา ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าในรัฐธรรมนูญได้มีการกำหนดให้ระบบรัฐสภา
ของไทยเป็นระบบ ๒ สภา ยกเว้นในกรณีที่มีรัฐสภาอันเป็นผลพวง
ต่อเนื่องมาจากการปฏิวัติรัฐประหารซึ่งมีสภาเดียว ซึ่งเป็นสภามาจาก
การแต่งตั้ง ซึ่งมีได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย จึงให้มีสภาเดียว นอกจากนั้นในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๔๙๕
ซึ่งก็ได้กำหนดให้มีสภาเดียวเช่นกัน แต่ถึงแม้จะมีสภาเดียวในรัฐธรรมนูญ
ฉบับดังกล่าว แต่ก็ยังเป็นสภาเดียวที่มีสมาชิก ๒ ประเภท คือประเภทที่ ๑
เป็นสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง และประเภทที่ ๒ เป็นสมาชิกที่มาจาก
การแต่งตั้ง

ในประการที่ ๒ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านก็ได้
อภิปรายแล้วว่า ประเทศไทยนั้นไม่สมควรที่จะเอาแบบอย่างจาก
นานาอารยประเทศ เราสมควรที่จะมีแบบอย่างของตัวเอง แต่ก็คงจะ
อดไม่ได้ที่จำเป็นที่จะต้องนำมาเทียบเคียงกัน เพราะว่าประเทศไทยนั้น
ไม่ได้อยู่ตัวคนเดียวในโลก ต้องอาศัยอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมโลกซึ่งมีอีก
หลาย ๆ ประเทศ ก็จำเป็นที่จะต้องเหลียวตามองดูกันบ้าง แล้วใน
หลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมาเนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทย ความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐบาลไทยกับนานาอารยประเทศนั้นไม่เคยได้ห่างเหินกันเลย
มีปัญหาที่จำเป็นที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กันตลอดเวลา เพราะฉะนั้นการที่
เราจะละทิ้ง เพิกเฉย ไม่มอง ไม่สนใจการปกครองหรือรูปแบบของรัฐสภา
ของประเทศอื่นนั้นก็คงจะไม่เป็นการฉลาดนักในการที่เราจะนำพา
ประเทศชาติบ้านเมืองของเราไปสู่ความเจริญมั่งคั่งและความมี
สันติภาพในอนาคต ได้มองเห็นแล้วว่าในนานาอารยประเทศส่วนใหญ่

ก็ยังคงมีระบบ ๒ สภา ก็คือมีสภาล่างและสภานบน

ประการที่ ๓ ถ้าพูดถึงเรื่องของการทำงานแล้ว กระผม
ก็มีความจำเป็นที่จะพูดในนามของคณะกรรมการว่า การมี ๒ สภานั้น
ย่อมจะมีความละเอียดรอบคอบมากกว่าการมีสภาเดียว การมีสภาเดียวนั้น
ทุกสิ่งทุกอย่างถ้าได้ดำเนินการจนเสร็จสิ้นขั้นตอนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในเรื่องของการออกพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายไปบังคับใช้ทั่วประเทศนั้น
ไม่มีโอกาสจะได้รับการกลั่นกรองเลย ถ้าได้ผ่านความเห็นชอบของสภา
เดียวซึ่งจะเป็นกฎหมายโดยสมบูรณ์ จะไม่มีโอกาสที่จะมีการกลั่นกรอง
ก่อนที่จะไปบังคับใช้กับประชาชนทั่วทั้งประเทศ เพราะฉะนั้นการมี ๒ สภา
คืออีกสภาหนึ่งนั้น ถ้าจะมากำหนดหน้าที่คอยกลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภา
ผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน หรืออีกนัยหนึ่งถ้าจะพูด
ก็อาจจะ เป็นสภาที่จะทำหน้าที่เป็นสภาผู้เลี้ยงได้บ้าง แต่เฉพาะในเรื่องของ
การออกกฎหมายนั้นก็ เป็นเรื่องที่น่าจะมีความเหมาะสม ด้วยเหตุนี้ด้วยเหตุผล
ทั้งสี่ทั้งปวงที่ผมได้กราบเรียนในนามของคณะกรรมการไปแล้ว
เราจึงได้มีความเห็นร่วมกันว่าระบบของรัฐสภา ถ้าหากจะมีการแก้ไข
รัฐธรรมนูญต่อจากนี้ไป น่าที่จะเป็นระบบ ๒ สภา ในเมื่อมีระบบ ๒ สภา
แล้วก็มีปัญหาที่จะต้องพิจารณากันว่า ๒ สภานั้น สภาที่ ๒ คือวุฒิสภา
ควรจะมาจากการเลือกตั้ง หรือควรจะมาจากการแต่งตั้ง -----

แน่นอนที่สุดกระผมมีความจำเป็นที่จะต้องนำเอาความคิดเห็นของ คณะกรรมาธิการส่วนหนึ่ง ซึ่งเราจะต้องให้เกียรติด้วยว่ากรรมาธิการ ส่วนนั้นมีความเห็นว่าสภาที่ ๒ นั้นควรจะมาจากกาเลือกตั้งด้วย แต่เมื่อ พิจารณาพิจารณาร่วมกับเหตุผลข้อมูลต่าง ๆ แล้วคณะกรรมาธิการเสียง ส่วนใหญ่ก็มีความเห็นว่าสภาที่ ๒ นั้น ถ้าหากจะเป็นสภาที่มาจากการ เลือกตั้งอีกก็จะเป็นการไปซ้ำซ้อนกับสภาแรก ก็คือสภาผู้แทนราษฎร ก็จะมีปัญหาในเรื่องของการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ และบทบาทซึ่งกัน และกัน จะเป็นการซ้ำซ้อนเยิ่นเย้อไปเปล่า ๆ เหตุผลอีกประการหนึ่ง ก็คือในเมื่อเราต้องการให้มีสภาที่ ๒ ซึ่งเป็นวุฒิสภาต้องการให้เป็นสภา ที่จะทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรนั้น เราก็คงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้สมาชิกวุฒิสภานั้นมาจากการเลือกตั้ง เช่นเดียวกัน กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราจึงได้มีความเห็นว่าสมาชิกของวุฒิสภา ในระบบ ๒ สภาที่จะมีต่อจากนี้ไปในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นก็น่าที่จะมา จากการแต่งตั้ง เมื่อพูดถึงประเด็นของการแต่งตั้งแล้ว ปัญหาที่ว่าเราจะ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภามาจากไหนก็เป็น เรื่องที่คณะกรรมาธิการก็ได้พยายาม ที่จะทำการศึกษาเทียบเคียง แล้วก็คงจำเป็นที่จะต้องยกเอาการปฏิบัติ ในอดีตที่ผ่านมาในการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาคือ ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา นั้น ในทางที่ ๑ ได้รับการแต่งตั้งโดยการเสนอชื่อโดยประธานองคมนตรี ในทางที่ ๒ ก็คือได้รับการแต่งตั้งโดยการเสนอชื่อของนายกรัฐมนตรี การเสนอชื่อของท่านประธานองคมนตรีนั้นก็เป็นที่ทราบกันดีว่า อาจจะเป็น การดึงเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มาเกี่ยวข้องกับการเมือง เพราะฉะนั้น ประเด็นในเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาที่จะให้มีการแต่งตั้ง หรือการเสนอ ชื่อ โดยประธานองคมนตรีนั้นจึงไม่ได้รับการพิจารณา

ในประการที่ ๒ นั้นสมาชิกวุฒิสภาที่จะมาจากรายชื่อของ นายกรัฐมนตรีนั้น ก็เป็นปัญหาที่ได้ทราบกันดีว่าสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการ แต่งตั้งของนายกรัฐมนตรีคนเดียวนั้นจะต้องกลายเป็นฐานอำนาจ ของคน หรือพรรคการเมือง หรือกลุ่มการเมือง หรือของนายกรัฐมนตรี เพียงคนเดียว ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่มีความเหมาะสม ในที่สุดก็มาถึงวิธีที่ ๓ ที่จะเป็ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมาธิการก็ได้พยายามที่จะเสนอ แนวทาง เพื่อที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาทำหน้าที่ ช่วยเหลือกลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรให้มีความละเอียด

รอบคอบ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริงนั้น ควรจะมาจาก
 ทุกกลุ่มสาขาอาชีพ ซึ่งเป็นตัวแทนของทุกกลุ่มสาขาอาชีพ แต่เมื่อพิจารณา
 โดยละเอียดก่อนแล้วในทางปฏิบัตินั้นกว่าที่จะกำหนดตัวแทนของทุกกลุ่ม
 ทุกสาขาอาชีพโดยวิธีการแต่งตั้งนั้น เป็นไปได้ด้วยความลำบาก ก็เลยมาถึง
 วิธีที่เราคิดว่าค่อนข้างจะเป็นการเสี่ยงพอสมควรในการที่จะต้องถูก
 วิชาการวิจารณ์ว่า นักการเมืองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ เอาอีกแล้ว
 กัดกับคนอื่นไม่ให้เข้ามามีอำนาจในการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา แต่กลับ
 กลายเป็นว่าพรรคการเมืองจะเอาเสียเอง ก็มาถึงวิธีที่ ๔ อย่างที่สม
 เคยทราบเขียนให้ทราบว่า วิธีที่ ๔ ที่คณะกรรมการได้เสนอแล้วว่า
 เป็นทางออกทางหนึ่งก็คือ การตั้งสมาชิกวุฒิสภาจากบัญชีรายชื่อของ
 พรรคการเมือง บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละพรรคการเมืองนั้นได้นำ
 เสนอเพื่อการตรวจสอบของประชาชน พร้อม ๆ กับกับการพิจารณาเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่มีการเลือกตั้งทั่วไปนั้นเอง จุดตรงนี้ต้อง
 ยอมรับความจริงว่า เสี่ยงวิชาการวิจารณ์ในขณะที่มีการเสนอประเด็นนี้
 ออกมานั้นค่อนข้างหนักหน่วง แล้วค่อนข้างรุนแรงมาก จนกระทั่ง
 คณะกรรมาธิการก็ได้พยายามที่จะชี้แจง และถืออธิบายผ่านทางสื่อมวลชน
 รวมทั้งได้พูดคุยกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลาย ๆ ท่านไปแล้วก็เกิดความ
 เข้าใจมากขึ้นว่า แท้ที่จริงนั้นการที่จะให้สมาชิกวุฒิสภาที่จะมาจากการ
 แต่งตั้งนั้นมาจากบัญชีรายชื่อที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่พรรคการเมืองต่าง ๆ เป็น
 ผู้เสนอชื่อ ให้ประชาชนตรวจสอบนั้น เป็นเพียงวิธีการที่จะกับพรรคการเมือง
 มาเป็นฐานของการพิจารณาแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าในทางกลับกัน
 ที่ว่าพรรคการเมืองจะมาใช้สมาชิกวุฒิสภาเป็นฐาน ความจริงมันกลับกัน
 แต่การแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ที่จะต้องแต่งตั้งเสนอชื่อโดยนายกรัฐมนตรี
 อยู่แล้วตามรัฐธรรมนูญนั้น -----

นายกรัฐมนตรีนั้นสมควรที่จะต้องแต่งตั้งตามบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอ เพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบ ในขณะที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้ววัดเอาจำนวนคะแนนเสียงของประชาชนทั่วทั้งประเทศที่ไปลงให้กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองนั้นมากำหนดเป็นบัญชีรายชื่อ ที่เรียกกันว่าเป็นการแต่งตั้งตามสัดส่วนของเสียงของประชาชนที่เรียกว่า ปอปูลาร์ โหวต (Popular vote) ซึ่งแน่นอนที่สุด ถ้าจะเรียกว่าเป็นวิธีการเลือกตั้งโดยทางอ้อมนั้นคงไม่ได้ เพราะไม่ใช่วิธีการเลือกตั้ง พร้อม ๆ กันนั้นถ้าหากจะอนุโลมเรียกว่าเป็นวิธีการแต่งตั้งโดยทางอ้อม โดยให้พรรคการเมืองนั้นมีส่วนที่จะร่วมพิจารณาบัญชีรายชื่อนี้พร้อม ๆ ไปกับประชาชนที่จะได้มีโอกาสและมีส่วนเข้ามาพิจารณาตรวจสอบในเบื้องต้นว่า บุคคลที่จะเข้าไปเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสถาบันอันทรงเกียรติอัน ที่จะทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรนั้น สมควรที่จะได้รับการมีส่วนร่วมจากประชาชนด้วย ซึ่งน่าที่จะเป็นมิติใหม่ของระบบการเมืองของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการจึงได้ลงความเห็น โดยสรุปว่าสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งจะเป็นสภาที่ ๒ ถ้าหากจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อจากนี้ไปนั้น จะเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะได้รับการเสนอชื่อจากบัญชีผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละพรรคการเมืองเสนอให้ประชาชนเป็นผู้ตรวจสอบ แล้ววัดเอาจากคะแนนเสียงของประชาชนที่ไปลงคะแนนให้แต่ละพรรคการเมือง แล้วก็นำมาเสนอให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ทำการแต่งตั้ง นอกจากนั้นในประการสุดท้ายก็คงจะพูดแต่เพียงสั้น ๆ ว่า ในเรื่องของคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งหลายท่านก็เกรงว่าถ้าจะมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแล้วจะมีความผูกพันกับพรรคการเมืองที่จะทำให้เกิดเสียความเป็นกลาง และก็ความเป็นอิสระในการดำเนินงานในวุฒิสภาไป ก็ขอกราบเรียนว่า คณะกรรมการได้หาทางป้องกันไว้แล้ว โดยกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติ

ในประการที่ ๑ ก็คือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งนั้นจะเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง หรือไม่ก็เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองก็ได้ไม่ได้บังคับเลย

ประการที่ ๒ ก็คือไม่เป็นข้าราชการประจำ

ประการที่ ๓ คือไม่เป็นรัฐมนตรี เพราะถ้าหากเป็นรัฐมนตรี

แล้วก็จะมีความใน เรื่องความผูกพันทางด้านการเมือง อาจจะต้อง
เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง เพราะฉะนั้นในประการท้ายที่สุด ผมขอ
กราบเรียนว่า คณะกรรมาธิการได้มีความเห็นว่า การเสนอขอแก้ไข
โครงสร้างของรัฐสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของจำนวนสมาชิก
วุฒิสภาจะลดลงเหลือ ๑๒๐ คน คือ ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พร้อม ๆ กับบทบาทที่ลดลงไปด้วย

ในประการสุดท้าย อย่างที่ผมกราบเรียนว่า คณะกรรมาธิการ
ได้มีความเห็นว่า จะให้มีบทเฉพาะกาลว่า ถ้าหากมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ตามที่คณะกรรมาธิการเสนอแล้วนั้น เงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะกำหนดเป็น
โครงสร้างของวุฒิสภา จะมีผลบังคับใช้ต่อเมื่อสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันนี้
สิ้นอายุลงไป ซึ่งหมายความว่า จะมีการยุบสภาที่ดี หรือสภาผู้แทนราษฎร
ชุดนี้อยู่ครบเทอม ๔ ปีก็ดีนั้น สมาชิกวุฒิสภาตามโครงสร้างที่คณะกรรมาธิการ
ได้ทำการศึกษาและได้นำเสนอขึ้นจึงจะมีผลบังคับใช้ ขอกราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณตรีพล

นายตรีพล เจาะจิตต์ (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานสภา
ที่เคารพ กระผม นายตรีพล เจาะจิตต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
นครศรีธรรมราช พรรคประชาธิปัตย์ กระผมขออนุญาตแสดงความคิดเห็น
ในส่วนที่ไม่ตรงกับของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ในส่วนที่ผมเห็นด้วยก็คือว่า
ในระบบรัฐสภาของเรานั้นให้มี ๒ สภาผมเห็นด้วย นี่ก็คือสภาผู้แทนราษฎร
กับวุฒิสภา ในส่วนที่ผมจะอภิปรายนั้นจะเป็นส่วนในวุฒิสภา วัตถุประสงค์
ของการมีวุฒิสภานั้นก็ชัดเจนแล้วว่า เป็นผู้ชำนาญการ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ชำนาญการหมายถึงเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์-----

มีประสบการณ์ เราจะแสวงหาผู้ที่มีความชำนาญการ ผู้มีความเชี่ยวชาญ เพื่อที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับสภาผู้แทนราษฎรได้จากทางใดบ้าง ในความคิดเห็นของกระผมคิดว่าการน่าจะได้อาจมาจาก ๒ ทาง ทางที่ ๑ ก็คือมาจากข้าราชการประจำ ผู้บริหารสูงสุดของข้าราชการประจำหรือข้าราชการประจำระดับสูง ทางที่ ๒ ก็คือบุคคลทั่วไปที่เป็นผู้ชำนาญการสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เราสามารถแสวงหาบุคคลได้จาก ๒ แหล่ง ผมมีความมั่นใจ

ที่นี้เราพูดในด้านข้าราชการประจำที่จะเป็นวุฒิสมาชิกนั้นก็น่าจะมาจากผู้ที่บริหารสูงสุดของกระทรวงนั้น ๆ เพราะผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงนั้น ๆ ก็คือปลัดกระทรวง ปลัดทบวงหรือเทียบเท่า ผมคิดว่าไม่น่าจะมีใครที่จะมีความชำนาญการในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เท่ากับผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงนั้น ๆ หรือเทียบเท่า ไม่ว่าจะเป็นปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง หรือเทียบเท่าอื่นใด เพราะว่าบุคคลเหล่านี้ได้ผ่านประสบการณ์ทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านบริหาร กว่าจะได้เป็นปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่านี้เขาต้องผ่านการเป็นผู้ช่วยราชการ เป็นรองอธิบดี เป็นอธิบดี เป็นรองปลัดกระทรวง แล้วก็ไปปลัดกระทรวง ผมว่าคนเหล่านี้เหมาะที่จะมาเป็นพี่เลี้ยงของสภาผู้แทนราษฎร แต่ท่านประธานที่เคารพพอมาดูคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นวุฒิสมาชิก สิ่งกีดขวางการเมืองก็ไม่ได้ เป็นข้าราชการประจำก็ไม่ได้ เป็นรัฐมนตรีก็ไม่ได้ เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจก็ไม่ได้ ผมก็อยากจะทราบว่าหาบุคคลที่ชำนาญการสาขาต่าง ๆ มาจากแหล่งใด แล้วผมอยากจะเรียนว่าข้าราชการประจำนี้ผู้บริหารสูงสุดของแต่ละกระทรวงก็เป็นตัวแทนของข้าราชการในประเทศไทยหลายล้านคน ถ้าหากว่าเราไม่เอาข้าราชการประจำมาเป็นวุฒิสมาชิกก็หมายความว่าไม่เป็นประชาธิปไตยใช้ไหมครับ ไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะไม่มีตัวแทนอยู่ในวุฒิสมาชิกเลย ในสภาผู้แทนราษฎรก็ไม่มีข้าราชการ ในวุฒิสมาชิกก็ไม่มีข้าราชการ ไม่มีข้าราชการประจำ เรากำลังวางรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย แต่ไปจำกัดเฉพาะข้าราชการประจำ ผมค่อนข้างจะไม่เห็นด้วย ที่นี้เมื่อเราไม่เอาข้าราชการประจำ ผมก็อยากจะทราบว่าเอามาจากแหล่งใด แน่เนอนเอามาจากบุคคลภายนอก บุคคลภายนอกที่จะเป็นผู้ชำนาญการนั้น แน่เนอนเขาจะต้องชำนาญการในสาขาของเขาและส่วนใหญ่อีกเป็นนักธุรกิจ ผมยกตัวอย่าง ถ้าท่านไม่เอาปลัดกระทรวงเกษตรเป็นวุฒิสมาชิก ท่านก็ต้องไปเลือกเอาบุคคลภายนอกมา ที่มีความชำนาญทางด้านเกษตร อาจจะเป็นนักธุรกิจค้าอาหารสัตว์ อาจจะเป็นนักธุรกิจขายเครื่องมือการเกษตร

อาจจะเป็นนักธุรกิจเกี่ยวกับขายทางด้านปศุสัตว์ เพราะฉะนั้นท่านจะได้
 นักธุรกิจการเกษตร แน่แน่นอนไม่ว่าท่านจะไปเลือกมาจากใดจะได้เป็นนักธุรกิจ
 การเกษตร ถ้าท่านไม่เอาปลัดทบวง ถ้าท่านไม่เอาปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 มาเป็นวุฒิสมาชิก ท่านก็ต้องไปหานักการศึกษาของภาคเอกชน จากสถาบันเอกชน
 จากมหาวิทยาลัยเอกชน เพราะฉะนั้นท่านจะได้นักการศึกษาที่เป็นนักธุรกิจ
 ถ้าท่านไม่เอาปลัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้ชำนาญการทางด้านการแพทย์
 ท่านก็ต้องไปหานายแพทย์ที่ทำงานธุรกิจส่วนตัว ท่านก็จะได้นักการแพทย์ที่
 เป็นนักธุรกิจ ถ้าท่านไม่เอา ผบ. สูงสุด มาเป็นวุฒิสมาชิก ท่านก็ต้องไป
 แสวงหาบุคคลากรที่เป็นนายทหารที่เกษียณอายุราชการซึ่งอายุมาก นายทหาร
 ที่ว่างกายแข็งแรงแน่นอนต้องประกอบธุรกิจ เพราะฉะนั้นจะเป็นนายทหาร
 ที่เป็นนักธุรกิจ มันก็จะกลายเป็นว่าไม่ใช่วุฒิสภา เป็นวุฒิสภาธุรกิจ มันจะ
 เป็นอย่างนั้น ท่านประธานที่เคารพ-----

สผ. ๓๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ประทับ ๘๒/๑

เพราะฉะนั้นในส่วนของการพิจารณา ผมคิดว่าในความคิดของผม
ผมถือว่าเขาเป็นบุคคลที่สร้างชาติ เป็นตัวแทนของการหลายล้านคน
ไม่น่าที่จะตัดออกไปในความคิดส่วนตัวของกระผม ท่านประธานที่เคารพ
สมมุติว่าการพิจารณามีโอกาสที่จะเข้ามาเป็นวุฒิสมาชิก ควรจะมีจำนวน
สักเท่าไร ในที่ผ่านมามีไม่เห็นด้วยที่ ๒๗๐ คนเป็นข้าราชการประจำ
เสียเป็นส่วนมาก ก็กลายเป็นวุฒิสภาข้าราชการประจำสภาไป ผมก็ไม่เห็นด้วย
ควรจะมีสัดส่วนเท่าไร ในความคิดเห็นของกระผมคิดว่าน่าจะมีสัดส่วนสัก
๓๖ คน ถ้าสมมุติว่าวุฒิสมาชิก ๑๒๐ คน ผมคิดว่าน่าจะเป็นข้าราชการประจำ
ระดับสูง ผมเน้นในระดับสูงสัก ๓๖ คน ๓๖ คนนี้เอามาจากไหน
สภาพัฒนาเศรษฐกิจได้กำหนดสาขาวิชาชีพในประเทศไทยเอาไว้ประมาณ
๑๒ สาขา เอามาสาขาละ ๓ คน ก็เป็น ๓๖ คน ยังเหลืออีก ๘๔ คน
ก็ให้เป็นไปตามสัดส่วนของพรรคการเมืองอย่างที่ท่านว่า ก็กลายเป็น ๓๖
ต่อ ๘๔ อัตรา ส่วน ๓ ต่อ ๗ ผมว่าน่าจะเหมาะสม นั้นเป็นความคิดของผม
ในแหล่งที่มา ท่านประธานที่เคารพ ผมพูดโดยสรุปควรจะมีข้าราชการ
ระดับสูงมีส่วนร่วมอยู่ในวุฒิสภาอย่างน้อยในอัตราส่วน ๓ ต่อ ๗ หรือ
๓๖ ต่อ ๘๔ ในกรณีที่มี ๑๒๐ คน ถ้าหากว่าไม่เปิดโอกาสให้ข้าราชการประจำ
มีส่วนร่วม ผมก็กลัวว่ามันจะเป็นวุฒิสภาธุรกิจสภา ถ้าหากจะให้เป็นส่วน
พรรคการเมืองทั้งหมด ผมก็กลัวว่าจะเป็นวุฒิสภาพรรคสภา หมายถึงมีวุฒิ
สมาชิกเป็นของพรรคการเมืองทั้งนั้น ผมไม่เชื่อว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับทางพรรค
ผมไม่เชื่อ ถ้าผมเป็นพรรคการเมือง ผมก็ต้องเลือกคนของผมที่เก่ง ๆ
เข้าไป เพราะฉะนั้นถ้าหากไม่มีข้าราชการประจำเป็นตัวกลางอยู่
มันอาจจะกลายเป็นวุฒิสภาพรรคสภา อีกอย่างหนึ่งก่อนจบผมอยากจะเน้น
ก็คือว่า ข้าราชการประจำนั้นเป็นตัวแทนของการหลายล้านคน
แล้วเรากำลังจะร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย
เพราะฉะนั้นไม่ควรจำกัดข้าราชการประจำ ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสุวิทย์

นายสุวิทย์ คุณกิตติ (ขอนแก่น) : ท่านประธานที่เคารพ

ผม สุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น พรรคกิจสังคม
ท่านประธาน รัฐสภาของเรานั้นเป็นสภาที่มีสมาชิก ๒ ประเภทมานานแล้ว
เมื่อเริ่มแรกก็บอกว่าเรายังไม่พร้อมที่จะเป็นประชาธิปไตย ผู้แทนราษฎร
ยังไม่มีคุณภาพพอจำเป็นจะต้องมีพี่เลี้ยงมาคอยดูแล จนถึงวันนี้ทางสำนักงาน

เลขาธิการรัฐสภาเพิ่งฉลองครบรอบ ๖๐ ปีไป ถ้าจะเทียบกับคนก็แก่
 มากแล้ว เกษียณอายุแล้วด้วยซ้ำไป แต่ว่าเราก็คงบอกว่าจำเป็นต้องมี
 ฟีเลี้ยงอยู่อีก ผมไม่เห็นด้วยประเด็นตรงนี้ ท่านประธานที่เคารพ เพราะว่า
 การพัฒนาของสภาเรามาถึงวันนี้ ผมอยากจะเรียนว่าสถิติจากการเลือกตั้ง
 ครั้งที่ผ่านมาเราจะเห็นจากการพัฒนาทางด้านการเมือง การเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเปลี่ยนแปลงไปเยอะมาก อายุเฉลี่ยลดน้อยลง
 ในขณะที่วุฒิการศึกษานั้นสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นตรงนี้แสดงให้เห็น
 ถึงการพัฒนาไปในทางที่ดี ไปในทางบวก ไปในทางที่คนที่มีประสิทธิภาพ
 มีความรู้ เข้ามาทำหน้าที่ในสภามากขึ้น การที่จะมองถึงประเด็นตรงส่วนย่อย
 นั้นก็เป็นเรื่องธรรมดาในสังคมส่วนใหญ่ ซึ่งมาจากคนทั่วประเทศนั้นก็อาจจะ
 มีความคิด ความอ่านที่แตกต่างกันไปบ้าง แต่ความแตกต่างนั้นคงไม่ใช่
 ความแตกแยก ท่านประธาน เพราะฉะนั้นผมว่าเราจะต้องเลิกความรู้สึก
 ที่ว่าเราจะต้องมีฟีเลี้ยง เราเป็นคนที่เลี้ยงไม่โต เราเป็นผู้ใหญ่ ถึงวันนี้
 สภาเป็นผู้ใหญ่เต็มที่แล้ว ที่สามารถจะก้าวเดินด้วยตนเองอย่างมั่นใจ
 ในการที่พัฒนาระบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาของเรา ในการที่พัฒนา
 สถาบันตัวแทนของประชาชนให้มีความสถาพรมั่นคงขึ้น เพราะฉะนั้นผมเอง
 อยากจะเรียนเสนอว่า ตรงนี้ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องมีการเลือกตั้ง
 วุฒิสมาชิก ผมมีความคิดเห็นแตกต่างกับท่านกรรมาธิการที่จะใช้สัดส่วน
 ตามจำนวนของพรรคการเมืองหรือคะแนนของพรรคการเมืองที่รับเลือกตั้ง
 เข้ามา ตรงนั้นสมาชิกหลายคนก็เป็นห่วงว่าจะเกิดสภาพระบบพรรคการเมือง
 ขึ้นมาในวุฒิสภา ซึ่งหลายคนเห็นว่าน่าจะเป็นอิสระเป็นกลาง เพราะจะต้อง
 ทำหน้าที่ในการที่จะเข้ามาถ่วงถ่วงกฎหมายหรือว่าดูแลการทำงานของ
 รัฐบาลเช่นเดียวกัน -----

ท่านประธานครับ ถ้าเรามามองประเด็นตรงนี้ เมื่อสักนี้เพื่อนสมาชิก
ได้บอกว่า เราควรจะต้องมีข้าราชการประจำในวุฒิสภานั้น ผมกลับ
เห็นตรงกันข้าม กลับเห็นตรงกันข้ามเพราะว่า มันเป็นเรื่องที่สับสนกลอยู่ที่
รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะที่เป็นผู้บริหารประเทศ
เป็นผู้กำหนดนโยบาย ข้าราชการประจำนั้นเป็นผู้รับนโยบายไปปฏิบัติไป
ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ภายใต้กฎหมายซึ่งจะต้อง
ออกมาเพื่อให้การปฏิบัติตามนโยบายนั้นเป็นไปได้ แต่ในขณะเดียวกัน
ทางสภาที่มาจากการเลือกตั้งซึ่งจะต้องมาควบคุมดูแลการบริหารราชการ
แผ่นดิน ดูแลการทำงานของข้าราชการประจำนั้นกลับต้องถูกข้าราชการประจำ
มาควบคุมดูแลอีกชั้นหนึ่ง มันเป็นสภาพเหมือนงูกินหางท่านประธานครับ
ผมคิดว่าสภาพอย่างนี้มันเป็นสภาพที่ไม่ควรจะมีอยู่ต่อไป เพราะการ
พัฒนาระบบประชาธิปไตยของเรา การพัฒนาระบบพรรคการเมือง
การพัฒนาทางด้านการเมืองเรามาถึงจุดนี้แล้ว เพราะฉะนั้นเพื่อที่จะ
ให้การพัฒนาทางด้านการเมืองนั้นดำเนินไปได้ แล้วก็แสดงให้เห็นว่า
สภาของเราเป็นสถาบันตัวแทนของประชาชนโดยแท้จริง วุฒิสภา
ก็ควรจะมาจากการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งนั้นผมคิดว่าถ้าจะให้
เหมาะสมแล้วนะครับ สมาชิกที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งไม่ควรที่จะต้อง
บังคับให้สังกัดพรรคการเมือง แต่ก็ไม่ควรที่จะห้ามไม่ให้สมาชิกนั้นสังกัด
พรรคการเมือง เพื่อความเป็นอิสระของผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ใน
วุฒิสภา คุณวุฒิชองวุฒิสภาสมาชิกที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในวุฒิสภานั้น
เราก็สามารถกำหนดได้ตามที่เราประสงค์อยากจะเห็นอยากจะให้
วุฒิสมาชิกมีพื้นฐานการศึกษาที่ดีมีประสบการณ์ก็เขียนลงไปครับ
หรือว่าเราเห็นว่าคนที่มีการศึกษาไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์มาก
หรือว่ามีประสบการณ์หรือประสบความสำเร็จในชีวิตหรือการทำงาน
เช่น บางคนซึ่งไม่สำเร็จการศึกษาระดับสูงแต่ประสบความสำเร็จ
ในการทำงานไม่ว่าจะเป็นธุรกิจส่วนตัวหรือว่าทำหน้าที่ในการบริหาร
งานในระดับประเทศ ตรงนี้เป็นส่วนปลีกย่อยรายละเอียดที่เรา
สามารถกำหนดได้ในรายละเอียดซึ่งก็คงจะมีการพิจารณาต่อไป
อายุก็เช่นเดียวกันเราจำกัดไว้ ๓๕ ปี ๕๐ ปี หรือเท่าไรก็ได้ตาม
ที่เราประสงค์ ขอให้เรามามองตรงจุดที่ตรงหลักการที่ว่าสภานี้เป็น
สภาของประชาชน เพราะฉะนั้นสมาชิกแห่งรัฐสภาไม่ว่าจะเป็นวุฒิสภา

หรือสภาผู้แทนราษฎรก็ควรจะมาจากประชาชน กระผมยังเห็นว่า
 ในการเลือกตั้งนั้น การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาควรจะแตกต่างจากการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะสมาชิกวุฒิสภานั้น จะต้อง
 รับผิดชอบในส่วนของการรวม และก็เป็นสภาที่จะมากลั่นกรองหรืออาจจะ
 กำหนดหน้าที่ในการที่ให้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากกาเลือกตั้ง ซึ่งเราจะ
 ต้องกำหนดให้ เขามีอำนาจหน้าที่ที่ตัดเทียมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 แต่ยังมีอำนาจอีกส่วนหนึ่งที่ เขาสามารถที่จะกีดทาน หรือกลั่นกรอง หรือ
 ยับยั้ง หรือให้สภาผู้แทนราษฎรนั้นได้ทบทวนในสิ่งที่ เขามองเห็นว่าสิ่งที่
 สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการไปนั้นจำเป็นจะต้องได้รับการทบทวน จังหวัด
 แต่ละจังหวัดในประเทศไทยนั้นมีจังหวัดใหม่เพิ่มขึ้นมาคงจะเป็น ๗๕ จังหวัด
 ในปัจจุบันนี้ ถ้าเราจะเอาสมาชิกวุฒิสภาคำนวณโดยจังหวัดนั้น ผมคิดว่า
 น่าจะเป็นการเหมาะสมเพื่อความเสมอภาคของประชาชนในทุกจังหวัด
 ในการที่จะใช้สิทธิให้เสียงเลือกตัวแทนที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในวุฒิสภา ผม
 ยังเห็นว่าจังหวัดหนึ่งควรมีวุฒิสมาชิกไม่น้อยกว่า ๒ คน เพราะว่า
 ถ้าเผื่อว่าจะเอาจังหวัดละ ๑ คนนั้น เกิดวุฒิสมาชิกท่านนั้นมีปัญหา
 ทางด้านสุขภาพไม่สามารถทำหน้าที่ได้ จังหวัดนั้นก็ขาดตัวแทนที่
 จะทำหน้าที่ในสภาหรือว่ามีภารกิจจำเป็นต่าง ๆ ก็จำเป็นที่จะต้อง
 มีอย่างน้อย ๒ คนที่เข้ามาทำหน้าที่แทนเขาในสภาในวุฒิสภา -----

นอกเหนือจากนั้น ถ้าเผื่อเราจะมองเห็นสิทธิของสตรีที่อยู่ในฐานะยัง
เสียเปรียบอยู่ในสังคมนี้ เราอาจจะกำหนดสัดส่วนเพื่อที่จะให้สตรี
ได้มีโอกาสเข้ามาทำหน้าที่ในวุฒิสภาได้ จากกระบวนการเลือกตั้ง
ซึ่งอาจจะกำหนดไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้สตรีนั้นได้มีตัวแทนในวุฒิสภา
ในการที่จะเข้ามาดูแลรักษาสิทธิ มาคุ้มครองหรือว่ามาให้คำแนะนำ
ในการที่จะให้รัฐบาลหันมาสนใจในการพัฒนาสตรีให้มีสภาพสิทธิแล้วที่
มีสวัสดิการเท่าเทียมกับผู้ชาย ซึ่งปัจจุบันนี้จริง ๆ ก็อยู่แล้ว แต่ว่า
ถ้าเราจะมีตัวแทนของสตรีซึ่งเป็นสัดส่วนจำนวนหนึ่งในวุฒิสภา ก็น่า
ที่จะทำให้สตรีนั้นได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น เพราะ
ฉะนั้นในส่วนของการดำรงตำแหน่งนั้น กระผมเห็นว่าเมื่อเรา
เลือกตั้งในลักษณะเช่นนี้แล้ว ก็ควรจะให้ดำรงตำแหน่งในระยะยาว
กว่าสภา เมื่อสภาดำรงตำแหน่ง ๔ ปี วุฒิสมาชิกก็น่าจะให้ดำรง
ตำแหน่งอยู่ถึง ๖ ปี ทั้งนี้เพื่อที่จะให้เห็นว่าวุฒิสภานั้นมีความเป็นกลาง
แล้วก็ทำหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลพรรคใดเข้ามาบริหารงาน หรือ
เข้ามาทำหน้าที่ในสภาแห่งนี้ ในสัดส่วนเท่าใดก็ตามวุฒิสมาชิกก็จะสามารถ
ดำรงความเป็นกลางและสามารถทำงานต่อไปได้ วุฒิสมาชิกไม่ใช่ตัวแทน
ของรัฐบาล วุฒิสมาชิกไม่ได้มาจากการแต่งตั้งของนายกรัฐมนตรีเหมือน
ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ หรือเหมือนอย่างที่เป็นอยู่ในอดีต เขามีความเป็น
อิสระ มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล วุฒิสมาชิกก็ยังอยู่ต่อไป เมื่อมีการยุบสภา
วุฒิสมาชิกก็ยังคงอยู่ตราบจนจะครบวาระ แต่การเปลี่ยนแปลงของ
วุฒิสมาชิกนั้นอาจจะให้มีการเลือกตั้ง ใน ๓ ปีแรกอาจจะให้มีการจับฉลาก
ออกครึ่งหนึ่ง แล้วก็มีการเลือกตั้งเข้ามาอีกครั้งหนึ่ง หรือจะดำเนินการ
กระบวนการใด ๆ ที่เราเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แล้วก็จะทำให้วุฒิสภานั้น
เป็นสภาที่เป็นสภาของผู้ทรงวุฒิอย่างแท้จริงได้ เราก็สามารถที่จะระบุไว้
ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายที่จะออกมารองรับในเรื่องนี้ได้ต่อไป
ท่านประธานครับ ผมจึงเห็นว่าเมื่อเรากำหนดเช่นนี้แล้วอำนาจหน้าที่
ดังที่กล่าวไปแล้วอาจจะมีการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ให้มากยิ่งขึ้น วุฒิสภา
ถ้าเราเห็นว่าเป็นสภาผู้ทรงวุฒิจริง ๆ อาจจะให้อำนาจวุฒิสภาในการ
ที่จะพิจารณาถ่วงถ่วงในการแต่งตั้งตำแหน่งที่สำคัญ ๆ และตำแหน่งที่
มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการตรวจสอบจากประชาชนหรือสถาบัน
ซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนคือรัฐสภานี้เสียก่อน เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็เป็นส่วนหนึ่ง

ที่ผมเห็นว่าเมื่อเราจะให้รัฐสภา หรือว่าเราเห็นว่ารัฐสภานั้นเป็นสถาบัน
ของประชาชน การได้มาซึ่งสมาชิกของรัฐสภาไม่ว่าจะเป็นสภาผู้แทนราษฎร
ก็ดี หรือวุฒิสภาก็ดี ทั้ง ๒ สภา ควรจะมาจากการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นผม
เห็นว่าเราควรจะมีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกได้แล้ว ตามรายละเอียดที่ผม
ได้กราบเรียนไปแล้ว ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณส่งสุข

นายส่งสุข ภักเกษม (เชียงใหม่) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม ส่งสุข ภักเกษม พรรคชาติไทย จังหวัดเชียงใหม่ กระผมคงจะ
ไม่มีรายละเอียดอะไรมากไปกว่าที่สมาชิกผู้มีเกียรติจากจังหวัดขอนแก่น
ได้พูดไปเมื่อสักครู่นี้ กระผมเห็นด้วยในการที่จะต้องให้อำนาจแก่ประชาชน
ในการที่จะเป็นผู้เลือกตั้งวุฒิสมาชิกขึ้นมา-----

กระผมไม่เห็นด้วยกับแนวทางที่คณะกรรมการมาธิการเสนอมานี้ โดยให้แต่ละพรรคการเมืองนั้นมีสัดส่วน กระผมต้องการที่จะเห็นวุฒิสมาชิกนั้น เป็นวุฒิสมาชิกที่ได้รับการรับรองจากประชาชนโดยตรง จังหวัดใหญ่ ๆ มีสัก ๒ คน จังหวัดเล็ก ๆ มีสัก ๑ คน ก็คงจะมีจำนวนไม่สักเท่าใด ที่ผมขอกราบเรียนว่า การที่เรามีวุฒิสมาชิกและระบบของเราต้องมี ๒ สภานั้น ก็ว่ากันว่าวุฒินั้นเอามาเป็นสภาพี่เลี้ยงของสภาผู้แทนราษฎร ว่ากันมาเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ทำกันไปจริง ๆ แล้วก็ปรากฏว่า เอาวุฒินั้นมาเป็นพี่เลี้ยงของรัฐบาล แล้วก็ให้อำนาจของวุฒิเข้ามา ก้าวก้าวอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรหลายอย่างหลายประการในอดีตที่ผ่านมา ผมขอกราบเรียนว่าผมไม่เห็นด้วยกับท่านสมาชิกที่ได้กล่าวมา ๒ ท่าน ๓ ท่านก่อนหน้านี้ ที่บอกว่าต้องการที่จะให้ข้าราชการระดับสูง เข้ามามีสัดส่วนในการเป็นวุฒิสมาชิก คือเราอย่าถอยหลังกลับไปอีกเลย วันนี้ในขณะนี้ถึงแม้ว่าพรรคการเมืองของเรายังอยู่ในขั้นที่จะต้องมีการพัฒนาและมีการแก้ไข ขณะนี้สภาเราดำเนินการแก้ไขปรับปรุง บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอยู่ กระผมเชื่อว่าพรรคการเมืองต่าง ๆ นั้น กำลังจะทำองค์กร ขยายองค์กรให้แก่ประชาชนลงไปในพื้นที่ให้มีจำนวนมากเพิ่มขึ้น แล้วมีกฎหมายให้อำนาจและให้การคุ้มครองอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าจะไม่มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญที่มีการแก้ไขมานี้ก็ตาม แต่กระผมเชื่อว่าแนวทางในการที่จะพัฒนาองค์กรทางการเมืองไปให้ประชาชนในพื้นที่ในชนบทนั้นจะต้องมีอย่างแน่นอน เพราะฉะนั้น ประชาชนจะมีโอกาสได้เรียนรู้ว่า เขาจะใช้อำนาจของเขาในการเลือกตั้งคนที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นวุฒิสมาชิกอย่างไร ถึงเวลาแล้วที่ประเทศของเรานั้นจะต้องแยกบุคคลให้ออก เราไม่ได้ไปคำนึงถึงว่า ข้าราชการประจำทั่วประเทศมีสักกี่แสนกี่ล้านคน และจะต้องมีตัวแทน เข้ามานั่งในฝ่ายนิติบัญญัติ ข้าราชการประจำจะต้องทำหน้าที่อย่างเดียวกันเท่านั้น ในการทำหน้าที่ของข้าราชการประจำเป็นมือเป็นไม้ของฝ่ายกำกับนโยบาย ฝ่ายบริหารนโยบายนั้นคือรัฐบาลเท่านั้น ทำให้มีประสิทธิภาพเสียก่อน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศให้ได้เสียก่อน ตลอดมาที่บ้านนี้เมืองนี้ก้าวหน้าไปแค่นี้ กระผมอยากจะให้ข้าราชการประจำทั้งหลายได้ทบทวนและสำรวจตัวเอง โดยลืมหืมซึ่งอำนาจที่ตัวเอง

มีอยู่และคิดที่จะให้มีอำนาจมากขึ้นไปกว่านี้อีก ทำหน้าที่ตรงนั้นให้ชัดเจน
เสียก่อน จะลาออกมาสู้ในตำแหน่งที่จะเป็นวุฒิสมาชิกก็ลงมาให้ประชาชน
เป็นผู้ตัดสินและเป็นผู้เลือก เรากำลังคิดว่าเราจะเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด
อย่างท่านประธาน ท่านจะต้องเอาให้ได้ ผมก็เห็นด้วยกับท่าน เอาให้ได้
ผมจะเอากับท่าน แต่ถ้าหากว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเราจะต้องเลือกตั้ง
แล้วเราทำไมจะให้บรรดาข้าราชการพวกนั้น ซึ่งมีระดับอาวุโสมีระดับสูงสุด
ในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ นั้น ต้องมานั่งเป็นวุฒิสมาชิก ก็ทำไม
เราจะไม่ให้คนเหล่านั้นลาออกจากราชการแล้วลงมาเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิก
ท่านประธานที่เคารพ การพัฒนาพรรคการเมืองนั้นจะต้องก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ
ถ้าหากว่าระบบราชการประจำไม่กีดกันในการเจริญเติบโตและความมั่นคง
ของพรรคการเมือง วางแนวทางและให้แนวทางที่ถูกต้อง แยกหน้าที่
แบ่งหน้าที่ ทำหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจนว่าตนเองมีหน้าที่อะไร พรรคการเมือง
ที่จะทำหน้าที่กลั่นกรองและให้ความรู้แก่ประชาชน ในการที่จะไปใช้สิทธิ
ใช้เสียงของตัวเอง วินิจฉัยว่าจะเอาใครมาเป็นวุฒิ จะเอาใครไปเป็น
ผู้แทนราษฎร กระผมคิดว่ามันถึงเวลาแล้วที่บ้านนี้เมืองนี้มันจะต้องมีการ
ดำเนินการในทางที่แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เราจำเป็นต้อง
มีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน อำนาจของแต่ละฝ่ายนั้นไม่เหมือนกัน อยากจะ
มาอยู่ฝ่ายนิติบัญญัติก็กระโดดลงเลือกตั้ง ถ้าอยากจะเป็นข้าราชการประจำ
ก็ไปสมัครสอบที่ ก.พ. มันแข่งกันตรงนี้แหละครับ แข่งกันเท่านั้นแหละ

ท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นว่าสิ่งที่คณะกรรมการได้ให้
รายละเอียดพอสมควรและรู้สึกว่ามีคามมั่นอกมั่นใจเหลือเกินว่า
วิธีที่กำลังเสนอนี้จะเป็นวิธีที่ดีที่สุด กระผมอยากจะให้ความมี
อิสระของวุฒิสภานั้นมีความมีอิสระและมีอำนาจ ไม่ใช่เป็นสถาบัน
ไม่ใช่เป็นสภาที่เวลาประชุมร่วมกันกับสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็มานั่ง
ค่อนแคะถากถางกันอยู่นั้น ผมมาจากการเลือกตั้ง คุณไม่มาจากการ
เลือกตั้ง ไม่ใช่ครับ ถึงเวลาแล้วครับท่านประธานที่เคารพ
ว่าถ้าราชการประจำนั้นจะต้องกลับไปอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม
หน้าที่ทางนิติบัญญัติให้เป็นอำนาจของประชาชนให้ประชาชนเท่านั้น
เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดว่าจะเอาใครมานั่งในสภา ไม่ใช่จะอยู่ในสภาไหน
เราจะต้องเลิกยึดรูปแบบติดยึดรูปแบบเก่า ๆ นี่ต้องเลิกเสียที่
เราไม่ทดลอง เราไม่ทำแล้ว เราก็บอกว่าทำไม่ได้ กรณีอย่างนั้นแหละ
เวลาท่านต้องการจะเป็นวุฒิสภาให้ราษฎรมาเถียงและก็นั่งเอาตำแหน่ง
ท่านประธานที่เคารพ แล้วท่านก็บอกว่าประชาชนคนไทยนั้นยังไม่ถึงเวลา
ประเทศไทยนั้นยังไม่ถึงเวลาครับที่จะก้าวไปถึงจนกระทั่งมีการเลือกตั้ง
กรุณาเถอะครับท่านกรรมาธิการ อย่าได้เอาประเด็นที่เกี่ยวกับประเทศ
ที่เขามีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกว่าเขามีระบบเป็นระบบประธานาธิบดี
กรุณาอย่าเอาตรงนั้นมาอ้าง กระผมกราบเรียนมาหลายครั้งหลายหน
ในสภาที่เราพิจารณากันถึงเรื่องนี้ เราจะต้องพิจารณาในลักษณะที่
เป็นอย่างไรไทย ๆ ของเราจารีตวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นรูปแบบของไทยนั้น
เราเอามาว่ากัน เราเอามาพูดกัน แล้วนำมาเป็นสังเขปในการแก้ไข
ปัญหา ท่านประธานครับ ภาพตรงนี้มีแนวโน้มจะไม่ชัด ถ้าหากว่าเมื่อ
คณะกรรมการวิสามัญแก้ไขกฎหมายพรรคการเมืองและกฎหมายเลือกตั้ง
นายกรัฐมนตรีมีการพิจารณาเสร็จแล้วเสนอนี้ท่านประธาน ท่านกรรมาธิการ
แก้ไขรัฐธรรมนูญชุดนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าสภานี้มีความคิดอย่างไร
สภานี้มีแนวทางอย่างไร ที่จะให้มีการพัฒนารูปแบบของรัฐสภานั้นไปสู่ความ
เป็นประชาธิปไตยภายใต้อำนาจของประชาชน เรามาพูดกันเล่น ๆ ไม่ได้ครับ
เราจะมาหลอกตัวเองไม่ได้แล้วอย่ามายึดติดกับรูปแบบของพรรคการเมือง

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

สุทธิกานต์ ๘๖/๒

ที่มีอยู่ในขณะนี้ไม่ได้ เราจะต้องนำหน้าชี้ให้ประชาชนได้เห็นว่าพรรคการเมือง
 ของเราในขณะนี้จะต้องพัฒนา จะต้องก้าวหน้า จะต้องแก้ไข หลายสิ่งหลาย
 อย่างครับ ที่คณะกรรมการชุดนี้ได้อ้างมาในเรื่องของพรรคการเมือง
 ต้องการที่จะแก้ไข ต้องการที่จะให้รัฐเร่งเงินอุดหนุน ซึ่งเราคงจะว่ากัน
 ในประเด็นต่อ ๆ ไป ก็เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งสิ้น
 แต่การจะตั้งให้มีการตั้งวุฒิสมาชิกในรูปแบบอย่างนี้เป็นลักษณะของการยึดติด
 ยึดติดกับโครงสร้างและรูปแบบเก่า ๆ ของพรรคการเมืองเก่า ๆ มันจะต้อง
 เปลี่ยนแปลงแสดงให้เราเห็นสิครับ เราขอเสนอให้ท่านขึ้นไปทำหน้าที่ตรงนี้
 ท่านแสดงสิ่งใหม่ ๆ ให้เราได้เห็น สิ่งใหม่ ๆ นั้นไม่ใช่ว่าจะต้องใหม่
 อย่างเดียวจะต้องมีเหตุ จะต้องมีผล และรองรับด้วยอำนาจของประชาชน
 ยุติเสียที่ครับที่จะไปหมิ่นเหม่ไปพูดจาหมิ่นเหม่แล้วก็คิดว่าประชาชนนั้นยัง
 ไม่มีการศึกษา ยังไม่มีความรู้ เลิกคิดกันได้แล้วในขณะนี้ อภิปรายกันมา ๒ วัน
 เราได้พูดถึงระดับความรับผิดชอบ ระดับการศึกษา ความรู้และความมี
 ประสิทธิภาพของประชาชนคนไทยเมื่อสักครู่นี้เราได้พูดถึงขีดความสามารถ
 และความรู้ ความรับผิดชอบของคนอายุ ๑๘ ปี จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการ
 ที่จะใช้สิทธิในทางประชาธิปไตยของเขา เพราะฉะนั้นในการยึดติดกับโครงสร้าง
 ของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในขณะนี้แล้วนำเอาสัดส่วนของคนที่จะเป็นวุฒิสมาชิก
 มาใส่ไว้ตรงนี้นั้นเลิกคิดครับ ให้อำนาจประชาชนเขาไป จะให้เขามีอำนาจ
 หน้าที่สักเท่าไรว่าไป-----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ชนิภา ๘๗/๑

กระผมกราบเรียนด้วยความเคารพ วุฒิสมาชิกที่เขามืออยู่ในขณะนี้จำนวนหลายท่านได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน กระผมได้รับการบอกเล่าว่า เขายินดีที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลง เขาหวังว่าการแก้ไข

รัฐธรรมนูญครั้งนี้จะก้าวไปสู่การพัฒนาในรูปแบบ และโครงสร้างของรัฐบาลเรา เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ วุฒิสมาชิกที่เขามืออยู่ในขณะนี้ก็อย่าไปหมิ่นน้ำใจเขา คนที่เขาถืออิสระในหัวใจ มีความคิดที่อยากจะเห็นบ้านนี้เมืองนี้มีองค์กรที่จะทำหน้าที่ในการดูแลประเทศของเขาในเขาคิดครับ อย่าคิดแต่ที่เราคิด เพราะฉะนั้นเราจะต้องก้าวหน้าไปสู่จุดนี้ ท่านเชื่อเถอะครับ วันไหนเราประชุมร่วมรัฐสภากัน แล้วเราพิจารณาถึงเรื่องนี้ จะมีวุฒิสมาชิกเขาลุกขึ้นมาอภิปรายแล้วเรียกร้องให้เราดำเนินการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก แล้วเราจะอายเขา เพราะฉะนั้น

ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอกราบเรียนว่าความพยายามของคณะกรรมการธิการชุดนี้ พยายามที่จะเสนอรูปแบบใหม่ ๆ ออกมา ก็ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เสียหายเลยร้ายอะไร กระผมให้ความเคารพว่าเป็นความเห็นเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากความคิดที่กระผมก็จะต้องให้คำยกย่อง ทั้ง ๆ ที่กระผมไม่เห็นด้วย แต่ผมคิดว่าสิ่งที่เรายังมีความหวังต่อไป สภาไม่มีความหวังต่อไป ประชาชนยังมีความหวังต่อไปว่า เพราะขั้นตอนในการสร้างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ ยังไม่ใช่หยุดแค่นี้และจบแค่นี้ เรายังจะต้องมีโอกาสเอามาไปพูดกันในพรรคอีก เรามีโอกาสที่จะไปพูดกันในกระบวนการของฝ่ายนิติบัญญัติของเราอีก แล้วเราจะฟังเสียงของประชาชนด้วยขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านอานวยก่อนแล้วกันครับ ไม่ได้พูดเลย

นายอานวย สุวรรณศิริ (สงขลา) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม อานวย สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ ผมมีข้อเสนอที่เป็นกลาง ๆ ท่านประธานที่เคารพ เรื่องเลือกตั้งวุฒิสมาชิก ในหลักการผมไม่คัดค้านที่จะให้มี ๒ สภา แต่ว่าวิธีเลือกที่เราเคยทราบมาในบางประเทศเขาจะให้มาจากการเลือกตั้งก่อน คือหมายความว่าเลือกตั้งมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภา ๓๖๐ คน แล้วเราก็ ๑ ใน ๓๖๐ คนนั้น ให้สภานี้เลือกขึ้นไปก็คล้าย ๆ กับที่ท่านกรรมาธิการเสนอ แต่ว่าเลือกจากผู้ซึ่งมาจากการ

เลือกตั้งแล้ว เช่น เป็นอดีตนายกรัฐมนตรีย อดีตประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร อดีตหัวหน้าพรรค ผู้บริหารพรรค อดีต ส.ส. หลายสมัย อดีตรัฐมนตรี รองประธานสภา หรือแม้แต่อดีตปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้พิพากษา อัยการ หรือนายตำรวจ นายทหารชั้นผู้ใหญ่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ นักธุรกิจ นักบริหาร เราจะมีอยู่ในสภานี้ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นแต่ละพรรคการเมืองก็มีสิทธิที่จะกลั่นกรองคนเหล่านี้เข้าไปจำนวน ๑ ใน ๓ คือ ๑๒๐ คน ขึ้นไปเป็นวุฒิสมาชิก หรือ ๑๐๐ คนก็ได้ ลักษณะคล้าย ๆ กับเรากลั่นกรองขึ้นไปเป็นคณะรัฐมนตรีชุดหนึ่งแล้ว ๕๐ กว่าคน ๕๐ คน นี่ก็กลั่นกรองขึ้นไปอีก ๑๒๐ คน เพราะฉะนั้นในสภาจะเหลือ ๒๕๐ คน ในสภาผู้แทนราษฎร ลักษณะเช่นนี้ก็มีทำอยู่บ้างในหลายประเทศ แต่อย่างไรก็ตามถ้าเผื่อว่าเราจะมีมาตรการที่จะเลือกผู้ทรงคุณวุฒิอื่นในลักษณะของประเทศไทยเรา เราต้องยอมรับว่ายังมีผู้ทรงคุณวุฒิอีกมากในหลายสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นภาคราชการ หรือภาคเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ ถ้าจะมีมาตรการที่จะให้คนเหล่านั้นเข้ามาร่วมด้วยผมก็ไม่ขัดข้อง หรือว่าให้เขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในระบบรัฐสภาของเราก็มีส่วนคำจูงทำให้การพัฒนาสภาในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ไปสู่ทิศทางที่ดีได้ แล้วสักระยะหนึ่งเราอาจจะเลือกตั้งโดยตรงจากวุฒิสมาชิกโดยตรงก็ย่อมจะได้ เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนท่านประธานที่เคารพว่า ในหลักการที่คณะกรรมการวิสามัญได้ยกร่างมาให้มี ๓ สภา ผมเห็นด้วยให้สมาชิกวุฒิสภามี ๑ ใน ๓ ของสภาผู้แทนราษฎรก็เห็นด้วย ส่วนการเสนอรายชื่อสมาชิกวุฒิสภานั้น ถ้ามาผ่านจากสภาผู้แทนราษฎรโดยวิธีที่ผมเสนอได้ ก็จะเป็นการดี แต่ถ้าเผื่อว่ามีสัดส่วนที่เหลือไว้เพื่อจะเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกเข้ามาร่วมด้วย ผมก็กราบเรียนท่านประธานว่า ก็น่าจะกระทำเช่นนั้นได้ด้วย และตอนนี้ยังไม่มีข้อยุติ กรรมการเพียงแต่ศึกษามาให้สภาใหญ่ได้ช่วยกันพิจารณา เพราะฉะนั้นในแนวคิดหลากหลายเหล่านี้ ผมคิดว่าเมื่อขกวางจริง ๆ แล้วคงได้ข้อยุติที่เป็นประโยชน์ที่สุดต่อการพัฒนาระบบอบประชาธิปไตย ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณทรงธรรม

นายทรงธรรม ปัญญาดี (เชียงราย) : ท่านประธานที่เคารพ
ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ทรงธรรม ปัญญาดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดเชียงราย พรรคชาติไทย กระผมขอแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ข้อ ๑๗ เกี่ยวกับวุฒิสมาชิก จำนวนวุฒิสมาชิกที่คณะกรรมการการวิสามัญ
กำหนดไว้ ๑๒๐ คน ผมว่าเหมาะสม แต่ที่มาของวุฒิสมาชิกตามข้อ ๑๗.๒
นั้น ผมรู้สึกว่ามันจะเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ การเขียนกฎหมายปฏิบัติไม่ได้
ผมว่ามันน่าจะเป็นไปได้ ความจริงผมเห็นด้วยกับข้อ ๑ และ ๔ เท่านั้น
ส่วนข้อ ๓ ให้พรรคการเมืองเสนอชื่อสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่เกิน ๑๒๐ คน
ให้ประชาชนดูพร้อมกับบัญชีผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทุกหน่วย
เลือกตั้ง ในทางปฏิบัติผมรู้สึกจะยาก ที่นี้ผมอยากจะทำพรรคการเมืองไหน
จะไปขอใคร ชื่อใครมาเสนอไปติดไว้หน่วยเลือกตั้ง พร้อมกับรายชื่อ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคนี้ว่า ถ้าหากเลือกพรรคชาติไทยก็ดี
พรรคประชาธิปัตย์ก็ดีจะได้บุคคลเหล่านี้เป็นวุฒิสมาชิก ที่นี้การที่จะเอา
บุคคลเหล่านี้ ๑๒๐ คนมาติด มันจะมีกฎเกณฑ์อะไรว่าจะคัดเลือกบุคคลใด
จะดีแค่ไหนอย่างไรให้คนนั้นอันดับ ๑ อันดับ ๒ อันนี้อันดับ ๓ สมมุติว่าพรรค
ชาติไทยได้คะแนนเสียงมาจำนวนหนึ่ง จะต้องได้วุฒิสมาชิก ๒๐ คน ก็ปรากฏว่า
๑ ใน ๒๐ นี้ได้เป็นแน่นอน เพราะฉะนั้นมันก็ยุ่งยากเป็นคนหนึ่งใน ๒๐

อีกประเด็นหนึ่งที่ผมจะกราบเรียนถามว่า อย่างในกรณีที่เป็น
ปลัดกระทรวงก็ดี อดีตปลัดกระทรวงก็ดี นักธุรกิจก็ดี เขาจะยอมให้เอา
ชื่อของเขาหรือไปแขวนไว้ที่หน่วยเลือกตั้ง มันจะเป็นไปไม่ได้อันนี้ มันเป็น
ไม่ได้อย่างยิ่ง ที่นี้สมมุติว่ามีนักธุรกิจเป็นผู้อดหนุนพรรคการเมืองพรรคนี้
อยู่ แต่ไม่สังกัดพรรค แต่ก็อยากเป็นวุฒิสมาชิก ^{หรือใช้} ยอมให้พรรคนี้เอาชื่อไปแขวนไว้
เกิดพรรคนี้เลือกตั้งเสร็จแล้วไปเป็นฝ่ายค้าน ธุรกิจเขาก็พังสิ ก็ตอนเลือกตั้ง
ชื่อเอ็งไปหาอยู่ตรงนั้น ก็เอ็งหนุนพรรคฝ่ายค้าน มันจะเป็นไปไม่ได้
ทางปฏิบัติมันจะเป็นไปไม่ได้ การเลือกทางอ้อมผมก็เห็นว่าทำได้ ตามที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งทางอ้อมจากข้อ ๔

อีกประเด็นหนึ่ง ผมได้ยินเพื่อนสมาชิกว่าควรจะให้เอาข้าราชการประจำ
เช่นเป็นต้นว่าปลัดกระทรวงซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขางานต่างๆ
นั้นมาเป็นวุฒิสมาชิก ผมไม่เห็นด้วย ปลัดกระทรวงที่ดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา
สูงสุดของแต่ละกระทรวงย่อมจะมีเกษียณอายุ เราก็สามารถที่จะเอาบุคคลพวกนี้

ทางพรรคอาจจะไปทาบถามเขามาขอเป็นวุฒิสมาชิกในนามของพรรค
 ถ้าหากเราเอาข้าราชการประจำมาเป็นวุฒิสมาชิกเหมือนเดิมเช่นปัจจุบันนี้
 เราเป็นผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหาร ควบคุมรัฐมนตรี ควบคุม
 นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีท่านเป็นคนที่อำนาจในการกำหนดนโยบายให้แก่
 ข้าราชการประจำไปทำ ข้าราชการประจำที่ทำหน้าที่ตามนโยบายของ
 รัฐมนตรีนั้นคือผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือปลัดกระทรวง วันดีคืนดีปลัดกระทรวง
 กลับหันมาตั้งเป็นพี่เลี้ยงเราเสียอีก เราไม่ได้ควบคุมเขา เขากลับมาคุมเรา
 เสียอีก ในทางปฏิบัติฝ่ายนิติบัญญัติควบคุมฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารมามอบ
 นโยบายให้ข้าราชการประจำ และอีกวันหนึ่งข้าราชการประจำขึ้นไปนั่ง
 ที่งานมาควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติอีก เป็นพี่เลี้ยงฝ่ายนิติบัญญัติอีก ดูอย่างไร
 มันก็ไม่สนุก ถ้าหากว่าต้องการนายทหาร ผบ. สูงสุด ผบ. ทบ. ผบ. ทอ.
 หรือ ผบ. ทร. มีเยอะแยะที่เกษียณข้าราชการไปเราจะเอามาทำอะไร
 ทำไม่ต้องไปดึงนายทหารที่รับราชการอยู่มาเป็นวุฒิสมาชิก

ทหารเขาถอยออกไปจากการเมืองก็ให้เขาถอยไปเลย อย่าดึงเขามาเล่นการเมือง ผมไม่เห็นด้วย ผมเห็นด้วยกับข้อ ๑ กับข้อ ๕ แต่ขอติติง ข้อ ๕ ท่านคณะกรรมการการลงอำนูลิ ข้อ ๕ เฉลี่ยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาตามสัดส่วนของคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับรวมกันทั้งประเทศ ผมขอถามกรรมการพิจารณาพอจะตอบผมได้ไหมครับ ผมขอถามหน่อยเถอะ พรรคการเมืองมีทั้งหมด ๒๐ พรรค ลงสมัครรับเลือกตั้ง พรรคชาติไทย ประชาธิปัตย์กิจสังคม ความหวังใหม่ พลังธรรม พรรคอะไรต่ออะไร ประชากรไทยอะไรอีก ลงสมัครกันหมด อาจจะพรรคราษฎร พรรคอะไรลงที่ ๒๐ พรรค เกิดได้รับเลือกตั้งเข้ามาแค่ ๕ พรรค ๖ พรรค ๗ พรรค ๗ ไร่ไหมครับ พรรค ๕ พรรค ๖ พรรค ๗ พรรค นี่ก็มีสิทธิเสนอชื่อผู้เป็นสมาชิกวุฒิสมาชิก พรรคที่ไม่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาแม้แต่คนเดียว คะแนนถัวเฉลี่ย เขาก็มีสิทธิที่เสนอชื่อเข้ามาเป็นวุฒิสมาชิกเหมือนกันครับ ทำไมกรรมการไม่คิดถึงปัญหาข้อนี้ พรรคที่ไม่ได้รับเลือกตั้งก็ต้องมีสิทธิเสนอ ผู้ที่เป็นวุฒิสมาชิก ผู้แทนในสภาไม่มีสักคน แต่มีวุฒิสมาชิกในนามของพรรคอยู่ เป็นวุฒิสมาชิก อะไรกัน แก้วใหม่ได้ไหมครับ ขอแก้เป็นว่า เฉลี่ยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาตามสัดส่วนของคะแนนของผู้ได้รับเลือกตั้งแต่ละพรรครวมกันทั้งประเทศ ก็หมายความว่า พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเท่านั้นที่มีสิทธิที่จะเสนอวุฒิสมาชิกตามสัดส่วน ถ้าไม่อย่างนั้นพรรคที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง เขาก็ต้องมีสัดส่วน เกิดคะแนนเขาทั้งประเทศรวมกันแล้วได้ ๓๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ แต่เขาไม่ได้รับเลือกตั้งสักคน พรรคชาติไทยได้รวมคะแนนแล้วมันได้ ๑๐ ล้านสมมุติอย่างนี้ ประชาธิปัตย์ ๑๐ กว่าล้าน แล้วพรรคนี้ไม่ได้รับเลือกตั้งมี ๓๐๐,๐๐๐ เขาต้องมีสิทธิเสนอตามสัดส่วนของเขา แล้วผู้แทนเขาไม่มีสักคน กรรมการคิดถึงปัญหานี้ไหม แก้วได้ไหม เห็นพยักหน้านี่แสดงว่าแก้วได้ขอบคุณมากครับ

ส่วนข้อ ๑๗.๓ คุณสมบัติสังกัดพรรคการเมืองนี้คงไม่สังกัดหรือครับ แต่มันก็เป็นนัย ๆ พรรคการเมืองที่จะเลือกคนมาเป็นวุฒิสมาชิกมันไม่เลือกพวกเรามันจะไปเลือกพวกไหน อันนี้ต้องไม่สังกัดสังกัดก็ให้ลาออกไป เป็นข้าราชการประจำไม่ได้ อันนี้ก็ถูกต้องอย่างที่กระผมว่า ถูกต้องหมดทุกสิ่งทุกอย่างผมเห็นด้วยกับท่านอานวย เขอะแยะไป อดีตวุฒิสมาชิก อดีตผู้แทนราษฎร อย่างผมนี่ถ้าไม่

ลงเล่นก็คงจะมีสิทธิเป็นวุฒิสมาชิกกับเขาได้ ใช่มั้ยครับ เพราะ
 ผมเองก็อยู่สภามาตั้ง ๒๐ กว่าปี ทำไมผมจะเป็นวุฒิไม่ได้หรือ ทำไม
 ท่านพูดถึงข้าราชการ ทำไมไม่ใส่เป็นอดีตสมาชิกในสภาแห่งนี้
 จะเป็นวุฒิกข้าง ไม่เป็นวุฒิกข้าง จะเป็นผู้แทนกข้าง ไม่เป็นผู้แทนกข้าง
 แล้วก็วาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปีเท่าผู้แทนราษฎร อันนี้ผมเห็นด้วย
 แต่อ่านจบและหน้าท้าย ผมเห็นว่าเป็นสภากลับกรองโดยกำหนดให้มี
 บทบาทเป็นพี่เลี้ยงของสภาผู้แทนราษฎร ไม่ได้เป็นพี่เลี้ยงของรัฐบาล

ผมว่าเป็นไม่ได้ทั้งพี่เลี้ยงของรัฐบาล เป็นไม่ได้ทั้งพี่เลี้ยงของผู้แทนราษฎร หรือครับ ผมอยู่สภามาตลอดไม่เคยเห็นวุฒิสภาไปพี่เลี้ยงเราเลย มีแต่เขาจะดูว่ากฎหมายเราเสนอเข้าไปเขารับไม่รับเท่านั้น เขาไม่ได้เป็นพี่เลี้ยง ไม่ได้เป็นพี่เลี้ยงอะไรเราเลย เกียนไว้ทำไม เกียนว่าให้มีหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านจากสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไปเท่านั้นพอ จะไปเขียนมอบอำนาจให้เขาเป็นพี่เลี้ยงเราได้อย่างไร อะไรกันเราได้รับเลือกตั้งจากประชาชนมาเป็นผู้แทนราษฎร แล้วเราไปเลือกเขามาเป็นวุฒิสภา แล้วเอาเขามาเป็นพี่เลี้ยงเรา ขอโทษครับ ท่านได้เป็นวุฒิสภาเพราะฉนั้น ฉะนั้นได้เป็นผู้แทนเพราะประชาชนเลือก แล้วท่านเป็นวุฒิสภาจะมาเป็นพี่เลี้ยงฉนั้นเขียวหรือ จะมากไปหน่อยกระมัง ใช่ไหมครับ ผมว่าไม่เอาจะเกียนว่าให้เป็นพี่เลี้ยงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขาไม่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน เลือกตั้งจากเรา เราเรียกเขาขึ้นไปดูกฎหมายหน่อยนะ ช่วยดูหน่อย เรากลั่นกรองไปแล้วจากวาระแรก จากกรรมาธิการวาระ ๒ วาระ ๓ แสดงว่าเรากลั่นกรองไปอย่างดีแล้ว อาจจะมีข้อขาดตกบกพร่องก็ช่วยดูให้หน่อย เพราะงานข้างล่างเยอะ แต่ท่านมีเวลาเยอะ ๆ ก็ดู ๆ ให้หน่อย เท่ากับกลั่นกรองกฎหมายอย่างเดียว อย่าไปให้เขาเป็นพี่เลี้ยงเลยครับ

เรื่องกระทู้ถามนี้แน่นอนครับ แต่อย่าใช้คำว่า ห้าม ห้ามตั้งกระทู้ถาม ให้เขียนคำว่า จะตั้งกระทู้ถามมิได้ ต้องเป็นอย่างนั้นครับ ไม่ใช่ห้าม จะตั้งกระทู้ถามมิได้

ท่านประธานที่เคารพ ไหน ๆ ผมก็คิดจะพูดอีกครั้งนี้ครั้งเดียว ผมขอเลยไปนิดหนึ่ง เพราะว่าผมเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณากฎหมายเลือกตั้ง ข้อ ๒๐ นี้เราได้ดำเนินการแล้ว คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งอิสระ อันนี้เราพิจารณาแล้วอยู่ในกฎหมายเลือกตั้ง เราจะมีคณะกรรมการที่เลือกจากสภาผู้แทนราษฎร โดยประธานสภาผู้แทนราษฎร เลือกมา ๒ คน นายกรัฐมนตรีเลือกมา ๒ คน ประธานศาลฎีกาเลือกมาอีกจำนวนหนึ่งแต่มากกว่าเรา และจะขึ้นกับรัฐสภา เป็นคณะกรรมการควบคุมการเลือกตั้งอิสระ และก็จะมีการคล้าย ๆ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แล้วเป็นเลขาธิการคณะกรรมการเลือกตั้ง แต่ขึ้นกับรัฐสภา เพราะฉะนั้นเมื่อถึงข้อ ๒๐ แล้ว ผมคิดว่าคงไม่ต้องพูดอะไรกันมาก เพราะมีอยู่ในกฎหมายเลือกตั้งที่กำลังพิจารณากันอยู่ หลาย ๆ

ท่านที่นั่งอยู่ข้างบนนั้นก็เป็นการพิจารณากฎหมายเลือกตั้ง ผม
จะพูดประเด็นนี้อีกประเด็นเดียว แล้วก็คิดว่าคงจะไม่พูดอีกต่อไป
ส่วนวิธีการเลือกตั้งนั้น คนเดียวคนละเซตนั้น ผมไม่เห็นด้วย ขออย่างเดิม
ประชาชนยังไม่ชินกับการเลือกเบอร์เดียวคนเดียว เขายังต้องการว่า
๓ คนเลือกคนไหนก็ได้ เขารักคนไหนเขาชอบคนไหนเขาก็เลือกคนนั้น
อย่าไปบังคับเขาเลย ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสมบุรณ์ครับ

นายสมบุรณ์ ทองบุราณ (ยโสธร) : กราบเรียนท่านประธาน
สภาที่เคารพ กระผม สมบุรณ์ ทองบุราณ ส.ส. ยโสธร พรรคพลังธรรม
ท่านประธานครับ ผมนั่งฟังท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติอภิปรายกันฝากขอบคุณ
ท่านคณะกรรมการที่พิจารณาในการแก้ไขปัญหารัฐธรรมนูญครั้งนี้
เมื่อเช้าผมฟังดูจากคนมีสิทธิ ๒๐ ปี เหลือ ๑๘ ปี ผมว่าเป็นความอาภัพ
ช่ายมาก เพราะว่าไม่เคยมียุคไหนที่กล่าวพูดอย่างนี้ แต่มาเที่ยวนี้ตรงที่
ว่าวุฒิสภาจาก ๒๗๐ คนเหลืออยู่ ๑๓๐ คน ถ้าผมให้คะแนนนะครับท่าน
ถ้าคะแนนเต็ม ๑๐๐ ผมให้ ๕๐ คะแนน ทำไมจึงให้ ๕๐ คะแนน
ท่านประธานครับ ถามว่าจำเป็นอะไรจะต้องมีวุฒิสมาชิกด้วย ถามนะครับ
ตรงนี้ต้องตอบผมด้วย เมื่อก่อนท่านอดีตร. เพียงเกษ ส.ส. จังหวัดขอนแก่น
ท่านบอกว่า ส.ส. สมบุรณ์ช่วยฝากพูดด้วย ท่านไปที่ประเทศนิวซีแลนด์
ท่านถามว่านี่ดีอะไร ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ที่นิวซีแลนด์บอกว่า เดิมทีดี
ตรงนี้เป็นดีสำหรับวุฒิสมาชิกประชุมกัน แต่ปัจจุบันไม่มีแล้ว ท่านอดีตร.
ถามต่อไปว่า ทำไมไม่มีล่ะ พี่น้องนิวซีแลนด์ตอบว่า ปัจจุบันนี้ประชาชน
เขาพัฒนาแล้ว เจริญแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิสมาชิก ท่านประธานที่เคารพ
หลายคนกล่าวอ้างบอกว่าเพื่อต้องการให้มีประชาชนทุกสาขาอาชีพมาเป็น
ผู้กลั่นกรองกฎหมาย ผมถามต่อนั่งอยู่ตรงนี้ ดอกเตอร์ทางกฎหมายก็
หลายท่าน นักสังคมศาสตร์ก็หลายท่าน -----

พ่อค้าประชาชนก็หลายท่าน ผมถามว่า ๓๖๐ คน ที่นั่งอยู่ตรงนี้ว่าง
กฎหมายเองไม่เป็นหรือครับ ก็ตอบว่าเป็น ผมถามว่าประชาชนเลือกมา
ทั้งหมด ๓๖๐ คน ถ้าจะอ้างกฎหมายอย่างไร ประชาชนน่าจะยอมรับได้
เพราะฉะนั้นเหตุผลทั้งหมด ไหน ๆ ก็จะแก้กันแล้วแก้แบบยุคใหม่เป็น
อย่างไรครับท่าน เอาแบบอาชญากรรมชาญชัยเลยไม่ดีหรือครับ จาก ๒๐ ปี
ท่านลดเหลือ ๑๘ ปีได้ และถามต่อไปว่าในเมื่อ ๗ ไม่ให้มืออยู่แล้ว ทำไม
ไม่ให้เหลือ ๐ ไปเสียเลยจบครับ ผมเลยคิดว่าส่วนคุณสมบัติผมเข้าใจ
ถ้าผมเดาไม่ผิด ท่านไปว่าท่าน ส.ส. สมบูรณ์ แค่ ๑๒๐ คนไม่รู้จะผ่านไหม
ผมเข้าใจตรงนี้ ถ้าผมเดาไม่ผิด ทุกท่านที่นั่งอยู่ตรงนี้ต้องการให้ยกเลิก
แต่ท่านกลัวมันไม่ผ่าน ถ้าไม่ผ่านไม่เป็นไรครับท่าน มาดูคุณสมบัติ

ข้อที่ ๑ ที่บอกว่าสังกัดพรรคการเมืองไม่ได้ ตรงนี้เป็น
การเขียนกฎหมายหลอกเด็กท่านหลอกเด็ก ทุกคนตามที่ท่านเกรงมาธิการ
เสนอมา บอกว่าให้พรรคการเมืองเสนอมา และอยู่ ๆ พรรคการเมือง
ยกตัวอย่างพรรคผมก็ได้ พรรคพลังธรรม ถ้าจะไปเลือกคนที่ไม่มีควมสำคัญ
กับพรรคพลังธรรมมาเป็นไม่มีทาง เพราะฉะนั้นผมว่าอย่าเขียนกฎหมาย
หลอกเด็ก อย่างหลอกตัวเองด้วยท่านประธานครับ

ข้อที่ ๒ ตรงที่บอกว่าป็นข้าราชการประจำไม่ได้ ตรงนี้
ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาถึงกล้าเขียนอย่างนี้ แต่ผมดู ๆ ทั้งหมดคงจะ
ผ่านไม่ได้ ถ้าจะแก้ทั้งทีก็แก้ให้เข้าท่าไปเลย เอาอย่างนิวซีแลนด์
ไม่ต้องมีหรอกครับ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณไพจิต

นายไพจิต ศรีวรขาน (นครพนม) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม ไพจิต ศรีวรขาน ส.ส. นครพนม พรรคความหวังใหม่ ประเด็น
ของวุฒิสมาชิก ท่านประธานครับ ผมมีความรู้สึกว่าคุณะกฤษฎาธิการได้
สะท้อนถึงความรู้สึก ๒ อย่าง ความรู้สึกประการแรก ก็คือกล้าที่เสนอ
ความคิดเห็นใหม่ ๆ ในการพัฒนาประชาธิปไตย นั่นก็คือไม่ว่าจะเป็น
เรื่องของการลดจำนวนวุฒิสมาชิก จากจำนวน ๒๗๐ คน เหลือไม่เกิน
๑๒๐ คน ซึ่งแน่นอนตรงนี้เป็นประเด็นที่ค่อนข้างอาชญากรรมชาญชัยพอสมควร
เพราะหลายครั้งที่มีการพูดถึงประเด็นนี้ มักจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่อง
ของการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กรรมา ๔๑/๒

ผู้มีอำนาจหลายท่าน คณะกรรมาธิการได้เสนอไว้ค่อนข้างที่จะเป็นเรื่องชัดเจน ซึ่งสมาชิกทุกคนก็เห็นด้วย เท่าที่ได้ฟังการอภิปรายมา

ประการที่ ๒ ที่สะท้อนความรู้สึกที่ไม่ชัดเจนของคณะกรรมาธิการก็คือเรื่องของที่มาและคุณสมบัติต่าง ๆ ของวุฒิสมาชิก ความจริงแล้ววุฒิสมาชิก ในการพัฒนาถึงประชาธิปไตยที่มาถึงวันนี้ ที่มาที่แท้จริงน่าจะถึงการมาจากตัวแทนของพี่น้องประชาชนอีกส่วนหนึ่ง คือการเลือกตั้ง ซึ่งถ้าเป็นแบบนั้น กรรมาธิการเองคงจะไม่กลัวที่จะเขียนไว้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างที่จะมีความดูเด็ดเด็ดมั่นในการกำหนดคุณสมบัติต่าง ๆ เพราะฉะนั้นยังเปิดโอกาสให้มาจากการเลือกสรรจากพรรคการเมือง ซึ่งลักษณะอย่างเดียวกัน ผมไม่เห็นด้วย ความจริงแล้ววุฒิสมาชิกนั้น ควรจะประกาศให้ชัดเจนไปเลยว่าสามารถที่พรรคการเมืองจะคัดที่จะส่งบุคคลที่มีคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ที่มากด้วยความรู้ต่าง ๆ ลงสมัครรับเลือกตั้งจากกฎเกณฑ์ส่วนหนึ่งที่จะเป็นตัวแทนของทุกสาขาอาชีพ ในการกำหนดมาทำหน้าที่เป็นกัลปกรรณกฤษฎาหมายโดยแท้จริง เพราะฉะนั้นวุฒิสภาก็เป็นส่วนหนึ่งในการที่จะทำให้เกิดความรอบคอบ ในการพิจารณาระเบียบกฎหมายที่ใช้บริหารราชการแผ่นดิน แน่แน่นอนผมเชื่อว่าผู้ที่มีคุณสมบัติทางการเมืองหลายคนที่มีความเก่งฉกาจอาจหาญ มีคุณสมบัติในการที่จะทำหน้าที่โดยตรงต่อประชาชนมาสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนอีกส่วนหนึ่งที่มีความรักในทางการเมือง มีประสบการณ์แต่ติดขัดด้วยความไม่อาจหาญชาญชัย ไม่เก่งกล้าสามารถครบเรื่องวิทยายุทธทั้งหลาย พรรคการเมืองอาจจะกำหนดคุณสมบัติ ที่มีอายุมากขึ้น มีวุฒิมากขึ้น -----

สมัครรับเลือกตั้งในฐานะที่เป็นวุฒิสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น ๆ เช่นเดียวกัน เมื่อเข้ามาสู่ในสภา ก็จะเป็นวุฒิสภาอีกสภาหนึ่งในการที่จะกลั่นกรองระเบียบกฎหมาย เพื่อที่จะให้เกิดคุณภาพในการที่จะออกบังคับใช้ต่อประเทศชาติบ้านเมือง อายุของวุฒิสมาชิกที่กำหนดไว้ ๘ ปี เท่ากับของผู้แทนราษฎรนั้น ผมไม่ค่อยเห็นด้วย แน่เกิน วุฒิสภาเป็นสภาที่ทำหน้าที่กลั่นกรองสัดส่วนต่าง ๆ น่าจะมีความแตกต่างกัน อาจจะมีมากขึ้นเป็น ๘ ปี ๖ ปีสุดท้แต่ แต่ข้อกำหนดไว้ของคณะกรรมการการนั้นในจุดนี้ กระทบเห็นว่ายังควรจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมมากขึ้น มีประสบการณ์มากขึ้น ผมหวังว่าเรามาถึงขณะนี้เราจะสร้างรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของพี่น้องประชาชน เพราะฉะนั้นเราจะแก้ได้ แก้ไม่ได้ แต่ว่าเจตนาของสภาน่าจะมีรูปแบบที่เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ควรจะต้องเขียน คารจะกำหนดด้วยที่มา อำนาจหน้าที่ที่สอดคล้องกับวิถีทางประชาธิปไตย นั่นคืออำนาจที่มาจาก การเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นกระทบผมไม่เห็นด้วยในการที่จะให้กำหนดต่าง ๆ ในกรณีของข้าราชการประจำก็เช่นเดียวกัน ผมเห็นด้วยในการที่จะต้องให้ตัวแทนของชาติที่เป็นสัดส่วนของทุกสาขาอาชีพ เป็นสมาชิกวุฒิสภาในการที่จะพิทักษ์กลั่นกรองปกป้องระเบียบกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ของชาติ เพราะฉะนั้นจากสาขาอาชีพใดก็แล้วแต่ ขอให้มาจากการเลือกตั้ง ขอให้ มีที่มาจากพื้นฐาน แต่กรอบอำนาจอาจจะจำกัดน้อยกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณประวิช

นายประวิช นิลวัชรรมณี (สุราษฎร์ธานี) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระทบ นายประวิช นิลวัชรรมณี ส.ส. สุราษฎร์ธานี พรรคประชาธิปัตย์ กระทบกราบเรียนถึงประเด็นที่มาของวุฒิสมาชิกซึ่ง คณะกรรมาธิการก็ได้แก้ไข ซึ่งกระทบก็เห็นด้วยในส่วนหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่ง กระทบอยากตั้งข้อสังเกตว่า การที่พวกเราแก้กฎหมายซึ่งเป็นข้อผูกพัน มาจากรัฐบาล รสช. ซึ่งได้ตั้งวุฒิสมาชิกแล้วก็เขียนกฎหมายมาเพื่อคณะ รสช. เมื่อเรามาเปลี่ยนแล้วเราควรที่จะเขียนกฎหมายเพื่อส่วนใหญ่อย่าให้โดนตำหนิว่าเราเขียนกฎหมายนั้นเพื่อเรา เพื่อพรรคการเมือง เรา เพื่อสภาแห่งนี้อย่างเดียว กระทบกราบเรียนว่าโครงสร้างของประเทศชาตินั้นหากขาดซึ่งการพัฒนา ๓ ฝ่ายด้วยกันนั้นชาตินี้ย่อมไม่เจริญ

รุ่งเรืองก้าวหน้าและสันติสุขได้ นโยบายแห่งชาติหรือทิศทางของสภาแห่งนี้
ก็พูดชัดเจนอยู่แล้วว่า การพัฒนาชาติให้มีความเจริญรุ่งเรืองได้นั้นต้องมีอยู่
๓ ประการ คือ ๑. ต้องพัฒนาการเมือง ๒. พัฒนาเศรษฐกิจ และ
๓. พัฒนาสังคม เพราะฉะนั้นการที่เราได้วางเป้าหมายหรือทิศทางเพื่อ
พัฒนา ๓ ประการนี้ เพราะฉะนั้นถึงเวลาแล้วที่เราควรจะให้โอกาสแก่
การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมเหมือน ๆ ที่เรากำลังร่างกฎหมาย
เพื่อพัฒนาพรรคการเมืองหรือพัฒนาทางการเมือง กระผมกราบเรียนว่า
ในเมื่อประเด็นที่เราจะแก้วุฒิสมาชิกจาก ๗๗๐ คน หรือแก้กฎหมายข้อนี้ให้
เหลือ ๑๒๐ คน หรือจะมากจะน้อยอย่างไรก็ตาม แต่ที่มากกระผมยังเห็นด้วย
ว่าที่มานั้นจะต้องมาจากกลุ่มสาขาอาชีพ ต้องยอมรับว่ากลุ่มสาขาอาชีพนี้
คือผู้ที่สร้างบ้าน สร้างเมือง สร้างชาติเหมือนกับนักการเมือง แต่บางกลุ่ม
เขาไม่มีโอกาส เพราะเขาไม่มีความชำนาญในการเลือกตั้งหาเสียง
เราได้ยินได้พูดอยู่เสมอว่า ผู้ที่ลงสมัครสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็ไม่ใช่ใครอื่น
ที่ไหนก็วันเวียนอยู่อย่างนี้ ประชาชน ๖๐ ล้านคนก็มีคนเลือกไปเลือกเข้า
เลือกออกได้ออกได้เข้ากัน ๒,๐๐๐ กว่าคน เพราะฉะนั้นเราควรจะมีเปิด
โอกาสให้กว้างขึ้นเพื่อเลือกผู้ชำนาญการ เพื่อเลือกผู้มีประสบการณ์กับที่
คนมีความประสบความสำเร็จในชีวิตหรือในการจัดการบริหารจากกลุ่ม
ทุกสาขาอาชีพ -----

กระทบจะทำให้ประเทศชาติหรือเป้าหมายที่เราวางเพื่อให้ประเทศนี้
 เจริญก้าวหน้าไปได้ นั่นจะได้รวดเร็วขึ้น กระทบความเรียบร้อยทุก ๆ ครั้ง
 เมื่อเรามีภาวะฉุกเฉินเกิดขึ้น เรามีภัยพิบัติเกิดขึ้น รัฐบาลเองหรือสภาแห่งนี้
 มักจะร้องขอให้องค์กรต่าง ๆ ที่ดี หน่วยงานต่าง ๆ ที่ดี ที่ไม่ใช่เป็น
 รัฐบาลหรือเป็นนักการเมืองเข้ามาช่วยเหลืออยู่เสมอ เพราะฉะนั้น
 ทำไมเราไม่เห็นกลุ่มพวกนี้บ้างว่า เมื่อถึงเวลาที่เขาเข้ามาช่วยชาติ
 ช่วยบ้านช่วยเมือง มาช่วยกันเพื่อสร้างที่จะให้บ้านเราเมืองเรานั้นไปสู่
 เป้าหมายที่เราวางไว้ ก็ควรให้เขามีส่วนร่วม กระทบอยากทราบเรียนว่า
 ขณะนี้ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ดี กลุ่มข้าราชการที่ดี กลุ่มหรือสื่อมวลชน
 ที่ดี หรือกลุ่มทนายความที่ดี หรือกลุ่มอื่น ๆ ที่แยกแยะออกไปมากมายนั้น
 ได้มีการพัฒนา ได้มีคนผู้ที่มีความรู้ความชำนาญบริหารในกลุ่มนั้น ๆ มี
 ประสิทธิภาพที่ดีมาก เพียงแต่เขาไม่มีโอกาสที่จะเข้ามานั่งในสภาพปกติ
 ในวิธีการหาเสียง บางทีเขาต้องยอมรับว่าไม่มีความชำนาญชำนาญใน
 การเบื้องต้นที่จะมาสู่สภาแห่งนี้ได้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าคณะกรรมการ
 เห็นว่าควรจะมี ๓ สภา คือสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภา^{สภา}แล้ว ก็ควร
 ที่จะกำหนดที่มาของวุฒิสมาชิกให้มีความหลากหลายขึ้น ให้ได้ส่วนร่วม
 ส่วนกระจายความรับผิดชอบขึ้น เพื่อให้กลุ่มเหล่านั้นได้เข้ามา เพื่อมา
 เป็นพี่เลี้ยงหรือจะมากลั่นกรองกฎหมาย ตามที่เขามีความชำนาญชำนาญ
 ในเรื่องนั้น ๆ กระทบทราบเรียนว่า ในกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ดีที่ท่าน
 ก็อ้างว่า หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการวิสามัญว่า ไม่ให้วุฒิสมาชิก
 สังกัดพรรคการเมืองก็ย่อมจะติดกับที่เราจะให้ให้นักการเมืองเลือกวุฒิสมาชิก
 เข้ามา ผมว่ามันเป็นข้อผูกพันข้อผูกมัด เมื่อเข้ามาแล้วนั้นแน่นอนเขาก็
 ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองโดยพฤตินัยแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อมีความเห็น
 ว่าควรที่จะกระจายโอกาสให้นักเศรษฐกิจที่ดี นักเศรษฐศาสตร์ที่ดี นักวิชาการ
 หรือกรรมอะไรที่ดี ที่เขามีการประสานนั้นได้เข้ามา กระทบมั่นใจว่าจะ
 ทำให้อะไรต่าง ๆ ที่สภานี้ จะออกกฎหมายที่ดี ได้ดำเนินกิจการหรือ
 กิจกรรมทางสภาก็ดี จะทำให้มีส่วนร่วมมากขึ้น กระทบอยากทราบเรียนว่า
 จะตั้งข้อสังเกตได้ว่า ขณะนี้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกสาขาอาชีพได้รับความ
 ความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ให้เผยแพร่กิจกรรม กิจกรรมของสภานี้
 จะสังเกตได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นเวทีปราศรัย หรือสังเกตว่าไม่ว่าจะเป็น

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

อัมพา ๙๓/๒

เวทีกิปราย หรือมองต่างมุม นี้เห็นได้ชัดว่าประชาชนให้ความสนใจมาก
ว่าเท่าเหล่านั้นมีความคิด ความอ่านที่จะร่วมมือในการพัฒนาหรือวิเคราะห์
อย่างไร -----

- ๙๔/๑

เพราะฉะนั้นนั่นก็คือว่า ประชาชนนั้นไม่ได้ฟังแต่สภาแห่งนี้แห่งนี้เดียว เขายังพร้อมที่จะฟังกลุ่มคนเหล่านั้น ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม มาเป็นท้าววินิจฉัย ข้อคิดให้เขาได้ดำเนินกิจการทางสาขาอาชีพของเขา และเพื่อจะสร้าง สิ่งที่เขาต้องการที่จะดำเนินการในวิถีทางของเขา เพราะฉะนั้นนั่น คือสิ่งที่กระผมจะขอกราบเรียนว่า ที่มาของวุฒิสมาชิกนั้นควรจะต้องมาจาก กลุ่มอาชีพหลากหลาย กระผมกราบเรียนว่า ที่มาของกลุ่มอาชีพนั้นในขณะนี้ ได้พัฒนา โดยเราจะให้ผู้แทนเขามาเป็นผู้เลือกอย่างที่กรมการวิสามัญ ได้พูดว่า เมื่อถึงวันเลือกตั้งนั้น เราจะเอาบุคคลเหล่านั้นมาให้ประชาชน พิจารณานั้น กระผมพูดว่าในเมื่อกลุ่มอาชีพทุก ๆ กลุ่มที่เขา มีองค์กรมีระบบ ระเบียบ มีการจัดการที่ดีนั้น เราไว้ใจเขาเถอะ ว่าเขาสามารถที่จะเลือก ในกลุ่มของเขาได้ในระดับต่าง ๆ เขาคงจะมีความรู้ในการที่คัดเลือก กลุ่มของเขามาเป็นตัวแทนในระดับชาติได้ ขณะนี้กลุ่มเกษตรกรที่ถือว่าเป็น กลุ่มใหญ่ที่สุดนั้นมีแล้ว ตัวแทนเขากลุ่มในระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับ จังหวัด และระดับชาติ สภาหอการค้า เขาก็มีแล้วในระดับจังหวัด ในระดับชาติ สภาอุตสาหกรรม เขาก็มีแล้วในระดับจังหวัด ในระดับชาติ แม้แต่สภาลูกจ้าง สภานายจ้าง หรือสภาขององค์กรครู หรือสมาคมของข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจหรืออะไร เขามีพร้อมทุกอย่างแล้ว เพราะฉะนั้นขั้นตอนที่เขา คัดเลือกนั้นก็น่าจะถือได้ว่า ส่วนนั้นคือตัวแทนของกลุ่มอาชีพ กระผมกราบเรียน เพื่อให้ท่านประธานและท่านคณะกรรมการนั้นได้พิจารณา ในสิ่งที่กระผม ได้ให้ข้อคิดข้อสังเกต กระผมก็ได้รับมอบหมายจากเพื่อน ๆ ขอเพียง ๕ นาที เพราะฉะนั้นกระผมต้องขออนุญาต ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณนิพนธ์ครับ

นายนิพนธ์ ชารากุมิ (ลพบุรี) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นิพนธ์ ชารากุมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี พรรคประชาธิปัตย์ ตามที่คณะกรรมการวิสามัญแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ในวันนั้น กระผมคิดว่าคณะกรรมการชุดนี้จัดว่าเป็นคณะกรรมการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญนับว่าเป็นกฎหมายที่เป็นแม่บท ในการปกครองประเทศชาติ กฎหมายรัฐธรรมนูญกระผมคิดว่าเป็นลักษณะที่ไม่ แตกต่างกับนโยบายของการบริหารประเทศชาติ ซึ่งมีความสำคัญที่สอดคล้องกัน ที่กระผมกล่าวเช่นนั้น ก็เพราะว่าในอดีตที่ผ่านมา นโยบายของรัฐบาลแต่ละ รัฐบาลก็ตีที่บริหารประเทศชาติ มักจะไม่ประสบผลสำเร็จ รัฐบาลในอดีต

บางครั้งเป็นกันไม่ถึงปี เป็นกันแค่ปี ๒ ปี ก็ต้องมีอันเป็นไป เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญของเราได้เปิดช่องให้อำนาจมีอำนาจแฝงเข้ามาล้มล้างการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอยู่เสมอ ดังนั้น กระผมในวันนี้จึงเห็นความสำคัญ และขอยกย่องคณะกรรมการวิสามัญทุกท่าน ว่าท่านได้มีความเสียสละที่ช่วยกันพิจารณาแก้ไขปัญหากฎหมายรัฐธรรมนูญในวันนี้ แต่มีบางสิ่งบางอย่างซึ่งไม่ตรงกับความคิดเห็นในด้านส่วนตัวของกระผมเอง นั่นก็คือการจำกัดสิทธิ โดยเฉพาะในข้อ ๑๗.๓ คุณสมบัติของวุฒิสมาชิก ซึ่งจำกัดไว้ว่า ผู้ที่จะเป็นวุฒิสมาชิกนั้น จะสังกัดพรรคการเมืองใดก็ได้ไม่ได้ เป็นข้าราชการก็ได้ไม่ได้ เป็นรัฐมนตรีหรือรัฐวิสาหกิจก็ได้ไม่ได้ ตามที่มีเพื่อนสมาชิกหลายท่านได้กล่าวไปแล้วว่า การที่เราไปจำกัดสิทธิบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหล่านี้-----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

พัชรี ๔๔/๑

แล้วเราจะไปเอาบุคคลประเภทไหนเข้ามาเป็นผู้พิจารณากฎหมาย
 กระผมคิดว่าถ้าเราจะมัวแต่ไปคิดว่า เอาข้าราชการที่ปลดเกษียณแล้ว
 คือ ๖๐ ปีไปแล้ว เข้ามาร่วมเป็นวุฒิสมาชิกนั้น ท่านคิดว่าวัย ๖๐ ปี
 ไปแล้วนั้น ในข้อเท็จจริงสมควรแล้วหรือครับที่จะเข้ามาร่วมกับการพิจารณา
 ที่ผมกล่าวเช่นนั้นเพราะว่า จะเป็นด้านสติปัญญาหรือผลกำลังก็ดี ความพร้อม
 ก็ดี ทุกวันนี้โลกเราเจริญเติบโตก้าวหน้าไปด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่แล้ว
 คนบริหารประเทศชาติ นักการเมืองก็ตาม ล้วนแต่เป็นคนรุ่นใหม่
 คนรุ่นใหม่สาวทั้งนั้นที่เข้ามา กระผมจึงอยากจะขอฝากกรรมาธิการได้
 ไปพิจารณาด้วยว่า เราน่าจะเปิดโอกาสให้ข้าราชการสำคัญ ๆ ไม่ใช่
 ว่าจะเป็นปลัดกระทรวงอย่างเดียว จะเป็นอธิบดีก็ได้ ที่มีความรู้
 ความสามารถจริง ๆ ได้มีโอกาสเข้ามาร่วมในการพิจารณากฎหมาย
 ซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกได้ ไม่ใช่จะไปจำกัดสิทธิเหล่านี้ เพราะใน
 ทางปฏิบัติเวลาเรามีการเลือกตั้งนั้น เรามักจะให้หน่วยงานต่าง ๆ
 ของทางราชการ ให้ไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปโดย มีข้าราชการหลาย ๆ
 หน่วยงานได้ปรารถนาอยู่เสมอว่า ให้ข้าราชการสนับสนุนการเลือกตั้ง
 ให้ส่งเสริม ให้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรไปใช้สิทธิ ท่านประธานที่เคารพ
 และกรรมาธิการ ข้าราชการก็ห้ามสังกัดพรรคการเมือง ครู
 รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ก็ห้ามสังกัดพรรคการเมือง แล้วเราให้เขาไป
 ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ไปโดยโดยเรียกร้องสิทธิให้ชาวบ้านประชาชนมาใช้
 สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง มันเป็นการตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริง
 กระผมคิดว่ากรรมาธิการน่าจะได้อาสาสมัครมาพิจารณาในสิ่งเหล่านี้
 อีกสักครั้งหนึ่ง น่าจะมีการเพิ่มเติมให้ข้าราชการเป็นสมาชิกของ
 พรรคการเมืองได้ และเป็นผู้ที่มีสิทธิในการจะหาเสียงให้กับ
 พรรคการเมืองได้ ไม่ใช่ไปจำกัดสิทธิ จำกัดเสียงของเขา
 เพราะบุคคลเหล่านี้จริง ๆ แล้วมีความรู้ดี พร้อมทั้งจะเผยแพร่
 ประชาธิปไตย พร้อมทั้งจะสนับสนุนการเมืองได้เป็นอย่างดี แต่เราไป
 จำกัดสิทธิของเขา โดยไปตั้งกำหนดโทษไว้มากมาย เวลาที่มีการเลือกตั้ง
 กระผมเห็นว่าข้าราชการต่าง ๆ มักจะหันหลังให้กับการเลือกตั้งอยู่เสมอ
 ไม่เข้าไปยุ่ง ยิ่งในช่วง ๑ เดือนสุดท้ายก่อนวันเลือกตั้ง ข้าราชการต่าง ๆ
 มักจะไม่ค่อยพบกับนักการเมือง เพราะกลัวจะถูกถ่ายรูปเอาไปโจมตี
 กระผมคิดว่าประเด็นนี้กรรมาธิการน่าจะได้อาสาไปพิจารณา ไม่ใช่ว่า

จะไปจำกัดสิทธิของเขา และในกรณีที่มีเพื่อนสมาชิกผู้อาวุโสได้กล่าวว่า
 อยากจะให้มีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกนั้น กระผมในทางส่วนตัวแล้วกระผม
 ไม่เห็นด้วย เพราะคิดว่าจะเป็นการซ้ำซ้อนกับการเลือกตั้งสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล ผมคิดว่า
 สิ่งที่เราเลือกตั้งอยู่ทุกวันนี้ก็มีมากมายอยู่แล้ว แล้วถ้ามาเลือกตั้ง
 วุฒิสมาชิกอีก จะทำให้การเลือกตั้งของเราแบบว่ามากจนเกินไป ทำให้
 มีการสับสนเปล่า ๆ เพราะในการพิจารณาวุฒิสมาชิกนั้นกระผมคิดว่า
 วุฒิสมาชิกก็เป็นบุคคลอยู่ ๒ ประเภทที่ ได้รับเลือกตั้งเข้ามา
 ประการที่ ๑ ก็คือบุคคลผู้นั้นเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ดีในวิชาการ ในวิชาชีพ
 ที่ตัวเองปฏิบัติอยู่ โดยได้รับเชิญเข้ามา กับวุฒิสมาชิกอีกประเภทหนึ่ง
 ก็คือเป็นพวกพ้องของพรรคการเมือง แล้วได้สนับสนุนเข้ามาในสภา
 กระผมคิดว่าอย่าง ๒ ประเด็นนี้ก็เพียงพอกับความเหมาะสมแล้ว
 กระผมจึงขอฝากกรรมาธิการทุกท่านได้โปรดพิจารณาตามแต่จะเห็น
 สมควร ขอกราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสุรเชษฐ์
 มาศดิตถ์ แล้วก็คุณไพศาล คุณไพศาลเพ็งยกมือที่หลัง ขอโทษครับ

นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ (นครศรีธรรมราช) :

เรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม สุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ สมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช พรรคประชาธิปัตย์ เรื่องวุฒิสมาชิก
 ที่มาของวุฒิสมาชิกในข้อที่ ๓ ให้เสนอชื่อโดยพรรคการเมือง ในการที่
 จะให้มีวุฒิสมาชิกได้ตามสัดส่วนดังที่ข้อ ๔ ของพรรคการเมืองของแต่ละพรรค
 จุดนี้ผมมองว่ามันเป็นกลไกของพรรคการเมืองในการที่จะหาสมาชิก
 เข้ามาเพิ่มหรือเป็นกำลังของทางพรรคการเมือง แล้วมาดูที่คุณสมบัติ
 ในข้อที่ ๑ ว่าสังกัดพรรคการเมืองไม่ได้ ผมรู้สึกว่ามันจะขัดกัน
 เพราะว่าอย่างน้อย ๆ ผู้ที่พรรคจะเสนอเข้ามาเป็นวุฒิสมาชิกในนาม
 ของพรรคใดพรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่เลื่อมใส เราเจาะจงตัวที่จะลงเป็น
 วุฒิสมาชิกของพรรคแต่ละพรรคแล้ว -----

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

กรรณิกา ๔๖/๑

มันก็ต้องเป็นคนที่ใกล้ชิดหรือว่ามีความสัมพันธ์อยู่แล้ว จุดนี้ผมคิดว่ามันน่าจะขัดกัน แต่จุดสำคัญว่าการที่มีวุฒิสมาชิกเพื่อกลั่นกรองกฎหมาย ผมว่าจุดประสงค์ใหญ่อีกจุดหนึ่งก็คือ เรื่องการสร้างกำลังให้เพิ่มขึ้นของพรรคการเมืองของแต่ละพรรค ผมว่าปัจจุบันนี้ ส.ส. เรามีอยู่ ๓๖๐ คน ที่มีคุณภาพ เป็นผู้ที่พร้อมแล้วในการที่จะรับผิดชอบบ้านเมืองในเรื่องการนิติบัญญัติ อนาคตข้างหน้า อีก ๓ ปีข้างหน้าจะมีการเลือกตั้ง ผมว่าถ้าเรามาดูให้สอดคล้องกับการศึกษาของชาติ โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ท่าน พลิกภัย การจัดการศึกษาของชาติ ปี ๒๕๓๘ จะขยายออกเป็น ๔ ปี ผมว่าเป็นการเตรียมพร้อมประชาชนของประเทศเราให้มีคุณภาพพร้อมขึ้น ในการที่จะคัดเลือกประชาชนเข้ามาเป็นตัวแทนของเขาในสภาฯ อีกอย่างหนึ่ง สื่อมวลชนปัจจุบันก็ได้กระจายข่าว ได้ให้ความรู้กับประชาชน จนปัจจุบันนี้ผมคิดว่ามีความพร้อมไปถึง ๘๐ - ๙๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว อีก ๓ ปีข้างหน้า เมื่อมีการเลือกตั้ง ประชาชนก็ย่อมจะคัดเลือกผู้แทนของเขาที่มีคุณสมบัติ มีความพร้อมในการรอบรู้ เข้ามาเป็นตัวแทน ดังนั้นผมคิดว่าเมื่อเป็นเช่นนั้น ในประเทศของเรามีความพร้อมอยู่แล้วทุกอย่าง ทุกประการ ผมในฐานะที่เป็นผู้แทนในวันนี้และมองการณ์ไกลไปข้างหน้าอีกในการเลือกตั้ง อีก ๓ ปีข้างหน้า ว่าเราไม่มีความจำเป็นเลยในการที่จะมีวุฒิสมาชิกขึ้นมาอีก เพื่อจะกลั่นกรองกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร ทอพระคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณไพศาล และคุณอภิสิทธิ์ต้อนรับ

นายไพศาล ยิ่งสมาน (ยะลา) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ไพศาล ยิ่งสมาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดยะลา พรรคความหวังใหม่ ในประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องวุฒิสมาชิกนี้ ปรากฏว่าทางกรรมาธิการกำหนดว่าน่าจะมี ๑๒๐ คน กระผมเห็นว่าเรื่องวุฒิสมาชิกนี้น่าจะไม่มีเลย อ้าวว่าแต่ ๑๒๐ คนเลย แม้แต่คนเดียวก็ไม่ควรจะมี ที่ผมพูดอย่างนี้มีเหตุผล เรามีประชาธิปไตยมาประมาณ ๖๐ ปีแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ในช่วงนั้นปรากฏว่าคนที่ เป็น ส.ส. ไม่ค่อยมีความรู้ มีวุฒิ คุณวุฒิยังไม่ถึง มีประสบการณ์ยังไม่ถึง เพราะฉะนั้นในช่วงนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องวุฒิสมาชิก เพื่ออะไร เพื่อที่จะได้เป็นสภาที่เลี้ยงคอยกลั่นกรองกฎหมาย และหลังจากนั้นรู้สึกว่าจะมีการกำหนดว่าวุฒิสมาชิกหรือ ส.ส. ประเภทที่ ๒ ก็จะมีกำหนดเวลาว่าเมื่อถึงปีเท่านั้น ๆ น่าจะไม่มี

แต่ปรากฏว่าพอจะถึงกำหนดเวลาแล้ว ก็ปรากฏว่าถูกยึดอำนาจทุกทีเลย
 เลยกวุฒิสมาชิกหรือ ส.ส. ประเภทที่ ๒ ก็มีคู่กับประชาธิปไตยของ
 ประเทศไทยตลอดมา ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยไม่ดีเท่าที่ควร
 เพราะผมจึงเห็นว่าวุฒิสมาชิกไม่น่าจะมี เพราะตอนนี้ ส.ส. ชุดปัจจุบัน
 เป็น ส.ส. ที่มีคุณภาพ ถ้าเราไปตรวจสอบวุฒิชอง ส.ส. ชุดปัจจุบัน
 ๓๖๐ คน ส่วนมากจะมีความรู้มากกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีนักกฎหมายก็
 มากมาย มีอดีตนักปกครองก็มากมาย มีอดีตนายทหารก็มากมาย
 เพราะฉะนั้นกฎหมายต่าง ๆ ที่สภานี้ผ่านไปแล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้อง
 ไปอีกสภาหนึ่งไปกลั่นกรอง เราต้องยอมรับตรงนี้ ที่นี้ถ้าสมมุติว่าจะให้มี
 วุฒิสมาชิก ถ้าสมมุติว่าจะให้มี ๑๓๐ คน มันน้อยไป มันน้อยไปถ้าสมมุติ
 จะให้มี แต่ผมไม่อยากให้มี ๑๓๐ คน มันน้อยไป น่าจะมากกว่านั้น
 ถ้าไม่ครับ เพราะจะมีการแย่งเป็น คนโน้นก็อยากเป็น คนนี้ก็วิ่งเต้น
 จะเป็น คนโน้นก็วิ่งเต้นจะเป็น ทำให้ผู้มีอำนาจในการที่จะเสนอชื่อมี
 ความลำบากใจในการที่จะคัดเลือก เพราะฉะนั้น ๑๓๐ คน น้อยไป
 แต่ผมเห็นว่าวิธีที่ดีที่สุด เราน่าจะให้วุฒิสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง

โดยเรากำหนดคุณวุฒิ ว่าวุฒิสมาชิกควรจะมีรูปร่างตั้งแต่ระดับไหนขึ้นไป และก็น่าจะกำหนดวัยวุฒิ อย่างเช่น ส.ส. อายุ ๒๕ ปี วุฒิสมาชิกน่าจะ เป็น ๓๕ ปี หรือ ๔๕ ปีขึ้นไปเหล่านี้เป็นต้น หรือจะกำหนดประสบการณ์ก็ได้ ก่อนที่จะสมัครเป็นวุฒิสมาชิก ต้องเป็นข้าราชการตั้งแต่เท่านั้น มีความรู้ ตั้งแต่เท่านั้น หรืออะไรเหล่านี้เป็นต้น เพื่อที่จะได้ให้แตกต่างจาก ส.ส. แต่ถ้าจะให้ดี ถ้าสมมุติว่าเราจะให้มีวุฒิสมาชิก ซึ่ง ๑๒๐ คนน้อยไป ผมว่าน่าจะเหมือนเดิม ๒๗๐ คน แต่วิธีการก็คือการเลือกตั้ง และการ เลือกตั้งนั้นนอกจากประเด็นที่ผมพูดเมื่อกี้ว่า จะกำหนดวัยวุฒิ คุณวุฒิ และ ก็ ประสบการณ์แล้ว วิธีอีกวิธีหนึ่งก็คือว่า เรามาจากกลุ่มอาชีพ เพราะตอนนี้ เราก็มีองค์กรต่าง ๆ ในกลุ่มอาชีพ ทุกอาชีพเขาจะมีองค์กร อย่างเช่น ลูกจ้างเขาจะมีสภาลูกจ้าง ธุรกิจก็จะมีสภาธุรกิจ อุตสาหกรรมก็จะมี สภาอุตสาหกรรม ครูก็มีคุรุสภา และก็มีความเข้าใจ ช่างนา พวกกรรมกร เหล่านี้เป็นต้น ที่นี้ถ้าเราดูอย่างนี้ ส.ส. ๓๖๐ คนเวลานี้ ส่วนมากระดับ กรรมกรจริง ๆ ไม่มีโอกาสได้เป็น เพราะอะไรไม่มีโอกาสได้เป็น เพราะมีคุณวุฒิ และมีทรัพย์สินเงินทองไม่มากเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นโอกาส ที่จะสมัครเป็น ส.ส. น้อย ที่นี้ถ้าสมมุติว่าเราให้วุฒิสมาชิกมาจากกลุ่มอาชีพ กรรมกรที่มีสิทธิเป็นวุฒิสมาชิก เพราะการเป็นวุฒิสมาชิกก็เลือกจาก องค์กรแต่ละองค์กร อย่างเช่นลูกจ้างก็เลือกจากองค์กรในสภาลูกจ้าง หรือครูก็เลือกจากสภาครู หรือคุรุสภาเหล่านี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นคน ทุกกลุ่มอาชีพไม่ว่าจะยากจนอย่างไรก็มีสิทธิเป็นวุฒิสมาชิกได้ กระผม จึงมีความเห็นอย่างนี้ ขอขอบคุณมาก

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณอภิสิทธิ์ เดียวกันคุณสวัสดิ์

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (กรรมมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ ก่อนอื่นผมต้องขอแสดงความเห็นใจแก่คณะกรรมการ วิสามัญที่จะต้องพิจารณาในประเด็นในเรื่องของวุฒิสมาชิก ซึ่งมีทั้ง ในเรื่องของจำนวน ที่มา คุณสมบัติ และประเด็นหลากหลายออกไป ผมเองนั้นเป็นกรรมมาธิการอยู่ในชุดนี้ด้วย แต่อยากจะใคร่ขอโอกาสที่จะ กราบเรียนต่อท่านประธานและสภาแห่งนี้ถึงความเห็นส่วนตัวที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นของวุฒิสภา ท่านประธานที่เคารพ ผมมีความเห็นว่า ถ้าเรา

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

วันนี้ ๔๗/๒

จะพิจารณาในเรื่องของวุฒิสภาแล้ว คงจะต้องมาตั้งหลักกันตั้งแต่จุดเริ่มต้น จุดเริ่มต้นก็คือว่า เรามองเห็นความจำเป็นของการมีสภาที่ ๒ หรือไม่ อย่างไร และถ้ามีเราต้องการให้สภาแห่งนั้นทำหน้าที่อะไร และเมื่อเรา ได้ตระหนัก ได้ไตร่ตรองถึงประเด็นเหล่านี้แล้ว เราถึงจะได้คำตอบที่เหมาะสมว่า ที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกที่จะมาดำรงตำแหน่งอยู่ในสภา แห่งนั้นควรจะเป็นอย่างไร ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับคณะกรรมการฯ ที่ยังได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการที่จะมีสภาที่ ๒ ที่จะเรียกว่าเป็น สภาสูง หรือสภาที่มาทำหน้าที่ในการกลั่นกรองทางด้านกฎหมาย ที่พูดเช่นนั้น ผมมั่นใจว่าท่านกรรมการฯ เสียข้างมากคงคิดเหมือนกับผม นั่นก็คือว่า เราไม่ได้คิดว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นขาดความรู้ ความสามารถ หรือไม่มีความพร้อม ไม่มีประสบการณ์ที่จะมาทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ แต่เราเล็งเห็นว่ากระบวนการทางด้านการตรากฎหมายทางด้านนิติบัญญัตินั้น มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความรอบคอบ ที่จะต้องอาศัยมุมมองต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และหากเป็นไปได้น่าที่จะระดมบุคคลซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความหลากหลายจากสาขาอาชีพต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่จะเป็นกฎหมายของบ้านเมืองของเรา เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วสิ่งที่น่าเสียดายก็คือว่า เจตนารมณ์ตรงนี้เป็นเจตนารมณ์ ซึ่งมีการกล่าวอ้างมาโดยตลอด ว่าวุฒิสภานั้นจะมาทำหน้าที่ในด้าน การกลั่นกรอง จะมาช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎรในการทำหน้าทีนี้ แต่ว่า ๖๑ ปีที่ผ่านมา เหตุผลที่กล่าวอ้างมานี้จะไม่มีน้ำหนัก ก็เพราะว่า ผู้ที่ได้ร่างรัฐธรรมนูญ หรือผู้ที่ได้ใช้รัฐธรรมนูญทั้ง ๑๕ ฉบับที่ผ่านมาได้ อาศัยเหตุผลนี้มาเป็นข้ออ้างในการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ได้หมายความว่าเหตุผลที่อ้างมานั้นเป็นเหตุผลที่ไม่ควร จะรับฟัง-----

ฉะนั้นสิ่งที่ผมเข้าใจและเห็นใจท่านกรรมาธิการก็คือว่า ขณะที่กรรมาธิการต้องการเหตุผลของการมีสภาที่ ๒ ตรงนี้ ท่านกรรมาธิการก็มีความรู้สึกว่าจะต้องทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่แสดงให้เห็นว่า จะไม่ให้วุฒิสภาในอนาคตนั้นเหมือนกับวุฒิสภาในอดีต ซึ่งกลายมาเป็นฐานการเมืองของผู้ที่ทำการปฏิวัติรัฐประหาร หรือผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหลังจากมีการร่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตามผมมีความรู้สึกว่าเราจะตกหลุมสำคัญหลุมหนึ่ง ถ้าหากเราคิดว่าเราปฏิเสธการนำเอาสมาชิกหรือวุฒิสภามาเป็นฐานการเมืองของคนกลุ่มหนึ่งนั้น แล้วนำข้อเสนอซึ่งจะทำให้ถูกการครหาได้ว่าเรากำลังนำพาสภาสูงหรือวุฒิสภานั้นไปเป็นฐานการเมืองของคนอีกกลุ่มหนึ่ง นั่นก็คือพรรคการเมือง และเหตุผลซึ่งเราได้ใช้ในการที่จะตั้งวุฒิสภาขึ้นมาเพื่อการกลั่นกรอง เพื่ออาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญการนั้น เราต้องยอมรับความจริงว่าที่มาที่เหมาะสมที่สุดควรจะมาจากพรรคการเมืองหรือที่มาที่เหมาะสมที่สุดสมควรจะมาจากการเลือกตั้งหรือ ผมกราบเรียนสิ่งนี้เพราะว่าผมเห็นว่าการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นเรื่องของการต่อสู้ทางด้านอุดมการณ์ เป็นเรื่องของการเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนได้แสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองว่า เขาอยากจะให้ใครเข้าไปมีโอกาสในการบริหารประเทศ ในการทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติภายใต้กรอบของระบบพรรคการเมืองของเรา ตรงนี้เป็นสิ่งสำคัญและเป็นบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างเต็มภาคภูมิ แต่เมื่อมาถึงกระบวนการของการกลั่นกรอง เมื่อมาถึงเรื่องของการที่ต้องการความชำนาญการ ความรู้ และประสบการณ์เข้ามาช่วยเหลือประเด็นทางด้านเทคนิคแล้ว ผมไม่แน่ใจว่าเรื่องของการเลือกตั้งโดยตรงผ่านประชาชนนั้นจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ผมไม่แน่ใจว่าบุคคลที่จะมีความเหมาะสมที่จะคัดเลือกหรือจัดสรรผู้คนที่จะมาดำรงตำแหน่งนี้ ควรจะเป็นพรรคการเมือง นั่นคือความคิดในเบื้องต้นที่ผมคิดว่า ในเรื่องของจำนวน ในเรื่องของเจตนารมณ์แล้ว ผมคงไม่มีอะไรที่จะขัดแย้งกับกรรมาธิการชุดนี้ แต่ว่าในแง่ของที่มาถ้าเราจะคำนึงถึงความเหมาะสม ถ้าเราจะคำนึงว่ายังมีช่องว่าง ในแง่ของการเป็นตัวแทนของประชาชนอยู่ ซึ่งเราต้องยอมรับว่าบทบาทการพัฒนาประชาธิปไตย บทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น เราไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแค่ผ่านกระบวนการของพรรคการเมืองหรือการเลือกตั้งเท่านั้น ท่านสมาชิกหลายท่านก็ได้แสดงความคิดเห็นที่ผมเห็นด้วย นั่นก็คือว่ายังมีช่องว่างอีกมาก ท่านสมาชิก

ที่เพิ่งนั่งลงไปก็ได้กรุณาอภิปรายและชี้ให้เห็นว่า ยังมีตัวแทนของกลุ่มคนในสังคมอีกมากมาย ซึ่งมักจะไม่มีตัวแทนของเขาที่มานั่งอยู่ในสภาแห่งนี้ จะด้วยเหตุผลอะไรก็แล้วแต่ จะเป็นกลุ่มเกษตรกร จะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน หรือจะเป็นกลุ่มที่เสียเปรียบในสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งไม่ใช่เฉพาะประเทศไทยเท่านั้น แต่ทั่วโลก เป็นปรากฏการณ์ที่เห็นได้ชัดว่า สภาที่มาจากการเลือกตั้งนั้นยังมีข้อจำกัดในการเป็นตัวแทนของคนที่หลากหลายในสังคมของเรา เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วผมจึงมีความเห็นว่า ถ้าเราจะคงวุฒิสภาไว้ในฐานะสภากลับกรอง มีจำนวนสมาชิกประมาณ ๑๐๐ - ๑๒๐ คน เราก็น่าจะมาพิจารณาว่าเราจะหาผู้เชี่ยวชาญ เราจะหาผู้ที่มีความชำนาญการ มีความรู้มีประสบการณ์มาด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ผมมีความเห็นสอดคล้องกับสมาชิกผู้อาวุโสจากจังหวัดสงขลาและท่านสมาชิกจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่า ประเด็นสำคัญก็คือว่าเราต้องการคนที่มีประสบการณ์ เราต้องการคนที่มีความหลากหลายที่จะมาเป็นตัวแทนในสภาสูงแห่งนี้ แนวคิดอันหนึ่งซึ่งผมอยากจะกราบเรียนเสนอไว้ในที่นี้ก็คือว่า เราอาจจำเป็นต้องให้โครงสร้างของวุฒิสภานั้นประกอบไปด้วยคน ๒ กลุ่มด้วยกัน กลุ่มแรกก็คงจะเป็นกลุ่มคนซึ่งเราจะให้เป็นวุฒิสภาโดยตำแหน่ง นั้นหมายความว่าบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในบ้านเมืองในอดีต เราอาจจะเปิดโอกาสให้เขาเหล่านั้นได้เข้ามาเป็นวุฒิสภา มากลั่นกรองการทำงานของพวกเรา เช่น อดีตนายกรัฐมนตรียุติอดีตประธานรัฐสภา หรือแม้แต่ข้าราชการผู้ใหญ่ซึ่งเกษียณอายุไปแล้ว อาจจะเป็นในระดับปลัดกระทรวง หรือในระดับที่รองลงมา ท่านเหล่านั้นผมเชื่อว่าด้วยประสบการณ์ของท่าน ด้วยความรู้ที่มีความหลากหลายนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำงานของกระบวนการฝ่ายนิติบัญญัติ

แต่ผมอยากจะกราบเรียนในที่นี้ว่า ถ้าจะพูดไปถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
ข้าราชการประจำแล้ว ผมไม่เห็นด้วยที่จะให้ข้าราชการประจำนั้นมา
ดำรงตำแหน่งในวุฒิสภา ทั้งนี้เพราะว่าข้าราชการประจำซึ่งยังอยู่ใน
ตำแหน่งนั้นต้องถือว่าเป็นผู้ที่ต้องมาสนองต่อนโยบายของนักการเมือง
ซึ่งผ่านการเลือกตั้งมาจากประชาชน เราไม่ควรที่จะให้เกิดปัญหาความ
สับสนตรงนี้ขึ้นมา ต้องยอมรับความเป็นจริงว่าในปัจจุบันนั้นกระบวนการ
นิติบัญญัติกฎหมายที่จะผ่านสภานั้นส่วนใหญ่มาจากฝ่ายบริหารอยู่แล้ว
และในกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายบริหารนั้น ข้าราชการประจำ
ของแต่ละกระทรวงซึ่งรับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ ก็ได้มีส่วนร่วมตามสมควร
ในการกำหนดทิศทาง ถ้าหากว่าเราเปิดโอกาสให้ข้าราชการประจำ
มาดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกด้วย นั้นหมายความว่ากระบวนการของ
กฎหมายซึ่งผ่านออกมาจากข้าราชการประจำส่วนหนึ่งในขั้นต้นต้องมาผ่าน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วกลับไปวุฒิสภา
ท่านเหล่านี้กลับมามีโอกาสที่จะมาเปลี่ยนแปลงหรือกลั่นกรองสิ่งที่เป็น
การดำเนินการตามนโยบายของนักการเมืองซึ่งมาจากการเลือกตั้ง
อีกครั้งหนึ่ง ทำให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ แต่ว่าโดยที่ผม
เห็นด้วยว่าข้าราชการประจำซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานานน่าที่จะ
มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่จะมีประโยชน์
ต่อกระบวนการนิติบัญญัติ จึงคิดว่าท่านที่เกษียณอายุไปแล้วหรือพ้นจาก
ราชการไปแล้วน่าจะเข้ามาเป็นวุฒิสภาโดยตำแหน่งได้

สำหรับส่วนที่ ๒ ของโครงสร้างวุฒิสภานี้ผมใคร่จะขอเสนอ
ก็คือ การที่เราจะได้ตัวแทนจากกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ ผมยอมรับว่า
ในทางปฏิบัตินั้นรายละเอียดในเรื่องนี้คงจะเป็นเรื่องที่จะต้องมา
ไตร่ตรองกันอีกมาก แต่อย่างน้อยก็ควรต่าง ๆ ซึ่งจะเป็ตัวแทนของ
นักวิชาชีพหรือกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งนับวันจะปรากฏให้เห็นชัดเจนขึ้น
ทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของโลกธุรกิจที่เรามีสภาอุตสาหกรรม
สภาหอการค้า สมาคมธนาคาร ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเกษตรกรซึ่งเราก็มี
ชุมนุมเกษตรกรหรือว่าสหกรณ์ ซึ่งนับวันมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น
ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มีสหภาพแรงงานหรือสมาคมต่าง ๆ
ที่เขามีตัวแทนของเขา ไม่ว่าจะเป็นวงการสื่อสารมวลชน หรือ
วงการวิชาการ ผมคิดว่าถ้าหากว่าเราจะให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาส

มาเป็นตัวแทนของกลุ่มวิชาชีพของเขาทำหน้าที่ในสภาสูงคงจะเป็นสิ่งที่
เหมาะสม จะให้เขาเลือกตั้งกันเข้ามาโดยตัวของเขาเอง หรือจะใช้
วิธีการให้บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานหรือเป็นหัวหน้ากลุ่มนั้น ๆ
เข้ามาก็สุดแล้วแต่ หลายท่านอาจจะแย้งว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเอง
ก็ประกอบไปด้วยกลุ่มคนจากหลายสาขาอาชีพอยู่แล้ว แต่ต้องกราบเรียน
อย่างตรงไปตรงมาว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของพวกเรานั้น เราสวมหมวก
ของนักการเมือง เราต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบการทำงานของ
ระบบการเมือง ซึ่งอยู่ในกรอบของระบบพรรคการเมือง ความเป็นอิสระ
ความสามารถในการที่จะสะท้อนความรู้ความสามารถของเราในฐานะ
วิชาชีพนั้น คงจะมีไม่เท่ากับการที่จะได้ตัวแทนเหล่านี้เข้ามา ผมยอมรับว่า
แนวคิดนี้เป็นแนวคิดซึ่งจะต้องมีการศึกษาในรายละเอียดอีกต่อไป แต่ผม
คิดที่น่าจะเป็นการเหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มี
สภาที่มาทำหน้าที่กลั่นกรองอย่างแท้จริง ผมต้องขออนุญาตกราบเรียนว่า
สำหรับข้อเสนอของคณะกรรมการเสียงข้างมากที่ได้เสนอนั้น
ผมเชื่อในความบริสุทธิ์ใจและในเจตนารมณ์ว่าไม่ได้ประสงค์ที่จะให้
พรรคการเมืองเข้าไปครอบงำผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก
แต่มันหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเจอกับค่าครหาและจะเป็นปัญหาต่อสภาวะ
การเมืองในปัจจุบันด้วย ซึ่งระบอบประชาธิปไตยของเรานั้นกำลังอยู่
ในจุดที่เรามีความประสงค์จะให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
ผมไม่อยากจะเห็นภาพของการที่ผู้คนต่าง ๆ นั้นพยายามที่จะโดดเดี่ยว
กลุ่มนักการเมืองหรือพรรคการเมืองออกมา แล้ววาดภาพว่าพวกเรานั้น
พยายามที่จะดึงอำนาจมารวมสมอยู่ตรงนี้แล้วก็ทำทุกสิ่งทุกอย่าง
แต่ต้องยอมรับความเป็นจริงเช่นเดียวกันว่า แม้ว่าในข้อเสนอของ
ท่านคณะกรรมการนั้นพูดไว้ชัดเจนว่า แม้ว่าพรรคการเมืองจะเป็น
ผู้จัดสรรบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งเข้ามา แต่ให้บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติหน้าที่
โดยอิสระ เราต้องยอมรับความจริงว่าในสภาวะการเมืองทั้งในปัจจุบัน
และในอนาคตที่มองเห็นได้ เป็นไปได้มากน้อยเพียงไรที่พรรคการเมือง
จะเลือกบุคคลที่ไม่มีความผูกพันกับพรรค -----

ถามตัวท่านเองว่า ในปัจจุบันนี้พวกเราที่เข้ามาเป็นนักรการเมือง
ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วย เลขาธิการ หรือที่ปรึกษา
มีสักกี่คนที่กล้าพูดได้เต็มปากเต็มคำว่า ได้เลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่ง
เหล่านั้นเพราะความรู้ความเชี่ยวชาญ และไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นในเรื่อง
ของพรรคการเมือง นอกจากนั้นแล้วยังมีนักวิชาการ มีนักธุรกิจซึ่ง
ปรารถนาดีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และเข้ามามีตำแหน่ง
เหล่านั้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ ท่านยอมรับหรือไม่ว่า แม้แต่ท่านเหล่านั้น
ก็ถูกมองจากบุคคลภายนอกกว่ากลายมาเป็นเครื่องมือรับใช้พรรคการเมือง
และเสียหายด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคคลนั้นหรือพรรคการเมืองเอง
ฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียนว่า อยากจะให้ท่านกรรมการทั้งหลาย
ได้ทบทวนตรงนี้ มาดูถึงเจตนารมณ์อันถ่องแท้ของการต้องการที่จะให้มี
สภาถ้อยแถลงพิจารณาว่าที่มาและคุณสมบัติควรจะเป็นอย่างไร และผม
อยากจะกราบเรียนว่า ประเด็นในเรื่องของวุฒิสภานั้นจะเป็นประเด็นที่แก้ไข
ได้ยากมาก เพราะว่าความเห็นในวันนี้เห็นได้ชัดว่า พรรคเดียวกันก็มี
ความหลากหลาย และในสภาแห่งนี้สมาชิกจำนวนมากที่ลุกขึ้นมานั้น
ก็ไม่ได้สอดคล้องกันทีเดียว อยากจะเรียนว่า ถ้าหากว่าเราไม่สามารถ
ที่จะมีแนวทางร่วมกันได้ ทางเลือกซึ่งประเทศนี้จะต้องใช้ก็คือโครงสร้าง
ปัจจุบัน ซึ่งผมเชื่อว่าสมาชิกเกือบจะทุกคนในสภาไม่เห็นด้วย จึงอยากจะ
ฝากกราบเรียนว่า ขอให้ท่านกรรมการอย่างน้อยที่สุดได้พยายาม
ประสานงานกับคณะกรรมการประสานงานทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน
จับหลักว่าเราจะเริ่มต้นกันตรงไหน แม้จะไม่ได้ตรงใจกับพวกเรา
ร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็ขอให้สนับสนุนในแนวทางที่เราคิดว่าเหมาะสมกว่า
ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะผมเชื่อเหลือเกินว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ
เห็นมีความประสงค์จะเห็นการเปลี่ยนแปลงตรงนี้ ขอขอบพระคุณ
ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณสวัสดิ์ก่อน
แล้วก็จะให้โอกาสกรรมการอื่นครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ (นครสวรรค์) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ท่านคณะกรรมการผู้ทรงเกียรติ กระผมขอชมเชยและขอเห็นใจ
ท่านคณะกรรมการเป็นอย่างมากที่ได้พยายามค้นคว้าหลักฐานและเหตุผล
หลักการต่าง ๆ ในการหาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อไปสู่จุดหมาย

ปลายทางที่ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ ต้องขอขอบคุณในข้อนี้ และขอประทาน
กราบเรียนว่า เมื่อมาถึงบทในการที่เราจะมีวุฒิสภา ผมเองมีความคิดว่า
บรรดากรรมมาธิการบางท่านอาจจะมีความรู้สึกอยู่ในใจว่า เอ๊ะ ไม่น่าจะมี
แล้ววุฒิสภา ไม่น่าจะมีแล้ววุฒิสมาชิก แต่ว่าที่ต้องร่างมาในเรื่องที่พูดกัน
ในวันนี้ พุดถึงวุฒิสภานั้นก็คงจะเป็นเรื่องที่แนวความคิดติดเนื่องมาจาก
เรื่องเก่า ๆ ที่เป็นมาในราว ๒๐ ปีมาแล้วต่อเนื่องทอดกันมา มีวุฒิสภา ๆ
เมื่อมาถึงตอนนี้ก็ต้องมีวุฒิสภา ความติดแน่นอันนี้แกะไม่ออกในใจ ผมเอง
ก็เคยเป็นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ใช้ฉบับปัจจุบันนี้ วุฒิสภาก็ติดแน่นมา
ตั้งแต่สมัยครั้งนั้น ก็ร่างไปอีกว่ามีวุฒิสภา แต่ขอประทานกราบเรียนว่า
ในการร่างรัฐธรรมนูญทุกครั้งที่ผมร่วมเป็นกรรมมาธิการร่างด้วยนั้น
สภาวการณ์บ้านเมืองไม่เหมือนทุกวันนี้ ต้องร่างชนิดที่ต้องมีวุฒิสภาเพื่อ
ประโยชน์อะไรบางอย่าง เพื่อให้กฎหมายฉบับนั้นออกไปได้ แต่มาถึงวันนี้
เหตุการณ์ต่าง ๆ ในบ้านในเมืองเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เปลี่ยนไปจากหน้ามือ
เป็นหลังมือแล้ว ทุกอย่างเป็นประชาธิปไตยร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีอำนาจแฝง
ใด ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องในการบริหารราชการแผ่นดินและในรัฐสภาแล้ว
เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วกรรมมาธิการน่าจะคิดปรับแนวความคิดเสียใหม่ว่า
เราควรจะยึด เราควรจะติดแน่นในระบบเก่าที่ต้องมีวุฒิสภาหรือไม่
ท่านต้องคิดข้อนี้ว่า วุฒิสภามาจากอะไร เริ่มต้นตั้งแต่รัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๔๗๖ ที่ร่างกันมาครั้งแรก เขาร่างมาเพื่ออะไร เราต้องดู
เจตนารมณ์ที่แท้จริงว่า วุฒิสมาชิกตอนนั้นมีเพื่อประโยชน์อะไร และ
ประโยชน์ที่ต้องการอันนั้นหมดไปแล้วหรือยัง ถ้าหมดไปแล้ววุฒิสมาชิก
จะต้องมีไหม ขอประทานกราบเรียนท่านประธานว่า ในสมัยก่อนเมื่อ
เปลี่ยนแปลงการปกครองมาใหม่ ๆ ผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองจำเป็น
อย่างยิ่งต้องยึดเหนี่ยวเก่าอึด ยึดเหนี่ยวโดยการบริหารประเทศเป็นของ
ตนเอง เพื่อนำชาติบ้านเมืองให้ตลอดรอดฝั่งไปได้ เพราะเปลี่ยนแปลง
การปกครองมาใหม่ ๆ ต้องสร้างฐานอำนาจของตัวเอง -----

เมื่อต้องการอยู่ในตำแหน่ง เพื่อบริหารชาติบ้านเมืองให้สภาวะต่อไป
ผู้มีอำนาจหรือรัฐบาลในยุคนั้น ต้องคำนึงว่าตัวจะอยู่ได้อย่างไร
ในสภาผู้แทนราษฎร สมัยนั้นไม่มีรัฐสภามีแต่สภาผู้แทนเท่านั้น ถ้าจำไม่ผิด
มีผู้แทนประมาณ ๘๐ นาย มาจากประชาชน เป็นผู้แทนราษฎร ในรัฐธรรมนูญ
จึงระบุไว้ว่า เมื่อมีผู้แทนราษฎรเท่าใด ก็ให้มีผู้แทนราษฎรประเภท ๓
ซึ่งท่านนายกฯ แต่งตั้งเองเท่านั้น ๘๐ นาย เพื่ออะไร เวลาไหน
ในสภารัฐบาลไม่เพียงพอแล้ว เพราะ ๘๐ คนของรัฐบาลมาเพียบ
แต่ ๘๐ คน ของประชาชนมาไม่ครบ มีภารกิจบ้าง เพราะฉะนั้นรัฐบาล
ก็อยู่ได้ จะออกพระราชบัญญัติกฎหมายใด ๆ จะดำเนินกิจการใด ๆ
ในสภาย่อมชนะทุกครั้ง รัฐบาลก็ไปได้รอดตลอดจนการโหวตในสภาทุกครั้ง
เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การที่มีผู้แทนราษฎรประเภท ๓ ซึ่งต่อมา
เราเรียกว่า วุฒิสภา ก็เพื่อค้ำบัลลังก์ ค้ำฐานอำนาจทางการเมืองของ
รัฐบาลยุคนั้นสมัยนั้น ให้อยู่คงตลอดรอดฝั่งไปได้ใช่หรือไม่ ถ้ารับกันว่า
ที่มาของวุฒิสมาชิกปัจจุบันนี้เนื่องมาจากอันนั้น เราต้องพิจารณาต่อไปว่า
อำนาจที่จะค้ำฐานการเมืองของรัฐบาลนั้น จำเป็นอยู่ไหมในต่อไปนี้
ขอประทานกราบเรียนว่า เมื่อผมเข้ามาสู่สภาครั้งแรกประเภท ๓
หมดไปทันที แต่ที่หมดไปก็เพราะถูกหนังสือพิมพ์โจมตีว่าทำไมรัฐบาล
เอาเปรียบ ผู้แทนราษฎรมี ๘๐ คน รัฐบาลก็มี ๘๐ คน ตั้งมาเอง
ยกที่ไรฝ่ายราษฎรก็แพ้ ก็ได้แก้ไขรัฐธรรมนูญกันใหม่ทำไมเอาแล้ว
ประเภท ๓ เรียกเสียใหม่ว่าเป็นพฤฒสภา ก็อยู่ในสภาเดียวกันนี้จะ
กี่ยกมือเหมือนประเภท ๒ เหมือนกัน ฐานอำนาจของรัฐบาลก็อยู่ได้
เรื่อยมา จนกระทั่งต่อ ๆ มา ก็ถูกหนังสือพิมพ์และพวกผู้แทนราษฎร
วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหนักเข้า ๆ ก็มีการแก้ไขวิวัฒนาการกันเรื่อยมา
จะเห็นได้ครั้งต่อ ๆ มาวุฒิสภาในยุคนั้นไม่ให้มีอำนาจช่วยรัฐบาล
แต่เขียนซ่อนไว้ว่า ในกรณีกฎหมายงบประมาณ วุฒิสภามาโหวตได้ด้วย
ในกรณีเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ วุฒิสภามายกมือได้ด้วย กรณี ๓ อย่าง
หรืออะไรจำไม่ได้แน่ ที่จะต้องให้รัฐบาลมีอันต้องลาออกจากสภา หรือ
พ้นจากตำแหน่งไปนั้น วุฒิสภามีอำนาจในรัฐธรรมนูญมาโหวตได้ด้วย
ทั้งนี้เพื่ออะไร เห็นได้ชัดใหม่ว่าที่มีวุฒิสภานั้น เพื่อเป็นพี่เลี้ยงของรัฐบาล
เป็นฐานทางการเมืองของรัฐบาลในยุคนั้นสมัยนั้นมาโดยตลอด
นี่แหละที่มาเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นมาถึงยุคในสมัยนี้ ในวันนี้

รัฐบาลท่านนายกฯ ชวน หรือรัฐบาลใดก็ตาม ไม่ได้อยู่ในฐานการเมือง ซึ่งต้องพึ่งวุฒิสภาแล้ว วุฒิสภาปัจจุบันนี้ไม่ได้มีอำนาจไปทอดไปยกมือสนับสนุนฐานอำนาจทางการเมืองของรัฐบาลให้คงอยู่ได้ จะเห็นได้ว่า วุฒิสภาปัจจุบันนี้เปลี่ยนรูป ไม่ได้เป็นผู้มีหน้าที่ค้ำบัลลังก์รัฐบาลแล้ว มีหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายอย่างเดียว เมื่อมาถึงจุดนี้ก็อยากจะถาม ท่านกรรมาธิการว่า เมื่อวุฒิสภามีหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายอย่างเดียว ไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะไปร้องจับ หรือสนับสนุนฐานอำนาจทางการเมืองของรัฐบาลแล้ว จำเป็นจะต้องมีวุฒิสภาใหม่ เพื่อกลั่นกรองกฎหมาย พวกเราก็รู้จักวุฒิสมาชิก และผมก็เคารพท่านวุฒิสมาชิกเป็นส่วนมาก ท่านก็มีความดีความงาม มีความรอบรู้เป็นอย่างมาก ทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองมาอย่างมาก แต่มาถึง ณ จุดนี้ อยากจะถามท่านประธานกรรมาธิการว่า วุฒิสภาเราควรจะมีต่อไปไหม ผมเองพูดคำนี้ผมลำบากใจ เพราะวุฒิสมาชิกก็เป็นเพื่อนรู้จักกัน ชอบพอกันมากหลายท่าน แต่ผมมีความรู้สึกว่าวุฒิสมาชิกบางท่านก็มีความเห็นตรงกัน มีความเห็นเพื่อประโยชน์ของชาติบ้านเมืองว่าอยากจะรีไทร์ (Retire) ตัวเองออกไปเสียแล้ว เพราะตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เพียงกลั่นกรองกฎหมาย เพราะฉะนั้นขอประธานกรรมาธิการเรียนว่า การกลั่นกรองกฎหมายนี้ จำเป็นต้องใช้คนถึง ๓๐๐ คน หรือ ๑๓๐ คนใหม่ กฎหมายของรัฐบาล ออกไปไม่ใช้วันละ ๓ ฉบับ ๔ ฉบับ บางฉบับเดือนหนึ่งยังไม่ออกเลย टकกันอยู่นั่นแหละ และกฎหมายที่ผ่านสภาไปนั้น เป็นกฎหมายซึ่งผ่านมาจากรัฐบาลแล้วเกือบทั้งสิ้น กฎหมายที่ผู้แทนราษฎรเสนอมานั้น เคยฝ่าเรือตรงไหน-----

ถึงกฎหมายของฝ่ายค้านไม่มีหรือครับ ไม่มีทางสำเร็จ เสนอไปอย่างนั้น
แต่ไม่เคยสำเร็จ กฎหมายของรัฐบาลเท่านั้นที่จะผ่านสภาไปสู่ผู้กลั่นกรอง
เมื่อเป็นอย่างนี้กฎหมายของรัฐบาลก่อนจะมาสู่รัฐบาล ก่อนจะมาสู่
สภาผู้แทนราษฎรนี้ กฎหมายได้พิจารณาแล้วพิจารณาอีกว่าถูกต้องเหมาะสม
นอกจากนั้นข้าราชการประจำผู้ริเริ่มเสนอกฎหมายฉบับนั้นขึ้นมาก็ได้กลั่น
กรองทางนิติกรของเขา กลั่นกรองกันหลายชั้นจนถึง ค/ร/ม. ค/ร/ม.
พิจารณาแล้วเห็นชอบแล้วจึงส่งมาสภาฯ มันกลั่นกรองกันหลายชั้นแล้วครับ
ทุกอย่างมันเกือบจะสมบูรณ์ที่สุดแล้วครับ เมื่อเป็นอย่างนี้เมื่อมาถึงสภา
สภาก็กลั่นกรองอีก ทั้งฝ่ายค้านฝ่ายรัฐบาลได้กันอีกจนได้ที่อยู่ติดลมมติว่า
เอาละใช้ได้ เมื่อใช้ได้แล้วก็ยังประกาศใช้เป็นกฎหมายไม่ได้ ต้องส่ง
กรรมธิการวิสามัญหรือสามัญประจำสภาไปกลั่นกรองอีกเป็นเดือนครับ
เสร็จแล้วเสนอเข้ามาวาระ ๒ มาว่ากันอีกวาระ ๓ ที่มาของกฎหมาย
ที่จะผ่านสภาไปนั้นรู้สึกที่เราได้กลั่นกรองกันมากมายก่ายกองเหลือเกิน
เมื่อเป็นอย่างนี้ท่านวุฒิสมาชิกที่จะกลั่นกรองกฎหมายของเรามีอะไรเหลือ
หรือครับที่จะกลั่นกรองกันต่อไป เมื่อกลั่นกรองมาทุกแห่งทุกมุมแล้วอย่างนี้
เพราะฉะนั้นกระผมจึงมีความเห็นที่สุจริตใจตัวเองว่า ต้องขอกราบอภัย
ต่อท่านวุฒิสมาชิกด้วยความเคารพอย่างสุดซึ้งว่า มันถึงยุคถึงสมัยที่เป็น
ประชาธิปไตยร้อยเปอร์เซ็นต์หรือยังว่า เราไม่ต้องมีวุฒิสมาชิก เรา
ไม่ต้องมีวุฒิสภา เราไม่เป็นรัฐสภา เราเป็นสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น
ผมยังชอบใจเพื่อนสมาชิกฝ่ายรัฐบาลที่พูดเมื่อตะกี้ว่า ผู้แทนราษฎรใน
ยุคนี้สมัยนี้คุณภาพสูงขึ้นเป็นอย่างมากแล้ว ได้ทำงานอะไรต่ออะไร
เป็นประโยชน์ต่อบ้านต่อเมืองมากแล้ว เพราะฉะนั้นใจผมอยากจะเห็นว่า
เรากล้าในสิ่งที่ควรกล้ากันได้หรือยัง เราไม่ควรจะไปยึดเหนี่ยวติดแน่น
อยู่กับประเพณีเก่า ๆ ประเพณีเก่า ๆ ว่าต้องมีวุฒิสภา ต้องมีวุฒิสภา
เราก็ว่าต้องมีวุฒิสภา แล้วมาเถียงกันว่ามาอย่างไร วุฒิสภาจะเอา
อย่างไร มาจากไหน มาจากพรรคการเมือง มาจากพรรคโน้นพรรคนั้น
ซึ่งผมก็เห็นด้วยกับท่านโฆษกฝ่ายรัฐบาลที่พูดลงไปเมื่อตะกี้ พูดได้ดีมาก
เราก็เอาการเมืองมาเป็นฐานอีกแล้ว ซึ่งก็ไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นจะเป็นไปได้ไหมครับท่านประธานที่เคารพ เราไม่มีวุฒิสภาแล้ว
แต่เรามีที่ปรึกษากลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภาไปแล้ว ผ่านรัฐบาลผ่าน
กฎหมายเสร็จแล้ว ผ่านกรรมธิการของสภาแล้วเข้ามาแล้วผ่านวาระ ๓

เสร็จแล้วส่งไปให้กลั่นกรองคณะกรรมการกลั่นกรองไม่จำเป็นต้องเป็นสภา
ไม่จำเป็นต้องมีมากเพราะกฎหมายของเราไม่ได้มากมายก่ายกองจน
คณะกรรมการจะกลั่นกรองไม่ไหว เราหาผู้เชี่ยวชาญกฎหมาย ผู้พิพากษา
ศาลฎีกาที่เกษียณอายุไปแล้วก็ดี หรือที่ทำงานลาออกไปแล้วก็ดี หรือท่านสนใจ
ทางการเมือง ท่านลาออกมาเป็นกรรมการกลั่นกรองให้เราหา
จากบุคคลสำคัญเหล่านี้ แต่จะหาด้วยวิธีใดนั้น เราไว้พูดกันทีหลังหาบุคคล
ประเภทนี้สัก ๑๕ คนมาทำงานประจำอยู่ที่สภานี้ ถึงไม่ประจำทุกวัน
อาทิตย์หนึ่งมาทำ ๓ ครั้ง ส่งกฎหมายให้ท่านไปวิจัยพิจารณาท่านคร่ำ
ของท่านเหมือนกับพิจารณาคดีในศาลฎีกาที่นั่งอ่านทุกวัน ๆ แล้วก็
ออกมาว่าข้อนี้ไม่ถูกต้อง ๆ ตรงนี้ควรแก้ไข เอาละครับ ขอประทาน
กราบเรียนอีกนิดหนึ่งว่า ผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้ที่เราเลือกมานั้นไม่ใช่มา
ต่างอาชีพกัน ขอเรียนครับว่ากฎหมายซึ่งผ่านสภาไปแล้วเราไม่จำเป็นต้อง
จะต้องมีสาขาอาชีพต่าง ๆ คอยกลั่นกรอง เพราะผู้กลั่นกรองนี้ไม่สามารถ
จะเปลี่ยนแนวความคิดเปลี่ยนหลักการของกฎหมายนั้นได้เลย สมมติว่า
กฎหมายนั้นเป็นอย่างนี้ คณะกรรมาธิการที่กลั่นกรองไม่สามารถเปลี่ยน
หลักการได้ จะแก้เฉพาะถ้อยคำ เฉพาะกฎหมายที่จะไปขัดกับกฎหมายอื่น
แต่หลักการนั้นเปลี่ยนแปลงของสภานี้ไม่ได้อยู่แล้ว เมื่อเป็นอย่างนี้ก็
ไม่จำเป็นต้องมีสาขาอาชีพต่าง ๆ มาคอยแก้ไขปัญหาไปตามสาขาอาชีพ
ของตน มันเป็นไปได้แล้วครับที่จะไปเปลี่ยนแปลงไปตามสาขาอาชีพ
ของตน มันต้องเป็นไปตามหลักการซึ่งสภานี้อนุมัติไปแล้วเท่านั้น ----

เพราะฉะนั้นก็แก้ไขปัญหาคาความเรียบร้อยของแบบของความขัดแย้งของ
กฎหมายเท่านั้น เมื่อเป็นอย่างนี้ไม่จำเป็นต้องมีมาก มี ๑๕ คน
๑๕ คน แบ่งออกเป็น ๓ คณะ คณะนี้เชี่ยวชาญทางด้านของกระทรวง
คมนาคม กระทรวงเกษตร กระทรวงยุติธรรม กระทรวงอะไรส่งไป
แชนเนล (Channel) นี้ ถ้ากฎหมายอย่างนี้ไปแชนเนลนี้ กฎหมายชนิดนี้
ถนัดไปแชนเนลนี้ อย่างนี้กฎหมายจะสมบูรณ์ที่สุด พวกนั้นจะตั้งหน้าทำงาน
กันอยู่ตลอดเวลา วุฒิสมาชิกที่ทำงานกันอยู่ทุกวันนี้ เราต้องยอมรับท่านมี
เกียรติ จะให้ท่านมาคร่ำเคร่งอยู่ทุกวัน ๆ ทำไม่ได้ วันไหนประชุม
สภา วุฒิท่านก็มา เปิดตรงนี้เปิดเอากันเดี๋ยวนั้นแหละ แต่เราต้องการ
อย่างนั้นหรือครับ เราต้องการเห็นผู้มานั่งทำงานทุกวัน ๆ อาทิตย์ละ
๓ ครั้ง เอาให้ละเอียดอย่างนี้ เพราะฉะนั้นผมจึงขอสรุปในความเห็น
ของผมว่า ผมให้เกียรติเกิดเกียรติว่าวุฒิสมาชิกมีความจำเป็นครับ
แต่มาถึงยุคในสมัยนี้ควรจะเปลี่ยนสถานะของวุฒิสมาชิกให้น้อยลง
เหลือสัก ๑๕ คน แล้วก็เรียกเสียใหม่ว่าเป็นที่ปรึกษาประจำสภาผู้แทนราษฎร
แล้วกลั่นกรองกฎหมายอย่างนี้ ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ ดำเนินการ
ประชุมต่อไป)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ
คณะกรรมการธิการก่อนครับ

นายอรรถพล สรสุชาติ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่
เคารพครับ ผม อรรถพล สรสุชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร
พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะกรรมาธิการ ผมเองก็ได้ฟังท่านสมาชิกผู้มี
เกียรติหลายท่านได้อภิปรายในหลายประเด็น ก็ใคร่ขอชี้แจงแนวทาง
ของคณะกรรมการธิการดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ ที่คณะกรรมการนั้นอยากจะชี้แจงก็คือว่า
ในเรื่องของการที่เราจะตัดสินใจว่ามีสภาเดียวหรือ ๒ สภานั้น
คณะกรรมการนั้นได้ใช้เวลาพอสมควร ได้มีการเสนอแนวความเห็น
ได้มีการพูดคุยกันในลักษณะที่ท่านสมาชิกหลายท่านก็ได้เสนอว่าเราควรจะ
มีสภาเดียวหรือ ๒ สภา จนในที่สุดก็ต้องยอมรับว่ามติที่ออกมา หรือแนวทาง
ที่เสนอต่อสภาในวันนี้เป็นมติของคณะกรรมการเสียงข้างมาก ซึ่งก็มี

ส่วนน้อยที่ยังเห็นว่าเราควรจะมีสภาเดียว แต่ผมอยากจะมี^๕แรงถึงเหตุผลว่าทำไมคณะกรรมการที่เราพูดคุยกันนั้นถึงคิดว่า เราควรจะมี ๒ สภา คงจะไม่ใช่ว่าอย่างที่สมาชิกผู้อาวุโสได้อภิปรายว่า เราต้องการจะมีวุฒิสภาไว้ค้ำบัลลังก์ของรัฐบาล ผมว่ายุคนั้นมันผ่านไปแล้ว แต่ในขณะเดียวกันเราก็ไม่ได้ห่วงในเรื่องของการลงมติของทำเนียบวุฒิสมาชิกเช่นเดียวกัน ในการเปลี่ยนแปลงว่าเราจะมีหรือจะไม่มีวุฒิสภาต่อไปในอนาคต แต่ตรงนี้เรายืนยันแล้วเรายืนยันในหลักการ ว่าในแนวทางการปฏิบัติการของระบอบรัฐธรรมนูญนั้น เราต้องยอมรับพวกเราตัวเอง ๓๖๐ คนที่อยู่ในที่นี้ เรามีภารกิจที่ค่อนข้างจะมากมาย เรามีงานหลายสิ่งหลายอย่างที่จะต้องดูแล เราแบ่งกันไปว่าส่วนหนึ่งนั้น คือฝ่ายบริหาร อีกส่วนหนึ่งนั้นก็มีการของกรรมาธิการที่จะต้องติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร เราต้องยอมรับว่าในประสบการณ์หรือในหลาย ๆ ด้านนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการกลั่นกรองหรือการผ่านกฎหมาย เราเองอาจจะไม่มีเวลาอาจจะไม่มีความชำนาญพอ ผมไม่ได้เรียนในลักษณะนี้เป็นลักษณะที่วุฒิสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ ณ ที่นี้ ผมเรียนว่าเวลาเท่านั้นที่เราอาจจะไม่มีเพียงพอ จากหลักการที่พูดคุยกันตรงนี้ เราก็มีความรู้สึกและมีความเห็น แต่ในขณะเดียวกันกรรมาธิการหลายท่านก็อาจจะไม่สบายใจในเอกสารที่แจกไป ผมเรียนยืนยันว่ากรรมาธิการหลายท่านที่นั่งอยู่บนนี้ก็ได้อภิปรายกันว่าเอกสารที่แจกไป วุฒิสภานั้นมีลักษณะเป็นสภาที่^๕เลี้ยงของสภาผู้แทนราษฎร เรายืนยันว่าเรามีการพูดคุยกันหลายครั้ง ท่านประธานกรรมาธิการคงจะยืนยันได้ว่าคำว่า ^๕เฟื่อง นั้น เราพยายามหลีกเลี่ยงมาตลอดเวลา ซึ่งจริง ๆ ถ้าดูตามหลักการที่กรรมาธิการนำเสนอต่อสภาในวันนี้ ก็ไม่ใช่สภา^๕เฟื่อง แต่เป็นสภาที่จะกลั่นกรองกฎหมายในขั้นสุดท้ายที่จะผ่านจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าเพื่อผลงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นพัฒนามาถึงขั้นที่เราเชื่อมั่นอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การกลั่นกรองกฎหมายในตรงนี้ก็แทบที่จะไม่มีความจำเป็น-----

แต่ผมยังยืนยันยืนยันทันว่า เราต้องยอมจากประสบการณ์ที่ผ่านมาจากกฎหมายที่ผ่านสภาไป อาจจะไม่ใช้สภานี้ แต่ในอดีตที่ผ่านมานั้นก็ยังมีปัญหาที่จะให้วุฒิสภา และวุฒิสมาชิกนั้นได้กลั่นกรองในหลายกรณี และตรงนี้ข้อสังเกตของท่านวุฒิสมาชิกหลายท่านที่ส่งกลับมายังสภาผู้แทนราษฎรนั้น เราก็ยังเคยยอมรับกัน

เรายอมรับให้มีการแก้ไข และมีการประกาศใช้ ตรงนั้นคือจุดเบื้องต้น เบื้องแรกที่คณะกรรมการการนั้นได้พิจารณา ว่าทำไมเรานั้นถึงจะต้องมี ๒ สภา กระผมเรียนตรงนี้เพราะว่าไม่ว่าจะเป็นช่วงไหนของการทำงานของกรรมาธิการ ก็ได้มีประชาชนหลายคนถามว่าเราต่อสู้กันมานานมากพอสมควร มาถึงจุด ๆ หนึ่งที่เราพร้อมหรือยังที่สภาผู้แทนราษฎรนั้นจะเป็นตัวของตัวเอง จะมีความกล้าอย่างที่ท่านสมาชิกหลายคนได้อภิปราย เรามาถึงจุด ๆ หนึ่งที่เรามีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา เรามีนายกรัฐมนตรีที่มาจาก การเลือกตั้ง ทำไมคณะกรรมการชุดนี้ถึงไม่มีความกล้าหาญที่จะบอกว่า เราไม่ต้องการมีวุฒิสภาหรือวุฒิสมาชิกอีกต่อไป ผมขอเรียนว่าตรงนี้เราถ่วงถ่วง เราคุย และเราดูถึงความเป็นไปได้ ในแง่ของการทำงานเพื่อให้ได้ผลที่ดีที่สุด ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญขอยืนยันอีกครั้งว่า เราไม่ได้ห่วงในเรื่องของการที่จะให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นผ่านสภาหรือรัฐสภา เราไม่ได้ห่วงว่าในส่วนนี้ จะไปเกี่ยวข้องกับท่านวุฒิสมาชิกหรือความรู้สึก หรือแม้กระทั่งจะมีผลในการลงมติหรือการลงมือที่จะบอกว่าเขาจะไม่เอากับข้อเสนอที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเสนอ ตรงนี้ผมขอยืนยันในเบื้องต้นว่าไม่มี เรายืนยันในหลักการ และคิดว่าความจำเป็นนั้นเมื่อนำหน้าเรื่องของวุฒิสมาชิกและวุฒิสภา

ประเด็นอีกประเด็นหนึ่งที่คงจะต้องชี้แจงซึ่งก็คงจะไม่ค่อย มีความขัดแย้งเท่าไรในเรื่องของการลดจำนวน ถ้าเผื่อเราบอกว่า เราต้องการจะมี ๒ สภาแล้วนั้น ผมเห็นด้วยกับท่านสมาชิกที่อภิปราย หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผมขออภัย ที่ต้องเอ่ยนาม ที่จะบอกว่าการพิจารณาว่าวุฒิสภานั้นควรจะมีหรือไม่ ควรจะต้องดูที่มาและที่ไป ควรจะต้องเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่เรา มีในอดีต ควรจะต้องเปรียบเทียบกับที่มาของวุฒิสมาชิกที่มีในอดีต และควร จะต้องดูเจตนารมณ์ของการตั้งวุฒิสมาชิกเหล่านั้นที่เกิดขึ้นมาในอดีต แต่กระผมเรียนตรงนี้ว่า จำนวนที่เราพูดถึงกันว่า ๑๒๐ คนนั้น กรรมาธิการ เองก็ได้พูดคุยกันมากมายว่าทำไมจะต้องเป็น ๑๒๐ คน หลักการตรงนี้ ก็มาจากคำว่า ๆ ว่าวุฒิสมาชิกในขณะนี้คือ ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร ก็คือ ๒๗๐ คน เราคิดว่าไม่ควรจะต้องมีมากขนาดนั้น แต่ในขณะเดียวกัน ถ้าเพื่อเราเห็นว่าวุฒิสมาชิกนั้นน่าจะเป็นตัวแทนของทุกสาขาอาชีพ เราก็ไม่ควรจะมีน้อยกว่า ๑๐๐ คน เพราะฉะนั้น ๑๒๐ คน ก็น่าจะเป็นจำนวนที่พอดีในแง่ของกรรมาธิการที่เรามองกัน ณ จุด ๆ นี้

ส่วนอีกประเด็นหนึ่งที่มีการอภิปรายกันค่อนข้างมากและก็เป็นข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ ซึ่งคณะกรรมาธิการเองนั้นเราต้องยอมรับว่าหลังจากที่เราได้นำเสนอแนวคิดตรงนี้ออกไปนั้น คงไม่ใช่เฉพาะวันนี้หรือครั้งที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คงไม่ใช่เฉพาะวันนี้ที่เราได้รับฟังว่า การนำเสนอของคณะกรรมาธิการนั้นจะเป็นพื้นฐานของพรรคการเมืองที่จะเข้าไปครอบครองสภาที่เราเรียกกันว่าสภาสูงหรือวุฒิสภา คงไม่ใช่ครั้งแรกอีกเช่นเดียวกันที่เราได้ยืนยันว่าตรงนี้นายทุนหรือผู้มีอุปการคุณกับพรรคการเมืองนั้น จะเข้ามาครอบงำการกลั่นกรองกฎหมาย ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากเรียนตรงนี้ว่า พื้นฐานของการพิจารณาของคณะกรรมาธิการนั้นจริง ๆ แล้วโดยเบื้องลึกเราคิดว่าวันหนึ่งเราก็คงจะต้องมีสภาเดียว วันหนึ่งเราจะต้องมีบุคคลที่จะมากลั่นกรองกฎหมายโดยแท้จริงที่อยู่ในสภาผู้แทนราษฎร วันหนึ่งเราจะต้องถึงจุดนั้น แต่ในเมื่อเรายังไม่ถึงจุดนั้นในวันนี้ะครับ วุฒิสภาหรือวุฒิสมาชิกนั้นก็ควรจะเป็นตัวแทนของประชาชน เราก็ได้พูดคุยกันตรงนี้ว่า ถ้าเพื่อที่มันจะเป็นอย่างที่ท่านสมาชิกหลายคนเสนอว่า วุฒิสมาชิกนั้นควรจะมาจากการเลือกตั้ง เราลองมามองกันถึงความเป็นไปได้ของการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก ท่านประธานที่เคารพ ทุกคนที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ผ่านการเลือกตั้งมา เราทราบดีว่าการต่อสู้ในเวทีการเมืองของการเลือกตั้งนั้น จะว่ากันว่าไม่สังกัดพรรคการเมืองหรืออะไรก็ตามคือการต่อสู้ในวงการในแวดวงของการเมือง-----

เพราะฉะนั้นตรงนี้เราคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าเพื่อ ส.ส. ในสภานั้นมี ๓๐๐ คน ถ้าเพื่อเราพูดกันว่าวุฒิสภานั้นจะมีอยู่ ๑๒๐ คน หรือเอาง่าย ๆ ก็คือจังหวัดละประมาณ ๒ คน กระผมถามว่าค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในการเลือกตั้งในแต่ละท้องที่ ในแต่ละพื้นที่นั้นจะมีมากน้อยเพียงไร แล้วใครล่ะครับที่จะลงไปสมัครเพื่อจะเข้ามาเป็นคนที่กลั่นกรองกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันกับการลงทุน เอาไม่ต้องมากนะครับ พูดกันว่าการลงทุนในแง่ของป้ายโฆษณาหาเสียง พื้นฐานที่เราพูดคุยกันอยู่นั้นว่าจังหวัดละ ๒ คน เขาจะเอางบประมาณเอาเงินที่ไหนมาเพื่อมาทำหน้าที่แค่กลั่นกรองกฎหมาย ยังไม่นับว่าหน้าที่ตรงนั้นที่จะต้องไปอธิบายกับประชาชนว่าเข้าช้อนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมากมายขนาดไหน กระผมถามก็ได้พูดคุยกัน ณ จุดตรงนี้ ก็คิดว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเราดูกันบนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในการแก้ไข แต่ถ้าเพื่อเรายอมรับว่าวุฒิสภานั้นควรจะเป็นตัวแทนของประชาชน คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วยกับการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกที่มาจากบุคคลเพียงคนเดียว หรือกลุ่มคนเพียงคนเดียว ต้องเรียนยืนยันตรงนี้ว่า กรรมาธิการชุดนี้มาจากทุกพรรคการเมือง เรามีนักวิชาการ เรามีผู้เชี่ยวชาญหลายสาขา เราไม่ได้ยึดติดครับว่าการกระทำตรงนี้เป็นเพื่อผลประโยชน์ของชนกลุ่มใด แต่เราเรียนว่าการแต่งตั้งไม่ว่าจะมาจากคนคนเดียว หรือคนกลุ่มเดียวนั้น การที่จะเป็นพื้นฐานหรือการกลับไปสู่วงวนเก่า ๆ นั้น ความเป็นไปได้อาจมีสูง ถ้าเพื่อไม่เกิดขึ้นในรัฐบาลนี้ หรือไม่เกิดขึ้นในผู้นำของประเทศในขณะนี้ ก็ไม่มีใครรับประกันได้ว่าในอนาคตสิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้น เราได้พูดจากันอย่างมากมายในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นการนำเสนอของคณะกรรมาธิการในระบบที่จะใช้สัดส่วนหรือการเสนอรายชื่อในนามของพรรคการเมืองนั้น เป็นพื้นฐานที่เราคิดว่าน่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดขณะนี้ จะเป็นการเลือกตั้งจากประชาชนในทางอ้อม เพราะสิ่งที่จะเกิดขึ้นนั้นคือในแต่ละพรรคการเมืองจะต้องประกาศรายชื่อของวุฒิสมาชิกที่จะอยู่ในโควตาของพรรคการเมือง แต่ละพรรค ล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นนี้ท่านสมาชิกหลายท่านก็ได้ให้ความเป็นห่วงว่าเมื่อถึงจุด ๆ นี้แล้วเราจะนำเอาเฉพาะผู้มีอุปการคุณ ผู้ที่มีผลประโยชน์ผู้ที่ให้ความเกื้อหนุนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองนั้น ๆ เข้ามา กระผมขอเรียนว่า ณ จุด ๆ นี้กรรมาธิการได้พิจารณาแล้วนะครับ

เราต้องยอมรับว่า ในการแข่งขันที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น
 ทุกพรรคต้องแข่งขันกันในทุกด้าน เรามองกันว่าการเสนอชื่อผู้สมัคร
 ในโควตาของแต่ละพรรคนั้น จะเป็นการแข่งขันกันของพรรคการเมือง
 แต่ละพรรค เราต้องยอมรับว่าถ้าคนดี ๆ ถ้าคนที่มีความรู้ความสามารถ
 คนที่มีประสบการณ์ คนที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่นั้น
 ทุกพรรคการเมืองคงจะต้องการได้ เพื่อจะมาให้อยู่ในลิสต์ (List)
 หรือในรายชื่อของพรรคการเมืองของตัวเอง เราต้องยอมรับว่าถ้าเพื่อ
 เอาไปเปรียบเทียบกับในคูหาเลือกตั้ง หรือมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์
 ในช่วงที่มีการเลือกตั้งแล้ว ในส่วนของตรงนี้น่าจะเป็นจุดที่ชี้ชัดได้ว่า
 พรรคการเมืองของแต่ละพรรคนั้น มีความสามารถหรือมีความน่าเชื่อถือ
 เพียงไร ท่านผู้มีเกียรติเหล่านี้ถึงยอมที่จะให้ชื่อนั้นอยู่ในรายชื่อของพรรค
 การเมืองนั้น ๆ เราต้องยอมรับอีกเช่นเดียวกันว่า ในการแก่งแย่งกัน
 ตรงนี้ หลายคนก็อาจจะบอกว่ามีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ผมเชื่อว่า
 เมื่อมาถึงจุดตรงนั้นแล้ว ท่านผู้ทรงเกียรติเหล่านั้นคงจะไม่ยอมให้ผลประโยชน์
 มาครอบงำ เราต้องยอมรับว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง ๓๖๐ คน
 ที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ เราก็อยากเห็นระบบและระบอบของพรรคการเมืองนั้น
 พัฒนาต่อไปในอนาคต -----

ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดเชียงใหม่ก็ได้พูดถึงว่าการพัฒนา
พรรคการเมือง การพัฒนาในพรรคการเมือง และการพัฒนาจิตสำนึก
ที่จะมีต่อพรรคการเมืองนั้นจะต้องได้รับการพัฒนาต่อไปในอนาคต
ทางคณะกรรมการนั้นคิดว่าการที่เสนอชื่อในลักษณะนี้ การที่เรา
เลือกตั้งวุฒิสมาชิกในทางอ้อมในลักษณะนี้เป็นการส่งเสริมสถาบัน
เป็นการส่งเสริมพรรคการเมือง เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่น
ในระบบของพรรคการเมืองต่อไปในอนาคต

อีกประเด็นหนึ่งที่ท่านสมาชิกได้อภิปรายกันอย่างค่อนข้าง
แพร่หลายเช่นเดียวกัน คือเรื่องของการเฉลี่ยจำนวนตามสัดส่วนของคะแนน
ของแต่ละพรรคการเมือง ตรงนี้เราก็คงจะต้องดูว่าในประเด็นของ
คุณสมบัติของวุฒิสมาชิกนั้นเป็นอย่างไรด้วย เราพูดไว้ชัดเจนว่าสังกัด
พรรคการเมืองนั้นไม่ได้ เป็นตัวว่าทำการประจักษ์นั้นก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้น
การที่จะมาจากพรรคการเมืองที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่ว่ามีคะแนนที่เรา
เรียกกันว่า ป๊อปปูลาร์ โหวต (Popular vote) หรือคะแนนที่ประชาชนนั้น
ลงให้กับพรรคการเมืองนั้น ๆ ก็น่าที่จะมีตัวแทนอยู่ในวุฒิสภาได้ ในเมื่อ
เขาไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง ท่านสมาชิกหลายท่านก็บอกว่าจะ
เป็นไปได้ที่จิตสำนึกของท่านวุฒิสมาชิกเหล่านั้นจะไม่รู้สึกว่าเป็นคุณของ
พรรคการเมืองนั้น ๆ มี แต่กระผมขอเรียนถามผ่านท่านประธานไปยัง
ท่านสมาชิกทุกท่านว่าจริง ๆ แล้วไม่ว่าจะมาด้วยวิธีการใด จะเป็น
การเลือกตั้งที่สมาชิกหลายท่านเสนอ ถ้าไม่มีพรรคการเมืองรองรับ
ถ้าไม่มีบุคคลในพรรคการเมืองสนับสนุนที่จะผ่านการเลือกตั้งเข้ามานั้น
ผมคิดว่าในแต่ละที่นั่งนั้นก็คงยาก ถ้าเมื่อมีการตั้งในลักษณะที่ผ่าน ๆ มา
บุคคลที่จะต้องทดแทนกับคนที่ตั้งมานั้นก็ยังมี คืออย่างน้อย ๆ วิธีที่
คณะกรรมการมาพิจารณาเสนอไปตรงนี้ เราคิดว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุดใส่ภาวะ
ปัจจุบัน น่าจะเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นเพื่อก้าวไปข้างหน้าของระบอบของรัฐบาล
และพรรคการเมือง นี่คือการเห็นของคณะกรรมการ

ส่วนประเด็นเรื่องของคุณสมบัติที่ได้มีการพูดคุยกันว่าน่าที่จะให้
ตัวว่าทำการประจักษ์มีสิทธิที่ได้เป็นวุฒิสมาชิก ตรงนี้คณะกรรมการ
แยกจะมีเสียงเป็นเอกฉันท์ ถึงแม้จะไม่ใช่ เราก็ต้องยอมรับกันว่าเรา
ต่อสู้กันมานานพอสมควรในทางว่าการเมืองที่จะหลีกเลี่ยงจากการที่จะนั่ง
ครบวัน ๓ ลักษณะ ตรงนี้เป็นคำตอบใน ๖ ลักษณะที่ท่านสมาชิกหลายท่าน

ก็ได้พูดว่า บทบาทที่ข้าราชการประจำจะมาสักลั่นกรองกฎหมายนั้น มี
 มุมหลายมุมเหลือเกิน เราต่อสู้กันมานานเพื่อจะให้หลุดพ้นจากวังวน
 ตรงนี้ ไม่ได้บอกว่าจะต้องเป็นสาขาอาชีพใด ๆ แต่เราคิดว่าเมื่อมาถึง
 ตรงนี้แล้ว บุคคลที่พร้อมที่จะเข้ามาเสนอตัว ที่จะเข้ามาสักลั่นกรองกฎหมายนั้น
 ผมไม่ถือหรือคิดว่าประเทศไทยนั้นจะหาคน ๑๒๐ คนที่ไม่ได้เป็น
 ข้าราชการประจำมาสักลั่นกรองกฎหมายไม่ได้ ถ้าเผื่อท่านมี
 เจตนารมณ์ที่ดี ท่านมีความรู้สึกมีจิตสำนึกที่จะเข้ามาช่วยประเทศชาติใน
 ลักษณะนี้ ผมเชื่อว่าบุคคลที่มีคุณลักษณะคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะเป็น
 วุฒิสมาชิกนั้น ๑๒๐ คนหาหาไม่ยาก และคณะกรรมการก็มีความ
 คิดเห็นว่า ณ จุดตรงนี้เป็นเรื่องควรเป็นข้าราชการประจำนั้นเป็นสิ่งที่
 ยอมรับไม่ได้สำหรับบุคคลที่จะมาเป็นวุฒิสมาชิก

ส่วนในอีกประเด็นหนึ่งที่เรานึกถึงถึงว่าในเรื่องของวุฒิสมาชิก
 ท่านประธานาธิบดี ท่านบอกว่าลาสุขึ้นควรจะเป็นเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ตรงนี้ เป็นความเปลี่ยนแปลงที่เราคิดว่าน่าจะเป็นความจำเป็น เพราะว่า
 ในภาวะที่เปลี่ยนไปในกรรมาธิการเลือกตั้งในแบบที่กรรมาธิการเสนอมาคงไม่มี
 ทางออกทางอื่นที่จะบอกว่าอายุของวุฒิสมาชิกนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับอายุของ
 สภาผู้แทนราษฎร

ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นที่ผมที่แจ้งทั้งหมดตรงนี้ก็คือ
 แนวความคิดเห็นของคณะกรรมการ แต่กระผมคงต้องเรียนอีกครึ่งหนึ่งว่า
 ที่คือแนวทางการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรานำเสนอต่อสภา ขอเรียนย้ำ
 อีกครึ่งว่าไม่ได้คิดว่าแนวทางที่คณะกรรมการเสนอนั้นจะไม่ได้ผ่าน
 การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร แต่เรามองกันว่า ณ จุด ๆ นี้เรา
 กำลังทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาระบบและระบอบของรัฐบาลต่อไปในอนาคต
 คงจะมีอีกหลายประเด็นที่คณะกรรมการนั้นอาจจะไม่ได้พิจารณาและ
 คิดคำนึงถึง แต่กระผมขอเรียนว่าในจุดที่กรรมาธิการนำเสนอไปนั้น
 เราได้มีการกลั่นกรอง เราได้มีการพูดคุยและเราได้มีการลงมติ
 กรรมาธิการเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยในหลายประเด็น แต่ขอเรียน
 กับท่านสมาชิกทุกท่านว่าสิ่งที่ท่านเป็นห่วงนั้นเราได้พิจารณาแล้ว และถ้ามี
 ทางอื่นทางออกที่ดีกว่าผมเชื่อว่า ในขั้นตอนต่อไปที่เราจะต้องพิจารณาร่วมกัน
 ในสภาผู้แทนราษฎรนั้นน่าจะเป็จุดที่เราเข้ามาเพื่อจะแก้ไขและ
 เพื่อจะร่างเป็นพระราชบัญญัติต่อไป คงจะต้องเรียนย้ำกันว่าเสียงที่จะให้

๒๑๕

๔๗. ๗๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

ฐานีสา ๑๐๖/๓

ในการอ่านถ้อยคำที่รัฐธรรมนูญนั้นคงจะทำโดยพรรคใดพรรคหนึ่ง หรือ
กลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสมัยนี้ไม่ได้ เราคงจะต้องแก้รัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ด้วยกัน ขอกราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

- ๑๐๗/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ยกมือ

หลายท่าน ผมจะอ่าน ๓ ท่าน ประวิทย์ อุตตะโมต คุณลดาวัลลี วงศ์ศรีวงศ์ และก๊ี้ คุณณรงค์เลิศ สุรพล ต่อไปก็จะอ่านอีกชุดละ ๓ คน เพื่อจะได้เตรียมตัว

นายประวิทย์ อุตตะโมต (จันทบุรี) : กราบเรียน

ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ กระผม ประวิทย์ อุตตะโมต ส.ส. จากจังหวัดจันทบุรี พรรคชาติพัฒนา ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านประธาน ที่ได้ให้โอกาสผมแสดงความคิดเห็น ผมไม่ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเลย ระยะเวลาที่ผ่านมา ๒ วัน ในเรื่องของวุฒิสมาชิก ผมก็คงจะต้องเห็นด้วยกับการรวมกิจการ เพราะผมถือว่าเรามีด้วยกัน ๓ สถาบันหลักของประเทศไทย สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ แต่ละสถาบันจะมีอำนาจอยู่ในตัว ของเขาเอง ของสถาบันซึ่งคอนเซ็ปต์ (Concept) อันนี้ เป็นคอนเซ็ปต์ที่ใช้ทั่วไปของระบอบประชาธิปไตยคือ เชฟฟาเรชั่น ออฟ พาวเวอร์ (Separation of power) ท่านประธานที่เคารพ ในเมื่อเรามีวุฒิสมาชิก จากการที่กรรมาธิการได้แสดงความคิดเห็น ผมก็ได้มาอ่านว่าวุฒิสมาชิกของ กรรมาธิการเอง บางประเด็นมีความเห็นขัดแย้งในตัวของมันเอง ผมไม่ติดใจอะไรที่มาของวุฒิสมาชิกที่บอกว่า มาจากประชาชน มาจากเลือกตั้ง แต่ผมว่า ในเมื่อเราจะพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้เป็นธรรมชาติที่สุดแล้ว ทำไมต้องไปอิงทางอ้อม ทางตรงเราก็พร้อม ที่ผมว่าพร้อม เพราะว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภา แค่ ๑๒๐ คน ๑๒๐ คน อย่างเช่น กรรมาธิการได้เขียนไปเมื่อกี้ว่า ๑๒๐ คน เมื่อแบ่งเป็นจังหวัดแล้ว เฉลี่ยแล้ว จังหวัดละประมาณ ๒ คน เมื่อจังหวัดละ ๒ คน แล้ว จะเป็นการให้ประชาชนได้ใช้ระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ หลายพรรคการเมือง ตอนหาเสียงได้พูดถึงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ทั่วประเทศ ปัจจุบันนี้ยังหาแนวไม่เจอ อันนี้เมื่อเรามีวุฒิสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ผมคิดว่าจะเส้นทางไปสู่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ในอนาคตสาเหตุเพราะอะไร ท่านประธาน สาเหตุก็เพราะว่าในเมื่อวุฒิสมาชิก มีหน้าที่แต่กลั่นกรองกฎหมายเท่านั้น ผมอยากจะถามว่าใคร ในเมื่อเลือกตั้งโดยตรง จากจังหวัดละคน ๒ คน ไม่ต้องเอาพวกรวมกันด้วยจังหวัดละคน จังหวัดใหญ่ ๆ นี่ จังหวัดใหญ่ ๆ เลือกตั้งมาเป็นวุฒิสมาชิกผมอยากถามว่า เขาจะกล้าใช้เงิน ในเมื่อเข้ามาแล้วไม่มีอำนาจ ในเมื่อเข้าแล้วมีหน้าที่ ในการกลั่นกรองเหมือนกับว่าเป็นรับเบอร์ สแตมป์ (Rubber stamp) เท่านั้น และเมื่อเราไม่วางพื้นฐานอันนี้ไว้ ผมคิดว่าต่อไปในอนาคต เราไม่มีโอกาส

ที่จะพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้รุดหน้าไปกว่านี้ได้ ผมก็ไม่เข้าใจว่า
 ทำไมการมาธิการร่างรัฐธรรมนูญเหมือนกับกลัวว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้
 จะโดนฉีก กระผมคงต้องยกตัวอย่าง รัฐธรรมนูญของประเทศแม้มบท
 ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีประชาธิปไตยมา ๒๐๐ กว่าปี เขามีมา
 ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา เท่านั้น ท่านประธาน แล้วร่างมานั้นไม่ต้องกลัวฉีก
 ถ้าร่างแล้วกลัวฉีกก็ไม่ต้องไปร่าง ไม่ต้องไปเสนอกัน เพราะว่าเสนอกันแล้ว
 ถ้าใครจะฉีก ถึงแม้ว่าจะไม่มีบทลงโทษ ในการที่ใครจะมาฉีกรัฐธรรมนูญ
 เราทั้ง แต่อย่างน้อย ๆ ประชาชนเขาได้รู้ อย่างน้อย ๆ ประชาชนเขา
 ได้รับการศึกษา ท่านประธาน ก็ผมว่าขัดแย้งกันเอง ผมจะขอเรียนว่า
 เมื่อเรามีการเลือกตั้งทางตรงอย่างที่ผมเสนอ ไม่ต้องไปคำนึงถึงพรรคการเมือง
 ท่านประธาน-----

ผู้สมัครที่จะมาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกเป็นอิสระ ท่านประธาน
 ไม่ต้องไปอิงพรรคการเมืองเลย ทุกสถาบันมีการถ่วงดุลอำนาจ ผมอยากให้
 สถาบันนิติบัญญัติของเรามีการถ่วงดุลอำนาจเช่นกัน อย่างที่กรรมาธิการ
 ได้ชี้แจงเมื่อีกว่า วุฒิสมาชิกจะต้องมาอิงพรรคการเมือง ผมก็ถามว่า
 ในเมื่อเรามาอิงพรรคการเมืองแล้วต่อไปในอนาคตในภายภาคหน้า
 เราก็ต้องมาเถียงกันอีกละครับว่าวุฒิสมาชิกก็พวกมากลากไปเช่นเดียวกับ
 ผู้แทนราษฎร จะเป็นแอบโซลูท เพาเวอร์ (Absolute power)
 ท่านประธาน และเมื่อถึงเมื่อไหร่ผมกลัวอำนาจนอกระบบจะเข้ามายึดครอง
 ระบบประชาธิปไตยของเราอีก แล้วระบบประชาธิปไตยของเราจะ
 ถอยหลังลงคลองยิ่งกว่านั้น ท่านประธานที่เคารพ สาเหตุที่ท่านบอกว่า
 ต้องไปเป็นตามสัดส่วนของพรรคการเมือง ทำไมต้องตามสัดส่วน
 ท่านประธาน ไม่จำเป็นในเมื่อเรามีการเลือกตั้งผู้ที่มีสิทธิไปใช้สิทธิ
 เลือกตั้งอย่าให้เขาสับสน ที่ว่าสับสนก็คือว่าท่านเอากระบวนการเลือกตั้ง
 โดยตรงกับการเลือกตั้ง พรอพโพรชันแนล โหวต (Proportional vote)
 มาผสมผสานกัน ผมไม่เคยเห็นประเทศไหนในโลกนี้เขาทำอย่างนี้
 ท่านประธาน ไม่เคยเห็นจริง ๆ และผมก็ไม่เข้าใจจุดประสงค์อันนี้
 ของทางกรรมาธิการและทางกรรมาธิการบอกว่าต้องการให้วุฒิสมาชิก
 เป็นอิสระ เป็นอิสระแต่ท่านมาผูกไว้กับพรรคการเมืองไม่มีโอกาสเป็น
 อิสระไปได้ละครับท่านประธาน ไม่มีโอกาสจริง ๆ และเป็นอย่างนั้นด้วย
 ท่านประธาน ในเมื่อเอามาผูกไว้กับพรรคการเมือง ในเมื่อพรรคการเมือง
 สมมติว่าพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งในสภาผู้แทนราษฎรได้เสียง
 ข้างมากในสภาต้องไปได้เสียงข้างมากในวุฒิสมาชิกอีก และรัฐธรรมนูญ
 ของเราผู้ไหน พรรคไหนได้เสียงข้างมากต้องทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร
 เมื่อทำหน้าที่ฝ่ายบริหารแล้วจะให้มาถ่วงถ่วงอำนาจนิติบัญญัตินี้ผมดูแล้ว
 ไม่เข้าท่า ท่านประธาน ไม่เข้าท่าจริง ๆ คุณบริหารกับบริหารบ้านเมือง
 ไปสิครับ แต่อำนาจนิติบัญญัติในสภานี้หน้าที่สำคัญของเราย่ำลิมสิครับว่า
 หน้าที่ของเราคือการออกกฎหมาย การกลั่นกรองกฎหมายซึ่งผมเห็นด้วยกับ
 กรรมาธิการชุดนี้ก็ต้องให้มี ๒ สภา ผมได้ยินเพื่อนสมาชิกได้อภิปรายว่า
 น่าจะมีสภาเดียว เมื่อมีสภาเดียวผมอยากจะเรียนถามประเทศที่มี
 สภาเดียวส่วนมากจะเป็นประเทศที่มีพลเมืองน้อย เพื่อนสมาชิกได้
 ยกตัวอย่างนิวซีแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ แกะยังมีพลเมืองมากกว่า

ประชากรอีก ท่านประธาน ๒ - ๓ ล้านคน ท่านประธาน แต่ว่าถ้าเรา
เห็นว่ารัฐธรรมนูญชุดของเราที่จะร่างมา ที่ว่าเมื่อร่างมาแล้วไม่ได้ใช้
ไม่มีโอกาสใช้ก็ว่ากันไปเถอะครับ แต่เมื่อคิดว่าร่างแล้วจะมีโอกาสได้ใช้
และป้องกันคนอื่น เขามาลักรัฐธรรมนูญของเราทั้งเราจะต้องร่างให้
มีความเข้มแข็ง ร่างที่จะใช้ต่อไปไม่ใช่เฉพาะรุ่นเรา ท่านประธาน
จะต้องรุ่นลูกรุ่นหลานถึงบรรพชนรุ่นหลัง เพราะฉะนั้นผมเองไม่เห็นด้วย
ในประเด็นที่ว่าจะต้องมีการเลือกตั้งทางอ้อมและผมไม่เห็นด้วยที่ขัดแย้ง
กันเองที่บอกมติ มีการเลือกตั้งทางอ้อมอิงพรรคการเมือง แต่บอกว่า
ให้วุฒิสภามีความอิสระ ส่วนประเด็นต่าง ๆ คุณสมบัติอะไร อันนี้เป็น
ปลีกย่อยซึ่งเราจะต้องมาพูดกันในภายหลังได้ เพราะขณะนี้ เป็น
เพียงกรรมาธิการวิสามัญได้ศึกษาเสนอมาทางสภาผู้แทนราษฎร และให้
สภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนแสดงความคิดเห็น เพราะฉะนั้นผมถือว่าผมเอง
ก็ได้แสดงความคิดเห็นต่อสภาแล้วและผมหวังเหลือเกินว่าเมื่อแสดง
ความคิดเห็นไปแล้วโอกาสซึ่งเราจะพัฒนาระบบประชาธิปไตยของเรา
ไม่ใช่อยู่แค่นี้ ท่านประธาน เราพูดถึงหลายครั้งว่ามาเลือกตั้งต้องเลือกตั้งกัน
ทุกระบบ แต่ท่านมาหยุดอยู่แค่นี้และจะพัฒนาระบบประชาธิปไตยไปถึงไหนได้
ผมก็ฝากกราบขอบคุณท่านประธานไปทางคณะกรรมการที่กระผมได้
แสดงความคิดเห็นเพียงเท่านี้ละครับ ขอขอบคุณครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญครับ
นางลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ (พะโยม) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ดิฉัน ลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพะเยา
พรรคประชาธิปัตย์ ดิฉันได้ฟังคำชี้แจงของท่านกรรมาธิการการรณรงค์
สรุ่ยชาติ แล้ว ก็ได้เข้าใจเจตนารมณ์ที่ดีของกรรมาธิการทั้งคณะว่า ได้มี
มติออกมาในประเด็นที่ ๑๗ ว่าด้วยวุฒิสมาชิก พูดถึงที่มา จำนวน คุณสมบัติ
การดำรงตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่แล้ว ดิฉันก็ขอแสดงความคิดเห็น
ในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ ซึ่งความคิดเห็นของดิฉัน
อาจจะเป็นการมองคนละมุมกับท่านกรรมาธิการก็ได้ นั่นก็หมายถึงว่า
ดิฉันไม่เห็นด้วยกับกรรมาธิการที่มีมติว่า คุณสมบัติของวุฒิสมาชิกนั้น เป็น
ที่ราชการประจำไม่ได้ ซึ่งในส่วนนี้ทุกท่านก็คงจะยอมรับว่าการออก
กฎหมายต่าง ๆ นั้น กฎหมายนั้น ๆ ย่อมเป็นกฎหมายที่ต้องสามารถ
ปฏิบัติตามได้ ฉะนั้นการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเราได้ผ่านกฎหมาย
แต่ละฉบับไปตามที่ผู้บริหารได้เสนอเข้ามา หรือกฎหมายของสมาชิกเอง
แล้วผ่านการกลั่นกรองของวุฒิสภา ถ้าหากว่าวุฒิสภานั้นไม่มีตัวแทนของ
ข้าราชการอยู่ด้วย แต่ผู้ที่นำกฎหมายไปปฏิบัตินั้นเราคงไม่ปฏิเสธว่า
ผู้ที่มีบทบาทสำคัญก็คือข้าราชการประจำ แต่ถ้าสมมติว่าเขาไม่มีโอกาส
เข้ามาได้กลั่นกรอง หรือในการเปลี่ยนแปลงในสภาก่อนแล้ว การปฏิบัติ
ก็อาจจะไม่บังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ ตามที่ทาง
ข้าราชการประจำเขาได้สัมผัส และเขาเป็นผู้ที่จะใช้กฎหมายนั้นโดยตรง
ซึ่งทุกท่านไม่ว่าจะอยู่ตำแหน่งหน้าที่อะไร ดิฉันเข้าใจดีว่าทุกท่านนั้น
จะมีหน้าที่ ทำหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่กันเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดย
ส่วนรวมอยู่แล้ว ฉะนั้นถ้าหากว่ากฎหมายนั้นเราให้ข้าราชการประจำ
ส่วนหนึ่งได้เป็นตัวแทน ได้เข้ามามีอำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย
ซึ่งอาจจะมีกรรมาธิการ มีการเปลี่ยน จริงอยู่ในชั้นผู้บริหาร คณะบริหารที่ได้
ร่างกฎหมายเข้ามาสู่สภา อาจจะมาจากความคิดหรือว่าความรู้ความสามารถ
ข้อเสนอแนะของข้าราชการประจำ แต่ถ้าเกิดมีการเปลี่ยนแปลง แล้วไม่มี
การกลั่นกรองโดยข้าราชการอีกครึ่งหนึ่งนั้น ดิฉันก็เป็นห่วงเหมือนกันว่า
ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายนั้นจะมีความรู้สักอย่างไร และผลจะเป็นอย่างไร
ในวันข้างหน้า เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าเราไม่ควรจะไปปิดกั้นโอกาสของ
ข้าราชการประจำเลย ดิฉันจึงคิดว่าน่าจะให้โอกาสข้าราชการประจำ

เข้ามาดำรงตำแหน่งวุฒิสภาบ้าง โดยเราอาจจะกำหนดโควตาหรือว่า
สัดส่วนไว้ ในการที่จะแต่งตั้งเข้ามา ฉะนั้นความคิดของดิฉันก็อาจจะ
ส่วนทางกันกับเสียงส่วนใหญ่ มติส่วนใหญ่ของคณะกรรมการ
แต่ถ้าหากว่าสุดท้ายแล้วการพิจารณาบอกว่า ก็ไม่ควรที่จะให้มี
ถ้าเราพิจารณาประจำมาดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก ดิฉันก็คงจะต้องยอมรับ
ในมติเสียงส่วนใหญ่ในสภาแห่งนี้ แต่โอกาสที่ให้โอกาสดิฉันแสดง
ความคิดเห็น ดิฉันคิดว่าเราไม่ควรที่จะปิดโอกาสข้าราชการประจำ
ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ขอดูได้หรือไม่ว่า ขอให้มีการแต่งตั้ง
เข้ามาตามโควตา ตามสัดส่วนของพรรคการเมืองที่แต่ละ และขอให้
มีสัดส่วนบ้างในตำแหน่งวุฒิสภาแห่งนี้ เพื่อที่จะมาถ่วงดุลกัน
ซึ่งเขาจะเป็นผู้นำกฎหมายนั้นไปปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
ดิฉันขอแสดงความคิดเห็นเพียงเท่านี้ ขอบขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เทียน
คุณณรงค์เลิศ สุรพล คุณส่งสุขเอาไว้ ผมจะให้คนสุดท้ายในประเด็นนี้
เพราะพูดจบ ๒ นะครับ

นายณรงค์เลิศ สุรพล (ขอนแก่น) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม ณรงค์เลิศ สุรพล ส.ส. ขอนแก่น เขต ๓
พรรคชาติไทย ต่อประเด็นปัญหาในเรื่องวุฒิสมาชิกตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๙๕ ถึงมาตรา ๙๘ ซึ่งบัญญัติเอาไว้ มีเนื้อหาสาระดังที่ปรากฏ
ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๔ กระผมอยากจะเรียนต่อท่านประธาน
เป็นความเห็น ๓ ประเด็น ประเด็นแรกคือข้อสังเกตเกี่ยวกับการ
รับสนองพระบรมราชโองการ ประเด็นที่ ๒ ก็คือความขัดแย้ง ที่ไปที่มา
ของวุฒิสมาชิก ถ้าหากเราดูตั้งแต่มาตรา ๙๕ ถึงมาตรา ๙๘ ของ
กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ประกอบกับมาตรา ๑๘๕
กฎหมายรัฐธรรมนูญ -----

เราก็จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีอำนาจในการลงนามรับสนองพระบรมราชโองการนั้น ก็คือนายกรัฐมนตรี ท่านประธาน ท่านรองประธาน ท่านเลขาธิการฯ ประเด็นนี้ขึ้นมาแสดง เหตุผลในสภาอันตรงเกียรตินี้ก็เพราะเหตุว่า ในฐานะที่วุฒิสภานั้น เป็นสภาหนึ่งรวมกันกับสภาผู้แทนราษฎรและเรียกว่ารัฐสภา คนที่น่าจะมีส่วน ในการลงนามรับสนองพระบรมราชโองการนั้นน่าจะเป็นประธานรัฐสภา อันหมายถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร อันนี้ผมตั้งข้อสังเกตเอาไว้ ถ้าหาก ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องก็กรุณาหยิบยกไปวิพากษ์วิจารณ์ดูว่าสิ่งที่ผมพูดนี้มีเหตุผล หรือไม่ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าคนที่จะเป็นสมาชิกของรัฐสภานั้นก็ควรจะให้ ประธานรัฐสภาเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการที่พระเจ้าอยู่หัวทรงแต่งตั้ง อันหมายความว่า เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เลยผ่านมาถึง ประเด็นความเห็นแย้ง ความเห็นแย้งมี ๒ ส่วน ส่วนแรก คือความเห็นแย้ง โดยสิ้นเชิง ส่วนที่ ๒ คือความเห็นแย้งบางส่วน

ท่านประธานที่เคารพ สำหรับความเห็นแย้งโดยสิ้นเชิงนั้น กระผมมีความเห็นว่า ถึงเวลาให้สมควรแล้วที่เราจะมีการปรับเปลี่ยน แนวทางในการเมืองการปกครองโดยระบบรัฐสภา ควรจะเป็นสภาเดี่ยว ถ้าหากมีผู้คนห่วงกังวลบอกว่าวันนี้ยังไม่พร้อม ผมเรียนถามที่ว่าที่ไม่พร้อม แปลว่าอะไร ถ้าหากจะแปลว่าเราที่มาเป็นผู้แทนราษฎรไม่มีวุฒิภาวะ ไม่มีวุฒิปัญญา ไม่มีวิญญู ไม่มีประสบการณ์ในการที่จะมาถ่วงถ่วงถ่วงถ่วง ในนามของสภานิติบัญญัติ กระผมว่าก็แปลก นั่นก็แปลว่าเท่าที่เราไปแสดง แถลงนโยบายต่อประชาชนบอกว่าเราจะเข้ามาเป็นสภานิติบัญญัติก็แปลว่า เป็นครึ่งท่อนลิตรครับ ถ้าหากเราเป็นแล้วต้องมีผู้คนมาตรวจสอบถ่วงถ่วงถ่วงถ่วง ถ่วงถ่วงถ่วงถ่วง ในอดีตผมขอเรียนท่านประธานว่า ความพร้อมอาจจะยังไม่มี แต่มาถึงวันนี้ พัฒนาการทางการเมืองก็ดี พัฒนาการทางบุคลากรก็ดี ทรัพยากรบุคคลต่าง ๆ ที่ก้าวเข้ามาสู่แวดวงของการเมือง กระผมกล้า ยืนยันกับท่านประธานว่าทุกคนมีความพร้อม มีวุฒิภาวะ ถ้าเรายอมรับว่า เราจะต้องมีความห่างในการบัญญัติกฎหมาย ไม่มีความถี่ นั่นก็แปลว่ายอมรับ ว่าตัวเองไร้สติปัญญา ไร้ภูมิปัญญา ขอให้คิดให้จงหนัก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ถ้าหากเราจะยกเลิกจากระบบสภาคู่มาเป็นระบบสภาเดี่ยว ทำไมจะต้อง ไปวิพากษ์วิจารณ์ว่าตัวเองยังไม่มีวุฒิภาวะ ไม่มีความละเอียดถี่ถ้วน ไม่มีวุฒิปัญญาพอ ไม่มีความสามารถพอ โดยการตั้งข้อกล่าวอ้างขึ้นมาว่าบอกรังแกไม่พร้อม กระผมขอเรียนยืนยันต่อสภาอันตรงเกียรตินี้ว่าขณะนี้พวกเราพร้อมแล้ว

ท่านประธานที่เคารพ กระบวนการของกฎหมายนั้นจะเสนอสภานั้น
ผ่านขั้นตอนมากมาย แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่รัฐบาลเสนอ
ผ่านการกลั่นกรองของผู้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมาย แม้กระทั่ง
คณะรัฐมนตรี แล้วถึงนำเข้ามาสู่สภาผู้แทนราษฎร ให้สภาผู้แทนราษฎร
เป็นผู้อนุมัติ ๓ - ๓ ขั้นตอนนี้ยังไม่เพียงพอในการที่จะกลั่นกรองกฎหมาย
ออกไปให้บังคับในบ้านเมืองหรืออย่างไร ท่านประธานที่เคารพ กระผม
จึงเห็นสมควรว่าไม่ควรมิวุฒิสภา แต่ถ้าหากว่าอยากจะมี ความเห็นแย้ง
ในส่วนที่ ๒ คือเห็นแย้งบางส่วน ถ้าอยากจะมี เอาจำนวน ๑๒๐ คน
ที่ปรับเปลี่ยน คาดว่าจะทำได้ กระผมขอเรียนท่านประธานเลยว่า
กระผมไม่ขัดข้องเลย ๑๒๐ ท่าน แต่ว่าถ้าหันมาดูที่มาของวุฒิสภา
ของวุฒิสมาชิก บอกว่ามาจากการแต่งตั้งจะเป็นโดยสัดส่วน หรือโดยตรง
ทางอ้อมที่พยายามคัดค้านหาวิธีกันมา กระผมไม่ได้แย้งคัดค้านในประเด็นนั้น
ที่มา กระผมจะโต้แย้งว่าควรจะมาจากการเลือกตั้ง นั้นแปลว่าเรายังพอ
ทำใจได้ เราที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราที่มาจากการเลือกตั้ง
ได้รับมอบหมายมาจากประชาชน ถ้าหากเราจะได้รับการตรวจสอบจาก
วุฒิสมาชิก จากวุฒิสภา ซึ่งมาจากการเลือกตั้งก็น่าจะเหมาะสมก้ำกึ่งกันได้
แปลว่ามวนลูกคู่ ถ้าสมมุติว่าจะมากลั่นกรองเราอย่างเดียวไม่เป็นไร
แต่ถ้าจะมายับยั้งจับผิดเรา ก็ค่อนข้างจะอุดหนุนระอาใจ ท่านประธานที่เคารพ
กระผมขอเรียนว่าถ้าหากมาจากการเลือกตั้ง ถ้าจะให้ดีถ้าจะเกิน ๑๒๐
ไปบ้าง ก็เอาจังหวัดละ ๒ คนสิครับ อย่างที่ท่านผู้ทรงเกียรติได้อภิปราย
ในสภาฯ ถ้าหากคนหนึ่งป่วย คนหนึ่งก็มาแทนได้ ก็แปลว่ามีคนทำหน้าที่อยู่
ที่จังหวัดละ ๒ คน เลือกตั้งนะครับ ไม่ต้องสังกัดพรรคการเมือง-----

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่เข้ามาเป็นวุฒิสมาชิกนั้น กระผมขอเรียน
ท่านประธานว่า จะต้อง มี ๕ จุด ๑. ต้องมีวุฒิปัญญา ๒. ต้องมีวุฒิภาวะ
๓. ต้องมีคุณวุฒิ ๔. ต้องมีวัยวุฒิ ท่านประธานที่เคารพ หันไปดูมาตรา ๙๕
ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เขียนคุณสมบัติเอาไว้ ท่านประธาน
ง่าย ๆ มีสี่ง่าไทยโดยการเกิด อายุสามสิบห้าปีบริบูรณ์ แปลว่ามาตรฐาน
ไม่มีเลย กฎหมายฉบับนี้ตรงนี้ถ้าไม่แก้ไขปรับเปลี่ยน ผมว่าถ้าจะแย้ง
ท่านประธาน คนที่จะเข้ามาทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร
กลับไม่ระบุคุณวุฒิทางการศึกษาเอาไว้ แล้วถ้าไม่จบ ป. ๕ ผมถามว่า
ทำอะไรได้ไหม ถ้าไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ผมถามว่าทำอะไรได้ไหม
ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเรียนว่าอย่างน้อยที่สุดถ้าหากจะมีการ
ปรับเปลี่ยนแก้ไข เรื่องคุณสมบัติ ก็หน้าที่จะคำนึงถึงคุณวุฒิของคนที่จะมา
เป็นวุฒิสมาชิก เพราะคนที่เข้ามาทำหน้าที่เป็นตะแกรงร่อน มา
กลั่นกรองความคิด ความเห็น ความอ่านของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ก็ต้องมีความมั่นใจให้กับเรา ให้เรานับได้ว่าคนที่มากลั่นกรองเรานั้น
มีศักดิ์ศรี มีภูมิปัญญา มีวัยวุฒิพอที่จะรับได้ เอาเถอะ ๓๕ ปีบริบูรณ์ก็
พอรับได้ แต่เรื่องคุณสมบัติทางการศึกษา ถ้าหากไม่กำหนดไว้หรือถ้า
กำหนดไว้ก็ควรจะเป็นปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ หรือถ้าไม่จบการศึกษา
ปริญญาตรีก็ให้มีประสบการณ์ อาจจะเป็นข้าราชการเกษียณอายุมา
เคยเป็นอธิบดีหรือเทียบเท่าหรือว่าเป็นรัฐมนตรี อย่างนี้ก็พอรับได้
หรือว่ามีประสบการณ์ทางการเมืองเป็นที่ยอมรับกันได้ ไม่ว่าจะเป็นเคย
เป็นอดีตผู้แทนราษฎรหลายสมัย อย่างนี้พอเอามาเป็นวุฒิสมาชิกได้
นี่แปลว่าคนที่มาทำหน้าที่กลั่นกรอง มาดูแลสิ่งที่เรากระทำไปแล้ว
ตัดสินใจไปแล้วนั้นว่าผิดถูกอย่างไร ควรจะมีความถี่กว่าเรา แปลว่า
ถ้าเป็นตะแกรงร่อนก็ต้องถี่กว่าเรา เราถึงจะรับได้ ไม่อย่างนั้นจะมา
กลั่นกรองเราก็ไร้ค่า ท่านประธาน ๓ - ๔ อย่างที่ผมเขียนมาเป็น
คุณสมบัติน่าจะระบุไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญไว้ให้เรียบร้อย ถ้าหาก
จะมีการแก้ไขก็โปรดได้รับความเห็นแย้งของผมไปพิจารณา ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผมขอเรียนว่า กระผมไม่เชื่อหรือว่าจะแก้ไขได้ ที่ไม่เชื่อ
เพราะเหตุว่าจะลดจำนวนก็มีแต่เกรงอกเกรงใจ จะเลือกตั้งก็ไม่กล้าทำ
ผมไม่ทราบว่าอำนาจอะไรอยู่เบื้องหลังของผู้คนที่ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กระผมฝากตั้งข้อสังเกตว่า ถ้าหากเราจะทำงานเพื่อจะให้เกิดประโยชน์

แก่ประเทศชาติบ้านเมือง ถ้าหากเราถือว่าการแก้ไขกติกาสำคัญสูงสุด
ในการบริหารชาติบ้านเมือง เป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาระบบประชาธิปไตย
กล้าหาญน้อยสัตรีบ กล้าหาญเหมือนอย่างที่ท่านสมบูรณ์ ทองบุราณ พุด
เราตัดสินใจให้เด็ดเดี่ยวเหมือนอายุ ๑๘ ปีที่ท่านว่า ลดจาก ๒๐ ปีมา
เหลือ ๑๘ ปีก็ยังกล้าทำได้ แล้วจะลดวุฒิสมาชิกหรือว่าเอาวุฒิสภาออกไปให้
เหลือเป็นสภาเดียว ในโลกนี้เขาก็มีปกครองเหมือนกัน ระบบรัฐสภา
ที่เป็นสภาเดียว เมื่อก่อนนี้เรียกกันว่าประชาธิปไตยครึ่งใบ เดี่ยวนี้
ถ้าหากเราทำต่อไปก็ครึ่งใบเหมือนกัน ถ้าหากไม่มาจากการเลือกตั้ง
ผมรับไม่ได้หรือกลัว ท่านประธาน ชอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ
ท่านรองถวิล ไพรสณฑ์

นายถวิล ไพรสณฑ์ (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ถวิล ไพรสณฑ์ กรุงเทพมหานคร พรรคพลังธรรม ผมเองต้องทออนุญาตมองอีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งท่านสมาชิกหลายท่านยังไม่พูดถึง แล้วก็ประเด็นที่เป็นมุมมองที่อาจจะแตกต่างกับหลาย ๆ ท่าน กระผมเองได้อ่านรายงานของคณะกรรมการแล้ว ได้อ่านโดยละเอียด แล้วก็ได้ฟังท่านผู้มีเกียรติได้พูดไปในหลายประเด็น ผมเองได้มองว่าวุฒิสมาชิกนั้นก่อนที่จะตัดสินใจอย่างไร เราน่าจะมองก่อนว่า วุฒิสมาชิกนั้นเราจะให้อ่านาจะไว้ม่าง ตามที่กรรมาธิการได้ระบุไว้ชัดเจนว่า ให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจเป็นเพียงการกลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว ถ้าเป็นอย่างนั้นผมมีความเห็นว่ามันไม่ควรเรียกว่าวุฒิสมาชิก และไม่ควรถือว่าวุฒิสมาชิกเป็นตัวแทนปวงชนชาวไทย แต่เป็นเพียงคณะองค์หนึ่งที่ทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติไปแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่เราจะคงกระบวนการพิจารณากฎหมายของวุฒิสมาชิกไว้ อย่างเช่นปัจจุบัน ก็น่าจะไม่ต้อง เพราะถ้าเป็นสภากลั่นกรองแล้วทำไมต้องให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจเห็นชอบและไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว ถ้ามีอำนาจเห็นชอบแล้วผมถือเท่ากับว่าวุฒิสมาชิกเป็นสภาหนึ่ง แล้วก็เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย เพราะฉะนั้นก่อนที่จะตัดสินใจว่าเราควรมีวุฒิสมาชิกในลักษณะอย่างไร เราจะต้องพิจารณาก่อนว่า เราจะให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ถ้ามีอำนาจแต่เพียงการกลั่นกรองกฎหมายแล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องให้อำนาจในการยับยั้งกฎหมาย และมีขั้นตอนการพิจารณากฎหมายเหมือนกับกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณากฎหมาย ถ้าเป็นอย่างนี้กระผมเองโดยส่วนตัวแล้วเห็นด้วยที่จะให้มีองค์กรตรงนั้น เพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่มีอำนาจอนุมัติหรือไม่อนุมัติกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว เมื่อเป็นอย่างนี้ที่มาของวุฒิสมาชิกผมไม่ติดใจเลย จะเอาใครมาเป็นก็ได้ เพราะว่าวุฒิสมาชิกเป็นตรงนั้นไม่ได้ทำหน้าที่เหมือนกับวุฒิสมาชิกในปัจจุบันนี้ ส่วนในกรณีที่ท่านสมาชิกหลายท่านเห็นว่าวุฒิสมาชิกควรจะมาจากการเลือกตั้ง กระผมเองคงไม่อาจหาญที่จะพูดว่าเป็นการเหมาะสมหรือไม่ แต่กระผมเองเห็นว่าถ้าวุฒิสมาชิกมาจากการเลือกตั้งแล้ว เราจะต้องเขียนกฎหมายให้อำนาจวุฒิสมาชิก

อย่างไร ถ้ามาจากการเลือกตั้ง แนนอนวุฒิสมาชิกจะต้องมีอำนาจ
ถ้าเลือกตั้งแล้วไม่มีอำนาจ การเลือกตั้งจะมีประโยชน์อะไรบ้าง
นั้นเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าจะต้องพิจารณาเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น
กระผมเองจึงเห็นว่า ถ้าให้วุฒิสมาชิกเป็นเพียงสภาถ่วงดุลแล้ว
ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจเหมือนกับที่กำหนดไว้ใน
กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

โดยสรุปกระผมคงพูดไม่ยาวนานนัก อยากจะสรุปแต่เพียงว่า
ก่อนอื่นเราน่าจะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีวุฒิสมาชิก
สำหรับในจำนวน ๑ ใน ๓ ของจำนวน ส.ส. นั้นกระผมเห็นด้วย
แต่ว่าจะให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจเหมือนกับวุฒิสมาชิกที่มีอยู่ในปัจจุบัน
กระผมค่อนข้างจะไม่เห็นด้วย เพราะว่ามิฉะนั้นแล้วการแก้ไขครั้งนี้
จะไม่มีประโยชน์อะไรเลย ถ้าเราไม่แก้อำนาจและกระบวนการ
วินิจฉัยของวุฒิสมาชิกเหมือนที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับ
ปัจจุบัน ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ
คุณสงสุข ภัคเกษม คิดว่าคงเป็นท่านสุดท้ายใช่ไหม

นายสงสุข ภัคเกษม (เชียงใหม่) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม สงสุข ภัคเกษม พรรคชาติไทย จังหวัดเชียงใหม่
ขอขอบพระคุณท่านประธานเป็นอย่างยิ่ง กระผมเพียงแค่จะหาข้อ
สรุปสั้น ๆ จากการที่ได้ฟังการอภิปรายของสมาชิกผู้มีเกียรติแห่งสภา
มาตั้งแต่ต้น ในประเด็นที่เกี่ยวกับวุฒิสมาชิก กระผมให้ความเคารพ
ต่อข้อเสนอของคณะกรรมการการ การให้ผมให้ความเคารพต่อข้อเสนอของ
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่าน กระผมให้ความเคารพอย่างยิ่ง
ที่จะต้องกล่าวถ้อยคำต่อไปนี้ต่อท่านวุฒิสมาชิก ท่านประธานที่เคารพ
กระผมขอกราบเรียนว่า กระผมเห็นด้วยกับแนวทางนำเสนอของท่าน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากกรุงเทพมหานคร คุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
ที่ได้ชี้แจงถึงเหตุผลในกรณีที่มีการกลั่นกรองกฎหมาย ซึ่งกฎหมาย
ส่วนใหญ่ใน ท่านสมาชิกจากกรุงเทพมหานคร ท่านบอกว่าเป็นกฎหมาย
ที่รัฐบาลเป็นฝ่ายเสนอ ที่รัฐบาลเป็นฝ่ายเสนอให้ผู้ที่ร่างกฎหมายนำ
เสนอก็คือข้าราชการประจำ การกลั่นกรองได้ดำเนินการมาจนกระทั่ง
ผ่านกลุ่สภา แล้วก็ผ่านคณะรัฐมนตรี แล้วก็ผ่านเสนาบดีถ้าหากว่าจะต้อง
กลับเอาไปให้ข้าราชการประจำที่จะต้องเข้ามาอยู่ในฐานะวุฒิสมาชิกอีก
ท่านบอกว่าท่านไม่เห็นด้วย ซึ่งก็เป็นความจริง ท่านประธานที่เคารพ
กระผมขอกราบเรียนว่า แนวทางนำเสนอของท่านอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
เป็นแนวทางที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า กระบวนการกลั่นกรองกฎหมาย
กระบวนการกลั่นกรองงานของสภาผู้แทนราษฎรนั้นหาข้อยุติกันได้
เมื่อมาฟังคำอภิปรายของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้อาวุโสแห่ง
จังหวัดนครสวรรค์ ท่านสวัสดิ์ คำประกอบ ท่านได้กล่าวและเล่าให้
พวกเราฟังถึงที่มาและที่ไปของสภาที่ ๒ ของวุฒิสภา ของพฤฒิสภา
ทั้งสภาเหล่านั้นจะเรียกว่าอะไรก็ตามที่เกิดขึ้น ท่านได้บอกกับพวกเราว่า
เป็นสภาเพื่อคำอ่านของฝ่ายบริหาร ในระหว่างที่มีการเปลี่ยนแปลง
การปกครองมาตั้งแต่ตอนต้น ท่านประธานที่เคารพ ข้อสรุปของท่าน
ผู้อาวุโสจากจังหวัดนครสวรรค์ ท่านบอกให้พวกเราได้ฟังอย่างชัดเจน
ว่าเมื่อเหตุผลว่าเราจะต้องมีวุฒิสมาชิก หรือมีวุฒิสภาเพื่อจะให้มาทำ
หน้าที่กลั่นกรองกฎหมายนั้น มาสอดคล้องกับคำอภิปรายครั้งแรก

สองท่านรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคือ ท่านถวิล ไพรสณฑ์
 แห่งกรุงเทพมหานคร ที่ท่านบอกว่ากาจัดทำหน้าที่กลั่นกรอง
 กฎหมายนั้น ก็ควรจะเป็นการทำหน้าที่ของคณะองค์หนึ่ง ที่จะมี
 หน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายเท่านั้น ไปสอดคล้องกับเหตุผล
 ของผู้อาวุโสจากจังหวัดนครสวรรค์ ที่ว่าเราไม่จำเป็นต้อง
 มีวุฒิสมาชิก ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิสภา เราจำเป็นต้องมี
 คณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายคณะหนึ่งประมาณ ๑๕ คนใช้เวลา
 สัปดาห์หนึ่งประมาณสัก ๓ ครั้ง ได้ทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายซึ่งมี
 ไม่กี่ฉบับ ที่ผลิตออกไปจากสภาผู้แทนราษฎรของเรา ท่านประธาน
 ที่เคารพ กระผมขอกราบเรียนว่า กระผมจะขออนุญาตต่อท่าน
 เจ้าของผู้อภิปรายจากกรุงเทพมหานคร คือคุณอมลสิทธิ์ เวชชาชีวะ
 และผู้อาวุโสจากจังหวัดนครสวรรค์ คือท่านสวัสดิ์ คำประกอบ
 ตลอดจนท่านรองประธานสภา ถวิล ไพรสณฑ์ ที่จะขอเทปบันทึกเสียง
 แล้วถ่ายทอดถอดออกมาจากเทปบันทึกเสียงนั้นมาตีพิมพ์ แล้วนำแจก
 ให้แก่สมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน ทุกพรรคการเมือง ทุกฝ่ายเพื่อนำเอา
 คำอภิปรายของทั้ง ๓ ท่านนี้ไปพิจารณา เราก็จะได้ข้อยุติ และข้อสรุป
 ที่ชัดเจนที่สุดว่า มิติใหม่ที่สภาผู้แทนราษฎรของเราจะสร้างวุฒิสภา
 จะสร้างสถาบันนิติบัญญัติของเราให้ออกมาในรูปใด กระผมจำเป็นต้อง
 จะต้องกราบขอภัยต่อท่านวุฒิสมาชิกทั้งสิ้นว่า ความเห็นที่กระผม
 ได้กล่าวในวันนี้ต่อท่านประธานสภา เป็นความเห็นที่มีความบริสุทธิ์ใจ
 เป็นความเห็นที่แสดงให้เห็นชัดว่า ความจำเป็นของสถาบันนิติบัญญัตินี้
 เราได้ข้อยุติแล้ว ขอแสดงความเคารพต่อท่านกรรมาธิการทุกท่าน
 ที่กระผมไม่สามารถจะรับข้อเสนอของท่านได้ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ

ประธานคณะกรรมการฯ ครับ

นายชุมพล ศิลปอาชา (ประธานคณะกรรมการ) :

ท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ชุมพล ศิลปอาชา ประธานคณะกรรมการ ตลอดเวลาท่านสมาชิกได้พูดอภิปรายแสดงข้อคิดเห็นซึ่งเป็นประโยชน์มา ข้อคิดเห็นและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของท่านสมาชิกในเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างวุฒิสภา ก็คงจะนำไปประกอบกับรายงานของคณะกรรมการที่ได้ทำไปแล้ว ข้อคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์จุดอ่อนจุดแข็งต่าง ๆ ทองข้อเสนอมของคณะกรรมการ พวกท่านซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องอนุมัติรัฐธรรมนูญต่อไป ก็คงจะนำไปพิจารณา มีอยู่ประเด็นหนึ่งซึ่งพูดพาดพิงกันเยอะเหลือเกิน รวมทั้งท่านรองประธานสภาผู้แทน ^{ราษฎร} ท่านถวิล ไพรสณฑ์ ขอบพระทานโทษที่เอ่ยนาม ท่านกรุณาให้เกียรติมาอภิปรายรายงานของคณะกรรมการ อันนี้เป็นเกียรติอย่างสูงเลย ไม่เคยมีในประวัติศาสตร์ที่รองประธานสภาผู้แทนมาอภิปราย

อุตสาหัก้าวลงมาอภิปรายรายงานของคณะกรรมการ ความจริงท่านกับผมก็สำเร็จมาจากที่เดียวกัน ก็เคยอยู่ด้วยกัน แต่ความเข้าใจในเรื่องของอำนาจและหน้าที่ของวุฒิสภานั้น ความจริงตำรามาตำราเดียวกัน แต่ความเข้าใจอาจจะต่างกัน โดยปกติในถ้าเรามี ๒ สภา คณะกรรมการชุดนี้ตกลงกันมี ๒ สภา วิธีที่ ๑ ก็คือ เราก็มานั่งคิดว่าวิธีที่ ๑ จะเลือกตั้ง ถ้าเลือกตั้งโดยตรงอำนาจหน้าที่บทบาทของวุฒิสภาจะต้องเปลี่ยนทันทีเลย อำนาจหน้าที่จะต้องเท่ากับสภาผู้แทนทันที เงินเดือนที่ได้รับก็ต้องเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทน เพราะเขาเลือกตั้งมาโดยตรงเหมือนกัน แต่วิธีการเลือกตั้งของวุฒิสภา ถ้าเลือกตั้งโดยตรง เขาก็จะมีวิธีอีกแบบหนึ่ง ไม่ใช่เลือกแบบของพวกสภาผู้แทน เขาจะมีขอบเขตกว้างขวางกว่า อาจจะรวมจังหวัดหนึ่งเลือกตั้งแบบรวมเขตก็ได้ แล้วก็เลือกตั้งวุฒิสภาเข้าไปนั่งอยู่ในสภาสูง วิธีการที่จะได้มาซึ่งวุฒิสภานั้นมีวิธีการหลายแบบ ถ้าเป็นวิธีเลือกตั้งโดยตรง อำนาจและศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ต้องเท่ากับสภาผู้แทน บางครั้งศักดิ์ศรีสูงกว่าด้วยซ้ำ ผลตอบแทนต่าง ๆ ก็ต้องเท่ากัน แต่ถ้าเราไม่เอาเลือกตั้งโดยตรง ความหมายก็คือว่าอำนาจและหน้าที่นั้นต้องไม่เท่ากับสภาผู้แทน เพราะสภาผู้แทนเป็นสภาที่มาจากประชาชน จุดสำคัญจุดหนึ่งท่านครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ท่านประธานครับ ก็คืออำนาจในการเสนอกฎหมาย ถ้าเราไประบุให้สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจเสนอกฎหมายด้วยละก็

ถ้าอย่างนั้นเราต้องเลือกตั้งเขา ในภาษาที่เราใช้กันคำว่า กลั่นกรอง นั้น ความหมาย หมายถึง กับยัง ทั้งดัง อนุมัติ ในรูปแบบที่เขาไม่มีอำนาจ ในการเสนอกฎหมาย กฎหมายจะไปเริ่มต้นที่วุฒิสภาไม่ได้ ต้องเริ่มต้น ที่สภาผู้แทน ในรัฐธรรมนูญเราก็ปรากฏไว้ชัดแล้วว่า กฎหมายทุกฉบับ ต้องเริ่มต้นที่สภาผู้แทนก่อน เพราะเราถือว่าโครงสร้างวุฒิสภาไม่ใช่ เป็นสภาที่มีฐานมาจากประชาชน มีศักดิ์มีศรีเทียบเท่ากับสภาผู้แทนของเรา เมื่อเห็นอย่างนั้น คำว่า กลั่นกรอง ที่คณะกรรมการมาธิการได้ใช้มานั้น ถ้าจะดู ดูในหน้าที่ ๗๐ กว่า ก็จะเห็นว่าเราใช้คำว่า กลั่นกรองหรือ ขยับยั้ง ความจริงความหมายก็คือกระบวนการอย่างที่เป็นอยู่ปัจจุบันส่วนหนึ่ง แต่ที่คณะกรรมการตัดออกก็คืออะไร ก็คือกระทู้ กระทู้นั้นในหลักการ ไม่มีที่ไหนเขาทำกันทำให้วุฒิสภานั้นเสนอกระทู้รัฐบาลได้ เขามีกันทำได้ แต่ในสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น กระทู้นั้นเป็นมาตรการที่สำคัญของสมาชิก สภาผู้แทนที่จะตรวจสอบอำนาจของฝ่ายบริหาร เป็นวิธีการที่จะต้องการ ชักใช้ไล่เลียงในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งเป็นการชักใช้ไล่เลียง ที่ปัจจุบันกันถ้วน คณะกรรมการมาธิการของเราได้ไปศึกษาระบบกระทู้ของเรา ที่มีตลอดมาในประวัติศาสตร์ก็เห็นว่า กระทู้ของเรานั้นมี ๑. กระทู้ตอบใน วารสารกิจจานุเบกษา ๒. กระทู้ตอบในที่ประชุมสภา รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ เบนไปกระทู้ไม่ให้ตอบในที่ประชุมสภา เว้นแต่จะเป็นกระทู้ที่ผู้นำฝ่ายค้าน เป็นผู้รับรองให้เข้ามาได้ เราได้แก้ไขอันนี้ว่าเครื่องมือสำคัญของสมาชิก สภาผู้แทนเราคือกระทู้ ต้องตอบในสภา และมีวิธีการใหม่อันหนึ่งที่เขา ใช้กันในต่างประเทศ แล้วก็ป็นวิธีการ ในกรรมมาธิการของพวกเราเห็นว่า เหมาะสม ก็ควรจะริเริ่มนำมาใช้ ซึ่งความเห็นอาจจะแตกต่างกับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติก็ได้ และเราเห็นว่าป็นมาตรการอันหนึ่ง ที่น่าจะนำมาใช้ได้ และเราจะใช้กันแบบชนิดทันต่อเหตุการณ์ มีเรื่องอะไร เกิดขึ้นมาจากฝ่ายบริหารต้องพร้อมทุกกรณี ต้องพร้อม พร้อมที่จะตอบ พร้อมที่จะชี้แจง -----

รัฐมนตรีจะต้องระมัดระวังตลอดเวลาทุก ๒๔ ชั่วโมงว่า มีเหตุการณ์อะไร
 เกิดขึ้นในบ้านนี้เมืองนี้ รัฐมนตรีต้องคอยสับตบรับฟัง ที่/วิ./ เขาบอกว่า
 มีข่าวเกิดเหตุเพลิงไหม้ที่ไหน รัฐมนตรีพอได้ข่าวปั๊บต้องรีบสนใจแล้ว
 สั่งการให้ไปดำเนินการเพื่อที่จะมาตอบชี้แจงในสภานี้ต่อท่านสมาชิก
 ผู้ทรงเกียรติ แต่ถ้าไม่มีระบบกระทั่ง บางครั้งรัฐมนตรีเห็นข่าวไฟไหม้
 ก็ทำเฉยก่อน ฝ่ายบริหารเห็นเกิดเรื่องก็บอกยังไม่ได้รับรายงาน ไม่ออกไป
 ไปดูถึงที่ ถ้ามีกระทั่งเข้าไปฝ่ายบริหารอาจจะนำ อาจจะต้องรีบวิ่ง
 ไปดูสถานที่เพื่อที่จะมาตอบท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ แต่กระทั่ง
 นั้นไม่ได้เป็นการบีบบังคับฝ่ายรัฐบาล มีเงื่อนไข มีข้อจำกัด ในการใช้
 วันหนึ่งเขาเอาแค่ครึ่งชั่วโมง ชั่วโมงหนึ่งเท่านั้นเอง แต่ต้องเป็นเรื่อง
 ที่อยู่ในอำนาจของประธานสภา ประธานสภาท่านจะทราบต้องบอกท่านก่อน
 ที่เขาปฏิบัติกัน ก็เป็นอย่างนั้น นี่ก็เป็นวิธีหนึ่งที่สภาผู้แทนเราควบคุม เหมือน
 คณะกรรมาการก็ไปดูว่าในรัฐธรรมนูฉบับนี้วุฒิสภานั้นมีการตอบกระทู้ได้
 ซึ่งเราก็แปลกใจเมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วเราก็ได้ตัดทิ้งไป เพราะฉะนั้น
 ความจริงแล้วเราก็มีความเห็นตรงกัน ทุกท่านที่อภิปรายมาเท่าที่ผมดู
 แล้วก็ตรงกันแต่ใจหนึ่งก็อยากจะให้ก้าวไปถึงขั้นเลือกตั้งเลย คณะกรรมาธิการ
 ได้เอามาพิจารณากันมาก ถ้าเลือกตั้งจะทำอย่างไร สังคมไทยเป็นอย่างไรร
 ยอมรับหรือยัง ถ้าแต่งตั้งมันก็เข้ารูปเดิมอีก คณะกรรมาธิการนี้พูดมาก
 ได้ศึกษามากเหลือเกิน พูดมากในคณะกรรมาธิการ พูดกันมากคุยกันมาก
 เราไปศึกษาวิธีที่มีผู้เสนอมาเกือบ ๑๐ กว่าวิธีก่อนที่จะเราจะได้ออกมา
 วิธีนี้ กระผมขอย่อ ๆ นิดหนึ่งว่า วิธีที่ ๑ ที่ท่านกรรมาธิการได้ชี้แจงไปแล้ว
 ก็คือวิธีให้นายกฯ แต่งตั้งประธานองคมนตรี โควตาแต่ละจังหวัดเลือกตั้งโดยตรง
 เลือกตั้งจากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้แบ่งไปตามสัดส่วน บางพวกก็บอกว่าให้โดย
 ตำแหน่ง บางพวกก็บอกอีกส่วนหนึ่งก็ให้บางครั้งถึงขั้นว่า ขอพวกที่มี
 สายสะพายระดับ ๕ ไปให้เป็นวุฒิสภา ถ้าไม่ได้สายสะพายระดับ ๕ ก็
 ไม่ได้ อีกแบบหนึ่งก็คือใช้ระบบสัดส่วนแยกตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ
 อีกแบบหนึ่งก็ใช้วิธีลงคะแนน ๒ คะแนนให้ประชาชนลงได้ ๒ คะแนน
 ลงวุฒิสภา ๑ คะแนน ลงให้ ส.ส. คะแนนหนึ่ง ไปพร้อม ๆ กันอีกแบบ
 หนึ่งก็คือใช้ระบบแบบสภาสันามม้า ทุกวิธีท่านประธาน ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ
 ทุกวิธีมันไปตายตรงที่ว่า ตามกลุ่มอาชีพถามว่าเราจะเลือกกลุ่มอาชีพ
 เลือกอย่างไร เราเลือกอย่างไรลองนึกถึงภาคปฏิบัติ เราไปหยิบเอา

ตัวอย่างกันหนึ่งขึ้นมาพิจารณาวิเคราะห์กันก็คือ สภาสนามม้า ถามว่า
 ที่สภาสนามม้าอย่างไร มันก็มาจากบุคคลที่มีอำนาจจะจับชื่อไปแล้ว
 ไปประกอบไปจัดพิมพ์มาเป็นบัญชีชื่อ ต่างคนต่างกระจายกันออกไป ใคร
 รู้จักใคร ใครรู้จักนักวิชาการคนไหน ใครรู้จักนาย ก นาย ข ต่างคน
 ต่างก็ไปทำบัญชีขึ้นมาคนละ ๑๐๐ - ๒๐๐ ชื่อ ทุกคนที่ไปจับชื่อมาแล้วนั้น
 ก็จับแต่พรรคพวกตัวเองทั้งนั้น พอจับมาเสร็จแล้วก็ประกอบเป็นสภาสนามม้า
 ๓,๐๐๐ กว่าคน และถามว่าจาก ๓,๐๐๐ กว่าคนนั้นเราเอาออกมาอย่างไร
 จะตัดหัวกระตือออกมาได้อย่างไร ๓๐๐ - ๔๐๐ คน คิดมาอย่างไร ปรากฏ
 อย่างไรรู้ไหม ปรากฏมีการวิ่งเต้นซื้อกัน เลี้ยงกัน กินกันทุกอย่างมีสารพัด
 วิธีการเพื่อที่จะให้ได้มาเป็นซึ่งสมาชิกสภานิติบัญญัติ มีหลายวิธีจัดกลุ่มแบ่งพวก
 ก็ทำนองเดียวกับพวกเราไปหาเสียงเลือกตั้งนั่นแหละ ไม่อย่างนั้นเราคิดไม่ออก
 ออกมาได้อย่างไร และผู้ที่มีพลังหรือเป็นนายทุนเท่านั้นที่มีเงินมีทองที่สามารถ
 จะไปดำเนินการอย่างนั้น -----

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าวิธีการอย่างนี้ สุดท้ายจะไปได้แต่คนที่มั่งคั่งทางการเงิน มีพลังทางอิทธิพล ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตามที่ เข้ามาประกอบกันแล้วบุคคลคนนั้นก็คือตัวแทนของสายอาชีพนั้น ซึ่งจะไปได้นายทุนของแต่ละสายอาชีพ ได้ผู้ที่มีอิทธิพลของแต่ละสายอาชีพเข้ามาเป็นวุฒิสภาหรือเป็นสภานิติบัญญัติ แต่ถามว่าคนที่มีความรู้ความสามารถหรือที่เป็นช่างฝีมือในแต่ละสาขาวิชาชีพนั้น เขามีสิทธิเข้ามาไหมครับ เขามีสิทธิที่จะไปล็อบบี้ (Lobby) ไปนั่งนัดประชุมกัน ไปเลี้ยงกันหาเสียงกันอย่างนั้น เขาทำไม่ได้ครับ สมมติถ้าเรามาจากอาชีพชาวไร่ ชาวนาก็ปรากฏว่าคนที่ เป็นหัวหน้าของกลุ่มชาวไร่ ชาวนาก็คือบุคคลที่มีพลังทางด้านการเงิน ทางด้านอิทธิพล ก็สามารถเข้ามาได้ แต่ชาวนาที่มีฝีมือลายมือจริง ๆ อาจไม่ได้เข้ามา ถ้ากลุ่มสายธนาคาร ถามว่ากลุ่มสายธนาคารจะได้ใครละครับ ก็ได้ตัวบิ๊ก ๆ ในระบบการธนาคารมานั่งเท่านั้น แต่คนที่มีความรู้ความสามารถในสายธนาคารได้มาไหมครับ ไม่ได้ครับ ได้แต่ประธานแบงก์ ผู้จัดการแบงก์เข้ามานั่ง เราได้นำเอารายชื่อวุฒิสมาชิกตั้งแต่อดีตและปัจจุบันมานั่งตีแผ่แล้วนั่งจัดกลุ่มกันดู ก็ปรากฏว่าระบบที่เราใช้กันมาทั้งหมดที่แล้วมา ปรากฏว่าเราจะได้บุคคลอยู่แค่ ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ คือกลุ่มข้าราชการ กลุ่มที่ ๒ คือกลุ่มนายทุน และผู้มีพลังในด้านต่าง ๆ มีอยู่เท่านั้นเอง แล้วถามว่าบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละกลุ่มนั้นมีไหมครับ ไม่มี ช่างฝีมือในกลุ่มนั้นก็ไม่มี เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วคณะกรรมการเราก็เกิดความหนักใจว่าสุดท้ายก็ไปตายระบบเลือกตั้งแบบเดียวกับพวกเรา ต้องใช้วิธีการทุกรูปแบบอย่างที่เราใช้เพื่อให้ได้มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมันไม่ได้ช่างฝีมือในแต่ละสายอาชีพจริง ๆ คนที่มีอำนาจเท่านั้นที่จะเป็นคนที่จับ สมมติเอาคณะกรรมการรัฐธรรมนูญอย่างที่เราจะเสนอกัน แล้วถามว่าคณะกรรมการรัฐธรรมนูญมาอย่างไร ใครเป็นคนตั้งคณะกรรมการนั้น ๑ แล้วนะครับ แล้วคณะกรรมการสมมุติมี ๕ คน ถามว่า ๕ คนเขาจะเลือกได้อย่างไร เขาเปิดเผยอย่างเราหรือเปล่า อย่างที่คณะกรรมการชุดนี้เสนอหรือเปล่า ไม่มีเปิดเผย เขาก็ทำกันอยู่ ๕ คน เอาบัญชีมารวมกันมันก็เข้าสู่ระบบเดิมอีก หนีไม่พ้น เลี้ยงไม่พินนะครับ เพราะฉะนั้นผมว่าวิธีที่ดีที่สุดที่จะแก้ปัญหาอย่างนี้ คณะกรรมการเราก็ต้องใช้วิธีว่าคืนอำนาจ

ให้ประชาชน คืบในแบบเต็มรูปยังไม่ได้เนื่องจากมีความเห็นแตกต่างกัน
ในสังคมของเรา เราก็คืบแค่ครึ่งหนึ่งก่อน ในรูปแบบที่คณะกรรมการ
ดำเนินการอยู่นี้ คืบให้ประชาชนไปครึ่งหนึ่ง แล้วถ้าระบบนี้ค่อย ๆ พัฒนา
ไปเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา กลไกต่าง ๆ ที่จะสร้างขึ้นมาขึ้นรองรับกันเป็น
แบบมีระบบมีประสิทธิภาพ เราก็คืบอำนาจให้ประชาชนแบบเต็มรูป
อย่างนี้เป็นวิธีการที่คณะกรรมการเราได้พิจารณา แล้วน่าจะจะเป็นวิธีการ
ที่นุ่มและเรียบร้อยประนีประนอมดีกว่า นี่แหละครับเป็นที่มาของเรื่องทั้งหมด
ของข้อเสนอของคณะกรรมการในเรื่องโครงสร้างวุฒิสภา เมื่อก็มี
ท่านสมาชิกท่านหนึ่งขอเอ่ยนามคือคุณณรงค์เลิศ ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม
รูปแบบที่คณะกรรมการเสนอนี้บอกว่าไม่มีที่ไหนในโลกเขาทำ จริงครับ
ไม่มีครับ ที่นี้ไม่มี รูปแบบที่เราเสนอไม่มีที่ไหนทำ แต่เราได้เอารูปแบบ
ของเราได้ไปทดสอบแล้ว ไปทดสอบว่าถ้าเป็นอย่างนี้จะเป็นอย่างไรร
เราไปทดสอบที่เยอรมัน ตามความเห็นเขาเพราะเขาเป็นเจ้าของระบบ
ระบบปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list) เขามีการลงคะแนน ๒ คะแนน
เราก็ไปทดสอบกับเขา เขาก็ให้ความเห็นมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน
เพราะฉะนั้นกระผมขอกราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติว่า
คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญของเรานั้นได้พยายามทุกวิถีทาง
พยายามหาทางประนีประนอมในระหว่างข้อคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน
ที่แตกต่างกันหลากหลายกัน แล้วพยายามหาข้อยุติในลักษณะที่ผลประโยชน์ของ
ประเทศชาติและประชาชนต้องเป็นหลักในการทำข้อเสนอ แม้ว่า
ผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเราไม่ได้ขณะนี้เต็มรูป
เราก็ขอคืบให้ประชาชนครึ่งหนึ่งตามรูปแบบที่เราได้เสนอมานี้
ขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เราได้จบ
ประเด็นที่ ๑๗ แล้ว ก็ยังเหลืออีก ๘ ประเด็น มีประเด็นที่สำคัญ
ผมเห็นว่าที่เหลือ ๘ ประเด็นเป็นประเด็นที่สำคัญ เช่น เขตการเลือกตั้ง
การแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรื่องกรรมการดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการรัฐสภา
ศาลปกครอง เงินช่วยเหลือพรรคการเมือง ผมคิดว่าเราได้ประชุมมา
พอสมควรแล้วตั้งแต่ ๑๐.๐๐ นาฬิกา จะประชุมต่อไปคิดว่าน่าจะไม่รอบคอบ
และเรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญอีกหลายประเด็น เพราะฉะนั้นผมจึงขอ

สผ. ๒๑/๒๕๓๖ (ส. ๑)

เพทหาย ๑๑๖/๓

อนุญาตว่า ประเด็นที่เหลือ ๘ ประเด็น ซึ่งมีประเด็นสำคัญอีกหลาย
ประเด็นนี้จะขอเลื่อนเป็นการประชุมในวันพุธหน้า เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา
อย่างเดิม สำหรับวันนี้ขอเลิกประชุมก่อน

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๐๕ นาฬิกา

สภาผู้แทนราษฎร (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง)

ครั้งที่ ๒๑/๒๕๓๖

ผู้ตรวจงานการประชุม

นภา วีรยุทธ์โกศล
 สันทนา ทรัพย์พูนผล
 จิราพร พจน์วิชัย
 เสาวลักษณ์ พลัดเสนา
 ประภาลักษณ์ ปูนบุคดา
 ปวีญา กองสงฆ์
 เบ็ญจวรรณ พัฒนประเสริฐ
 พุทธชาติ พรรณพราว
 สุภาภรณ์ ละอองแก้ว
 รัชนิพร มณีนิล
 วัฒนา สัตตวัตรกุล
 สาวิตรี อมรตานนท์
 นิวรา น้าดอกไม้
 รัชมี บานเย็น
 วีรพร กิจกนกศร
 ดรุณี อ่ำเมือง
 กนกวรรณ อรรถสิทธิ์
 รสรินทร์ กนกอุดม
 ชนิภา ศรีสมวงศ์
 วชิราภรณ์ นันลึงค์
 กรุณา พิมพ์สุวรรณ
 พรเทพ ไชยสงวนสุข
 เขาวภา เนื่องพิมพ์
 กรรณิกา บุญชุบ
 ชุติมา ทองมา

อุษารัตน์ เกิดโสดศรี
 รัตนา ภูระหงษ์
 ฐานิสรา แก้วสถิตย์
 เขียวเรศ เจริญเฉลิมศักดิ์
 กมลมาศ ทั้งสุภติ
 สุกปภา หนองพงษ์
 สติมา จันทร์ไพจิตร
 เพทาย พันธุ์คัง
 วัชรวิ วีระกิจน้อย
 จิรภา จันทร์เกาะ
 จงถนอม พลัดเสนา
 สุจิตรา อรุโณ
 รัชฎา มีคุณ
 วิภาวรรณ นิลบรรจง
 กัลยา พิมพ์เสน
 ประทีป รักเมือง
 สายชล ไทยรวมมิตร
 สุทธิกานต์ มั่นนุช
 อารีรัตน์ พัฒนโสภณพงศ์
 สมบัติ จันทร์ไพจิตร
 บังอร แก่นกุล
 อัมพา กันทิโกวิทย์
 พิชรี ไชคำพา
 วัฒนีย์ อุดมภักดี
 นัยนา เปรมประพันธ์

คณะกรรมการพิจารณาปัญหาสถานการณ์การประมงใน และกระทรวงการประมง

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
1.	นายนิยม วรรณฤกษ์ ประธานคณะกรรมการ	
2.	นายสมพงษ์ ชุติภกรรณ รองประธาน คนที่หนึ่ง	
3.	นายเดลีสมยศ มั่นวิเศษ รองประธาน คนที่สอง	
4.	นายสุเมธ พรมพันพาว รองประธาน คนที่สาม	
5.	นายโพธิ์ด ตรีวราน รองประธาน คนที่สี่	
6.	นายไชยยศ อิ่มเมธการ รองประธาน คนที่ห้า	
7.	นายแถม ฤกษ์จรัส รองประธาน คนที่หก	
8.	นายประสิทธิ์ สุปรีดิ์ รองประธาน คนที่เจ็ด	
9.	ร้อยตรี (หญิง) พนิดา เกษมมงคล โฆษกคณะกรรมการ	
10.	นายทวี สุระนาก ผู้ช่วยเลขานุการ	
11.	นายณรงค์เลิศ สุรพล ที่ปรึกษา	
12.	นายเกษม มาลัยศรี ที่ปรึกษา	
13.	นายธานี ปิตาว ที่ปรึกษา	
14.	นายวุฒิ สาระพล ที่ปรึกษา	
15.	นายรักเกียรติ สุขชนะ	
16.	นายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล เลขาธิการคณะกรรมการ	
17.	นายสุรทรง วงศ์กร ผู้ช่วยเลขานุการ	

ตรวจสอบแล้ว วันที่ 24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2537

สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑ / ๒๕๓๖ (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันที่ ๑๗ สิงหาคม

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๖

ประธานสภาผู้แทนราษฎร